

Euroopan unionin virallinen lehti

L 172

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

64. vuosikerta

17. toukokuuta 2021

Sisältö

I Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset

ASETUKSET

- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/782, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista ⁽¹⁾ 1
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/783, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, ympäristön ja ilmastotoimien ohjelman (Life) perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1293/2013 kumoamisesta ⁽¹⁾ 53
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/784, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta ⁽¹⁾ 79
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/785, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, unionin petostentorjuntaohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 250/2014 kumoamisesta 110

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.

Säädökset, joiden otsikot on painettu laihalla kirjasintyypillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjasintyypillä ja merkitty tähdellä.

I

(Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2021/782,

annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021,

rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista

(uudelleenlaadittu)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 91 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 1371/2007 ⁽³⁾ on tehtävä useita muutoksia matkustajien suojan parantamiseksi ja rautateitse matkustamisen kasvun edistämiseksi ottaen samalla asianmukaisesti huomioon erityisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 11, 12 ja 14 artiklan. Kyseiset muutokset huomioon ottaen asetus (EY) N:o 1371/2007 olisi selkeyden vuoksi uudelleenlaadittava.

⁽¹⁾ EUVL C 197, 8.6.2018, s. 66.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 15. marraskuuta 2018 (EUVL C 363, 28.10.2020, s. 296), ja neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta, vahvistettu 25. tammikuuta 2021 (EUVL C 68, 26.2.2021, s. 1). Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 29. huhtikuuta 2021 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1371/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista (EUVL L 315, 3.12.2007, s. 14).

- (2) On tärkeää, että yhteisen liikennepolitiikan puitteissa turvataan rautatieliikenteen matkustajien käyttäjänoikeudet sekä parannetaan rautateiden matkustajaliikennepalvelujen laatua ja tehokkuutta, jotta edistettäisiin rautatieliikenteen osuuden kasvua muihin liikennemuotoihin nähden.
- (3) Vaikka kuluttajien suojelemisessa unionissa on edistytty huomattavasti, rautatieliikenteen matkustajien oikeuksien suojelemista on edelleen parannettava.
- (4) Koska rautatieliikenteen matkustaja on kuljetussopimuksen heikompi osapuoli, erityisesti rautatieliikenteen matkustajan oikeudet olisi turvattava.
- (5) Myöntämällä rautatieliikenteen matkustajille samat oikeudet kansainvälisillä matkoilla ja kotimaan matkoilla pyritään nostamaan kuluttajansuojan tasoa unionissa, varmistamaan rautatieyritysten tasapuoliset toimintaedellytykset ja varmistamaan matkustajien oikeuksien yhdenmukainen taso. Matkustajien olisi saatava mahdollisimman tarkkaa tietoa oikeuksistaan. Koska tietyt nykyaikaiset lippujen muodot eivät fyysisesti mahdollista tietojen tulostamista niihin, tämän asetuksen mukaisesti vaaditut tiedot olisi voitava antaa muulla tavoin.
- (6) Rautatieliikennepalvelut, joita tarjotaan yksinomaan historialliseen tai matkailukäyttöön, eivät yleensä palvele tavanomaisia liikennetarpeita. Tällaiset palvelut ovat yleensä erillään muusta unionin rautatiejärjestelmästä ja käyttävät teknologiaa, joka voi rajoittaa niiden saavutettavuutta. Jäsenvaltioiden olisi voitava myöntää yksinomaan historialliseen tai matkailukäyttöön tarjottaviin rautatieliikennepalveluihin poikkeuksia tämän asetuksen säännösten soveltamisesta lukuun ottamatta tiettyjä säännöksiä, joita olisi sovellettava kaikkiin rautateiden matkustajaliikennepalveluihin koko unionissa.
- (7) Rautateiden kaupunki-, esikaupunki- ja alueellisen rautatieliikenteen matkustajaliikennepalvelut ovat luonteeltaan erilaisia kuin rautateiden kaukoliikenteen palvelut. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden olisi voitava jättää tällaiset palvelut tiettyjen matkustajien oikeuksia koskevien tämän asetuksen säännösten ulkopuolelle. Tällaisia poikkeuksia ei kuitenkaan olisi sovellettava olennaisiin sääntöihin, erityisesti niihin säännöksiin, jotka liittyvät kuljetussopimuksia koskeviin syrjimättömiin edellytyksiin, matkustajien oikeuksiin ostaa junalippuja ilman aiheettomia vaikeuksia, rautatieyritysten vastuuseen matkustajista ja näiden matkatavaroista, vaatimukseen rautatieyritysten riittävästä vakuutuksesta eikä vaatimukseen, jonka mukaan on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet matkustajien henkilökohtaisen turvallisuuden takaamiseksi rautatieasemilla ja junissa. Alueelliset palvelut ovat integroidumpia muuhun unionin rautatiejärjestelmään, ja niihin liittyvät matkat ovat pidempiä. Sen vuoksi mahdollisia poikkeuksia olisi rautateiden alueellisten matkustajaliikennepalvelujen osalta rajoitettava tätäkin enemmän. Rautateiden alueellisten matkustajaliikennepalvelujen osalta poikkeukset tämän asetuksen säännöksistä, joilla helpotetaan vammaisten henkilöiden tai liikuntarajoitteisten henkilöiden matkustamista rautateitse, olisi poistettava kokonaan eikä poikkeuksia saisi myöskään soveltaa tämän asetuksen säännöksiin, joilla edistetään polkupyöräien käyttöä. Olisi lisäksi rajoitettava ajallisesti mahdollisuutta jättää alueelliset palvelut tiettyjen, suorien lippujen tarjontaa ja uudelleenreititystä koskevien velvollisuuksien ulkopuolelle.
- (8) Tämän asetuksen tarkoituksena on kehittää rautateiden matkustajaliikennepalveluja unionissa. Jäsenvaltioilla olisi sitä varten oltava mahdollisuus myöntää poikkeuksia, jotka koskevat palveluja alueilla, joilla merkittävä osa palvelusta tapahtuu unionin ulkopuolella.
- (9) Jotta siirtyminen asetuksella (EY) N:o 1371/2007 luoduista puitteista tämän asetuksen puitteisiin tapahtuisi joustavasti, aikaisemmat kansalliset poikkeukset olisi lisäksi poistettava käytöstä vähitellen tarvittavan oikeusvarmuuden ja jatkuvuuden turvaamiseksi. Jäsenvaltioiden, joilla on nykyisin käytössä poikkeuksia asetuksen (EY) N:o 1371/2007 2 artiklan 4 kohdan nojalla, olisi voitava jättää rautateiden kotimaan matkustajaliikennepalvelut ainoastaan sellaisten tämän asetuksen säännösten ulkopuolelle, jotka edellyttävät merkittävää mukauttamista, ja joka

tapauksessa vain rajoitetuksi ajaksi. Jäsenvaltioiden olisi siirtymäkauden ajan myös voitava myöntää poikkeus velvollisuudesta jakaa liikenne- ja matkatietoja toimijoiden kesken vain, mutta vain silloin, kun rataverkon haltijan ei ole teknisesti mahdollista tarjota reaaliaikaisia tietoja millekään rautatieyritykselle, lipunmyyjälle, matkanjärjestäjälle tai asemanhaltijalle. Teknisen toteutettavuuden arviointi olisi laadittava vähintään joka toinen vuosi.

- (10) Jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava komissiolle, kun ne vapauttavat rautateiden matkustajaliikennepalveluja tämän asetuksen tiettyjen säännösten soveltamisesta. Näitä tietoja antaessaan jäsenvaltioiden olisi selitettävä syyt tällaisten poikkeusten myöntämiseen sekä toimenpiteet, jotka on toteutettu tai joita on suunnitteilla tämän asetuksen mukaisten velvollisuuksien täyttämiseksi, kun asianomaisten poikkeusten voimassaolo päättyy.
- (11) Jos yhdestä asemasta vastaa useampi asemanhaltija, jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus nimetä elin, joka on vastuussa tässä asetuksessa tarkoitetuista velvollisuuksista.
- (12) Reaaliaikaisten matkatietojen saatavuus, hintatiedot mukaan lukien, tuo rautateillä matkustamisen helpommin uusien asiakkaiden ulottuville ja tarjoaa heidän valittavakseen suuremman määrän matkustamahdollisuuksia ja hintoja. Rautatieyritysten olisi myönnettävä niiden palveluja myyville muille rautatieyrityksille, lipunmyyjille ja matkanjärjestäjille pääsy tällaisiin matkatietoihin ja annettava niille mahdollisuus tehdä ja peruuttaa varauksia helpottaakseen rautateillä matkustamista. Rataverkon haltijoiden olisi annettava reaaliaikaisia tietoja junien saapumisista ja lähdöistä rautatieyrityksille ja asemanhaltijoille sekä lipunmyyjille ja matkanjärjestäjille helpottaakseen rautateillä matkustamista.
- (13) Matkatietojen antamiseen liittyviä yksityiskohtaisempia vaatimuksia esitetään komission asetuksessa (EU) N:o 454/2011 ⁽⁴⁾ tarkoitetuissa yhteentoimivuuden teknisissä eritelmissä.
- (14) Rautatieliikenteen matkustajien oikeuksien vahvistamisen olisi perustuttava jo voimassa olevaan kansainväliseen oikeuteen, joka on sisällytetty kansainvälisiin rautatiekuljetuksiin koskevan 9 päivänä toukokuuta 1980 tehdyn yleissopimuksen (COTIF), sellaisena kuin se on muutettuna kansainvälisiin rautatiekuljetuksiin koskevan yleissopimuksen 3 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyllä muutospöytäkirjalla (vuoden 1999 pöytäkirja), liitteeseen A – yhtenäiset oikeussäännökset sopimuksesta matkustajien ja matkatavaran kansainvälisestä rautatiekuljetuksesta (CIV). Tämän asetuksen soveltamisalaa on kuitenkin syytä laajentaa niin, että matkustajien suojeleminen kansainvälisen liikenteen lisäksimyköskotimaan liikenteessä. Unioniin liittyi 23 päivänä helmikuuta 2013 COTIF-yleissopimukseen.
- (15) Jäsenvaltioiden olisi kiellettävä syrjintä matkustajan kansalaisuuden tai rautatieyrityksen, lipunmyyjän tai matkanjärjestäjän unionissa olevan sijoittautumispaikan perusteella. Sosiaalista hinnoittelua ja julkisen liikenteen laajempaan käyttöön kannustamista ei olisi kuitenkaan kiellettävä edellyttäen, että tällaiset toimenpiteet ovat oikeasuhteisia eivätkä riipu asianomaisten matkustajien kansalaisuudesta. Rautatieyritykset, lipunmyyjät ja matkanjärjestäjät voivat vapaasti päättää kaupallisista käytännöistään, mukaan lukien erikoistarjousten käyttö ja tiettyjen myyntikanavien edistäminen. Kun otetaan huomioon matkalippuja myyvien verkkoalustojen kehittyminen, jäsenvaltioiden olisi kiinnitettävä erityistä huomiota sen varmistamiseen, ettei syrjintää esiinny verkkorajapintoihin pääsyn tai lippujen oston aikana. Lisäksi matkustajan suojan tason olisi oltava sama riippumatta siitä, miten tietty lipputyyppi on hankittu.
- (16) Pyöräilyn kasvavalla suosiolla unionissa on vaikutuksia liikkuvuuteen kokonaisuudessaan ja matkailuun. Niin rautatieliikenteen kuin pyöräilyn kasvava käyttö kulkumuotojakautumassa vähentää liikenteen ympäristövaikutusta. Sen vuoksi rautatieyritysten olisi helpotettava pyöräilyn ja junamatkojen yhdistämistä niin paljon kuin mahdollista. Erityisesti hankkiessaan uutta liikkuvaa kalustoa tai tehdessään merkittäviä parannuksia käytössä olevaan liikkuvaan kalustoon niiden olisi varattava riittävä lukumäärä paikkoja polkupyörille, ellei hankinta tai parannus koske ravintolavaunuja, makuuvaunuja tai lepotuolipaikoilla varustettuja vaunuja. Jotta vältetään kielteiset vaikutukset käytössä olevan liikkuvan kaluston turvallisuustasoon, kyseistä velvollisuutta olisi sovellettava vain tehtäessä merkittäviä parannuksia, jotka edellyttävät uutta kalusteyksikön markkinoillesaattamislupaa.

⁽⁴⁾ Komission asetus (EU) N:o 454/2011, annettu 5 päivänä toukokuuta 2011, Euroopan laajuisen rautatiejärjestelmän osajärjestelmää ”henkilöliikenteen telemaattiset sovellukset” koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä (EUVL L 123, 12.5.2011, s. 11).

- (17) Olisi määritettävä polkupyöräpaikkojen riittävä lukumäärä junan kokoonpanossa ottaen huomioon junan kokoonpanon koko, palvelun tyyppi ja polkupyörien kuljettamisen kysyntä. Rautatieyritysten olisi yleisöä kuultuaan voitava laatia suunnitelmia, joissa esitetään konkreettiset polkupyöräpaikkojen lukumäärät niiden palveluja varten. Jos rautatieyritykset päättävät olla laatimatta suunnitelmia, olisi sovellettava lakisääteistä lukumäärää. Kyseisen lakisääteisen lukumäärän olisi myös oltava ohjeena rautatieyrityksille niiden laatiessaan suunnitelmiaan. Lakisääteistä lukumäärää alhaisempi lukumäärä olisi katsottava riittäväksi ainoastaan silloin, kun se on perusteltu erityisolosuhteilla, kuten rautatieliikennepalvelujen harjoittamisella talviaikana, jolloin polkupyörien kuljettamiselle on selkeästi vain vähän tai ei lainkaan kysyntää. Lisäksi eräissä jäsenvaltioissa polkupyörien kuljettamisen kysyntä on erityisen suurta tietyn tyyppisten palvelujen yhteydessä. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi voitava määrittää tietyn tyyppisiä palveluja varten polkupyöräpaikkojen riittävät vähimmäislukumäärät. Kyseisten määrien olisi oltava ensisijaisia suhteessa kaikkiin rautatieyritysten suunnitelmissa mainittuihin konkreettisiin määriin. Tämä ei saisi estää liikkuvan rautatiekaluston vapaata liikkuvuutta unionissa. Matkustajille olisi annettava tietoa polkupyörille käytettävissä olevasta tilasta.
- (18) Polkupyörien kuljettamista junissa koskevia oikeuksia ja velvollisuuksia olisi sovellettava polkupyöriin, joilla voidaan ajaa juuri ennen rautatiematkaa ja välittömästi sen jälkeen. Polkupyörien kuljettamiseen tapauksen mukaan paketeissa tai laukuissa sovelletaan tämän asetuksen säännöksiä matkatavaroista.
- (19) Rautatieliikennepalveluihin liittyviin rautatieliikenteen matkustajien oikeuksiin kuuluu palvelua koskevien tietojen saanti sekä ennen matkaa että matkan aikana. Rautatieyritysten, lipunmyyjien ja matkanjärjestäjien olisi annettava yleisiä tietoja rautatieliikennepalvelusta ennen matkaa. Nämä tiedot olisi annettava vammaisille tai liikuntarajoitteisille henkilöille esteettömässä muodossa. Rautatieyritysten ja mahdollisuuksien mukaan lipunmyyjien ja matkanjärjestäjien olisi annettava matkustajalle matkan aikana muita tämän asetuksen mukaisesti vaadittuja tietoja. Jos asemanhaltijalla on tällaisia tietoja, myös hänen olisi annettava tiedot matkustajille.
- (20) Lipunmyyjien koko vaihtelee huomattavasti mikroyrityksistä suuriin yrityksiin, ja osa lipunmyyjistä tarjoaa palvelujaan yksinomaan verkon ulkopuolella tai yksinomaan verkossa. Velvoitteen matkatietojen antamisesta matkustajille olisi sen vuoksi oltava suhteessa lipunmyyjien eri kokoihin ja näin ollen lipunmyyjien erilaisiin kapasiteetteihin nähden.
- (21) Tämä asetus ei saisi estää rautatieyrityksiä, matkanjärjestäjiä tai lipunmyyjiä tarjoamasta matkustajille suotuisampia ehtoja kuin tässä asetuksessa asetetut ehdot. Tämä asetus ei saisi kuitenkaan johtaa siihen, että matkanjärjestäjän tai lipunmyyjän tarjoamat suotuisammat sopimusehdot sitovat rautatieyritystä, ellei rautatieyrityksen ja matkanjärjestäjän tai lipunmyyjän välisessä järjestelyssä toisin määrätä.
- (22) Suorat liput mahdollistavat katkeamattomat matkat matkustajille, ja siksi olisi toteutettava kaikki kohtuulliset toimet tällaisten lippujen tarjoamiseksi kaukoliikenteen, kaupunki-, esikaupunki-, ja alueellisissa rautateiden matkustajaliikennepalveluissa, olivatpa ne sitten kansainvälisiä tai kotimaisia, mukaan lukien tämän asetuksen nojalla sen soveltamisen ulkopuolelle jätettävät rautateiden matkustajaliikennepalvelut. Laskettaessa korvauksiin oikeuttavaa kokonaisviivästymistä olisi oltava mahdollista jättää huomiotta sellaiset viivästymiset, jotka sattuivat sellaisiin rautatieliikennepalveluihin liittyvillä matkan osilla, jotka on jätetty tämän asetuksen nojalla sen soveltamisen ulkopuolelle.
- (23) Saman rautatieyrityksen tarjoamissa palveluissa rautatieliikenteen matkustajien siirtymistä palvelusta toiseen olisi helpotettava luomalla velvollisuus tarjota suoria lippuja, koska kaupallisia sopimuksia rautatieyritysten välillä ei tarvita. Suorien lippujen tarjoamista koskevaa vaatimusta olisi sovellettava myös sellaisten rautatieyritysten harjoittamiin palveluihin, jotka kuuluvat samalle omistajalle tai jotka ovat matkaan kuuluvia rautatieliikennepalveluja tarjoavan jonkin rautatieyrityksen kokonaan omistamia tytäryhtiöitä. Rautatieyrityksen olisi voitava täsmentää suorassa lipussa lähtöaika jokaiselle suoran lipun kattamalle rautatieliikennepalvelulle, alueelliset palvelut mukaan luettuina.

- (24) Matkustajille olisi tiedotettava selkeästi, muodostaako rautatieyrityksen yhdessä ostotapahtumassa myymä lippu suoran lipun. Jos matkustajille ei ole tiedotettu asianmukaisesti, rautatieyrityksen olisi oltava vastuussa, kuin jos kyseinen lippu olisi suora lippu.
- (25) Suorien lippujen tarjoamista olisi edistettävä. Rautatieliikennepalvelua koskevien oikeiden tietojen tarjoaminen on kuitenkin välttämätöntä myös silloin, kun matkustaja ostaa lippuja lipunmyyjältä tai matkanjärjestäjältä. Jos lipunmyyjät tai matkanjärjestäjät myyvät erillisiä lippuja yhdessä, niiden pitäisi selkeästi tiedottaa matkustajalle, että kyseisillä lipuilla ei ole vastaavan tason suojaa kuin suorilla lipuilla ja että palvelua tarjoava yksi tai useampi rautatieyritys ei ole kirjoittanut kyseisiä lippuja suoralippuina. Jos lipunmyyjät ja matkanjärjestäjät eivät noudata tätä vaatimusta, niiden vastuun olisi oltava laajempi kuin lippujen hinnan palauttamisen.
- (26) Suorien lippujen tarjonnassa on tärkeää, että rautatieyritykset ottavat alkuperäistä varausta tehtäessä huomioon realistiset ja toteutettavissa olevat vähimmäisvaihtoajat sekä kaikki asiaan vaikuttavat tekijät, kuten kunkin aseman ja asemalaiturin koon ja sijainnin.
- (27) Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus huomioon ottaen ja jotta vammaisilla henkilöillä ja liikuntarajoitteisilla henkilöillä olisi samat mahdollisuudet matkustaa rautateitse kuin muillakin kansalaisilla, olisi vahvistettava säännöt tällaisten henkilöiden syrjimättömyydestä ja avustamisesta matkan aikana. Vammaisilla henkilöillä ja liikuntarajoitteisilla henkilöillä on samat oikeudet vapaaseen liikkuvuuteen ja syrjimättömyyteen kuin kaikilla muilla kansalaisilla. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä muun muassa rautatieliikennepalvelujen esteettömyyttä, liikkuvaan kalustoon pääsyn edellytyksiä ja junatiloja koskevien tietojen antamiseen vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille. Jotta aistivammat matkustajat saisivat tiedot viivästymisistä parhaalla mahdollisella tavalla, olisi käytettävä tarpeen mukaan visuaalisia ja auditiivisia tiedotusjärjestelmiä. Vammaisten henkilöiden olisi voitava ostaa lippuja junasta ilman lisäveloitusta, jos ei ole keinoa ostaa lippua esteettömästi ennen junaan nousemista. Tätä oikeutta olisi kuitenkin oltava mahdollista rajoittaa turvallisuussyistä tai siksi, että paikanvaraus on pakollinen. Henkilöstöllä olisi oltava riittävä koulutus, jotta vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeisiin voidaan vastata varsinkin apua annettaessa. Jotta matkustusolosuhteet olisivat tasavertaiset, tällaisille henkilöille olisi annettava apua asemilla ja junissa tai, jos junissa ja asemilla ei ole avustamista varten koulutettua henkilöstöä, olisi kaikin kohtuullisin keinoin pyrittävä mahdollistamaan matkustaminen rautateitse.
- (28) Rautatieyritysten ja asemanhaltijoiden olisi tehtävä aktiivisesti yhteistyötä vammaisia henkilöitä edustavien järjestöjen kanssa liikennepalvelujen esteettömyyden laadun parantamiseksi.
- (29) Jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus edellyttää rautatieyrityksiltä ja asemanhaltijoilta kansallisten keskitettyjen yhteyspisteiden perustamista tiedon ja avun koordinoimiseksi, jotta rautateiden matkustajaliikennepalvelut olisivat helpommin vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden saatavilla.
- (30) Jotta varmistetaan avun tarjoaminen vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille, on käytännön syistä tarpeen ilmoittaa avuntarpeesta ennakolta rautatieyritykselle, asemanhaltijalle, lipunmyyjälle tai matkanjärjestäjälle. Vaikka tässä asetuksessa vahvistetaan tällaisille ennakkoilmoituksille yhteinen enimmäismääräaika, vapaaehtoiset järjestelyt, joissa noudatetaan lyhyempiä määräaikoja, ovat hyödyllisiä vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden liikkuvuuden parantamiseksi. Jotta voidaan taata mahdollisimman laaja tiedottaminen tällaisista lyhennetyistä määräajoista, on tärkeää, että komissio sisällyttää tämän asetuksen täytäntöönpanosta ja tuloksista laatimaansa kertomukseen tiedot lyhennettyä ennakkoilmoittamisaikaa koskevien järjestelyjen kehityksestä ja asiaa koskevan tiedon levittämisestä.

- (31) Rautatieyritysten ja asemanhaltijoiden olisi otettava huomioon vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeet noudattamalla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2019/882 ⁽⁵⁾ ja komission asetusta (EU) N:o 1300/2014 ⁽⁶⁾. Silloin kun tässä asetuksessa viitataan direktiivin (EU) 2019/882 säännöksiin, jäsenvaltioiden on sovellettava kyseisiä säännöksiä 28 päivästä kesäkuuta 2025 mainitun direktiivin 32 artiklassa säädettyjen siirtymätoimenpiteiden mukaisesti. Rautateiden matkustajaliikennepalvelujen osalta kyseisten säännösten soveltamisala vahvistetaan mainitun direktiivin 2 artiklan 2 kohdan c alakohdassa.
- (32) Eräät eläimet on koulutettu avustamaan vammaisia henkilöitä, jotta he voivat liikkua itsenäisesti. Tällaista liikkumista varten on olennaisen tärkeää, että kyseiset eläimet voidaan ottaa junaan. Tässä asetuksessa vahvistetaan avustavia koiria koskevat yhteiset oikeudet ja velvollisuudet. Jäsenvaltioilla olisi kuitenkin oltava mahdollisuus kokeilla muiden liikkumista avustavien eläinten käyttöä ja sallia niiden ottamisen juniin kotimaan rautatieliikennepalveluissaan. On tärkeää, että komissio seuraa tämän asian kehitystä liikkumista avustavia eläimiä koskevan tulevan työn kannalta.
- (33) On suotavaa, että tässä asetuksessa luodaan matkustajille tarkoitettu korvausjärjestelmä viivästymisiä varten mukaan lukien tapaukset, joissa viivästymisen johtuu palvelun peruuttamisesta tai jatkoyhteyden menettämisestä. Jos rautateiden matkustajaliikennepalvelussa on viivästymisen, rautatieyritysten olisi myönnettävä matkustajille korvausta, joka perustuu prosenttiosuuteen lipun hinnasta.
- (34) Rautatieyrityksillä olisi oltava velvollisuus ottaa vakuutus tai niillä olisi oltava riittävät takuut, jotta ne kykenisivät kantamaan rautatieliikenteen matkustajia koskevan vastuunsa onnettomuuden sattuessa.
- (35) Entistä varmempien oikeuksien korvaukseen ja apuun junan viivästymisen, jatkoyhteyden menettämisen tai palvelun peruuttamisen yhteydessä olisi johdettava suurempiin kannustimiin rautateiden matkustajaliikenteen markkinoiden osalta, mikä hyödyttää matkustajia.
- (36) Jos matka viivästyy, matkustajille olisi tarjottava matkan jatkamisen tai uudelleenreitittämisen vaihtoehtoja vastaavilla kuljetusehdoilla. Vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeet olisi otettava tällaisissa tilanteissa huomioon.
- (37) Rautatieyritystä ei kuitenkaan olisi velvoitettava maksamaan korvausta, jos se voi osoittaa, että viivästymisen johtui poikkeuksellisista olosuhteista, kuten palvelun turvallisen toiminnan vaarantavista äärimmäisistä sääolosuhteista tai suurista luonnonkatastrofeista. Tällaisten tapahtumien olisi oltava luonteeltaan poikkeuksellisia luonnonkatastrofeja erotuksena tavanomaisista kausiluonteisista sääoloista, kuten syysmyrskyt taikka vuoroveden tai lumen sulamisen aiheuttama kaupunkien säännöllinen tulviminen. Rautatieyrityksillä ei lisäksi olisi oltava velvollisuutta maksaa korvausta, jos se voi osoittaa, että viivästymisen johtui vakavasta kansanterveyskriisistä, kuten pandemiasta. Jos viivästymiset johtuvat matkustajasta tai kolmansien osapuolien tietyistä teoista, rautatieyrityksellä ei myöskään olisi oltava velvollisuutta korvata viivästymistä. Rautatieyritysten olisi osoitettava, että ne eivät voineet ennakoida tai

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/882, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista (EUVL L 151, 7.6.2019, s. 70).

⁽⁶⁾ Komission asetusta (EU) N:o 1300/2014, annettu 18 päivänä marraskuuta 2014, vammaisten ja liikkumisesteisten henkilöiden esteettömyyden pääsyä Euroopan unionin rautatiejärjestelmään koskevista yhteentoimivuuden teknisistä eritelmistä (EUVL L 356, 12.12.2014, s. 110).

välttää tällaisia tapahtumia eivätkä ne voineet ehkäistä viivästymistä siitäkään huolimatta, että kaikki kohtuulliset toimenpiteet oli toteutettu, mukaan lukien niiden liikkuvan kaluston asiaankuuluva ehkäisevä huolto. Rautatieyrityksen henkilöstön lakot ja samaa infrastruktuuria käyttävien muiden rautatieyritysten, rataverkon haltijan tai asemanhaltijan toimet tai laiminlyönnot eivät saisi vaikuttaa vastuuseen viivästymisistä. Olosuhteet, joissa rautatieyritykset eivät ole velvollisia maksamaan korvausta, olisi perusteltava puolueettomasti. Jos rautatieyrityksillä on käytettävissään rataverkon haltijan, viranomaisen tai muun rautatieyrityksistä riippumattoman elimen tiedonanto tai asiakirja, jossa esitetään olosuhteet, joihin rautatieyritys vetoaa vapautuakseen korvausvelvollisuudesta, niiden olisi saatettava tällaiset tiedonannot tai asiakirjat matkustajien ja tarvittaessa asiaankuuluvien viranomaisten tietoisuuteen.

- (38) Rautatieyrityksiä olisi kannustettava yksinkertaistamaan menettelyä, jolla matkustajat hakevat korvausta tai lippujen hinnan palauttamista. Erityisesti jäsenvaltioiden olisi voitava edellyttää, että rautatieyritykset ottavat vastaan hakemuksia tiettyjen viestintävälineiden kautta, esimerkiksi verkkosivustoilla tai mobiilisovelluksilla, kunhan tällaiset edellytykset eivät ole syrjiviä.
- (39) Jotta matkustajien olisi helpompi hakea lippujen hinnan palauttamista tai korvausta tämän asetuksen mukaisesti, tällaisia hakemuksia varten olisi laadittava lomakkeet, jotka ovat päteviä kaikkialla unionissa. Matkustajien olisi voitava jättää hakemuksensa tällaista lomaketta käyttäen.
- (40) Rautatieyritysten olisi laadittava yhteistyössä rataverkon haltijoiden ja asemanhaltijoiden kanssa valmiussuunnitelmat vakavista häiriöistä aiheutuvien vaikutusten minimoimiseksi tarjoamalla viivästyville matkustajille riittävästi tietoa ja huolenpitoa.
- (41) On myös toivottavaa, että onnettomuuksien uhrien ja heidän huollettaviensa lyhyen aikavälin taloudellista tilannetta helpotetaan heti onnettomuuden jälkeen.
- (42) Rautatieliikenteen matkustajien edun mukaista on, että yhteisymmärryksessä viranomaisten kanssa toteutetaan asianmukaiset toimet heidän henkilökohtaisen turvallisuutensa varmistamiseksi sekä asemilla että junissa.
- (43) Rautatieliikenteen matkustajien olisi voitava tehdä valitus tähän asetukseen perustuvien oikeuksien ja velvollisuuksien osalta mille tahansa asiaan liittyvälle rautatieyritykselle, tiettyjen asemien asemanhaltijoille tai tarvittaessa lipunmyyjille ja matkanjärjestäjille niiden vastuualueeseen kuuluvista seikoista. Rautatieliikenteen matkustajilla olisi oltava oikeus saada vastaus kohtuullisen ajan kuluessa.
- (44) Jotta valitukset käsiteltäisiin tehokkaasti, rautatieyrityksillä ja asemanhaltijoilla olisi oltava oikeus perustaa yhteisiä asiakaspalvelu- ja valitusten käsittelymenettelyjä. Valitusten käsittelymenettelyjä koskevien tietojen olisi oltava julkisesti saatavilla ja kaikkien matkustajien helposti käytettävissä.
- (45) Tämän asetuksen ei pitäisi vaikuttaa matkustajien oikeuksiin tehdä valitus kansalliselle elimelle tai käyttää oikeussuojakeinoja kansallisissa menettelyissä.
- (46) Rautatieyritysten ja asemanhaltijoiden olisi määriteltävä, hallinnoitava ja valvottava rautateiden matkustajaliikennepalveluihin liittyviä palvelujen laatuvaatimuksia. Rautatieyritysten olisi myös saatettava tiedot palvelujensa laadun tasosta julkisesti saataville.

- (47) Jotta kuluttajasuoja säilyisi korkeana rautatieliikenteessä, jäsenvaltioita olisi vaadittava nimeämään kansalliset täytäntöönpanoelimet, jotka valvovat tämän asetuksen soveltamista tarkasti ja panevat sen täytäntöön kansallisella tasolla. Kyseisten elinten olisi pystyttävä toteuttamaan useita eri täytäntöönpanotoimenpiteitä. Matkustajilla olisi oltava mahdollisuus tehdä kyseisille elimille valitus asetuksen väitetyistä rikkomisista. Jotta tällaisia valituksia käsiteltäisiin riittävällä tavalla, elinten olisi myös tehtävä yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden kansallisten täytäntöönpanoelinten kanssa.
- (48) Sellaisten jäsenvaltioiden, joilla ei ole rautatiejärjestelmää ja jotka eivät ole välittömästi sellaista hankkimassa, osaksi tulisi kohtuuton ja tarkoitukseton rasite, jos niiden olisi noudatettava tällä asetuksella annettuja asemanhaltijoiden ja rataverkon haltijoiden täytäntöönpanovelvoitteita. Sama pätee rautatieyritysten täytäntöönpanovelvoitteisiin niin kauan, kuin jäsenvaltio ei ole myöntänyt toimilupaa millekään rautatieyritykselle. Sen vuoksi tällaiset jäsenvaltiot olisi vapautettava kyseisistä velvoitteista.
- (49) Henkilötietojen käsittely olisi toteutettava henkilötietojen suojelua koskevan unionin oikeuden, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 ⁽⁷⁾ mukaisesti.
- (50) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja varmistettava, että seuraamuksia sovelletaan. Seuraamusten, joihin voi sisältyä korvausten maksaminen asianomaiselle henkilölle, olisi oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.
- (51) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, eli kehittää unionin rautateitä ja vahvistaa rautatieliikenteen matkustajien oikeuksia, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (52) Jotta varmistettaisiin matkustajien korkea suoja, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti liitteen I muuttamiseksi yhtenäisten CIV-oikeussäännösten osalta ja ennakkomaksun vähimmäismäärän mukauttamiseksi matkustajan kuolemantapauksessa ottaen huomioon muutokset EU:n laajuisessa yhdenmukaistetussa kuluttajahintaindeksissä. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa ⁽⁸⁾ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.
- (53) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 ⁽⁹⁾ mukaisesti.

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽⁸⁾ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovalan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (54) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet ja erityisesti sen 21, 26, 38 ja 47 artikla, joissa käsitellään kaikenlaisen syrjinnän kieltämistä, vammaisten henkilöiden sopeutumista yhteiskuntaan, kuluttajansuojan korkean tason varmistamista sekä oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoin ja puolueettomaan tuomioistuimeen. Jäsenvaltioiden tuomioistuinten on sovellettava tätä asetusta näitä oikeuksia ja periaatteita kunnioittaen,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde ja tavoitteet

Matkustajien tehokkaan suojan varmistamiseksi ja rautatieliikenteen edistämiseksi tässä asetuksessa vahvistetaan rautatieliikenteeseen sovellettavat säännöt seuraavista seikoista:

- a) matkustajien syrjimätön kohtelu kuljetusehtojen ja lippujen tarjonnan osalta;
- b) rautatieyritysten vastuu ja niiden vakuutusvelvollisuudet matkustajiin ja matkustajien matkatavaroihin nähden;
- c) matkustajien oikeudet rautatieliikennepalvelujen käyttöön liittyvissä onnettomuustapauksissa, jotka ovat johtaneet kuolemaan tai ruumiinvammaan taikka matkustajien matkatavaroiden katoamiseen tai vahingoittumiseen;
- d) matkustajien oikeudet häiriötilanteissa, kuten peruuttamis- tai viivästymistapauksissa, mukaan lukien heidän oikeutensa korvaukseen;
- e) vähimmäistiedot ja tarkat tiedot, myös lippujen myöntämiseen liittyen, jotka matkustajille on annettava esteettömässä muodossa ja ajoissa;
- f) vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden syrjimättömyys ja avustaminen;
- g) palvelujen laatuvaatimusten määrittely ja seuranta sekä matkustajien henkilökohtaiseen turvallisuuteen liittyvien riskien hallinta;
- h) valitusten käsittely;
- i) yleiset täytäntöönpanoa koskevat säännöt.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan koko unionissa yhden tai useamman, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/34/EU⁽¹⁰⁾ mukaisesti toimiluvan saaneen rautatieyrityksen tuottamiin kansainvälisiin ja kotimaan rautatiematkoihin ja -liikennepalveluihin.
2. Jäsenvaltiot voivat jättää tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle palvelut, joita harjoitetaan yksinomaan historialliseen tai matkailukäyttöön. Tätä poikkeusta ei sovelleta suhteessa 13 ja 14 artiklaan.

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/34/EU, annettu 21 päivänä marraskuuta 2012, yhtenäisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta (uudelleenlaadittu) (EUVL L 343, 14.12.2012, s. 32).

3. Ennen 6 päivää kesäkuuta 2021 asetuksen (EY) N:o 1371/2007 2 artiklan 4 ja 6 kohdan mukaisesti myönnetty poikkeukset pysyvät voimassa niiden voimassaoloajan päättymispäivään saakka. Ennen 6 päivää kesäkuuta 2021 asetuksen (EY) N:o 1371/2007 2 artiklan 5 kohdan mukaisesti myönnetty poikkeukset pysyvät voimassa 7 päivään kesäkuuta 2023 saakka.

4. Ennen kuin rautateiden kotimaan matkustajaliikennepalveluihin asetuksen (EY) N:o 1371/2007 2 artiklan 4 kohdan nojalla myönnetyn poikkeusluvan voimassaolo on päättynyt, jäsenvaltiot voivat jättää tällaiset rautateiden kotimaan matkustajaliikennepalvelut tämän asetuksen 15, 17 ja 19 artiklan, 20 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan ja 30 artiklan 2 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle vielä enintään viiden vuoden ajaksi.

5. Jäsenvaltiot voivat säätää 7 päivään kesäkuuta 2030 saakka, että 10 artiklaa ei sovelleta silloin, kun rataverkon haltijan ei ole teknisesti mahdollista jakaa 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja reaaliaikaisia tietoja millekään rautatieyrikselle, lipunmyyjälle, matkanjärjestäjälle tai asemanhaltijalle. Jäsenvaltioiden on vähintään joka toinen vuosi arvioitava uudelleen, missä määrin tällaisten tietojen jakaminen on teknisesti mahdollista.

6. Jollei 8 kohdan soveltamisesta muuta johdu, jäsenvaltiot voivat jättää tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle seuraavat palvelut:

a) rautateiden kaupunki-, esikaupunki- ja alueellisen liikenteen matkustajaliikennepalvelut;

b) rautateiden kansainväliset matkustajaliikennepalvelut, joiden merkittävä osa, mukaan lukien vähintään yksi aikataulun mukainen asemalla pysähtyminen, tapahtuu unionin ulkopuolella.

7. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle 2, 4, 5 ja 6 kohdan mukaisesti myönnettyistä poikkeuksista ja esitettävä kyseisten poikkeusten syyt.

8. Edellä olevan 6 kohdan a alakohdan mukaisesti myönnettyjä poikkeuksia ei sovelleta suhteessa 5, 11, 13, 14, 21, 22, 27 ja 28 artiklaan.

Silloin kun kyseiset poikkeukset koskevat rautateiden alueellisia matkustajaliikennepalveluja, niitä ei sovelleta myöskään suhteessa 6 ja 12 artiklaan, 18 artiklan 3 kohtaan ja V lukuun.

Sen estämättä, mitä tämän kohdan toisessa alakohdassa säädetään, poikkeuksia, joilla rautateiden alueelliset matkustajaliikennepalvelut jätetään 12 artiklan 1 kohdan ja 18 artiklan 3 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle, voidaan soveltaa 7 päivään kesäkuuta 2028 saakka.

3 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) 'rautatieyriksellä' direktiivin 2012/34/EU 3 artiklan 1 alakohdassa määriteltyä rautatieyritystä;

2) 'rataverkon haltijalla' direktiivin 2012/34/EU 3 artiklan 2 alakohdassa määriteltyä rataverkon haltijaa;

3) 'asemanhaltijalla' jäsenvaltiossa olevaa organisaatioyksikköä, jolle on annettu vastuu yhden tai useamman rautatie-aseman hallinnosta ja joka voi olla rataverkon haltija;

- 4) 'matkanjärjestäjällä' Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2302 ⁽¹¹⁾ 3 artiklan 8 ja 9 alakohdassa määriteltyä matkanjärjestäjää tai matkanvälittäjää, joka ei ole rautatieyritys;
- 5) 'lipunmyyjällä' rautatieliikennepalvelujen vähittäismyyjää, joka myy lippuja, mukaan luettuina suorat liput, vähittäismyyjän ja yhden tai useamman rautatieyrityksen välisen sopimuksen tai muun järjestelyn pohjalta;
- 6) 'kuljetussopimuksella' rautatieyrityksen ja matkustajan välistä rautatiekuljetussopimusta, joka koskee yhden tai useamman liikennepalvelun suorittamista maksua vastaan tai korvauksetta;
- 7) 'lipulla' pätevää todistetta kuljetussopimuksen tekemisestä riippumatta sen muodosta;
- 8) 'varauksella' asiakirjan muodossa olevaa tai sähköistä vahvistusta, joka oikeuttaa matkustamiseen edellyttäen, että aiemmin on vahvistettu matkustusjärjestelyt, joihin on merkitty henkilötiedot;
- 9) 'suoralla lipulla' direktiivin 2012/34/EU 3 artiklan 35 alakohdassa määriteltyä suoraa lippua;
- 10) 'palvelulla' rautateiden matkustajaliikennepalvelua, jota liikennöidään rautatieasemien välillä aikataulun mukaan, mukaan lukien liikennepalvelut uudelleenreititystä varten;
- 11) 'matkalla' matkustajan kuljettamista lähtöaseman ja määräaseman välillä;
- 12) 'rautateiden kotimaan matkustajaliikennepalvelulla' rautateiden matkustajaliikennepalvelua, joka ei ylitä jäsenvaltion rajaa;
- 13) 'rautateiden kaupunki- ja esikaupunkiliikenteen matkustajaliikennepalvelulla' direktiivin 2012/34/EU 3 artiklan 6 alakohdassa tarkoitettua rautateiden matkustajaliikennepalvelua;
- 14) 'rautateiden alueellisella matkustajaliikennepalvelulla' direktiivin 2012/34/EU 3 artiklan 7 alakohdassa tarkoitettua rautateiden matkustajaliikennepalvelua;
- 15) 'rautateiden kaukoliikenteen matkustajaliikennepalvelulla' rautateiden matkustajaliikennepalvelua, joka ei ole rautateiden kaupunki-, esikaupunki- tai alueellisen liikenteen matkustajaliikennepalvelu;
- 16) 'rautateiden kansainvälisellä matkustajaliikennepalvelulla' rautateiden matkustajaliikennepalvelua, jossa ylitetään vähintään yhden jäsenvaltion raja ja jonka päätarkoituksena on kuljettaa matkustajia eri jäsenvaltioissa sijaitsevien taikka jäsenvaltiossa ja kolmannessa maassa sijaitsevien asemien välillä;
- 17) 'viivästymisellä' eroa sen ajan, jolloin matkustajan oli julkaistun aikataulun mukaisesti määrä saapua, ja hänen tosiasiallisen tai arvioidun lopullisen määräpaikan asemalle saapumisaikansa välillä;
- 18) 'saapumisella' ajankohtaa, jolloin junan ovet avataan määränpäänä olevalla laiturilla ja junasta voi poistua;

⁽¹¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2302, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, matkapaketeista ja yhdistetyistä matkajärjestelyistä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 90/314/ETY kumoamisesta (EUVL L 326, 11.12.2015, s. 1).

- 19) 'näyttölipulla' tai 'kausilipulla' lippua, joka oikeuttaa sen oikean haltijan matkustamaan rajoittamattoman määrän rautatiematkoja tietyllä reitillä tai tietyssä verkossa tietyn ajan kuluessa;
- 20) 'jatkoyhteyden menettämisellä' tilannetta, jossa matkustaja menettää yhden tai useamman palvelun suorana lippuna myydyin rautatiematkan aikana sen vuoksi, että yksi tai useampi edellinen palvelu myöhästyy tai peruutetaan tai että palvelu lähtee ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa;
- 21) 'vammaisella henkilöllä' ja 'liikuntarajoitteisella henkilöllä' henkilöä, jolla on pysyvä tai väliaikainen fyysinen, psyykinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka saattaa yhdessä muiden esteiden kanssa estää häntä käyttämästä liikennevälineitä täysin ja tehokkaasti samalla tavoin kuin muut matkustajat, tai jonka liikkumiskyky liikennevälineitä käytettäessä on rajoittunut iän vuoksi;
- 22) 'asemalla' rautatiellä olevaa paikkaa, josta rautateiden matkustajaliikennepalvelu voi alkaa, jossa se voi pysähtyä tai jonne se voi päättyä.

II LUKU

KULJETUSSOPIMUS, TIEDOTUS JA LIPUT

4 artikla

Kuljetussopimus

Jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu, kuljetussopimuksen tekemiseen ja toteuttamiseen sekä siihen liittyvään tiedottamiseen ja lippujen toimittamiseen sovelletaan liitteessä I olevien II ja III osan säännöksiä.

5 artikla

Syrjimättömät sopimusehdot ja hinnat

Rautatieyrietysten, lipunmyyjien tai matkanjärjestäjien on tarjottava sopimusehtoja ja hintoja suurelle yleisölle ilman suoraa tai välillistä, matkustajan kansalaisuuteen taikka rautatieyrietyksen, lipunmyyjän tai matkanjärjestäjän sijoittautumispaikkaan unionissa perustuvaa syrjintää, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sosiaalisen hinnoittelun soveltamista.

Tämän artiklan ensimmäistä kohtaa sovelletaan rautatieyrietyksiin ja lipunmyyjiin myös niiden ottaessa vastaan matkustajien varauksia 11 artiklan mukaisesti.

6 artikla

Polkupyörät

1. Matkustajilla on oikeus tuoda junaan polkupyöriä 3 kohdassa säädetyin rajoituksin, ja tarvittaessa kohtuullista korvausta vastaan.

Junissa, joihin vaaditaan varaus, on oltava mahdollisuus varata kuljetus polkupyörälle.

Jos matkustaja on tehnyt varauksen polkupyörälle ja jos kyseisen polkupyörän kuljettamisesta kieltäydytään ilman perusteltua syytä, matkustajalla on oikeus uudelleenreititykseen tai lipun hinnan palauttamiseen 18 artiklan mukaisesti, korvaukseen 19 artiklan mukaisesti ja avunantoon 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. Jos junassa on polkupyörille merkittyjä paikkoja, matkustajien on jätettävä polkupyöränsä tällaisille paikoille. Jos tällaisia paikkoja ei ole saatavilla, matkustajien on valvottava polkupyöriään ja varmistettava, ettei heidän pyöristään aiheudu häiriötä tai vahinkoa muille matkustajille, liikumisvälineille, matkatavaroille tai rautatieliikenteelle.

3. Rautatieyritykset voivat rajoittaa matkustajien oikeutta tuoda juniin polkupyöriä turvallisuuden tai toiminnallisten syiden vuoksi, erityisesti ruuhka-aikoina sovellettavien kapasiteettirajoitusten seurauksena, tai jos se ei ole mahdollista liikkuvan kaluston puitteissa. Rautatieyritykset voivat myös rajoittaa polkupyörien kuljettamista niiden painojen ja mittojen perusteella. Niiden on julkaistava virallisilla verkkosivustoillaan niiden ehdot polkupyörien kuljettamiselle, mukaan lukien ajantasaiset tiedot käytettävissä olevasta kapasiteetista, käyttäen asetuksessa (EU) N:o 454/2011 tarkoitettuja telemaattisia sovelluksia.

4. Käynnistäessään uuden liikkuvan kaluston hankintamenettelyjä tai tehdessään käytössä olevaan liikkuvaan kalustoon merkittäviä parannuksia, jotka edellyttävät Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/797⁽¹²⁾ 21 artiklan 12 kohdan nojalla uutta kalusteyksikön markkinoillesaattamislupaa, rautatieyritysten on varmistettava, että junien kokoonpanoissa, joissa kyseistä liikkuvaa kalustoa käytetään, on riittävä lukumäärä polkupyöräpaikkoja. Tätä alakohtaa ei sovelleta ravintolavaunuihin, makuuvaunuihin eikä lepotuolipaikoilla varustettuihin vaunuihin.

Rautatieyritysten on määritettävä polkupyöräpaikkojen riittävä lukumäärä ottaen huomioon junan kokoonpanon koko, palvelun tyyppi ja polkupyörien kuljetuksen kysyntä. Polkupyöräpaikkojen riittävä lukumäärä on määritettävä 5 kohdassa tarkoitetuissa suunnitelmissa. Jos tällaisia suunnitelmia ei ole tai suunnitelmissa ei määritetä tällaista lukumäärää, jokaisessa junan kokoonpanossa on oltava vähintään neljä polkupyöräpaikkaa.

Jäsenvaltiot voivat vahvistaa neljää suuremman lukumäärän tietyn tyyppisten palvelujen riittäväksi vähimmäislukumääräksi, jolloin sovelletaan kyseistä lukumäärää toisen alakohdan mukaisesti määritetyn lukumäärän sijasta.

5. Rautatieyritykset voivat laatia ja pitää ajan tasalla suunnitelmia koskien polkupyörien kuljettamisen lisäämistä ja parantamista ja muita ratkaisuja, joilla edistetään rautateiden ja polkupyörien yhdistettyä käyttöä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1370/2007⁽¹³⁾ 2 artiklan b alakohdassa määritelty toimivaltaiset viranomaiset voivat laatia tällaisia suunnitelmia julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten perusteella tarjottavien palvelujen osalta. Jäsenvaltiot voivat edellyttää, että kyseiset toimivaltaiset viranomaiset tai niiden alueella toimivat rautatieyritykset laativat tällaisia suunnitelmia.

6. Edellä olevassa 5 kohdassa tarkoitettut suunnitelmat laaditaan yleisön ja asiaankuuluvien edustavien organisaatioiden kuulemisen jälkeen. Kyseiset suunnitelmat julkaistaan tarpeen mukaan rautatieyrityksen tai toimivaltaisen viranomaisen verkkosivustolla.

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/797, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta Euroopan unionissa (EUVL L 138, 26.5.2016, s. 44).

⁽¹³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta (EUVL L 315, 3.12.2007, s. 1).

*7 artikla***Velvollisuuksista luopumista koskeva kiello ja rajojen määrittäminen**

1. Tämän asetuksen mukaisia matkustajiin kohdistuvia velvollisuuksia ei voida rajoittaa eikä niistä voida luopua esimerkiksi kuljetussopimukseen sisältyvällä vapauttavalla tai rajoittavalla lausekkeella. Sopimusehdot, joiden tarkoituksena on suoraan tai välillisesti luopua tästä asetuksesta johtuvista oikeuksista, poiketa niistä tai rajoittaa niitä, eivät ole matkustajan kannalta velvoittavia.

2. Rautatieyritykset, matkanjärjestäjät tai lipunmyyjät voivat tarjota sopimusehtoja, jotka ovat matkustajan kannalta suotuisampia kuin tässä asetuksessa asetetut ehdot.

*8 artikla***Velvollisuus antaa tietoja palvelujen lakkauttamisesta**

Rautatieyritysten tai tarvittaessa rautateiden julkisista palveluhankintasopimuksista vastaavien toimivaltaisten viranomaisten on julkistettava palvelujen joko pysyvää tai väliaikaista lakkauttamista koskevat päätökset asianmukaisia keinoja käyttäen, myös direktiivin (EU) 2019/882 ja asetusten (EU) N:o 454/2011 ja (EU) N:o 1300/2014 säännösten mukaisessa esteettömässä muodossa, ja ennen päätösten täytäntöönpanoa.

*9 artikla***Matkatiedot**

1. Rautatieyritysten, matkanjärjestäjien ja lipunmyyjien, jotka tarjoavat yhden tai useamman rautatieyrityksen puolesta kuljetussopimuksia, on pyynnöstä annettava matkustajalle ainakin liitteessä II olevassa I osassa mainitut tiedot, jotka liittyvät matkoihin, joista asianomainen rautatieyritys tarjoaa kuljetussopimuksia.

2. Rautatieyritysten ja mahdollisuuksien mukaan lipunmyyjien ja matkanjärjestäjien on annettava matkustajalle matkan aikana ainakin liitteessä II olevassa II osassa mainitut tiedot. Jos asemanhaltijalla on tällaisia tietoja, myös hänen on annettava tiedot matkustajalle.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut tiedot on annettava mahdollisimman käyttökelpoisessa muodossa, mahdollisuuksien mukaan reaaliaikaisten matkatietojen pohjalta, myös hyödyntämällä asiaankuuluvia viestintäteknologioita. On kiinnitettävä erityistä huomiota sen varmistamiseen, että nämä tiedot ovat esteettömästi saatavilla direktiivin (EU) 2019/882 ja asetusten (EU) N:o 454/2011 ja (EU) N:o 1300/2014 säännösten mukaisesti.

*10 artikla***Liikenne- ja matkatietojen saatavuus**

1. Rataverkon haltijoiden on annettava reaaliaikaisia tietoja junien saapumisesta ja lähdöstä rautatieyrityksille, lipunmyyjille, matkanjärjestäjille ja asemanhaltijoille.

2. Rautatieyritysten on tarjottava niiden palveluja myyville muille rautatieyrityksille, lipunmyyjille ja matkanjärjestäjille pääsy liitteessä II olevissa I ja II osassa esitettyihin matkaa koskeviin vähimmäistietoihin ja liitteessä II olevassa III osassa tarkoitettuihin varausjärjestelmien toimintoihin.

3. Tiedot on annettava ja pääsy myönnettävä syrjimättömällä tavalla ja ilman aiheetonta viivytystä. Kertaluontoinen pyyntö riittää siihen, että tietoihin on jatkuva pääsy. Rataverkon haltija ja rautatieyritys, joiden on asetettava tiedot saataville 1 ja 2 kohdan mukaisesti, voivat pyytää, että tehdään sopimus tai muu järjestely, jonka perusteella tiedot annetaan tai pääsy myönnetään.

Tietojen käyttöä koskevan sopimuksen tai järjestelyn ehdoissa ei saa tarpeettomasti rajoittaa mahdollisuuksia käyttää tietoja uudelleen, eikä niitä saa käyttää kilpailun rajoittamiseen.

Rautatieyritykset voivat vaatia muilta rautatieyrityksiltä, matkanjärjestäjiltä ja lipunmyyjiltä oikeudenmukaisen, kohtuullisen ja oikeasuhteisen rahallisen korvauksen kustannuksista, joita pääsyn myöntämisestä on aiheutunut, ja rataverkon haltijat voivat vaatia korvauksen sovellettavien sääntöjen mukaisesti.

4. Tiedot on annettava ja pääsy myönnettävä tarkoituksenmukaisin teknisin keinoin, kuten ohjelmistorajapintojen välityksellä.

5. Siltä osin kuin 1 tai 2 kohdan kattamat tiedot annetaan muiden unionin säädösten, erityisesti komission delegoidun asetuksen (EU) 2017/1926 ⁽¹⁴⁾, mukaisesti, katsotaan, että tämän artiklan mukaisia vastaavia velvollisuuksia on noudatettu.

11 artikla

Lippujen ja varausten saatavuus

1. Rautatieyritysten, lipunmyyjien ja matkanjärjestäjien on tarjottava lippuja ja, jos niitä on saatavilla, suoria lippuja ja varausten vastaanottamista.

2. Rautatieyritysten on myytävä joko suoraan tai lipunmyyjien ja matkanjärjestäjien kautta lippuja matkustajille seuraavista myyntitavoista vähintään yhden välityksellä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 3 ja 4 kohdan soveltamista:

- a) lipputoimistot, muut myyntipisteet tai lippuautomaatit;
- b) puhelimen, internetin tai muun yleisesti saatavilla olevan tietotekniikan välityksellä;
- c) junissa.

Asetuksen (EY) N:o 1370/2007 2 artiklan b alakohdassa määritellyt toimivaltaiset viranomaiset voivat edellyttää, että rautatieyritykset tarjoavat lippuja julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten perusteella tarjottavien palveluiden osalta useamman kuin yhden myyntitavan välityksellä.

3. Jos lähtöasemalla ei ole lipputoimistoa tai lippuautomaattia, matkustajille on tiedotettava asemalla

- a) mahdollisuudesta ostaa lippu puhelimitse, internetin välityksellä tai junassa sekä tällöin noudatettavasta menettelystä;
- b) lähimmästä rautatieasemasta tai paikasta, jossa on lipputoimisto tai lippuautomaatti.

⁽¹⁴⁾ Komission delegoitu asetukset (EU) 2017/1926, annettu 31 päivänä toukokuuta 2017, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/40/EU täydentämisestä EU:n laajuisten multimodaalisten matkatietopalvelujen tarjoamisen osalta (EUVL L 272, 21.10.2017, s. 1).

4. Jos lähtöasemalla ei ole lipputoimistoa tai esteettömästi saatavilla olevaa lippuautomaattia eikä muuta esteettömästi saatavilla olevaa keinoa lipun ostamiseksi etukäteen, vammaisten henkilöiden on voitava ostaa lippuja junassa ilman ylimääräisiä kustannuksia. Rautatieyritykset voivat rajoittaa tätä oikeutta tai evätä sen perustelluista syistä, jotka liittyvät turvallisuuteen tai pakolliseen paikanvaraukseen.

Jos junassa ei ole henkilöstöä, rautatieyrityksen on neuvottava vammaisia henkilöitä siitä, onko lippuja saatavissa ja tiedotettava heille siitä, miten lippuja ostetaan.

Jäsenvaltiot voivat sallia rautatieyritysten edellyttävän, että vammaiset henkilöt on todettu sellaisiksi asuinmaansa asiaa koskevien kansallisten lakien ja käytäntöjen mukaisesti.

Jäsenvaltiot voivat ulottaa ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun oikeuden koskemaan kaikkia matkustajia. Jos jäsenvaltiot soveltavat tätä vaihtoehtoa, niiden on ilmoitettava komissiolle asianmukaisesti. Euroopan rautatievirasto julkaisee asetusten (EU) N:o 454/2011 ja (EU) N:o 1300/2014 täytäntöönpanoa koskevat tiedot verkkosivustollaan.

12 artikla

Suorat liput

1. Jos rautateiden kaukoliikenteen tai alueelliset matkustajaliikennepalvelut ovat yhden ainoan rautatieyrityksen liikennöimiä, kyseisen yrityksen on tarjottava suora lippu kyseisiin palveluihin. Rautateiden muiden matkustajaliikennepalvelujen osalta rautatieyritysten on kaikin kohtuullisesti toteutettavien toimin pyrittävä tarjoamaan suoria lippuja ja tehtävä tätä varten yhteistyötä keskenään.

Ensimmäisen alakohdan soveltamiseksi ilmauksen 'yksi ainoa rautatieyritys' on katettava myös kaikki rautatieyritykset, jotka ovat joko saman omistajan kokonaan omistamia tai jonkin asiaan liittyvän rautatieyrityksen kokonaan omistamia tytäryhtiöitä.

2. Jos matkaan kuuluu yksi tai useampi jatkoyhteys, matkustajalle on tiedotettava ennen lipun tai lippujen ostamista, muodostaako kyseinen lippu tai muodostavatko kyseiset liput suoran lipun.

3. Jos matkaan kuuluu yksi tai useampi jatkoyhteys, yhdessä ostotapahtumassa rautatieyritykseltä ostettu yksi tai useampi lippu muodostaa suoran lipun ja rautatieyritys on 18, 19 ja 20 artiklan mukaisesti korvausvelvollinen, jos matkustaja menettää yhden tai useamman jatkoyhteyden.

4. Jos lippu tai liput on ostettu yhdessä ostotapahtumassa ja lipunmyyjä tai matkanjärjestäjä on omasta aloitteestaan yhdistänyt liput, lipun tai liput myynyt lipunmyyjä tai matkanjärjestäjä on velvollinen palauttamaan kyseisessä ostotapahtumassa lipusta tai lipuista maksetun määrän kokonaisuudessaan ja lisäksi maksamaan korvauksen, joka vastaa 75 prosenttia kyseisestä määrästä, jos matkustaja menettää yhden tai useampia jatkoyhteyksiä.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu oikeus lipun hinnan palauttamiseen tai korvaukseen ei rajoita sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä, jonka nojalla matkustajille myönnetään lisäkorvausta vahingosta.

5. Edellä olevassa 3 ja 4 kohdassa esitettyjä vastuuta ei sovelleta, jos lipuissa, muussa asiakirjassa tai sähköisesti on ilmoitettu tavalla, jolla tiedot ovat matkustajan saatavilla myöhempää käyttöä varten, että liput kuuluvat erillisten kuljetussopimusten piiriin, ja matkustajalle on tiedotettu asiasta ennen ostotapahtumaa.

6. Todistustaakka siitä, että tässä artiklassa tarkoitetut tiedot on annettu matkustajalle, on rautatieyrittäjällä, matkanjärjestäjällä tai lipunmyyjällä, joka on myynyt lipun tai liput.

7. Lipunmyyjät ja matkanjärjestäjät ovat vastuussa matkustajan 4 kohdan nojalla tekemien hakemusten ja mahdollisten valitusten käsittelystä. Edellä olevassa 4 kohdassa tarkoitettu palauttaminen ja korvaus on suoritettava 30 päivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

III LUKU

RAUTATIEYRITYSTEN VASTUUN MATKUSTAJISTA JA NÄIDEN MATKATAVAROISTA

13 artikla

Vastuu matkustajista ja matkatavaroista

Jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu, ja rajoittamatta sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä, jonka nojalla matkustajille myönnetään lisäkorvausta vahingoista, matkustajia ja näiden matkatavaroita koskevasta rautatieyritysten vastuusta säädetään liitteessä I olevan IV osan I, III ja IV luvussa sekä VI ja VII osassa.

14 artikla

Vakuutus ja vastuun kattaminen

Rautatieyrittäjällä on oltava riittävät vakuutukset tai riittävät markkinaehtoiset takuut vastuidensa kattamiseen direktiivin 2012/34/EU 22 artiklan mukaisesti.

15 artikla

Ennakkomaksut

1. Jos matkustaja kuolee tai loukkaantuu, liitteessä I olevan 26 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun rautatieyrityksen on viipymättä ja viimeistään 15 päivän kuluttua siitä, kun korvaukseen oikeutetun luonnollisen henkilön henkilöllisyys on todettu, suoritettava ennakkomaksut, jotka kattavat välittömät taloudelliset tarpeet ja jotka ovat suhteessa kärsittyyn vahinkoon.

2. Kuolemantapauksessa ennakkomaksun on oltava vähintään 21 000 euroa matkustajaa kohti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdan soveltamista.

3. Ennakkomaksun suorittaminen ei merkitse korvausvastuun tunnustamista, ja se voidaan vähentää tämän asetuksen perusteella maksettavista myöhemmistä summista, mutta se on maksettava takaisin ainoastaan, jos vahinko on aiheutunut matkustajan huolimattomuudesta tai virheestä tai jos henkilö, jolle ennakkomaksu suoritettiin, ei ollut korvaukseen oikeutettu henkilö.

16 artikla

Korvausvastuun kiistäminen

Vaikka rautatieyrittäjä kiistäisi olevansa vastuussa kuljettamalleen matkustajalle aiheutuneista ruumiinvammoista, sen on ryhdyttävä kaikkiin kohtuudella vaadittaviin toimiin avustukseensa matkustajaa hänen kolmansille osapuolille kohdistamassaan korvausvaatimuksessa.

IV LUKU

VIIVÄSTYMISET, JATKOYHTEYDEN MENETTÄMISET JA PERUUTTAMISET

17 artikla

Vastuu viivästymisistä, jatkoyhteyden menettämisistä ja peruuttamisista

Jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu, viivästymisiä, jatkoyhteyden menettämisistä ja peruuttamisista koskevaan rautatieyhteyden vastuuseen sovelletaan liitteessä I olevan IV osan II luku.

18 artikla

Lipun hinnan palauttaminen ja uudelleenreititys

1. Jos perustellusti arvioidaan olevan todennäköistä, joko matkan alkaessa tai jos jatkoyhteys menetetään tai peruutuksen tapauksessa, että kuljetussopimuksen mukaiseen lopulliseen määräpaikkaan saavutaan vähintään 60 minuuttia viivästyneenä, viivästynyttä tai peruutettua palvelua liikennöivän rautatieyrityksen on välittömästi annettava matkustajan valita jokin seuraavista vaihtoehdoista ja toteutettava tarvittavat järjestelyt:

- a) lipusta maksetun hinnan palauttaminen kokonaisuudessaan takaisin samoilla ehdoilla, joilla se on maksettu, kultakin matkan osalta, joka jää tekemättä, sekä jo tehdyiltä osilta matkaa, jos matkasta ei ole enää matkustajan alkuperäisen matkasuunnitelman kannalta hyötyä, sekä tarvittaessa paluumatka mahdollisimman pian ensimmäiseen lähtöpaikkaan;
- b) matkan jatkaminen tai uudelleenreititys siten, että matkustaja pääsee vastaavilla kuljetusehdoilla mahdollisimman pian lopulliseen määräpaikkaansa;
- c) matkan jatkaminen tai uudelleenreititys siten, että matkustaja pääsee vastaavilla kuljetusehdoilla lopulliseen määräpaikkaansa hänelle sopivana myöhemmän ajankohtana.

2. Jos edellä olevan 1 kohdan b ja c alakohdan soveltamiseksi vastaavaa uudelleenreititystä liikennöi sama rautatieyritys tai jos uudelleenreititys annetaan toisen yrityksen toteutettavaksi, tästä ei saa aiheutua lisäkustannuksia matkustajalle. Tätä vaatimusta sovelletaan myös, jos uudelleenreititykseen sisältyy kuljetus ylemmässä palveluluokassa ja vaihtoehtoisia liikennemuotoja. Rautatieyritysten on toteutettava kohtuulliset toimet välttääkseen ylimääräiset jatkoyhteydet ja varmistaakseen, että kokonaismatka-ajan viivästys on mahdollisimman lyhyt. Matkustajia ei saa siirtää alempaan liikennepalvelujen luokkaan, paitsi silloin, kun se on ainoa käytettävissä oleva uudelleenreitityksen keino.

3. Rautatieyritys voi matkustajan pyynnöstä sallia matkustajan tekemän muiden liikennepalvelujen tarjoajien kanssa sopimuksia, joilla matkustaja pääsee lopulliseen määräpaikkaan vastaavilla ehdoilla, jolloin rautatieyrityksen on palautettava matkustajalle hänelle aiheutuneet kustannukset, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 kohdan soveltamista.

Jos käytettävissä olevista uudelleenreitityksen vaihtoehdoista ei tiedoteta matkustajalle 100 minuutin kuluessa viivästyneen tai peruutetun palvelun tai menetetyn jatkoyhteyden aikataulun mukaisesta lähtöajasta, matkustajalla on oikeus tehdä tällainen sopimus muiden julkisia liikennepalveluja rautateitse tai linja-autolla tarjoavien toimijoiden kanssa. Rautatieyrityksen on palautettava matkustajalle hänelle aiheutuneet tarpeelliset, asianmukaiset ja kohtuulliset kustannukset.

Tämä kohta ei vaikuta kansallisiin lakeihin, asetuksiin tai hallinnollisiin määräyksiin, joissa matkustajille myönnetään suotuisimmat uudelleenreititysehdot.

4. Uudelleenreitittävien liikennepalvelujen tarjoajien on tarjottava vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille vastaavan tasoinen apu ja esteetön pääsy, kun heille tarjotaan vaihtoehtoista palvelua. Uudelleenreitittävien liikennepalvelujen tarjoajat voivat tarjota vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille heidän tarpeitaan vastaavia vaihtoehtoisia palveluita, jotka eroavat muille matkustajille tarjotuista palveluista.

5. Edellä olevissa 1 kohdan a alakohdassa ja 3 kohdassa tarkoitetut palautukset on suoritettava 30 päivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jäsenvaltiot voivat vaatia rautatieyrityksiä ottamaan vastaan tällaiset hakemukset tiettyjen viestintävälineiden kautta sillä edellytyksellä, että kyseisellä vaatimuksella ei aiheuteta syrjiviä vaikutuksia. Palautus voidaan tehdä matkakuponkien muodossa ja/tai tarjoamalla muita palveluita, edellyttäen että tällaisten matkakuponkien ja/tai palveluiden ehdot ovat riittävän joustavat, erityisesti voimassaoloaikaa ja määräpaikkaa koskien, ja jos matkustaja suostuu vastaanottamaan kyseiset matkakupongit ja/tai palvelut. Lipun hinnan palautuksesta ei saa vähentää rahoitustoimiin liittyviä kustannuksia, kuten kuluja tai puhelin- tai postimerkkikustannuksia.

6. Komissio hyväksyy viimeistään 7 päivänä kesäkuuta 2023 täytäntöönpanosäädöksen, jossa vahvistetaan yhteinen lomake tämän asetuksen mukaisille palautushakemuksille. Kyseinen yhteinen lomake on laadittava vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille esteettömässä muodossa. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 38 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

7. Matkustajilla on oikeus toimittaa hakemuksensa 6 kohdassa tarkoitettua yhteistä lomaketta käyttäen. Rautatieyritykset eivät saa hylätä palautushakemusta ainoastaan sillä perusteella, ettei matkustaja ole käyttänyt kyseistä lomaketta. Jos hakemus ei ole riittävän täsmällinen, rautatieyrityksen on pyydettävä matkustajaa selventämään hakemusta ja autettava matkustajaa tässä.

19 artikla

Korvaus

1. Matkustaja on kuljetusoikeutta menettämättä oikeutettu korvaukseen rautatieyritykseltä häntä kohdanneesta, lipussa tai suorassa lipussa ilmoitetun lähtöpaikan ja lopullisen saapumipaikan välillä tapahtuvasta viivästyisestä, jonka osalta hintaa ei ole palautettu 18 artiklan mukaisesti. Viivästyksistä maksettavat vähimmäiskorvaukset ovat seuraavat:

a) 25 prosenttia lipun hinnasta 60–119 minuutin viivästyisestä;

b) 50 prosenttia lipun hinnasta 120 minuutin tai sitä pidemmästä viivästyisestä.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan myös matkustajiin, joilla on näyttölippu tai kausilippu. Jos kyseiset matkustajat näyttölipun tai kausilipun voimassaoloaikana kärsivät toistuvista viivästyksistä tai peruuttamisista, heillä on oikeus asianmukaiseen korvaukseen rautatieyritysten soveltamien korvausjärjestelyjen mukaisesti. Näissä järjestelyissä on vahvistettava perusteet viivästyksen määrittämiselle ja korvauksen laskemiselle. Jos alle 60 minuutin viivästyksiä tapahtuu toistuvasti näyttölipun tai kausilipun voimassaoloaikana, viivästymiset voidaan laskea yhteen ja matkustajille voidaan maksaa korvausta rautatieyrityksen korvausjärjestelyjen mukaisesti.

3. Viivästyisestä suoritettava korvaus on laskettava sen koko hinnan perusteella, jonka matkustaja on todellisuudessa suorittanut viivästyneestä palvelusta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 kohdan soveltamista. Jos kuljetussopimus on meno-paluumatkaa varten, korvaus viivästyisestä joko meno- tai paluumatkalla lasketaan suhteessa lipussa ilmoitettuun hintaan kyseisestä osasta matkaa. Jos hintaa ei ole ilmoitettu matkan eri osille, korvaus lasketaan suhteessa puoleen lipusta maksetusta hinnasta. Samoin viivästyneen palvelun hinta missä tahansa muussa kuljetussopimuksen muodossa, joka oikeuttaa matkustajan matkustamaan kahdessa tai useammassa toisiaan seuraavissa jaksoissa, lasketaan osuutena koko hinnasta.

4. Viivästymisajan laskemisessa ei oteta huomioon viivästymistä, jonka rautatieyritys voi osoittaa tapahtuneen unionin ulkopuolella.

5. Komissio hyväksyy viimeistään 7 päivänä kesäkuuta 2023 täytäntöönpanosäädöksen, jossa vahvistetaan yhteinen lomake tämän asetuksen mukaisille korvaushakemuksille. Kyseinen yhteinen lomake on laadittava vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille esteettömässä muodossa. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 38 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

6. Jäsenvaltiot voivat vaatia rautatieyrittäjiä ottamaan vastaan korvaushakemukset tiettyjen viestintävälineiden kautta sillä edellytyksellä, että kyseisellä vaatimuksella ei aiheuteta syrjiviä vaikutuksia. Matkustajilla on oikeus toimittaa hakemuksensa 5 kohdassa tarkoitettua yhteistä lomaketta käyttäen. Rautatieyritykset eivät saa hylätä korvaushakemusta ainoastaan sillä perusteella, ettei matkustaja ole käyttänyt kyseistä lomaketta. Jos hakemus ei ole riittävän täsmällinen, rautatieyrityksen on pyydettävä matkustajaa selventämään hakemusta ja autettava matkustajaa tässä.

7. Korvaus lipun hinnasta on maksettava kuukauden kuluessa korvaushakemuksen esittämisestä. Korvaus voidaan maksaa matkakuponkeina ja/tai muina palveluina, jos niiden ehdot ovat joustavat, erityisesti voimassaoloaikaa ja määräraikkaa koskien. Korvaus on matkustajan pyynnöstä maksettava rahana.

8. Lipun hinnasta maksettavasta korvauksesta ei saa vähentää rahoitustoimiin liittyviä kustannuksia, kuten kuluja tai puhelin- tai postimerkkikustannuksia. Rautatieyritykset voivat asettaa vähimmäisrajan, jonka alittuessa korvausta ei makseta. Tämä raja saa olla enintään neljä euroa lippua kohden.

9. Matkustajilla ei ole oikeutta korvaukseen, jos heille on ilmoitettu viivästymisestä ennen lipun ostamista tai jos viivästyminen eri palvelulla tapahtuvan matkan jatkamisen tai uudelleenreitityksen takia on alle 60 minuuttia.

10. Rautatieyrityksellä ei ole velvollisuutta maksaa korvausta, jos se voi osoittaa, että viivästyminen, jatkoyhteyden menettäminen tai peruuttaminen johtui suoraan seuraavista tai liittyi erottamattomasti seuraaviin:

a) rautatien käytöstä riippumattomat poikkeukselliset olosuhteet, kuten äärimmäiset sääolosuhteet, suuret luonnonkatastrofit tai vakavat kansanterveyskriisit, joita rautatieyritys ei tapauksen erityisolosuhteiden edellyttämästä huolellisuudesta huolimatta voinut välttää eikä voinut estää niiden seurauksia;

b) matkustajan virhe; tai

c) kolmannen osapuolen käyttäytyminen, kuten ihmiset rautatiekiskoilla, kaapelivarkaudet, hätätilanteet junassa, lainvalvontatoimet, sabotaasi tai terrorismi, jota rautatieyritys ei tapauksen erityisolosuhteiden edellyttämästä huolellisuudesta huolimatta voinut välttää eikä voinut estää sen seurauksia.

Rautatieyrityksen henkilöstön lakot, samaa rataverkkoa käyttävien muiden yritysten toimet tai laiminlyönnit sekä rata-verkon haltijoiden ja asemanhaltijoiden toimet tai laiminlyönnit eivät kuulu ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettua poikkeuksen piiriin.

20 artikla

Avunanto

1. Kun palvelu lähtee tai saapuu viivästyneenä taikka peruutetaan, rautatieyrityksen tai asemanhaltijan on pidettävä matkustajat ajan tasalla tilanteesta sekä palvelun tai korvaavan palvelun arvioidusta lähtö- ja saapumisajasta heti, kun tällaiset tiedot ovat saatavissa. Jos lipunmyyjillä ja matkanjärjestäjillä on tällaiset tiedot, myös heidän on annettava ne matkustajalle.
2. Jos 1 kohdassa tarkoitettu viivästyminen on vähintään 60 minuuttia tai palvelu peruutetaan, viivästynyttä tai peruutettua palvelua liikennöivän rautatieyrityksen on tarjottava matkustajille ilmaiseksi:
 - a) aterioita ja virvokkeita kohtuullisessa suhteessa odotusaikaan, mikäli niitä on junassa tai asemalla saatavissa tai niitä voidaan kohtuudella toimittaa sinne ottaen huomioon senkaltaiset perusteet kuin etäisyys toimittajasta, toimitukseen kuluva aika ja kustannukset;
 - b) silloin kun se on fyysisesti mahdollista, hotelli- tai muu majoitus sekä rautatieaseman ja majoituspaikan välinen kuljetus, jos majoittuminen yhdeksi tai useammaksi yöksi on välttämätöntä tai jos aiottua pitempi oleskelu osoittautuu välttämättömäksi. Tapauksissa, joissa tällainen majoittuminen osoittautuu välttämättömäksi 19 artiklan 10 kohdassa tarkoitettujen olosuhteiden vuoksi, rautatieyritys voi rajoittaa majoittumisen keston enintään kolmeen yöhön. Vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden esteettömyysvaatimukset sekä avustavien koirien tarpeet on otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon;
 - c) jos juna on pysähtynyt raiteille, kuljetus junasta rautatieasemalle, vaihtoehtoiseen lähtöpaikkaan tai palvelun lopulliseen määräpaikkaan, silloin kun se on fyysisesti mahdollista.
3. Jos rautatieliikennepalvelu keskeytyy eikä sitä voida enää jatkaa ollenkaan tai kohtuullisessa ajassa, rautatieyritysten on tarjottava matkustajille mahdollisimman nopeasti vaihtoehtoisia liikennepalveluja ja toteutettava tarvittavat järjestelyt.
4. Rautatieyritysten on ilmoitettava asianomaisille matkustajille, miten he voivat hakea todistuksen siitä, että rautatieliikennepalvelu on viivästynyt, johtanut jatkoyhteyden menettämiseen tai että se on peruutettu. Tämä todistus pätee myös 19 artiklan säännösten yhteydessä.
5. Rautatieyrityksen on 1–4 kohtaa sovellettaessa kiinnitettävä erityistä huomiota vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden, sekä mahdollisten saattajien ja avustavien koirien tarpeisiin.
6. Jos direktiivin 2012/34/EU 13 a artiklan 3 kohdan mukaiset valmiussuunnitelmat on laadittu, rautatieyritysten on koordinoitava toimia asemanhaltijan ja rataverkon haltijan kanssa, jotta nämä voivat valmistautua sellaisten merkittävien häiriöiden ja pitkien viivästymisten mahdollisuuteen, joiden vuoksi merkittävä määrä matkustajia joutuu odottamaan asemalla. Tällaisten valmiussuunnitelmien on sisällettävä hälytys- ja tietojärjestelmien esteettömyyttä koskevia vaatimuksia.

V LUKU

VAMMAISET HENKILÖT JA LIIKUNTARAJOITTEISET HENKILÖT

21 artikla

Oikeus kuljetukseen

1. Rautatieyritysten ja asemanhaltijoiden on vammaisia henkilöitä ja liikuntarajoitteisia henkilöitä edustavien järjestöjen ja tarvittaessa näiden henkilöiden edustajien aktiivisella myötävaikutuksella laadittava tai niillä on oltava säännöt vammaisten henkilöiden, myös heidän kansallisten käytäntöjen mukaisesti hyväksytyjen henkilökohtaisten avustajiensa, ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeudesta kuljetukseen ilman syrjintää. Kyseisissä säännöissä on otettava huomioon asetuksen (EU) N:o 1300/2014 liitteessä olevassa 4.4.3 kohdassa tarkoitettut sopimukset, jotka koskevat erityisesti tahoja, joka on vastuussa avun tarjoamisesta vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille.

2. Vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille on tarjottava varaukset ja liput ilman lisäkustannuksia. Rautatieyritys, lipunmyyjä tai matkanjärjestäjä ei saa kieltäytyä hyväksymästä vammaisen henkilön tai liikuntarajoitteisen henkilön pyytämää varausta eikä kirjoittamasta lippua tällaiselle henkilölle eikä myöskään vaatia, että tällaisen henkilön seurassa matkustaa toinen henkilö, ellei tämä ole ehdottoman välttämätöntä 1 kohdassa tarkoitettujen oikeutta kuljetukseen koskevien sääntöjen noudattamiseksi.

22 artikla

Vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille tiedottaminen

1. Asemanhaltijan, rautatieyrityksen, lipunmyyjän tai matkanjärjestäjän on pyynnöstä annettava vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille tiedot, myös asetusten (EU) N:o 454/2011 ja (EU) N:o 1300/2014 sekä direktiivin (EU) 2019/882 säännösten mukaisessa esteettömässä muodossa, esteettömästä pääsystä asemalle ja siihen liittyviin tiloihin ja rautatieliikennepalveluihin sekä liikkuvaan kalustoon pääsyn edellytyksistä 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen, oikeutta kuljetukseen koskevien sääntöjen mukaisesti sekä tiedotettava vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille junassa tarjottavista järjestelyistä.

2. Kun rautatieyritys, lipunmyyjä tai matkanjärjestäjä soveltaa 21 artiklan 2 kohdassa säädettyä poikkeusta, sen on pyynnöstä ilmoitettava asianomaiselle vammaiselle henkilölle tai liikuntarajoitteiselle henkilölle perustelunsa kirjallisesti viiden arkipäivän kuluessa varauksen hyväksymisen tai lipun kirjoittamisen epäamisestä tai saattajan vaatimisesta. Rautatieyrityksen, lipunmyyjän tai matkanjärjestäjän on toteutettava kohtuulliset toimet ehdottaakseen kyseiselle henkilölle hyväksyttävää vaihtoehtoja kuljetusta ottaen huomioon hänen esteettömyystarpeensa.

3. Asemilla, joilla ei ole henkilöstöä, rautatieyritysten ja asemanhaltijoiden on huolehdittava siitä, että helposti saatavilla olevat tiedot, jotka koskevat lähimpiä asemia, joilla on henkilöstöä, ja vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden välittömästi saatavissa olevaa apua, asetetaan nähtäville, myös asetusten (EU) N:o 454/2011 ja (EU) N:o 1300/2014 sekä direktiivin (EU) 2019/882 säännösten mukaisessa esteettömässä muodossa, noudattaen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja, oikeutta kuljetukseen koskevia sääntöjä.

23 artikla

Avunanto rautatieasemilla ja junassa

1. Vammaisille henkilöille tai liikuntarajoitteisille henkilöille on annettava apua seuraavasti:

- a) kansallisten käytäntöjen mukaisesti hyväksytty henkilökohtainen avustaja saa matkustaa erityishinnalla ja tarvittaessa korvauksetta ja istua, kun se on käytännössä mahdollista, vammaisen henkilön vieressä;
- b) jos rautatieyritys vaatii, että matkustajalla on oltava saattaja junassa 21 artiklan 2 kohdan mukaisesti, saattajalla on oikeus matkustaa korvauksetta ja istua, kun se on käytännössä mahdollista, vammaisen henkilön tai liikuntarajoitteisen henkilön vieressä;

- c) avustavan koiran on saatava kulkea heidän mukanaan asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti;
- d) junissa, joissa ei ole henkilöstöä, asemanhaltijoiden tai rautatieyritysten on 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja, oikeutta kuljetukseen koskevia sääntöjä noudattaen annettava apua korvauksetta junaan noustaessa ja siitä poistuttaessa silloin, kun asemalla on koulutettua henkilöstöä työvuorossa;
- e) henkilön lähtiessä rautatieasemalta, jolla on henkilöstöä, matkustaessa tällaisen rautatieaseman kautta tai saapuessa tällaiselle rautatieasemalle asemanhaltijan tai rautatieyrityksen on annettava apua korvauksetta, jotta kyseinen henkilö voi nousta junaan, siirtyä liityntäpalveluun, johon hänellä on lippu, tai poistua junasta, edellyttäen, että paikalla on koulutettua henkilöstöä työvuorossa. Kun avuntarpeesta on ilmoitettu ennakolta 24 artiklan a alakohdan mukaisesti, asemanhaltijan tai rautatieyrityksen on varmistettava, että apua annetaan pyydetysti;
- f) asemilla, joilla ei ole henkilöstöä, rautatieyritysten on annettava apua korvauksetta junassa ja junaan noustaessa ja siitä poistuttaessa, jos junassa on koulutettua henkilöstöä;
- g) jos junassa tai asemalla ei ole saattamista varten koulutettua henkilöstöä, asemanhaltijoiden tai rautatieyritysten on kaikin kohtuullisin keinoin pyrittävä mahdollistamaan se, että vammaiset henkilöt tai liikuntarajoitteiset henkilöt voivat matkustaa rautateitse;
- h) rautatieyritysten on kaikin kohtuullisesti toteutettavin toimin pyrittävä tarjoamaan vammaisille henkilöille tai liikuntarajoitteisille henkilöille mahdollisuus samoihin junassa tarjottaviin palveluihin kuin muille matkustajille, jos nämä henkilöt eivät voi käyttää kyseisiä palveluja itsenäisesti ja turvallisesti.

2. Edellä 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa säännöissä vahvistetaan tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen oikeuksien käyttöä koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

24 artikla

Avunannon edellytykset

Rautatieyritysten, asemanhaltijoiden, lipunmyyjien ja matkanjärjestäjien on toimittava yhteistyössä 21 ja 23 artiklassa täsmennetyn avun antamiseksi korvauksetta vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille yhden ilmoituksen menettelyllä seuraavien alakohtien mukaisesti:

- a) apua annetaan sillä ehdolla, että rautatieyritykselle, asemanhaltijalle, lipunmyyjälle tai matkanjärjestäjälle, jolta lippu on ostettu, tai tarvittaessa f alakohdassa tarkoitettuun keskitettyyn yhteyspisteeseen on ilmoitettu matkustajan avuntarpeesta vähintään 24 tuntia ennen kuin apua tarvitaan. Yksi ilmoitus matkaa kohden on riittävä. Tällaiset ilmoitukset on toimitettava kaikille matkaan osallisina oleville rautatieyrityksille ja asemanhaltijoille.

Tällaiset ilmoitukset on otettava vastaan ilman lisäkustannuksia riippumatta käytetystä viestintävälineestä.

Silloin kun lipulla tai kausilipulla voidaan matkustaa useita matkoja, yksi ilmoitus riittää, edellyttäen, että seuraavien matkojen aikataulusta annetaan riittävät tiedot, ja joka tapauksessa vähintään 24 tuntia ennen kuin apua tarvitaan ensimmäisen kerran. Matkustajan tai hänen edustajansa on kaikin kohtuullisesti toteutettavin toimin pyrittävä ilmoittamaan tällaisten seuraavien matkojen peruuntumisesta vähintään 12 tuntia etukäteen.

Jäsenvaltiot voivat enintään 30 päivään kesäkuuta 2026 asti sallia, että ensimmäisessä, toisessa ja kolmannessa alakohdassa tarkoitettua, ilmoituksille vahvistettua 24 tunnin määräaikaa pidennetään 36 tuntiin. Tällaisissa tapauksissa jäsenvaltioiden on ilmoitettava kyseisestä sallimisesta komissiolle ja toimitettava tiedot toteutetuista tai suunnitelluista olemista toimenpiteistä määräajan lyhentämiseksi;

- b) rautatieyritysten, asemanhaltijoiden, lipunmyyjien ja matkanjärjestäjien on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet ilmoitusten vastaanottamiseksi. Jos lipunmyyjät eivät pysty käsittelemään tällaisia ilmoituksia, niiden on osoitettava vaihtoehtoisia kauppapaikkoja tai vaihtoehtoisia keinoja ilmoituksen tekemiseksi;
- c) jos ilmoitusta ei ole tehty a alakohdan mukaisesti, rautatieyrityksen ja asemanhaltijan on pyrittävä kaikin tavoin huolehtimaan avun antamisesta siten, että vammaisen henkilö tai liikuntarajoitteinen henkilö voi matkustaa;
- d) asemanhaltijan tai muun valtuutetun henkilön on ilmoitettava pisteet, joissa vammaiset henkilöt ja liikuntarajoitteiset henkilöt voivat ilmoittaa saapumisestaan rautatieasemalle ja pyytää apua, sanotun rajoittamatta tämän artiklan f alakohdan soveltamista. Tällaisten pisteiden ilmoittamista ja niitä koskevien tietojen antamista koskevat velvollisuudet vahvistetaan 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa, oikeutta kuljetukseen koskevissa säännöissä;
- e) apua annetaan sillä edellytyksellä, että vammaisen henkilö tai liikuntarajoitteinen henkilö saapuu ilmoitettuun pisteeseen tällaista apua antavan rautatieyrityksen tai asemanhaltijan ilmoittamana aikana. Ilmoitettu aika ei saa olla aikaisempi kuin 60 minuuttia ennen julkistettua lähtöaikaa tai määräaikaa, jona kaikkien matkustajien edellytetään ilmoitautuvan. Jos vammaisen henkilön tai liikuntarajoitteisen henkilön saapumiselle ei ole ilmoitettu aikaa, tämän on saavuttava ilmoitettuun pisteeseen viimeistään 30 minuuttia ennen julkistettua lähtöaikaa tai ennen määräaikaa, jona kaikkien matkustajien edellytetään ilmoittautuvan;
- f) jäsenvaltiot voivat vaatia alueellaan olevia asemanhaltijoita ja rautatieyrityksiä tekemään yhteistyötä perustaakseen vammaisia henkilöitä ja liikuntarajoitteisia henkilöitä varten keskitettyjä yhteyspisteitä ja hoitaakseen niitä. Keskitettyjen yhteyspisteiden toimintaehdot vahvistetaan 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa, oikeutta kuljetukseen koskevissa säännöissä. Kyseisillä keskitetyillä yhteyspisteillä on velvollisuus
 - i) ottaa vastaan avunantoa asemilla koskevat pyynnöt;
 - ii) tiedottaa yksittäisistä avunantopyynnöistä asemanhaltijoille ja rautatieyrityksille; ja
 - iii) antaa tietoa esteettömyydestä.

25 artikla

Liikkumisvälineiden, apuvälineiden ja avustavien koirien korvaaminen

1. Jos rautatieyritykset ja asemanhaltijat aiheuttavat vammaisten henkilöiden tai liikuntarajoitteisten henkilöiden käyttämien liikkumisvälineiden, myös pyörätuolien, ja apuvälineiden katoamisen tai vahingoittumisen tai heidän käyttämiensä avustavien koirien katoamisen tai loukkaantumisen, ne ovat vastuussa kyseisestä katoamisesta, vahingoittumisesta tai loukkaantumisesta, ja niiden on suoritettava korvaus ilman aiheetonta viivytystä. Kyseisen korvauksen on sisällettävä
 - a) kadonneen tai vahingoittuneen liikkumisvälineen tai apuvälineen korvaamisesta tai korjaamisesta aiheutuneet kustannukset;
 - b) kadonneen tai loukkaantuneen avustavan koiran osalta korvaamisesta tai vamman hoitamisesta aiheutuneet kustannukset; ja

- c) liikkumisvälineen, apuvälineen tai avustavan koiran väliaikaisesta korvaamisesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos rautatieyrittäjä tai asemanhaltija ei tarjoa tällaista korvaamista 2 kohdan mukaisesti.

2. Kun sovelletaan 1 kohtaa, rautatieyrittäjien ja asemanhaltijoiden on toteutettava nopeasti kaikki kohtuulliset toimet korvataksaan välittömästi tarvittavat liikkumisvälineet tai apuvälineet väliaikaisesti. Vammaiset henkilöt tai liikuntarajoitteiset henkilöt saavat pitää kyseisen väliaikaisen korvaavan välineen tai laitteen siihen saakka, kun 1 kohdassa tarkoitettu korvaus on maksettu.

26 artikla

Henkilöstön koulutus

1. Rautatieyrittäjien ja asemanhaltijoiden on varmistettava, että koko henkilöstö, mukaan lukien äskettäin palvelukseen otettu henkilöstö, joka avustaa suoraan vammaisia henkilöitä ja liikuntarajoitteisia henkilöitä osana säännöllisiä tehtäviään, osallistuu vammaisuuteen liittyvään koulutukseen, jotta se on tietoinen, miten vastata vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeisiin.

Niiden on myös tarjottava koulutusta ja säännöllisiä täydennyskoulutustilaisuuksia tietoisuuden lisäämiseksi vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeista sellaisen asemalla tai junissa työskentelevän koko henkilöstön parissa, joka on suoraan tekemisissä matkustajien kanssa.

2. Rautatieyrittäjät ja asemanhaltijat voivat hyväksyä, että 1 kohdassa tarkoitettuun koulutukseen osallistuu vammaisia työntekijöitä, ja harkita sitä, että siihen osallistuu vammaisia matkustajia ja liikuntarajoitteisia matkustajia ja/tai heitä edustavia järjestöjä.

VI LUKU

TURVALLISUUS, VALITUKSET JA PALVELUJEN LAATU

27 artikla

Matkustajien henkilökohtainen turvallisuus

Rautatieyrittäjien, rataverkon haltijoiden ja asemanhaltijoiden on kunkin omalla vastuualueellaan toteutettava yhteisymmärryksessä viranomaisten kanssa asianmukaiset toimenpiteet ja mukautettava ne viranomaisten määrittelemän turvallisuustason mukaisiksi matkustajien henkilökohtaisen turvallisuuden varmistamiseksi rautatieasemilla ja junissa ja riskien hallitsemiseksi. Niiden on toimittava yhteistyössä ja vaihdettava tietoja sellaisten toimien ehkäisemistä koskevista parhaista toimintatavoista, jotka todennäköisesti heikentävät turvallisuustasoa.

28 artikla

Valitukset

1. Jokaisen rautatieyrittäjän ja sellaisen aseman, jonka kautta kulkee vuosittain keskimäärin enemmän kuin 10 000 matkustajaa päivässä, asemanhaltijan on perustettava valitusten käsittelymenettely tämän asetuksen kattamia oikeuksia ja velvollisuuksia varten omilla vastuualueillaan. Niiden on huolehdittava siitä, että niiden yhteystiedot ja työkieli tai työkielet tunnetaan yleisesti matkustajien keskuudessa. Tätä menettelyä ei sovelleta III lukua sovellettaessa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua menettelyä kautta matkustajat voivat tehdä valituksen mille tahansa rautatieyrittäjälle tai asemanhaltijalle niiden vastuualueeseen kuuluvista seikoista. Tällainen valitus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa tapahtumasta, jota se koskee. Valituksen vastaanottajan on kuukauden kuluessa joko annettava perusteltu vastaus tai

perustelluissa tapauksissa ilmoitettava matkustajalle, että tämä saa vastauksen viimeistään kolmen kuukauden kuluttua valituksen vastaanottamispäivästä. Rautatieyritysten ja asemanhaltijoiden on säilytettävä valituksen arvioimiseksi tarvittavat tiedot koko valitusten käsittelymenettelyn ajan, mukaan lukien 33 ja 34 artiklassa tarkoitettujen valitusten käsittelymenettelyjen ajan, ja asetettava kyseiset tiedot pyynnöstä kansallisten täytäntöönpanoelinten saataville.

3. Valitusten käsittelymenettelyyn liittyvien yksityiskohtaisten tietojen on oltava yleisön saatavilla, myös vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille. Näiden tietojen on oltava saatavilla pyynnöstä vähintään sen jäsenvaltion virallisella kielellä tai virallisilla kielillä, jossa rautatieyritys harjoittaa toimintaansa.

4. Rautatieyrityksen on julkistettava vastaanotettujen ja käsiteltyjen valitusten lukumäärä ja luokat, vastausaika ja mahdollisesti toteutetut parannustoimet 29 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua kertomuksessa.

29 artikla

Palvelujen laatuvaatimukset

1. Rautatieyritysten on vahvistettava palvelujen laatuvaatimukset ja otettava käyttöön laadunhallintajärjestelmä pitääkseen yllä palvelujen laatua. Palvelujen laatuvaatimuksissa on otettava huomioon ainakin liitteessä III luetellut seikat.

2. Rautatieyritysten on valvottava omien palvelujensa tasoa palvelujen laatuvaatimusten mukaisesti. Rautatieyritysten on viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2023 ja joka toinen vuosi sen jälkeen julkaistava kertomus palvelujensa laadun tasosta verkkosivustollaan. Tällaiset kertomukset on myös asetettava saataville Euroopan unionin rautatieviraston verkkosivustolla.

3. Asemanhaltijoiden on vahvistettava palvelujen laatuvaatimukset liitteessä III lueteltujen asiaankuuluvien seikkojen perusteella. Niiden on valvottava palvelujensa tasoa kyseisten vaatimusten pohjalta ja pyydettyä annettava kansallisille viranomaisille pääsy palvelujensa tasoa koskeviin tietoihin.

VII LUKU

TIEDOTTAMINEN JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

30 artikla

Matkustajien oikeuksista tiedottaminen

1. Myydessään rautatiematkaan oikeuttavia lippuja rautatieyritysten, asemanhaltijoiden, lipunmyyjien ja matkanjärjestäjien on tiedotettava matkustajille heidän tämän asetuksen mukaisista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Tämän tiedottamisvelvollisuuden täyttämiseksi ne voivat käyttää komission kaikilla unionin virallisilla kielillä laatimaa ja niiden saataville asettamaa yhteenvetoa tämän asetuksen säännöksistä. Niiden on toimitettava kyseiset tiedot joko paperisessa tai sähköisessä muodossa tai missä tahansa muussa muodossa, myös direktiivin (EU) 2019/882 ja asetuksen (EU) N:o 1300/2014 säännösten mukaisessa esteettömässä muodossa. Niiden on täsmennettävä, mistä tällaiset tiedot ovat saatavissa peruuttamisen, jatkoyhteyden menettämisen tai pitkän viivästymisen yhteydessä.

2. Rautatieyritysten ja asemanhaltijoiden on ilmoitettava matkustajille asemalla ja junassa ja verkkosivustollaan asianmukaisella tavalla, myös direktiivin (EU) 2019/882 ja asetuksen (EU) N:o 1300/2014 säännösten mukaisessa esteettömässä muodossa, heidän tämän asetuksen mukaisista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan sekä jäsenvaltioiden 31 artiklan nojalla nimeämän yhden tai useamman elimen yhteystiedot.

31 artikla

Kansallisten täytäntöönpanoelinten nimeäminen

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi elin, joka vastaa tämän asetuksen täytäntöönpanosta. Kunkin elimen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että matkustajien oikeuksia kunnioitetaan.
2. Kunkin elimen on oltava organisaatioltaan, rahoituspäätoiseltaan, oikeudelliselta rakenteeltaan ja päätöksenteoltaan riippumaton rataverkon haltijoista, maksujenperintäelimistä, käyttöoikeuksia myöntävistä elimistä sekä rautatieyrityksistä.
3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle tämän artiklan mukaisesti nimeämisestä yhdestä tai useammasta elimestä sekä sen tai niiden vastuualueista. Komissio ja nimetyt elimet julkaisevat nämä tiedot verkkosivustoillaan.
4. Tässä luvussa säädettyt asemanhaltijoiden ja rataverkon haltijoiden täytäntöönpanovelvoitteet eivät koske Kyprosta ja Maltaa niin kauan, kuin niiden alueilla ei ole rautatiejärjestelmää, eivätkä rautatieyritysten täytäntöönpanovelvoitteet koske niitä niin kauan, kuin Kyproksen tai Maltan nimeämä toimilupaviranomainen ei ole myöntänyt millekään rautatieyritykselle toimilupaa 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

32 artikla

Täytäntöönpanotehtävät

1. Kansallisten täytäntöönpanoelinten on seurattava tarkkaan tämän asetuksen noudattamista, mukaan lukien asetukset (EU) N:o 454/2011 ja (EU) N:o 1300/2014 siltä osin kuin kyseisiin asetuksiin viitataan tässä asetuksessa, ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että matkustajien oikeuksia kunnioitetaan.
2. Edellä olevan 1 kohdan soveltamiseksi rautatieyritysten, asemanhaltijoiden, rataverkon haltijoiden, lipunmyyjien ja matkanjärjestäjien on toimitettava kansallisille täytäntöönpanoelimille asiaan liittyvät asiakirjat ja tiedot näiden pyynnöstä ilman aiheetonta viivytystä ja joka tapauksessa kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Monimuotoisissa tapauksissa kansallinen täytäntöönpanoelin voi pidentää tätä määräaikaa enintään kolmeen kuukauteen pyynnön vastaanottamisesta. Tehtäviään suorittaessaan kansallisten täytäntöönpanoelinten on otettava huomioon tiedot, jotka 33 artiklan mukaisesti valitusten käsittelyyn nimetty elin on toimittanut niille, jos se on eri elin. Ne voivat myös päättää täytäntöönpanotoimista, joita toteutetaan tällaisen elimen toimittamien yksittäisten valitusten perusteella.
3. Kansallisten täytäntöönpanoelinten on joka toinen vuosi julkaistava tilastotietoja sisältäviä kertomuksia toiminnastaan, myös sovelletuista seuraamuksista, viimeistään seuraavan kalenterivuoden kesäkuun 30 päivänä. Kyseiset kertomukset on asetettava saataville Euroopan unionin rautatieviraston verkkosivustolla.
4. Rautatieyritysten on annettava yhteystietonsa niiden jäsenvaltioiden, joissa ne liikennöivät, kansallisille täytäntöönpanoelimille.

33 artikla

Valitusten käsittely kansallisissa täytäntöönpanoelimissä ja muissa elimissä

1. Kun matkustaja on ensin tehnyt tuloksetta valituksen rautatieyritykselle tai asemanhaltijalle 28 artiklan mukaisesti, hän voi tehdä valituksen kansalliselle täytäntöönpanoelimelle tai muulle tämän artiklan 2 kohdan nojalla nimetylle elimelle kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hän on saanut tiedon alkuperäisen valituksen hylkäämisestä, sanotun kuitenkin rajoittamatta kuluttajien oikeuksia turvautua vaihtoehtoisiin oikeussuojakeinoihin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU⁽¹⁵⁾ nojalla. Jos alkuperäiseen valitukseen ei ole saatu vastausta kolmen kuukauden kuluessa valituksen tekemisestä, matkustajalla on oikeus tehdä valitus kansalliselle täytäntöönpanoelimelle tai muulle 2 kohdan nojalla nimetylle elimelle. Tarvittaessa kyseisen elimen on tiedotettava valituksen tekijälle hänen oikeudestaan tehdä valitus vaihtoehtoisille riidanratkaisuelimille henkilökohtaisiin oikeussuojakeinoihin turvautumiseksi.

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/11/EU, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta (EUVL L 165, 18.6.2013, s. 63).

2. Matkustajat voivat tehdä valituksen tämän asetuksen väitetystä rikkomisesta joko kansalliselle täytäntöönpanoelimelle tai muulle jäsenvaltion tätä tarkoitusta varten nimeämälle elimelle.

3. Kansallisen täytäntöönpanoelimen tai muun 2 kohdan nojalla nimetyn elimen on ilmoitettava valituksen vastaanottamisesta kahden viikon kuluessa sen vastaanottamisesta. Valitusten käsittelymenettely saa kestää enintään kolme kuukautta päivästä, jona valitus on kirjattu. Monimutkaisissa tapauksissa kyseinen elin voi pidentää kyseisen määräajan kuuteen kuukauteen. Tällaisessa tapauksessa sen on ilmoitettava matkustajalle käsittelyajan pidentämisen syyt ja arvioitu aika, joka tarvitaan menettelyn loppuun saattamiseen. Ainoastaan sellaiset tapaukset, joihin sisältyy oikeuskäsittelyjä, saavat kestää yli kuusi kuukautta. Jos kyseinen elin on myös direktiivissä 2013/11/EU tarkoitettu vaihtoehtoinen riidanratkaisuelin, sovelletaan kyseisessä direktiivissä säädettyjä määräaikoja.

Valitusten käsittelymenettelyn on oltava vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden saatavilla esteettömästi.

4. Matkustajien valitukset tapahtumasta, jossa on mukana rautatieyrittäjä, käsittelee sen jäsenvaltion, joka on myöntänyt toimiluvan kyseiselle yritykselle, kansallinen täytäntöönpanoelin tai muu 2 kohdan nojalla nimetty elin.

5. Jos valitus koskee asemanhaltijoiden tai rataverkon haltijoiden väitettyjä rikkomuksia, valituksen käsittelee sen jäsenvaltion, jonka alueella tapahtuma on sattunut, kansallinen täytäntöönpanoelin tai muu 2 kohdan nojalla nimetty elin.

6. Kansalliset täytäntöönpanoelimet voivat 34 artiklan mukaista yhteistyötä tehdessään poiketa tämän artiklan 4 tai 5 kohdan säännöksistä, tai molemmista, jos se on perustelluista syistä, erityisesti kielen tai asuinpaikan vuoksi, matkustajan edun mukaista.

34 artikla

Kansallisten täytäntöönpanoelinten välinen tiedonvaihto ja rajatylittävä yhteistyö

1. Jos nimetään eri elimet 31 ja 33 artiklan nojalla, on otettava käyttöön raportointimenettelyt sen varmistamiseksi, että nämä elimet vaihtavat tietoja asetuksen (EU) 2016/679 mukaisesti, jotta kansallista täytäntöönpanoelintä autetaan suorittamaan valvonta- ja täytäntöönpanotehtäviään ja jotta 33 artiklan nojalla nimetty valituksia käsittelevä elin voi kerätä tiedot, jotka ovat tarpeen yksittäisten valitusten tutkimiseksi.

2. Kansallisten täytäntöönpanoelinten on vaihdettava tietoja työskentelystään ja päätöksentekoperiaatteistaan ja -käytännöistään koordinoititarkoituksissa. Komissio tukee niitä kyseisessä tehtävässä.

3. Monimutkaisissa tapauksissa, kuten sellaisissa, joihin liittyy useita valituksia tai liikenteenharjoittajia, rajat ylittävää matkustamista tai onnettomuuksia muun jäsenvaltion kuin sen alueella, joka myönsi yrityksen toimiluvan, ja erityisesti, jos on epäselvää, mikä kansallinen täytäntöönpanoelin on toimivaltainen tai jos valituksen ratkaiseminen näin helpottuisi tai nopeutuisi, kansallisten täytäntöönpanoelinten on tehtävä yhteistyötä nimetäkseen johtavan elimen, joka toimii matkustajien kannalta keskitettynä yhteyspisteenä. Kaikkien osallisina olevien kansallisten täytäntöönpanoelinten on tehtävä yhteistyötä valituksen ratkaisemisen helpottamiseksi, myös jakamalla tietoa, avustamalla asiakirjojen kääntämisessä ja antamalla tietoa tapahtumien olosuhteista. Matkustajille on tiedotettava, mikä elin toimii johtavana elimenä.

VIII LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

35 artikla

Seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle näistä säännöksistä ja toimenpiteistä ja viipymättä kaikista niihin myöhemmin tehdyistä muutoksista.

2. Edellä 34 artiklassa tarkoitetun yhteistyön puitteissa kansallisen täytäntöönpanoelimen, joka on toimivaltainen 33 artiklan 4 tai 5 kohdan soveltamiseksi, on valitusta käsittelevän kansallisen täytäntöönpanoelimen pyynnöstä tutkittava kyseisen elimen havaitsema tämän asetuksen säännösten rikkominen ja määrättävä tarpeen mukaan seuraamuksia.

36 artikla

Delegoidut säädökset

Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä tämän asetuksen muuttamiseksi 37 artiklan mukaisesti, jotta voidaan

- a) mukauttaa 15 artiklan 2 kohdassa säädettyä rahamäärää, jotta otettaisiin huomioon muutokset komission (Eurostat) julkaisemaan EU:n laajuiseen yhdenmukaistettuun kuluttajahintaindeksiin, josta on poistettu energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden vaikutus;
- b) muuttaa liitettä I, jotta otettaisiin huomioon muutokset kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF-yleissopimus) liitteessä A vahvistettuihin, matkustajien ja matkatavaran kansainvälisestä rautatiekuljetuksesta tehtyä sopimusta koskeviin yhtenäisiin oikeussäännöksiin (CIV).

37 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle 6 päivästä kesäkuuta 2021 viiden vuoden ajaksi 36 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän viiden vuoden kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 36 artiklassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempäpä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä olevan 36 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaika jatketaan kahdella kuukaudella.

38 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

39 artikla

Kertomus

Komissio antaa viimeistään 7 päivänä kesäkuuta 2026 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen täytäntöönpanosta ja tuloksista.

Kertomus perustuu tämän asetuksen mukaisesti toimitettuihin tietoihin. Kertomukseen liitetään tarvittaessa asianmukaisia ehdotuksia.

40 artikla

Kumoaminen

Kumotaan asetus (EY) N:o 1371/2007 7 päivästä kesäkuuta 2023.

Viittauksia kumottuun asetukseen pidetään viittauksina tähän asetukseen liitteessä IV olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

41 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 7 päivästä kesäkuuta 2023.

Sen 6 artiklan 4 kohtaa sovelletaan kuitenkin 7 päivästä kesäkuuta 2025.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 29 päivänä huhtikuuta 2021.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

D.M. SASSOLI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A.P. ZACARIAS

LIITE I

Ote kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan 9 päivänä toukokuuta 1980 tehdyn yleissopimuksen (COTIF), sellaisena kuin se on muutettuna kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen 3 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyllä muutospöytäkirjalla,

LIITTEENÄ A OLEVISTA YHTENÄISISTÄ OIKEUSSÄÄNNÖKSISTÄ SOPIMUKSESTA MATKUSTAJIEN JA
MATKATAVARAN KANSAINVÄLISESTÄ RAUTATIEKULJETUKSESTA (CIV)

I OSA

YLEISET MÄÄRÄYKSET

3 artikla

Määritelmät

Näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä tarkoitetaan

- a) 'kuljettajalla' sopimuskuljettajaa, jonka kanssa matkustaja on tehnyt kuljetussopimuksen näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaisesti, tai perättäistä kuljettajaa, joka on kyseisen sopimuksen perusteella vastuuvollinen;
- b) 'suorittavalla kuljettajalla' kuljettajaa, joka ei ole tehnyt matkustajan kanssa kuljetussopimusta mutta jolle a alakohdassa tarkoitettu kuljettaja on antanut tehtäväksi suorittaa rautatiekuljetuksen osittain tai kokonaan;
- c) 'yleisillä kuljetusehdoilla' lain mukaisesti kussakin jäsenvaltiossa voimassa olevien yleisten ehtojen tai hintojen muodossa asetettuja ja kuljettajan noudattamia ehtoja, joista on tullut kuljetussopimuksen tekemisen myötä sen olennainen osa;
- d) 'ajoneuvolla' matkustajien kuljetuksen yhteydessä kuljetettavaa moottoriajoneuvoa tai perävaunua.

II OSA

KULJETUSSOPIMUKSEN SOLMIMINEN JA TOIMEENPANO

6 artikla

Kuljetussopimus

- 1. Kuljetussopimuksella kuljettaja sitoutuu kuljettamaan matkustajan sekä tarvittaessa matkatavaran ja ajoneuvot määräpaikkaan sekä luovuttamaan matkatavaran ja ajoneuvot määräpaikassa.
- 2. Kuljetussopimuksen todisteena on yksi tai useampi matkustajalle kirjoitettu lippu. Lipun puuttuminen, puutteellisuus tai katoaminen ei vaikuta kuljetussopimuksen olemassaoloon eikä voimassaoloon, vaan kuljetussopimus pysyy näiden yhtenäisten oikeussäännösten alaisena, jollei 9 artiklasta muuta johdu.
- 3. Lippu on, kunnes toisin osoitetaan, todiste kuljetussopimuksen solmimisesta ja sen sisällöstä.

7 artikla

Lippu

- 1. Lippujen muoto ja sisältö sekä se, millä kielellä ja millaisin kirjaimin ne on painettava ja täytettävä, määrätään yleisissä kuljetusehdoissa.
- 2. Lipussa on oltava ainakin seuraavat merkinnät:
 - a) kuljettaja tai kuljettajat;
 - b) ilmoitus siitä, että kuljetus on myös päinvastaisesta määräyksestä huolimatta näiden yhtenäisten oikeussäännösten alainen; tämä voidaan ilmoittaa lyhenteellä CIV;
 - c) kaikki muut merkinnät, jotka tarvitaan todistamaan kuljetussopimuksen solmiminen sekä sen sisältö ja joiden nojalla matkustaja voi saattaa voimaan tästä sopimuksesta johtuvat oikeutensa.
- 3. Matkustajan on lipun vastaanottaessaan varmistauduttava siitä, että se on hänen pyyntönsä mukainen.

4. Lippu voidaan luovuttaa toiselle ainoastaan, ellei siinä ole mainittu matkustajan nimeä eikä matkaa ole aloitettu.
5. Lippu voi olla myös luettaviksi kirjoitusmerkeiksi muunnettavien elektronisten tietotallenteiden muodossa. Tietojen tallennukseen ja käsittelyyn käytettävän menettelyn on taattava tällaisen lipun samanarvoisuus muussa muodossa olevan lipun kanssa, erityisesti sen todistusvoiman suhteen.

8 artikla

Kuljetusmaksun maksaminen ja palauttaminen

1. Ellei matkustajan ja kuljettajan kesken ole toisin sovittu, on kuljetusmaksu maksettava etukäteen.
2. Ehdot, joilla kuljetusmaksu palautetaan, määrätään yleisissä kuljetusehdoissa.

9 artikla

Matkustusoikeus. Junasta poistaminen

1. Matkustajalla on matkan alusta lähtien oltava voimassa oleva lippu, jonka hänen on esitettävä lippuja tarkastettaessa. Yleisissä kuljetusehdoissa voidaan määrätä,
 - a) että matkustajan, joka ei esitä voimassa olevaa lippua, on maksettava kuljetusmaksu ja sen lisäksi lisämaksu;
 - b) että matkustaja, joka kieltäytyy maksamasta kuljetusmaksua tai lisämaksua sitä pyydettyä, voidaan poistaa junasta;
 - c) palautetaanko lisämaksu ja millä ehdoin.
2. Yleisissä kuljetusehdoissa voidaan määrätä, ettei matkustajia, jotka
 - a) vaarantavat liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden tai muiden matkustajien turvallisuuden,
 - b) häiritsevät kohtuuttomasti muita matkustajia,oteta kuljetettavaksi tai että heidät voidaan poistaa junasta kesken matkaa ja ettei tällaisilla henkilöillä ole oikeutta vaatia kuljetusmaksun ja matkatavararahdin palauttamista.

10 artikla

Hallinnollisten muodollisuuksien täyttäminen

Matkustajan on noudatettava tulli- tai muiden hallintoviranomaisten edellyttämiä muodollisuuksia.

11 artikla

Junan peruuttaminen ja myöhästymisen. Jatkoyhteyden menettäminen

Kuljettajan on tarvittaessa merkittävä lippuun, että juna on peruutettu tai jatkoyhteys menetetty.

III OSA

KÄSIMATKATAVARAN, ELÄINTEN, MATKATAVARAN JA AJONEUVOJEN KULJETUS

I LUKU

Yhteiset määräykset

12 artikla

Sallitut esineet ja eläimet

1. Matkustaja saa kuljettaa mukanaan helposti kannettavia esineitä (käsimatkatavara) ja eläviä eläimiä yleisten kuljetusehtojen mukaisesti. Lisäksi hän saa kuljettaa mukanaan suurikokoisia esineitä yleisten kuljetusehtojen erityismääräysten mukaisesti. Esineitä ja eläimiä, jotka voivat häiritä muita matkustajia tai aiheuttaa vahinkoja, ei saa kuljettaa käsimatkatavarana.
2. Matkustaja voi jättää esineitä ja eläimiä kuljetettavaksi matkatavarana yleisten kuljetusehtojen mukaisesti.

3. Kuljettaja voi matkustajien kuljetuksen yhteydessä ottaa kuljetettavaksi ajoneuvoja yleisten kuljetusehtojen erityismääräysten mukaisesti.

4. Vaarallisia aineita voidaan kuljettaa käsimatkatavarana, matkatavarana tai ajoneuvoissa, jotka kuljetetaan rautateitse tämän osaston määräysten mukaisesti, vain jos vaarallisten aineiden kansainvälistä rautatiekuljetusta koskeva ohjesääntö (RID) sen sallii.

13 artikla

Tarkastus

1. Kuljettajalla on oikeus tarkastaa, että kuljetettavat esineet ja eläimet (käsimatkatavara, matkatavara, ajoneuvot kuormineen) ovat kuljetusmääräysten mukaisia, kun on perusteltua syytä epäillä kuljetusmääräysten rikkomista ja edellyttäen, etteivät sen valtion lait ja määräykset, jossa tarkastus suoritetaan, sitä kiellä. Matkustaja on kutsuttava olemaan läsnä tarkastuksessa. Ellei hän saavu siihen tai ellei häneen saada yhteyttä, kuljettajan on toimitettava tarkastus kahden riippumattoman todistajan läsnä ollessa.

2. Jos todetaan, ettei kuljetusmääräyksiä ole noudatettu, kuljettaja voi vaatia matkustajaa suorittamaan tarkastuksesta aiheutuneet kulut.

14 artikla

Hallinnollisten muodollisuuksien täyttäminen

Matkustajan on kuljetettavien esineiden (käsimatkatavara, matkatavara, ajoneuvot kuormineen) ja eläinten osalta noudatettava tulli- tai muiden hallintoviranomaisten edellyttämiä muodollisuuksia. Hänen tulee olla läsnä näiden esineiden tarkastuksessa, elleivät kunkin valtion lait ja määräykset myönnä poikkeusta.

II LUKU

Käsimatkatavara ja eläimet

15 artikla

Valvonta

Matkustajan on valvottava mukanaan kuljettamiaan käsimatkatavaraa ja eläimiä.

III LUKU

Matkatavara

16 artikla

Matkatavaran kirjaaminen

1. Matkatavaran kuljetusta koskevat sopimusvelvoitteet määritellään matkatavaratodistuksessa, joka on luovutettava matkustajalle.

2. Matkatavaratodistuksen puuttuminen, puutteellisuus tai katoaminen ei vaikuta matkatavaran kuljetusta koskevien sopimusten olemassaoloon eikä voimassaoloon, vaan ne pysyvät näiden yhtenäisten oikeussäännösten alaisina, jollei 22 artiklasta muuta johdu.

3. Matkatavaratodistus on, kunnes toisin osoitetaan, todiste matkatavaran kirjaamisesta ja sen kuljetusehdoista.

4. Kunnes toisin osoitetaan, oletetaan, että matkatavara oli kuljettajan ottaessa sen kuljetukseen ulkonaisesti hyvässä kunnossa ja että kollien lukumäärä ja paino täsmäsivät matkatavaratodistuksen merkintöjen kanssa.

17 artikla

Matkatavaratodistus

1. Matkatavaratodistuksen muoto ja sisältö sekä se, millä kielellä ja millaisin kirjaimin se on painettava ja täytettävä, määrätään yleisissä kuljetusehdoissa. 7 artiklan 5 kohtaa sovelletaan vastaavasti.

2. Matkatavaratodistukseen tulee olla merkitty ainakin seuraavat tiedot:
 - a) kuljettaja tai kuljettajat;
 - b) ilmoitus siitä, että kuljetus on myös päinvastaisesta määräyksestä huolimatta näiden yhtenäisten oikeussäännösten alainen; tämä voidaan ilmoittaa lyhenteellä CIV;
 - c) kaikki muut ilmoitukset, jotka tarvitaan osoittamaan sopimusveloitteet matkatavaran kuljetuksessa ja joiden nojalla matkustaja voi saattaa voimaan kuljetussopimuksesta johtuvat oikeutensa.
3. Ottaessaan vastaan matkatavaratodistuksen matkustajan on tarkistettava, että todistus on laadittu hänen ilmoitustensa mukaisesti.

18 artikla

Kirjaaminen ja kuljetus

1. Ellei yleisissä kuljetusehdoissa ole määrätty poikkeuksia, kirjattua matkatavaraa otetaan kuljetettavaksi ainoastaan esitettäessä vähintään matkatavaran määräpaikalle saakka voimassa oleva lippu. Muussa suhteessa matkatavaran kirjaaminen tapahtuu niiden määräysten mukaan, jotka ovat voimassa paikkakunnalla, jolla matkatavara jätetään kuljetettavaksi.
2. Jos yleisten kuljetusehtojen mukaan matkatavara voidaan ottaa kuljetettavaksi esittämättä lippua, on näiden yhtenäisten oikeussäännösten määräyksiä matkustajan oikeuksista ja velvollisuuksista matkatavaroidensa suhteen sovellettava vastaavasti myös matkatavaran lähettäjään.
3. Kuljettaja voi kuljettaa matkatavaran toisella junalla, toista reittiä tai toisilla liikennevälineillä, kuin mitä matkustaja käyttää.

19 artikla

Matkatavararahdin maksaminen

Ellei matkustajan ja kuljettajan välillä ole toisin sovittu, on matkatavararahdi maksettava jätettäessä matkatavara kuljetettavaksi.

20 artikla

Matkatavaran merkitseminen

Matkustajan on merkittävä jokaiseen kolliin selvästi näkyvään paikkaan riittävän kestävällä ja helposti luettavalla tavalla:

- a) nimensä ja osoitteensa;
- b) määräpaikka.

21 artikla

Matkustajan määräämisoikeus matkatavaraan nähden

1. Jos olosuhteet sallivat eivätkä tulli- tai muiden hallintoviranomaisten vaatimukset ole esteenä, matkustaja voi vaatia matkatavaran luovuttamista lähetyspaikalla matkatavaratodistuksen palauttamista sekä yleisten kuljetusehtojen niin määrätessä lipun esittämistä vastaan.
2. Yleiset kuljetusehdot voivat sisältää lisäksi muita määräyksiä määräämisoikeudesta matkatavaraan nähden, erityisesti määräyksiä määräpaikan muutoksesta ja tämän mahdollisista kustannusseurauksista matkustajalle.

22 artikla

Matkatavaran luovutus

1. Matkatavara luovutetaan matkatavaratodistusta ja tapauksen mukaan lähetystä rasittavien kulujen suoritusta vastaan.

Kuljettaja on oikeutettu, ei kuitenkaan velvollinen, toteamaan, onko matkatavaratodistuksen haltija oikeutettu saamaan matkatavaran haltuunsa.

2. Matkatavara katsotaan luovutetuksi matkatavaratodistuksen haltijalle myös, kun määräpaikalla voimassa olevien määräysten mukaisesti
 - a) se on jätetty tulli- tai veroviranomaisille heidän toimipaikkoihinsa tai varastoihinsa silloin, kun nämä eivät ole kuljettajan valvonnassa;
 - b) elävät eläimet on annettu kolmansien osapuolten huostaan.
3. Matkatavaratodistuksen haltija voi vaatia määräpaikalla, että matkatavara annetaan hänelle niin pian kuin on sovittu sekä tarpeen vaatiessa tulli- tai muiden hallintoviranomaisten määräysten täyttämiseen tarpeellinen aika on kulunut.
4. Ellei matkatavaratodistusta esitetä, on kuljettaja velvollinen luovuttamaan matkatavaran vain sille, joka todistaa oikeutensa siihen; jos tätä oikeutta ei katsota riittävän selvästi toteennäytetyksi, voi kuljettaja vaatia vakuuden.
5. Matkatavara luovutetaan kirjauksessa määräpaikaksi merkityllä paikalla.
6. Matkatavaratodistuksen haltijalla, joka ei ole saanut matkatavaraansa, on oikeus vaatia, että matkatavaratodistukseen merkitään päivä ja kellonaika, jolloin hän on käynyt matkatavaraa vaatimassa 3 kohdan mukaisesti.
7. Oikeudenomistaja voi kieltäytyä vastaanottamasta matkatavaraa, jos kuljettaja ei noudata hänen pyyntöään tarkistaa matkatavaran kunto väitetyn vahingon toteamiseksi.
8. Muussa suhteessa matkatavaran luovutus tapahtuu määräpaikalla voimassa olevien määräysten mukaisesti.

IV LUKU

Ajoneuvot

23 artikla

Kuljetusehdot

Yleisten kuljetusehtojen ajoneuvojen kuljetusta koskevista erityismääräyksissä määrätään erityisesti kuljetukseen otto-, kirjaamis-, kuormaus-, kuljetus-, purkaus- ja luovutusehdot sekä matkustajan velvollisuudet.

24 artikla

Kuljetusasiakirja

1. Ajoneuvojen kuljetusta koskevat sopimusvelvoitteet määrätään kuljetusasiakirjassa, joka luovutetaan matkustajalle. Kuljetusasiakirja voi olla matkalipun osa.
2. Kuljetusasiakirjan muoto ja sisältö sekä se, millä kielellä ja millaisin kirjaimin se on painettava ja täytettävä, määrätään yleisten kuljetusehtojen ajoneuvojen kuljetusta koskevista erityismääräyksissä. 7 artiklan 5 kohtaa sovelletaan vastaavasti.
3. Kuljetusasiakirjassa on oltava ainakin seuraavat merkinnät:
 - a) kuljettaja tai kuljettajat;
 - b) ilmoitus siitä, että kuljetus on myös päinvastaisesta määräyksestä huolimatta näiden yhtenäisten oikeussäännösten alainen; tämä voidaan ilmoittaa lyhenteellä CIV;
 - c) kaikki muut ilmoitukset, jotka tarvitaan osoittamaan sopimusvelvoitteet ajoneuvojen kuljetuksessa ja joiden nojalla matkustaja voi saattaa voimaan kuljetussopimuksesta johtuvat oikeutensa.
4. Ottaessaan vastaan kuljetusasiakirjan matkustajan on tarkistettava, että se on laadittu hänen ilmoitustensa mukaisesti.

25 artikla

Sovellettava oikeus

Ellei tässä luvussa toisin määrätä, sovelletaan ajoneuvoihin III luvun mukaisia matkatavaran kuljetusmääräyksiä.

IV OSA

KULJETTAJAN VASTUU

I LUKU

Vastuu matkustajien kuolemasta tai ruumiinvammasta

26 artikla

Vastuuperiaatteet

1. Kuljettaja on vastuussa vahingosta, joka on aiheutunut matkustajan kuolemasta, ruumiinvammasta tai muusta fyysisestä tai henkisestä haitasta rautatien käyttöön liittyvän onnettomuuden seurauksena matkustajan oleskellessa junassa, noustessa siihen tai siitä poistuessa, käytettävästä rataverkosta riippumatta.
2. Kuljettaja on tästä vastuusta vapaa:
 - a) jos onnettomuus on aiheutunut rautatien käyttöön kuulumattomasta seikasta, jota kuljettaja ei tapauksen laadun edellyttämästä huolellisuudesta huolimatta ole voinut välttää eikä estää sen seurauksia;
 - b) onnettomuus on aiheutunut matkustajan syystä;
 - c) onnettomuus johtuu kolmannen osapuolen käyttäytymisestä, jota kuljettaja tapauksen laadun edellyttämästä huolellisuudesta huolimatta ei ole voinut välttää eikä estää sen seurauksia. Toista yritystä, joka käyttää samaa rataverkkoa, ei katsota kolmanneksi osapuoleksi; takautumisoikeus säilyy muuttumattomana.
3. Jos onnettomuus johtuu kolmannen osapuolen käyttäytymisestä eikä kuljettaja tästä huolimatta ole kokonaan vapaa vastuustaan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti, hän vastaa kaikesta vahingosta näiden yhtenäisten oikeussäännösten rajoituksin, ottaen kuitenkin huomioon kolmanteen osapuoleen kohdistuvan mahdollisen kuljettajan takautumisoikeuden.
4. Nämä yhtenäiset oikeussäännökset eivät vaikuta siihen vastuuseen, joka saattaa tulla kuljettajan kannettavaksi muissa kuin 1 kohdassa edellytetyissä tapauksissa.
5. Jos yhden ainoan kuljetussopimuksen nojalla tapahtuvan kuljetuksen suorittajina on perättäisiä kuljettajia, matkustajien kuolemasta ja ruumiinvammoista vastaa se kuljettaja, jonka kuljetussopimuksen mukaan tuli suorittaa kuljetuspalvelua onnettomuuden sattuessa. Jos palvelun suorittajana oli tällöin kuljettajan asemesta suorittava kuljettaja, molemmat vastaavat yhteisvastuullisesti näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaisesti.

27 artikla

Vahingonkorvaus kuolemantapauksessa

1. Jos matkustaja on saanut surmansa, vahingonkorvaus käsittää:
 - a) matkustajan kuolemasta aiheutuvat välttämättömät kustannukset, erityisesti kustannukset ruumiin kuljetuksesta ja hautauksesta;
 - b) ellei kuolema ole seurannut välittömästi, 28 artiklassa määrätyt korvaukset.
2. Jos matkustajan kuoleman johdosta henkilöt, joita hän lain nojalla oli tai olisi ollut tulevaisuudessa velvollinen elättämään, menettävät toimeentulonsa, näille henkilöille on myös korvattava tämä menetys. Sellaisten henkilöiden vahingonkorvausvaatteet, joiden elatuksesta matkustaja on huolehtinut lain häntä siihen velvoittamatta, ratkaistaan kansallisen oikeuden mukaan.

28 artikla

Vahingonkorvaus ruumiinvammatapauksissa

Jos matkustaja on saanut ruumiinvamman tai muun fyysisen tai henkisen haitan, vahingonkorvaus käsittää:

- a) korvauksen välttämättömistä kuluista, erityisesti hoidosta ja kuljetuksesta;
- b) korvauksen joko täydellisestä tai osittaisesta työkyvyttömyydestä tai tarpeiden lisääntymisestä aiheutuneesta taloudellisesta menetyksestä.

29 artikla

Muiden ruumiinvammojen korvaaminen

Kansallisen oikeuden mukaan ratkaistaan, onko ja missä määrin kuljettajan suoritettava korvausta muusta kuin 27 ja 28 artiklassa tarkoitettusta ruumiinvammasta.

30 artikla

Vahingonkorvauksen muoto ja määrä kuoleman- ja ruumiinvammatapauksissa

1. Edellä 27 artiklan 2 kohdassa ja 28 artiklan b alakohdassa tarkoitettu vahingonkorvaus on suoritettava kertakorvauksen muodossa. Jos kuitenkin kansallisen oikeuden mukaan elinkoron maksaminen on sallittua, korvaus suoritetaan tässä muodossa, jos loukkaantunut matkustaja tai 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut oikeudenomistajat sitä pyytävät.
2. Tämän artiklan 1 kohdan nojalla maksettavan vahingonkorvauksen määrä määritetään kansallisen oikeuden mukaan. Kuitenkin näiden yhtenäisten oikeussäännösten soveltamista varten määrätään 175 000 laskentayksikön yläraja kertakorvauksena tai tätä kertakorvausta vastaavana elinkorkona kutakin matkustajaa kohti siinä tapauksessa, että tämä yläraja kansallisen oikeuden mukaan on tätä määrää alhaisempi.

31 artikla

Muut kuljetusvälineet

1. Kuljettajan vastuuta matkustajien kuolemasta tai ruumiinvammasta koskevia määräyksiä ei sovelleta vahinkoihin, jotka syntyvät kuljetuksessa, joka kuljetussopimuksen mukaisesti ei tapahdu rautateitse, jollei 2 kohdasta muuta johdu.
2. Jos rautatievaunut kuljetetaan junalautalla, vastuuta matkustajien kuolemasta tai ruumiinvammasta koskevia määräyksiä sovelletaan 26 artiklan 1 kohdassa ja 33 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin vahinkoihin, jotka aiheutuvat matkustajalle rautatien käyttöön liittyvän onnettomuuden seurauksena matkustajan oleskellessa näissä vaunuissa, noustessa niihin tai niistä poistuessa.
3. Jos rautatieliikenne poikkeuksellisista syistä keskeytyy tilapäisesti ja matkustajat kuljetetaan muulla kulkuneuvolla, kuljettaja on vastuussa näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaisesti.

II LUKU

Vastuu aikataulun noudattamatta jättämisestä

32 artikla

Vastuu junan peruuttamisesta tai myöhästymisestä tai jatkoyhteyden menettämisestä

1. Kuljettaja vastaa matkustajalle vahingosta, joka aiheutuu siitä, ettei junan peruuttamisen tai myöhästymisen tai jatkoyhteyden menettämisen johdosta matkaa voida jatkaa samana päivänä tai kyseisissä olosuhteissa matkan jatkamista samana päivänä ei voida kohtuudella vaatia. Vahingonkorvaus käsittää matkustajalle yöpymisestä sekä häntä odottaville henkilöille ilmoittamisesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.
2. Kuljettaja on tästä vastuusta vapaa, jos peruuttaminen, myöhästyminen tai jatkoyhteyden menetys johtuu jostakin seuraavasta syystä:
 - a) rautatien käytöstä riippumattomat seikat, joita kuljettaja ei tapauksen laadun edellyttämästä huolellisuudesta huolimatta ole voinut välttää eikä estää niiden seurauksia;

- b) matkustajan virhe; tai
- c) kolmannen osapuolen käyttäytyminen, jota kuljettaja ei tapauksen laadun edellyttämästä huolellisuudesta huolimatta ole voinut välttää eikä estää sen seurauksia. Toista yritystä, joka käyttää samaa rataverkkoa, ei katsota kolmanneksi osapuoleksi; takautumisoikeus säilyy muuttumattomana.
3. Se, onko kuljettajan suoritettava korvausta muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista vahingoista ja missä määrin, määräytyy kansallisen oikeuden mukaan. Tämä määräys ei rajoita 44 artiklan soveltamista.

III LUKU

Vastuu käsimatkatavarasta, eläimistä, matkatavarasta ja ajoneuvoista

1 osasto

Käsimatkatavara ja eläimet

33 artikla

Vastuu

1. Matkustajan kuollessa tai saadessa ruumiinvamman kuljettaja vastaa myös vahingosta, joka aiheutuu matkustajan yllä olevien tai hänen käsimatkatavarana mukanaan kuljettamiensa esineiden täydellisestä tai osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta; tämä koskee myös matkustajan mukanaan kuljettamia eläimiä. 26 artiklaa sovelletaan vastaavasti.
2. Muussa suhteessa kuljettaja on vastuussa vahingoista, jotka aiheutuvat esineiden, käsimatkatavaran tai eläinten, joiden valvonta 15 artiklan mukaan kuuluu matkustajalle, täydellisestä tai osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta vain silloin, kun vahinko on luettava kuljettajan syyksi. IV ja VI osan muita artikloita, 51 artiklaa lukuun ottamatta, ei sovelleta tässä tapauksessa.

34 artikla

Vahingonkorvauksen yläraja esineiden kadotessa tai vahingoituessa

Kuljettajan ollessa vastuussa 33 artiklan 1 kohdan mukaisesti on hänen suoritettava vahingonkorvausta enintään 1 400 laskentayksikön määrään saakka kutakin matkustajaa kohti.

35 artikla

Vastuusta vapauttaminen

Kuljettaja ei vastaa matkustajalle vahingosta, joka johtuu siitä, ettei matkustaja ole noudattanut tulli- tai muiden hallintoviranomaisten edellyttämiä muodollisuuksia.

2 osasto

Matkatavara

36 artikla

Vastuuperiaatteet

1. Kuljettaja on vastuussa vahingosta, joka aiheutuu matkatavaran täydellisestä tai osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta sen kuljetettavaksi ottamisesta luovuttamiseen saakka, samoin kuin matkatavaran luovutuksen viivästymisestä.
2. Kuljettaja on tästä vastuusta vapaa, jos katoamiseen, vahingoittumiseen tai viivästyneeseen luovuttamiseen on syynä matkustajan virhe, hänen määräyksensä, joka ei johdu kuljettajan virheestä, matkatavarassa itsessään oleva vika tai seikat, joita kuljettaja ei ole voinut välttää ja joiden seurauksia se ei ole voinut estää.
3. Kuljettaja on tästä vastuusta vapaa, jos katoaminen tai vahingoittuminen on aiheutunut erityisistä riskeistä, jotka liittyvät yhteen tai useampaan seuraavista seikoista:
- a) päällyksen puuttuminen tai puutteellisuus;
 - b) matkatavaran erikoinen laatu;
 - c) esineiden, joita ei oteta kuljetettavaksi, lähettäminen matkatavarana.

*37 artikla***Todistustaakka**

1. Kuljettaja on velvollinen näyttämään toteen, että katoamiseen, vahingoittumiseen tai viivästyneeseen luovuttamiseen on ollut syynä jokin 36 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista seikoista.

2. Jos kuljettaja osoittaa, että katoaminen tai vahingoittuminen on, asianhaarat huomioon ottaen, voinut johtua yhdestä tai useammasta 36 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua riskistä, oletetaan sen johtuneen siitä tai niistä. Oikeudenomistajalla on kuitenkin oikeus osoittaa, ettei katoaminen tai vahingoittuminen kokonaan tai osaksikaan ole aiheutunut jostakin näistä riskeistä.

*38 artikla***Perättäiset kuljettajat**

Jos yhden kuljetussopimuksen nojalla tapahtuvan kuljetuksen suorittajina on useampia perättäisiä kuljettajia, jokainen näistä ottaessaan kuljetettavaksi matkatavaran matkatavaratodistuksineen tai ajoneuvon kuljetusasiakirjoineen liittyy matkatavaran tai ajoneuvon kuljetuksen osalta kuljetussopimukseen matkatavaratodistuksen tai kuljetusasiakirjan ehtojen mukaisesti ja sitoutuu tästä johtuviin velvoitteisiin. Jokainen kuljettaja on tällöin vastuussa kuljetuksen suorituksesta koko kuljetusmatkalla luovutukseen saakka.

*39 artikla***Suorittava kuljettaja**

1. Vaikka kuljettaja, olipa hän siihen kuljetussopimuksen nojalla oikeutettu tai ei, on siirtänyt kuljetuksen tosiasiallisen suorittamisen kokonaan tai osaksi suorittavalle kuljettajalle, vastaa kuljettaja kuitenkin koko kuljetuksesta.

2. Kaikkia näiden yhtenäisten oikeussäännösten kuljettajan vastuuta säänteleviä määräyksiä sovelletaan myös suorittavan kuljettajan vastuuseen suorittamastaan kuljetuksesta. 48 ja 52 artiklaa sovelletaan niissä tapauksissa, jolloin suorittavan kuljettajan henkilökuntaa ja muita hänen kuljetuksen suorittamiseen käyttämiään henkilöitä vastaan nostetaan kanne.

3. Erityissopimus, jolla kuljettaja ottaa itselleen velvoitteita, jotka näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaan eivät kuulu hänelle, tai luopuu oikeuksista, jotka näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaan kuuluvat hänelle, koskee suorittavaa kuljettajaa vain, jos hän on nimenomaan suostunut tähän kirjallisesti. Riippumatta siitä, onko suorittava kuljettaja antanut tällaisen suostumuksen, erityissopimuksesta johtuvat velvoitteet ja luopumisilmoitukset sitovat kuljettajaa.

4. Jos sekä kuljettaja että suorittava kuljettaja ovat vastuussa, he vastaavat yhteisvastuullisesti.

5. Korvaus, joka voidaan vaatia kuljettajalta, suorittavalta kuljettajalta sekä heidän henkilökunnaltaan ja muilta henkilöiltä, joita he käyttävät kuljetuksen suorittamiseen, ei saa kokonaismäärältään ylittää näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä edellytetyjä vastuun enimmäismääriä.

6. Tämä artikla ei vaikuta kuljettajan ja suorittavan kuljettajan keskinäisiin takautumisoikeuksiin.

*40 artikla***Katoamisolettamus**

1. Oikeudenomistaja voi muita todisteita esittämättä katsoa kollin kadonneeksi, ellei sitä luovuteta hänelle tai aseteta haettavaksi 14 päivän kuluessa siitä, kun luovutusta 22 artiklan 3 kohdan mukaisesti on pyydetty.

2. Jos kadonneeksi katsottu kolli löytyy vuoden kuluessa siitä, kun pyyntö sen luovuttamisesta on esitetty, on kuljettajan ilmoitettava siitä oikeudenomistajalle, jos tämän osoite tiedetään tai voidaan saada selville.

3. Oikeudenomistaja voi 30 päivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen saamisesta vaatia, että matkatavara luovutetaan hänelle. Hänen on tällöin suoritettava matkatavaran kuljetuskustannukset lähetyspaikalta paikalle, jolla luovuttaminen tapahtuu, ja palautettava saamansa korvausmäärä vähentämällä siitä tähän korvaukseen tapauksen mukaan sisältyneet kustannukset. Hänellä on kuitenkin edelleen oikeus vaatia vahingonkorvausta luovutuksen viivästymisestä 43 artiklan mukaisesti.

4. Ellei löytynyttä matkatavaraa vaadita takaisin 3 kohdassa mainitun määräajan kuluessa tai jos matkatavara löytyy yli vuoden kuluttua luovutuspyynnön esittämisestä, kuljettaja hävittää matkatavaran sen paikkakunnan lakien ja määräysten mukaan, jolla matkatavara on.

41 artikla

Korvaus katoamistapauksessa

1. Matkatavaran kadotessa täydellisesti tai osittain kuljettajan on suoritettava, olematta enemmälti korvausvelvollinen:
 - a) jos vahingon määrä on todistettu, tätä määrää vastaava korvaus, enintään kuitenkin 80 laskentayksikköä puuttuvan bruttopainon kilogrammalta tai 1 200 laskentayksikköä kolliä kohti;
 - b) ellei vahingon määrää ole todistettu, sopimussakko, jonka suuruus on 20 laskentayksikköä puuttuvan bruttopainon kilogrammalta tai 300 laskentayksikköä kolliä kohti.

Korvaustapa puuttuvaa kilogrammaa tai kolliä kohti määrätään yleisissä kuljetusehdoissa.

2. Lisäksi kuljettajan on korvattava suoritettut kuljetusmaksut ja muut kadonneen matkatavaran kuljetuksesta aiheutuneet kustannukset sekä jo suoritettut tullit ja valmisteverot.

42 artikla

Korvaus vahingoittumistapauksessa

1. Jos matkatavara on vahingoittunut, kuljettajan on suoritettava matkatavaran arvonvähennyksen määrä. Muita korvausvaateita ei oteta huomioon.
2. Korvaus ei saa ylittää:
 - a) jos koko matkatavara on menettänyt arvoaan vahingoittumisen johdosta: määrää, joka olisi ollut suoritettava matkatavaran kadottua kokonaan;
 - b) jos vain osa matkatavarasta on menettänyt arvoaan vahingoittumisen johdosta: määrää, joka olisi ollut suoritettava kyseisen osan kadottua kokonaan.

43 artikla

Korvaus luovutuksen viivästyessä

1. Matkatavaran luovutuksen viivästyessä kuljettajan on suoritettava kultakin alkavalta 24 tunnin ajalta matkatavaran luovutusvaatimuksen tekemisestä luettuna, enintään kuitenkin 14 päivältä:
 - a) jos oikeudenomistaja todistaa siitä aiheutuneen vahingon, tavarán vaurioituminen mukaan luettuna: korvausta, jonka määrä vastaa aiheutunutta vahinkoa, enintään 0,80 laskentayksikköä myöhästyneen matkatavaran bruttopainon kilogrammaa kohti tai 14 laskentayksikköä myöhästynyttä kolliä kohti;
 - b) ellei oikeudenomistaja osoita siitä aiheutuneen vahinkoa: sopimussakkoa, jonka määrä on 0,14 laskentayksikköä myöhästyneen matkatavaran bruttopainon kilogrammaa kohti tai 2,80 laskentayksikköä myöhästynyttä kolliä kohti.

Korvaustapa kilogrammaa tai kolliä kohti määrätään yleisissä kuljetusehdoissa.

2. Jos matkatavara on kokonaan kadonnut, 1 kohdassa mainittua korvausta ei suoriteta 41 artiklassa mainitun korvauksen lisäksi.

3. Jos osa matkatavarasta on kadonnut, 1 kohdassa mainittu korvaus on suoritettava siitä matkatavaran osasta, joka ei ole kadonnut.
4. Jos matkatavara on vahingoittunut eikä vahingoittuminen johdu luovutuksen viivästymisestä, suoritetaan 1 kohdassa mainittu korvaus tarvittaessa 42 artiklassa mainitun korvauksen lisäksi.
5. Missään tapauksessa 1 kohdassa mainitun sekä 41 ja 42 artiklan nojalla suoritettujen korvausten kokonaismäärä ei saa ylittää korvausta, joka suoritettaisiin matkatavaran kadotessa kokonaan.

3 osasto

Ajoneuvot

44 artikla

Korvaus viivästymisestä

1. Jos ajoneuvon kuormaus tai luovutus viivästyy kuljettajan syystä, kuljettajan on, mikäli oikeudenomistaja osoittaa viivästyksestä aiheutuneen vahinkoa, suoritettava korvaus, jonka määrä ei saa ylittää kuljetusmaksun määrää.
2. Jos kuormauksen viivästyessä kuljettajan syystä oikeudenomistaja luopuu kuljetussopimuksesta, kuljetusmaksu maksetaan hänelle takaisin. Mikäli oikeudenomistaja osoittaa tästä viivytyksestä aiheutuneen vahinkoa, hän voi lisäksi vaatia korvausta, joka ei saa ylittää kuljetusmaksua.

45 artikla

Korvaus katoamistapauksessa

Jos koko ajoneuvo tai osa siitä katoaa, oikeudenomistajalle todistetusta vahingosta suoritettava korvaus lasketaan ajoneuvon käyvän arvon mukaan. Se ei saa ylittää 8 000:ta laskentayksikköä. Kuormattu tai tyhjä perävaunu katsotaan ajoneuvoksi.

46 artikla

Vastuu muista esineistä

1. Ajoneuvoon jätettyjen tai ajoneuvoon kiinnitetyissä säiliöissä (esim. matkatavarasäiliöt tai suksilaatikot) kuljetettavien esineiden osalta kuljettaja vastaa ainoastaan vahingosta, joka on aiheutunut kuljettajan syystä. Suoritettava kokonaiskorvaus ei saa ylittää 1 400:aa laskentayksikköä.
2. Ajoneuvon ulkopuolelle kiinnitetyistä esineistä, 1 kohdassa mainitut säiliöt mukaan luettuna, kuljettaja vastaa vain, jos osoitetaan, että vahinko johtuu kuljettajan toimenpiteestä tai laiminlyönnistä, joka on tehty joko tarkoituksella aiheuttaa tällainen vahinko tai huolimattomuudesta ja tietäen, että tällainen vahinko todennäköisesti aiheutuu.

47 artikla

Sovellettava oikeus

Ellei tämän osaston määräyksissä toisin määrätä, sovelletaan ajoneuvoihin 2 osaston vastuuta matkatavarasta koskevia määräyksiä.

IV LUKU

Yhteiset määräykset

48 artikla

Vastuurajoitusoikeuden menettäminen

Näiden yhtenäisten oikeussäännösten vastuurajoituksia sekä kansallisen oikeuden määräyksiä, jotka rajoittavat korvaukset tiettyyn määrään, ei sovelleta, jos osoitetaan, että vahinko johtuu kuljettajan toimenpiteestä tai laiminlyönnistä, joka on tehty joko tarkoituksella aiheuttaa tällainen vahinko tai huolimattomuudesta ja tietäen, että tällainen vahinko todennäköisesti aiheutuu.

49 artikla

Korvausmäärän muuntaminen ja korko

1. Jos korvausmäärää laskettaessa on muunnettava ulkomaisissa rahayksiköissä ilmoitettuja summia, muuntaminen tapahtuu korvauksen maksupäivänä ja maksupaikalla voimassa olevan kurssin mukaan.
2. Oikeudenomistaja voi vaatia korvausmäärälle korkoa, joka lasketaan viiden prosentin vuotuisikoron mukaan alkaen 55 artiklassa mainitun maksuvaatimuksen esittämispäivästä tai, ellei tällaista maksuvaatimusta ole tehty, kanteen vireillepanopäivästä.
3. Kuitenkin 27 ja 28 artiklan nojalla suoritettavasta korvauksesta korkoa lasketaan vasta siitä päivästä, jolloin ne olosuhteet, joihin korvauksen määrän määrittäminen on perustunut, ovat syntyneet, jos tämä päivä on myöhäisempi kuin maksuvaatimuksen esittämisen päivä tai kanteen vireillepanopäivä.
4. Matkatavaran osalta korkoa suoritetaan vain, jos korvaus ylittää 16 laskentayksikköä matkatavaratodistusta kohden.
5. Ellei oikeudenomistaja hänelle määrätyn kohtuullisen ajan kuluessa toimita matkatavaran osalta kuljettajalle vaateen lopullista käsittelyä varten tarpeellisia asiakirjoja, ei korkoja lasketa tämän määräajan umpeen kulumisen ja asiakirjojen sisäänjättöpäivän väliseltä ajalta.

50 artikla

Vastuu ydintapahtumien yhteydessä

Kuljettaja on vapaa hänelle näiden yhtenäisten oikeussäännösten nojalla tulevasta vastuusta, kun ydintapahtuma on aiheuttanut vahingon ja kun jossakin valtiossa voimassa olevien lakien ja määräysten nojalla, jotka koskevat vastuuta ydinenergian alalla, tästä vahingosta on vastuussa ydinlaitoksen haltija tai joku muu henkilö hänen asemastaan.

51 artikla

Henkilöt, joista kuljettaja on vastuussa

Kuljettaja on vastuussa henkilökunnastaan ja muista kuljetuksen suorittamiseen käyttämistään henkilöistä heidän suorittaessaan tehtäviään. Rataverkon, jolla kuljetus tapahtuu, haltijat katsotaan henkilöiksi, joita kuljettaja käyttää kuljetuksen suorittamiseen.

52 artikla

Muut kanteet

1. Kaikissa tapauksissa, joihin näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan, voidaan kuljettajaa vastaan ajaa vahingonkorvauskannetta, tapahtuipa se millä perusteella tahansa, vain näissä oikeussäännöksissä edellytetyin ehdoin ja rajoituksin.
2. Sama koskee kanteita henkilökuntaa ja muita henkilöitä vastaan, joista kuljettaja on vastuussa 51 artiklan nojalla.

V OSA

MATKUSTAJAN VASTUU

53 artikla

Erityiset vastuuperiaatteet

Matkustaja on vastuussa kuljettajalle kaikista vahingoista,

- a) jotka aiheutuvat siitä, ettei hän ole noudattanut

1. 10, 14 ja 20 artiklan mukaisia velvollisuuksiaan,

2. yleisten kuljetusehtojen ajoneuvojen kuljetusta koskevista erityismääräyksistä johtuvia velvollisuuksiaan, tai

3. vaarallisten aineiden kansainvälistä rautatiekuljetusta koskevasta ohjesäännöstä (RID) johtuvia velvollisuuksiaan, tai

b) jotka ovat matkustajan mukanaan kuljettamien esineiden tai eläinten aiheuttamia,

mikäli hän ei voi todistaa vahingon aiheutuneen olosuhteiden johdosta, joita matkustaja tunnolliselta matkustajalta vaadittavasta huolellisuudesta huolimatta ei ole voinut välttää eikä estää niiden seurauksia. Tämä määräys ei koske kuljettajalle 26 artiklan ja 33 artiklan 1 kohdan nojalla kuuluvaa vastuuta.

VI OSA

VAATEIDEN TOTEUTTAMINEN

54 artikla

Osittaisen katoamisen tai vahingoittumisen toteaminen

1. Jos kuljettaja huomaa tai otaksuu tai oikeudenomistaja väittää, että osa kuljettajan vastuulla kuljetetusta esineestä (matkatavara, ajoneuvo) on kadonnut tai että esine on vahingoittunut, kuljettajan on viipymättä ja mikäli mahdollista oikeudenomistajan läsnä ollessa laadittava vahingon laadun mukainen tarkastuspöytäkirja esineen kunnosta ja mikäli mahdollista vahingon suuruudesta ja syystä sekä vahingon tapahtumahetkestä.

2. Jäljennös tästä tarkastuspöytäkirjasta on maksutta toimitettava oikeudenomistajalle.

3. Ellei oikeudenomistaja hyväksy pöytäkirjassa esitettyjä seikkoja, hän voi vaatia, että matkatavaran tai ajoneuvon kunto sekä vahingon syy ja määrä todetaan kuljetussopimuksen osapuolten nimeämän asiantuntijan toimesta tai oikeudenkäyntiteitse. Menettelyssä noudatetaan sen valtion lakeja ja määräyksiä, jossa toteaminen tapahtuu.

55 artikla

Vaateiden esittäminen

1. Kuljettajan vastuuta matkustajien kuoleman- ja ruumiinvammatapauksessa koskevat vaateet on esitettävä kirjallisesti sille kuljettajalle, jota vastaan kannetta voidaan ajaa. Jos kyseessä on kuljetus, jonka suorittavat perättäiset kuljettajat yhden ainoan kuljetussopimuksen nojalla, vaateet voidaan esittää myös ensimmäiselle tai viimeiselle kuljettajalle samoin kuin kuljettajalle, jolla on siinä valtiossa, jossa matkustajan kotipaikka tai vakinainen asuinpaikka sijaitsee, pääkonttorinsa tai sivukonttori taikka toimipaikka, jonka välityksellä kuljetussopimus on solmittu.

2. Muut kuljetussopimukseen perustuvat vaateet on esitettävä kirjallisesti 56 artiklan 2 ja 3 kohdassa mainitulle kuljettajalle.

3. Asiakirjat, joiden liittämistä vaatimukseen oikeudenomistaja pitää tarpeellisenä, on esitettävä joko alkuperäisinä tai jäljennöksinä, jotka on vahvistettava asianmukaisesti, jos kuljettaja niin vaatii. Selvittäessään vaatimukset lopullisesti voi kuljettaja vaatia takaisin lipun, matkatavaratodistuksen ja kuljetusasiakirjan.

56 artikla

Kuljettajat, joita vastaan kannetta voidaan ajaa

1. Vahingonkorvauskannetta, joka perustuu kuljettajan vastuuseen matkustajien kuoleman- tai ruumiinvammatapauksessa, voidaan ajaa ainoastaan 26 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua vastuussa olevaa kuljettajaa vastaan.

2. Muita matkustajan kuljetussopimukseen perustuvia kanteita voidaan ajaa ainoastaan ensimmäistä, viimeistä tai sitä kuljettajaa vastaan, jonka kuljetusosuudella kanteen aiheuttanut seikka tapahtui, jollei 4 kohdasta muuta johdu.

3. Jos kuljetuksen suorittajina on perättäisiä kuljettajia ja kuljettaja, joka on velvollinen luovuttamaan matkatavaran tai ajoneuvon, on suostumuksellaan merkitty matkatavaratodistukseen tai kuljetusasiakirjaan, voidaan 2 kohdan mukaisia kanteita ajaa häntä vastaan siinäkin tapauksessa, ettei hän ole vastaanottanut matkatavaraa tai ajoneuvoa.

4. Kuljetussopimuksen perusteella suoritettua maksun palauttamista koskevaa kannetta voidaan ajaa joko sitä kuljettajaa vastaan, joka on tämän maksun kantanut, tai sitä vastaan, jonka hyväksi maksu on kannettu.

5. Kannetta voidaan ajaa muitakin kuin 2 ja 4 kohdassa mainittuja kuljettajia vastaan, kun se esitetään vastahaasteena tai väitteenä samaan kuljetussopimukseen perustuvaa päävaatimusta koskevassa oikeudenkäynnissä.
6. Mikäli näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan suorittavaan kuljettajaan, voidaan kannetta ajaa myös häntä vastaan.
7. Jos kantajalla on oikeus valita jokin useammasta kuljettajasta, hänen valintaoikeutensa lakkaa niin pian, kuin kanne on voitu panna vireille niistä jotakuta vastaan; tämä on voimassa myös silloin, kun kantajalla on oikeus valita yhden tai useamman kuljettajan ja suorittavan kuljettajan välillä.

58 artikla

Kuoleman- ja ruumiinvammatapauksista johtuvan vaateen raukeaminen

1. Oikeudenomistajan kuljettajan vastuuseen matkustajien kuoleman- tai ruumiinvammatapauksissa perustuva vaade raukeaa, ellei hän ilmoita matkustajaa kohdanneesta onnettomuudesta 12 kuukauden kuluessa vahingosta tiedon saatuaan jollekin niistä kuljettajista, joille korvausvaatimus 55 artiklan 1 kohdan mukaan voidaan esittää. Jos oikeudenomistaja ilmoittaa kuljettajalle onnettomuudesta suullisesti, on kuljettajan annettava hänelle tästä ilmoituksesta kirjallinen todistus.
2. Vaade ei kuitenkaan raukea:
 - a) jos oikeudenomistaja on 1 kohdassa mainittuna aikana esittänyt korvausvaatimuksen jollekin 55 artiklan 1 kohdassa mainituista kuljettajista;
 - b) jos vastuussa oleva kuljettaja on 1 kohdassa mainitun ajan kuluessa saanut tiedon matkustajaa kohdanneesta onnettomuudesta muuta tietä;
 - c) jos onnettomuudesta ei ole lainkaan ilmoitettu tai siitä on ilmoitettu liian myöhään ja laiminlyönti on johtunut oikeudenomistajasta riippumattomista olosuhteista;
 - d) jos oikeudenomistaja osoittaa, että onnettomuus on aiheutunut kuljettajan tuottamuksesta.

59 artikla

Matkatavaran kuljetuksesta johtuvan vaateen raukeaminen

1. Oikeudenomistajan ottaessa matkatavaran vastaan raukeavat kaikki ne kuljetussopimukseen perustuvat vaateet kuljettajaa vastaan, jotka johtuvat matkatavaran osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta tai luovutuksen viivästyttämisestä.
2. Korvausvaateet eivät kuitenkaan raukea:
 - a) kysymyksen ollessa osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta:
 1. jos katoaminen tai vahingoittuminen on todettu 54 artiklan mukaisesti, ennen kuin oikeudenomistaja on ottanut matkatavaran haltuunsa,
 2. jos toteaminen, joka 54 artiklan mukaisesti olisi pitänyt suorittaa, on laiminlyöty yksinomaan kuljettajan omasta syystä;
 - b) kysymyksen ollessa sellaisesta ulkonaisesti näkymättömästä vahingosta, joka todetaan vasta oikeudenomistajan otettua matkatavaran haltuunsa, mikäli oikeudenomistaja:
 1. pyytää 54 artiklan mukaista toteamista heti, kun vahinko on havaittu ja viimeistään kolmantena päivänä matkatavaran haltuunotosta sekä
 2. lisäksi todistaa vahingon syntyneen kuljetettavaksi ottamisen ja luovuttamisen välisenä aikana;
 - c) kysymyksen ollessa luovutuksen viivästyttämisestä, jos oikeudenomistaja esittää 21 päivän kuluessa vaatimuksensa jollekin 56 artiklan 3 kohdassa mainituista kuljettajista;
 - d) jos oikeudenomistaja osoittaa, että vahinko on aiheutunut kuljettajan tuottamuksesta.

60 artikla

Vaateen vanhentuminen

1. Vahingonkorvausvaateet, jotka perustuvat kuljettajan vastuuseen matkustajien kuolemasta tai ruumiinvammasta, vanhentuvat seuraavasti:
 - a) matkustajan osalta kolmessa vuodessa onnettomuutta seuraavasta päivästä lukien;

b) muiden oikeudenomistajien osalta kolmessa vuodessa matkustajan kuolemaa seuraavasta päivästä lukien, kuitenkin niin, ettei tämä aika saa ylittää viittä vuotta onnettomuutta seuraavasta päivästä lukien.

2. Muiden kuljetussopimukseen perustuvien vaateiden vanhentumisaika on yksi vuosi. Vanhentumisaika on kuitenkin kaksi vuotta, jos kyseessä on kanne sellaisen vahingon johdosta, joka johtuu teosta tai laiminlyönnistä, joka on tehty joko tarkoituksella aiheuttaa tällainen vahinko tai huolimattomuudesta ja tietäen, että tällainen vahinko todennäköisesti aiheutuu.

3. Edellä 2 kohdassa mainittu vanhentumisaika alkaa:

- a) kun kyseessä on korvausvaade täydellisestä katoamisesta: neljännestätoista päivästä 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun määräjän kuluttua umpeen;
- b) kun kyseessä on korvausvaade osittaisen katoamisen tai vahingoittumisen tai luovutuksen viivästymisen johdosta: päivästä, jolloin matkatavara on luovutettu matkustajalle;
- c) kaikissa muissa matkustajien kuljetusta koskevilla tapauksissa: päivästä, jolloin lipun kelpoisuusaika päättyy.

Vanhentumisaajan alkukohdaksi ilmoitettua päivää ei lueta tähän aikaan.

4. Muussa suhteessa vanhentumisen lakkaamisesta tai keskeyttämisestä on voimassa kansallinen oikeus.

VII OSA

KULJETTAJIEN VÄLISET SUHTEET

61 artikla

Kuljetusmaksun jako

- 1. Kunkin kuljettajan on maksettava muille kuljetukseen osallistuneille kuljettajille näille tuleva osa kuljetusmaksusta, jonka se on kantanut tai jonka sen olisi pitänyt kantaa. Maksutavat määrätään kuljettajien välisillä sopimuksilla.
- 2. 6 artiklan 3 kohtaa, 16 artiklan 3 kohtaa ja 25 artiklaa sovelletaan myös perättäisten kuljettajien välisiin suhteisiin.

62 artikla

Takautumisoikeus

- 1. Kuljettajalla, joka on suorittanut näiden yhtenäisten oikeussäännösten perusteella korvausta, on kuljetukseen osallistuneisiin kuljettajiin kohdistuva takautumisoikeus seuraavien määräysten mukaan:
 - a) kuljettaja, joka on aiheuttanut vahingon, on yksin siitä vastuussa;
 - b) jos useat kuljettajat ovat aiheuttaneet vahingon, vastaa kukin kuljettaja siitä vahingosta, jonka se on aiheuttanut; jos tällaista erittelyä ei voida suorittaa, korvausmäärä on jaettava niiden kesken c alakohdan mukaisesti;
 - c) ellei voida näyttää toteen, kuka kuljettajista on aiheuttanut vahingon, korvausmäärä on jaettava kaikkien kuljetukseen osallistuneiden kuljettajien kesken, lukuun ottamatta niitä, jotka osoittavat, etteivät ne ole aiheuttaneet vahinkoa; jako toimitetaan kuljettajille tulevan kuljetusmaksun osuuden mukaisessa suhteessa.
- 2. Jos jokin kuljettajista on maksukyvytön, sen osalle tuleva maksamaton osuus on jaettava kaikkien muiden kuljetukseen osallistuneiden kuljettajien kesken kuljettajille tulevan kuljetusmaksuosuuden mukaisessa suhteessa.

63 artikla

Menettely takautumisjutuissa

- 1. Kuljettajalla, jota vastaan 62 artiklassa mainittua takautumiskannetta ajetaan, ei ole oikeutta kiistää sen maksun oikeellisuutta, jonka takautumiskanteen esittänyt kuljettaja on suorittanut, jos korvausmäärän on vahvistanut tuomioistuimien, sen jälkeen kun ensiksi mainitulle kuljettajalle on asianmukaisesti annettu tieto haasteesta ja sillä on ollut tilaisuus esiintyä väliintulijana jutussa. Pääkannetta käsittelevä tuomioistuin määrää haasteen tiedoksi antamista ja väliintulijana esiintymistä varten määräjät.
- 2. Kuljettajan, joka esittää takautumiskanteen, on esitettävä vaatimuksensa samassa kanteessa kaikkia kuljetukseen osallistuneita kuljettajia vastaan, joiden kanssa ei ole päästy sovintoratkaisuun sillä uhalla, että takautumisoikeus niitä vastaan, joita ei ole haastettu, raukeaa.

3. Tuomioistuimen tulee yhdistää kaikki sen käsiteltävänä olevat takautumiskanteet.
4. Kuljettaja, joka haluaa toteuttaa takautumisoikeutensa, voi nostaa oikeusjutun sen valtion tuomioistuimissa, jossa jollakin kuljetukseen osallistuneista kuljettajista on pääkonttorinsa tai sivukonttori taikka toimisto, jonka välityksellä kuljetussopimus on solmittu.
5. Jos kanne on nostettava useita kuljettajia vastaan, kanteen nostavalla kuljettajalla on oikeus valita jokin 4 kohdan mukaan laillisista tuomioistuimista, jossa se panee kanteen vireille.
6. Takautumiskannetta ei saa yhdistää oikeudenomistajan kuljetussopimuksen perusteella vireille panemaan korvauskanteeseen.

64 artikla

Takautumista koskevat sopimukset

Kuljettajat voivat tehdä keskenään 61 ja 62 artiklasta poikkeavia sopimuksia.

LIITE II

VÄHIMMÄISTIEDOT, JOTKA RAUTATIEYRITYSTEN JA LIPUNMYYJIEN ON ANNETTAVA

I osa: Ennen matkaa annettavat tiedot

Sopimukseen sovellettavat yleiset ehdot

Nopeimman matkan aikataulut ja siihen liittyvät ehdot

Aikataulut ja ehdot kaikkien saatavilla olevien hintojen osalta, edullisimpia hintoja korostaen

Vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden mahdollisuus käyttää kyseistä liikennepalvelua, käyttöehdot ja junassa olevien palvelutilojen saatavuus direktiivin (EU) 2019/882 ja asetusten (EU) N:o 454/2011 ja (EU) N:o 1300/2014 mukaisesti

Polkupyörien kuljetuskapasiteetti ja kuljetusehdot

Mahdollisuus saada paikkoja ensimmäisestä ja toisesta luokasta sekä lepo- ja makuuvaunuista

Häiriöt ja viivästymiset (suunnitellut ja reaaliaikaiset)

Junassa saatavilla olevat varusteet, mukaan lukien Wi-Fi ja käymälät, sekä palvelut, mukaan lukien henkilöstön matkustajille antama apu

Ennen lipun tai lippujen ostamista annettava tieto siitä, muodostaako lippu vai muodostavatko liput suoran lipun

Menettelyt kadonneiden matkatavaroiden takaisin saamiseksi

Menettelyt valitusten tekemiseksi

II osa: Matkan aikana annettavat tiedot

Palvelut ja varusteet junassa, mukaan lukien Wi-Fi

Seuraava asema

Häiriöt ja viivästymiset (suunnitellut ja reaaliaikaiset)

Tärkeimmät jatkoyhteydet

Turvallisuusasiat

III osa: Varausjärjestelmiä koskevat toiminnot

Rautatieliikennepalvelujen saatavuutta koskevat pyynnöt, mukaan lukien sovellettavat hinnat

Rautatieliikennepalvelujen varaamista koskevat pyynnöt

Varauksen osittaista tai täydellistä peruuttamista koskevat pyynnöt

LIITE III

PALVELUJEN LAATUA KOSKEVAT VÄHIMMÄISVAATIMUKSET

Tiedotus ja liput

Palvelujen täsmällisyys ja palvelujen häiriöiden hoitamista koskevat yleiset periaatteet

Viivästymiset

- i) palvelujen keskimääräinen kokonaisviivästymisen prosenttiosuutena palveluluokkaa kohti (kaukoliikenne, alueellinen liikenne sekä kaupunki/esikaupunkiliikenne);
- ii) 19 artiklan 10 kohdassa tarkoitetuista olosuhteista johtuvien viivästymisten prosenttiosuus;
- iii) lähtöhetkellä viivästyneiden palvelujen prosenttiosuus;
- iv) saapumishetkellä viivästyneiden palvelujen prosenttiosuus:
 - alle 60 minuutin viivästymisten prosenttiosuus;
 - 60–119 minuutin viivästymisten prosenttiosuus;
 - yli 120 minuutin viivästymisten prosenttiosuus;

Palvelujen peruuttaminen

- i) palvelujen peruuttaminen prosenttiosuutena palveluluokkaa kohti (kansainvälinen liikenne, kotimaan kaukoliikenne, alueellinen liikenne sekä kaupunki/esikaupunkiliikenne);
- ii) 19 artiklan 10 kohdassa tarkoitetuista olosuhteista johtuva palvelujen peruuttaminen prosenttiosuutena palveluluokkaa kohti (kansainvälinen liikenne, kotimaan kaukoliikenne, alueellinen liikenne sekä kaupunki/esikaupunkiliikenne).

Liikkuvan kaluston ja rautatieasemien siisteys (vaunujen ilmanlaadun ja lämpötilan säätö, saniteettitilojen puhtaus jne.)

Asiakastytyväisyystutkimus

Valitusten käsittely, takaisinmaksut ja korvaukset, kun palvelujen laatuvaatimuksia ei ole noudatettu

Vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille annettava apu ja tätä avunantoa koskevat keskustelut vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden etujärjestöjen ja tarvittaessa heidän edustajien kanssa.

LIITE IV

VASTAAVUUSTAUUKKO

Asetus (EY) N:o 1371/2007	Tämä aset
1 artikla	1 artikla
1 artiklan a alakohta	1 artiklan a alakohta
1 artiklan b alakohta	1 artiklan b alakohta
—	1 artiklan c alakohta
1 artiklan c alakohta	1 artiklan d alakohta
—	1 artiklan e alakohta
1 artiklan d alakohta	1 artiklan f alakohta
1 artiklan e alakohta	1 artiklan g alakohta
—	1 artiklan h alakohta
1 artiklan f alakohta	1 artiklan i alakohta
2 artikla	2 artikla
2 artiklan 1 kohta	2 artiklan 1 kohta
2 artiklan 2 kohta	—
2 artiklan 3 kohta	—
2 artiklan 4 kohta	—
2 artiklan 5 kohta	2 artiklan 6 kohdan a alakohta ja 8 kohta
2 artiklan 6 kohta	2 artiklan 6 kohdan b alakohta
2 artiklan 7 kohta	2 artiklan 7 kohta
—	2 artiklan 2 kohta
—	2 artiklan 3 kohta
—	2 artiklan 4 kohta
—	2 artiklan 5 kohta
3 artikla	3 artikla
3 artiklan 1 kohta	3 artiklan 1 kohta
3 artiklan 2 ja 3 kohta	—
3 artiklan 4 kohta	3 artiklan 2 kohta

Asetus (EY) N:o 1371/2007	Tämä aset
3 artiklan 5 kohta	3 artiklan 3 kohta
3 artiklan 6 kohta	3 artiklan 4 kohta
3 artiklan 7 kohta	3 artiklan 5 kohta
3 artiklan 8 kohta	3 artiklan 6 kohta
—	3 artiklan 7 kohta
3 artiklan 9 kohta	3 artiklan 8 kohta
3 artiklan 10 kohta	3 artiklan 9 kohta
—	3 artiklan 10 kohta
—	3 artiklan 11 kohta
3 artiklan 11 kohta	3 artiklan 12 kohta
—	3 artiklan 13 kohta
—	3 artiklan 14 kohta
—	3 artiklan 15 kohta
—	3 artiklan 16 kohta
3 artiklan 12 kohta	3 artiklan 17 kohta
—	3 artiklan 18 kohta
3 artiklan 13 kohta	3 artiklan 19 kohta
—	3 artiklan 20 kohta
3 artiklan 15 kohta	3 artiklan 21 kohta
—	3 artiklan 22 kohta
4 artikla	4 artikla
—	5 artikla
5 artikla	6 artikla
6 artikla	7 artikla
7 artikla	8 artikla
8 artikla	9 artikla
—	10 artikla
9 artikla	11 artikla
—	12 artikla

Asetus (EY) N:o 1371/2007	Tämä aset
11 artikla	13 artikla
12 artikla	14 artikla
13 artikla	15 artikla
14 artikla	16 artikla
15 artikla	17 artikla
16 artikla	18 artikla
—	18 artiklan 2, 3, 4, 5, 6 ja 7 kohta
17 artiklan 1 kohta	19 artiklan 1, 2, 3 ja 4 kohta
—	19 artiklan 5 ja 6 kohta
17 artiklan 2 kohta	19 artiklan 7 kohta
17 artiklan 3 kohta	19 artiklan 8 kohta
17 artiklan 4 kohta	19 artiklan 9 kohta
—	19 artiklan 10 kohta
18 artikla	20 artikla
—	20 artiklan 6 kohta
19 artikla	21 artikla
20 artikla	22 artikla
21 artiklan 1 kohta	—
21 artiklan 2 kohta	23 artiklan 1 kohdan g alakohta
22 artikla ja 23 artikla	23 artikla
22 artiklan 2 kohta	—
24 artikla	24 artikla
25 artikla	25 artiklan 1, 2 ja 3 kohta
—	26 artikla
26 artikla	27 artikla
27 artikla	28 artikla
—	28 artiklan 3 kohta
27 artiklan 3 kohta	28 artiklan 4 kohta

Asetus (EY) N:o 1371/2007	Tämä aset
28 artikla	29 artikla
29 artikla	30 artikla
30 artikla	31 artikla
—	32 ja 33 artikla
31 artikla	34 artikla
—	34 artiklan 1 ja 3 kohta
32 artikla	35 artikla
—	35 artiklan 2 kohta
33 artikla	—
34 artikla	36 artikla
35 artikla	38 artikla
—	37 artikla
36 artikla	39 artikla
—	40 artikla
37 artikla	41 artikla
Liite I	Liite I
Liite II	Liite II
Liite III	Liite III
—	Liite IV

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2021/783,
annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021,
ympäristön ja ilmastotoimien ohjelman (Life) perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1293/2013
kumoamisesta
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 192 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Ympäristöä, ilmastoa ja asiaan liittyvää energiaa koskeva unionin lainsäädäntö ja politiikka ovat parantaneet ympäristön tilaa huomattavasti. Ympäristöön ja ilmastoon liittyy kuitenkin edelleen suuria haasteita, joilla on merkittäviä kielteisiä vaikutuksia unioniin ja sen kansalaisten hyvinvointiin, jos niitä ei ratkaista.
- (2) Ympäristön ja ilmastotoimien ohjelma (Life), joka perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1293/2013 ⁽⁴⁾ kaudeksi 2014–2020, on viimeisin vuodesta 1992 alkaen toteutetuista unionin ohjelmista, joilla tuetaan ympäristöä ja ilmastoa koskevien lainsäädännön ja politiikan prioriteettien täytäntöönpanoa. Tuoreessa väliarvioinnissa Life-ohjelma sai myönteisen arvion, ja siinä katsottiin, että ohjelmasta on tulossa tehokas, tulokellinen ja merkityksellinen. Vuosien 2014–2020 Life-ohjelmaa olisi sen vuoksi jatkettava tietyin muutoksin, jotka määritettiin väliarvioinnissa ja sen jälkeisissä arvioissa. Näin ollen ympäristön ja ilmastotoimien ohjelma (Life), jäljempänä 'Life-ohjelma', olisi perustettava seitsemäksi vuodeksi, jotta sen kesto vastaisi neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁵⁾ säädettyä monivuotisen rahoituskehityksen kesto.
- (3) Life-ohjelmalla pyritään saavuttamaan tavoitteet, jotka on asetettu ympäristöä ja ilmastoa sekä niihin liittyvässä energiaa koskevassa unionin lainsäädännössä, politiikassa, suunnitelmissa, erityisesti komission 11 päivänä joulukuuta 2019 antamassa tiedonannossa "Euroopan vihreän kehityksen ohjelma", jäljempänä 'Euroopan vihreän kehityksen ohjelma', esitetyissä tavoitteissa, ja kansainvälisissä sitoumuksissa, ja sillä olisi edistettävä oikeudenmukaista siirtymistä kestäväan, kiertotalouteen perustuvaan, energiatehokkaaseen, uusiutuvaan energiaan perustuvaan, ilmastoneutraaliin ja ilmastomuutoksen kestäväan talouteen, ympäristön, mukaan lukien ilma, vesi ja maaperä, ja terveyden suojelua, ennallistamista ja parantamista sekä luonnon monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämistä ja

⁽¹⁾ EUVL C 62, 15.2.2019, s. 226.

⁽²⁾ EUVL C 461, 21.12.2018, s. 156.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 17. huhtikuuta 2019 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta, vahvistettu 16. maaliskuuta 2021 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1293/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, ympäristön ja ilmastotoimien ohjelman (Life) perustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 614/2007 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 185).

⁽⁵⁾ Neuvoston asetukset (EU, Euratom) 2020/2093, annettu 17 päivänä joulukuuta 2020, vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehityksen vahvistamisesta (EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 11).

tämän suuntauksen kääntämistä, myös tukemalla Natura 2000 -verkoston toteuttamista ja hallinnointia ja torjumaalla ekosysteemien rappeutumista, joko suorien toimien kautta tai tukemalla näiden tavoitteiden sisällyttämistä muuhun politiikkaan. Life-ohjelmalla olisi tuettava myös Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 192 artiklan 3 kohdan mukaisesti hyväksytyjen yleisten toimintaohjelmien, kuten seitsemännen ympäristöä koskevan toimintaohjelman ⁽⁶⁾ ja sitä seuraavien ympäristöä koskevien toimintaohjelmien, toteuttamista.

- (4) Unioni on sitoutunut kehittämään kattavan lähestymistavan YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030 kestävän kehityksen tavoitteisiin. Niissä korostetaan luontaista yhteyttä pitkän aikavälin saatavuuteen tähtäävän luonnonvarojen hallinnan ja ekosysteemipalvelujen välillä sekä niiden ja ihmisten terveyden välistä sekä kestävän ja sosiaalisesti osallistavan talouskasvun välistä yhteyttä. Tässä hengessä Life-ohjelman olisi kuvastettava solidaarisuuden periaatteita ja annettava materiaallinen panos sekä taloudelliseen kehitykseen että sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen.
- (5) Kestävää kehitystä edistävät ympäristö- ja ilmastonsuojeluvaatimukset olisi sisällytettävä unionin kaikkien politiikkojen ja toimintojen määrittelyyn ja toteuttamiseen. Sen vuoksi olisi edistettävä synergioita ja täydentävyyttä unionin muiden rahoitusohjelmien kanssa, myös helpottamalla sellaisten toimien rahoitusta, jotka täydentävät strategisia integroituja hankkeita ja strategisia luontohankkeita, ja tuettava Life-ohjelman puitteissa kehitettyjen ratkaisujen käyttöönottoa ja toistamista. Päällekkäisen rahoituksen ehkäiseminen edellyttää koordinoitua. Komission ja jäsenvaltioiden olisi ryhdyttävä toimiin, jotta estetään hallinnolliset päällekkäisyydet ja eri rahoitusvälineiden raportointivelvoitteista hankkeiden edunsaajille aiheutuva hallinnollinen rasite.
- (6) Life-ohjelmalla olisi edistettävä kestävää kehitystä sekä ympäristöä, ilmastoa ja niihin liittyvän energiaa koskevan unionin lainsäädännön, strategioiden, suunnitelmien ja kansainvälisten sitoumusten tavoitteiden saavuttamista. Näitä kansainvälisiä sitoumuksia ovat erityisesti Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030, biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus ⁽⁷⁾, ilmastomuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen nojalla hyväksytty Pariisin sopimus ⁽⁸⁾, jäljempänä 'Pariisin ilmastopoliittinen sopimus', ja muiden muassa Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UN/ECE) yleissopimus tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa ⁽⁹⁾, jäljempänä 'Århusin yleissopimus', UN/ECEn kaukokulkeutumissopimus, YK:n vaarallisten jätteiden maanrajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskeva Baselin yleissopimus, YK:n Rotterdamin yleissopimus kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelyistä ja pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskeva Tukholman yleissopimus.
- (7) Unioni pitää erittäin tärkeänä Life-ohjelman rahoittamien hankkeiden tulosten pitkän aikavälin kestävyyttä ja valmiutta varmistaa ne ja ylläpitää niitä hankkeen toteuttamisen jälkeen muun muassa jatkamalla hanketta tai toistamalla tai siirtämällä tulokset.
- (8) Pariisin ilmastopoliittiseen perustuvien unionin sitoumusten noudattaminen edellyttää, että unionista tulee kestävä, kiertotalouteen perustuva, energiatehokas, uusiutuvaan energiaan perustuva, ilmastoneutraali ja ilmastomuutoksen kestävä yhteiskunta. Tällainen muutos puolestaan edellyttää toimia, joissa keskitytään erityisesti aloihin, jotka vaikuttavat eniten tämänhetkisiin kasvihuonekaasupäästöjen ja pilaantumisen tasoihin. Näin tuetaan energia- ja ilmastopoliittista kehitystä ja uusiutuvaan energiaa edistetään vuoteen 2030 ulottuvien energia- ja ilmastopoliittista kehitystä koskevien puitteiden ja jäsenvaltioiden yhdenmukaisesti kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien täytäntöönpanoa sekä unionin pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategian täytäntöönpanoa Pariisin ilmastopoliittisen sopimuksen pitkän aikavälin tavoitteiden mukaisesti. Life-ohjelman olisi myös sisällettävä toimenpiteitä, joilla edistetään ilmastomuutoksen sopeutumista koskevan unionin politiikan täytäntöönpanoa, jotta vähennetään haavoittuvuutta ilmastomuutoksen haitallisiin vaikutuksiin nähden.

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1386/2013/EU, annettu 20 päivänä marraskuuta 2013, vuoteen 2020 ulottuvasta yleisestä unionin ympäristöalan toimintaohjelmasta "Hyvä elämä maapallon resurssien rajoissa" (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 171).

⁽⁷⁾ Neuvoston päätös 93/626/ETY, tehty 25 päivänä lokakuuta 1993, biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen tekemisestä (EYVL L 309, 13.12.1993, s. 1).

⁽⁸⁾ EUVL L 282, 19.10.2016, s. 4.

⁽⁹⁾ EUVL L 124, 17.5.2005, s. 4.

- (9) Life-ohjelman uuteen "Siirtyminen puhtaaseen energiaan" -alaohjelmaan kuuluvissa hankkeissa olisi keskityttävä valmiuksien kehittämiseen ja tietämyksen, osaamisen, innovatiivisten tekniikoiden, menetelmien ja ratkaisujen levittämiseen, jotta uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuden lisäämiseen siirtymistä koskevan unionin lainsäädännön ja politiikan tavoitteet voidaan saavuttaa. Tällainen valmiuksien kehittäminen ja levittäminen ovat tyypillisesti suurta unionin tason lisäarvoa tuottavia koordinointi- ja tukitoimia, joiden tavoitteena on poistaa markkinaesteitä, jotka haittaavat sosiaalis-taloudellista siirtymää kestäväan energiaan, ja niihin otetaan mukaan pääasiassa pieniä ja keskisuuria yhteisöjä sekä useita eri toimijoita, mukaan lukien paikallis- ja alueviranomaisia sekä voittoa tavoittelemattomia organisaatioita. Tällaisilla toimilla saadaan aikaan moninaisia rinnakkaishyötyjä, kuten energiaköyhyyden torjunta, sisäilman laadun parantaminen, paikallisten epäpuhtauksien vähentäminen energiatehokkuuden paranemisen ja uusiutuvan energian jakelun lisääntymisen ansiosta, ja ne auttavat osaltaan luomaan myönteisiä paikallisia talousvaikutuksia ja sosiaalisesti osallistavampaa kasvua.
- (10) Jotta voidaan edistää ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja hiilestä irtautumista koskevia unionin kansainvälisiä sitoumuksia, energia-alan muutosta on tarpeen vauhdittaa. Valmiuksien kehittämiseen liittyvät toimet, joilla tuetaan energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa ja joita vuoteen 2020 rahoitetaan Horisontti 2020 -ohjelmasta ⁽¹⁰⁾, olisi sisällytettävä Life-ohjelman uuteen "Siirtyminen puhtaaseen energiaan" -alaohjelmaan, koska niiden tavoitteena ei ole rahoittaa huipputaustamista ja luoda innovointia vaan helpottaa jo saatavilla olevan, ilmastonmuutoksen hillintää edistävän, uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta koskevan teknologian käyttöönottoa. Life-ohjelmaan olisi otettava mukaan kaikki sidosryhmät ja alat, jotka osallistuvat puhtaaseen energiaan siirtymiseen. Tällaisten valmiuksien parantamiseen liittyvien toimien sisällyttäminen Life-ohjelmaan tarjoaa mahdollisuuksia synergioihin alaohjelmien välillä ja lisää unionin rahoituksen yleistä johdonmukaisuutta. Tämän vuoksi olisi kerättävä ja levitettävä tietoja olemassa olevien tutkimus- ja innovointiratkaisujen käyttöönotosta Life-ohjelman hankkeissa, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/695 ⁽¹¹⁾. perustetusta Horisontti Eurooppa -ohjelmasta, jäljempänä 'Horisontti Eurooppa', ja sen edeltäjistä saadut ratkaisut.
- (11) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2012/27/EU ⁽¹²⁾ muuttanutta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2018/2002 ⁽¹³⁾ koskevaan komission ehdotukseen liittyvässä vaikutustenarvioinnissa arvioidaan, että vuoteen 2030 ulottuvien unionin energiatarvoitteiden saavuttaminen edellyttää 177 miljardin euron lisäinvestointeja vuosittain kaudella 2021–2030. Suurimmat puutteet liittyvät investointeihin, jotka koskevat hiilestä luopumista rakennuksissa energiatehokkuuden ja pienimuotoisten uusiutuvan energian lähteiden käytön lisäämiseksi ja joissa pääomaa on tarpeen ohjata kohti luonteeltaan erittäin hajautettuja hankkeita. "Siirtyminen puhtaaseen energiaan" -alaohjelma kattaa energiatehokkuuden ja uusiutuvien energialähteiden ripeän käyttöönoton, ja yksi sen tavoitteista on luoda valmiuksia tällaisten hankkeiden kehittämistä ja yhdistämistä varten, jotta voidaan myös helpommin hyödyntää varoja Euroopan rakenne- ja investointirahastoista ja vauhdittaa investointeja uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen myös käyttämällä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/523 ⁽¹⁴⁾ säädettyjä rahoitusvälineitä.
- (12) Life-ohjelma on ainoa nimenomaan ympäristö- ja ilmastotoimille varattu ohjelma, ja sillä on sen vuoksi keskeinen merkitys tuettaessa unionin lainsäädännön ja toimintapolitiikan täytäntöönpanoa näillä aloilla.
- (13) Synergialla Horisontti Euroopan kanssa olisi helpotettava sitä, että tutkimus- ja innovointitarpeet, joilla puututaan ympäristö-, ilmasto- ja energiahaasteisiin unionissa, tunnistetaan ja vahvistetaan Horisontti Euroopan strategisen tutkimus- ja innovointisuunnitteluprosessin aikana. Life-ohjelman olisi toimittava edelleen ympäristöä ja ilmastoa ja

⁽¹⁰⁾ Neuvoston päätös 2013/743/EU, annettu 3 päivänä joulukuuta 2013, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman "Horisontti 2020" (2014–2020) täytäntöönpanoa koskevasta erityisohjelmasta ja päätösten 2006/971/EY, 2006/972/EY, 2006/973/EY, 2006/974/EY ja 2006/975/EY kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 965).

⁽¹¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/695, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman "Horisontti Eurooppa" perustamisesta, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta, (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 1).

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/27/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 1).

⁽¹³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2002, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 210).

⁽¹⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/523, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta, (EUVL L 107, 26.3.2021, s. 30).

niihin liittyvää energiaa koskevan unionin lainsäädännön ja politiikan täytäntöönpanon katalyyttina muun muassa ottamalla käyttöön ja soveltamalla Horisontti Euroopasta saatuja tutkimus- ja innovaatiotuloksia ja auttamalla hyödyntämään niitä laajemmalla tasolla, jos tämä voi auttaa ratkaisemaan ympäristöön, ilmastoon tai energiasiirtymään liittyviä kysymyksiä. Horisontti Euroopan innovaationeuvosto voi tarjota tukea siihen, että laajennetaan ja kaupallistetaan uusia läpimurtoideoita, joita voi olla tuloksena Life-hankkeiden täytäntöönpanosta. Samoin olisi otettava huomioon myös synergiat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2003/87/EY⁽¹⁵⁾ perustetun päästökauppajärjestelmään kuuluvan innovointirahaston kanssa.

- (14) Toimen, joka on saanut rahoitusta Life-ohjelmasta, olisi voitava saada rahoitusta myös muista unionin ohjelmista edellyttäen, että tällaiset rahoitusosuudet eivät kata samoja kuluja. Toimet, jotka saavat rahoitusta unionin eri ohjelmista kumulatiivisesti, olisi tarkastettava vain kerran tavalla, joka kattaa kaikki kyseiset unionin ohjelmat ja niihin sovellettavat säännöt.
- (15) Komission 3 päivänä helmikuuta 2017 annetussa tiedonannossa "EU:n ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon arviointi: yhteiset haasteet ja toimien yhdistäminen parempien tulosten aikaansaamiseksi" esitetään, että tarvitaan merkittävää edistymistä unionin ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon vauhdittamiseksi ja ympäristö- ja ilmastotavoitteiden sisällyttämiseksi ja integroimiseksi entistä paremmin muuhun politiikkaan ja niiden valtavirtaistamiseksi. Life-ohjelman olisi sen vuoksi toimittava katalyyttina, jotta voidaan puuttua ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon arvioinnissa havaittuihin horisontaalisiin ja systeemisiin haasteisiin sekä täytäntöönpanon puutteiden perimmäisiin syihin ja saavutetaan tarvittavaa edistymistä kehittämällä, testaamalla ja toistamalla uusia lähestymistapoja, tukemalla politiikan kehittämistä, seurantaa ja uudelleentarkastelua, parantamalla ympäristö- ja ilmastomuutosasioiden sekä niihin liittyvän energiasiirtymän hallinnointia, myös parantamalla sidosryhmien osallistumista kaikilla tasoilla, valmiuksien kehittämistä, viestintää ja tiedottamista, saamalla liikkeelle investointeja unionin investointiohjelmista tai muista rahoituslähteistä ja tukemalla toimia, joilla poistetaan ympäristölainsäädännön edellyttämien keskeisten suunnitelmien tehokasta täytäntöönpanoa haittaavat erilaiset esteet.
- (16) Luonnon monimuotoisuuden vähenemisen ja ekosysteemien rappeutumisen pysäyttäminen ja tämän suuntauksen kääntäminen, myös merien ekosysteemien osalta, edellyttää tukea asiaan liittyvän unionin lainsäädännön ja politiikan kehittämiselle, täytäntöönpanolle, täytäntöönpanon valvonnalle ja arvioinnille, mukaan lukien komission 20 päivänä toukokuuta 2020 annettu tiedonanto "Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia – Luonto takaisin osaksi elämäämme", neuvoston direktiivi 92/43/ETY⁽¹⁶⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY⁽¹⁷⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1143/2014⁽¹⁸⁾, erityisesti kehittämällä tietopohjaa politiikan kehittämistä ja täytäntöönpanoa varten sekä kehittämällä, testaamalla, esittämällä ja soveltamalla parhaita käytäntöjä ja ratkaisuja, kuten tehokasta hallintoa, pienessä mittakaavassa tai räätälöityinä erityisiin paikallisiin, alueellisiin tai kansallisiin olosuhteisiin, mukaan lukien integroidut lähestymistavat direktiivin 92/43/ETY nojalla hyväksytyjen hankkeiden toteutusjärjestyksen sisältävien toimintasuunnitelmien täytäntöönpanoon. Tällä asetuksella olisi edistettävä luonnon monimuotoisuutta koskevien toimien valtavirtaistamista unionin politiikkoihin ja sen yleisen tavoitteen saavuttamista, että monivuotisen rahoituskehiksen vuotuisista menoista osoitetaan luonnon monimuotoisuutta koskeviin tavoitteisiin 7,5 prosenttia vuonna 2024 ja 10 prosenttia vuosina 2026 ja 2027, samalla kun otetaan huomioon ilmastoa ja luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden nykyiset päällekkäisyydet.

Unionin ja jäsenvaltioiden olisi myös seurattava luonnon monimuotoisuuteen liittyviä menojaan, jotta täytetään niiden biologista monimuotoisuutta koskevasta yleissopimuksesta johtuvat raportointivelvollisuudet. Lisäksi olisi täytettävä seurantavaatimukset, joista säädetään muussa asiaa koskevassa unionin lainsäädännössä. Biologiseen monimuotoisuuteen liittyviä menoja olisi seurattava käyttämällä tehokasta, avointa ja kattavaa menetelmää, jonka komissio vahvistaa yhteistyössä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien uusien

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta (EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32).

⁽¹⁶⁾ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁽¹⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta (EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7).

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1143/2014, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta (EUVL L 317, 4.11.2014, s. 35).

omien varojen käyttöönottoa koskeva etenemissuunnitelma, 16 päivänä joulukuuta 2020 tehdyssä Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välisessä toimielinten sopimuksessa tarkoitetulla tavalla ⁽¹⁹⁾.

- (17) Tuoreista arvioinneista, mukaan lukien luonnon monimuotoisuutta koskevan EU:n strategian 2020 väliarviointi ja luontolainsäädännön toimivuustarkastus, käy ilmi, että yksi tärkeimmistä syistä unionin luontoa koskevan lainsäädännön ja biologista monimuotoisuutta koskevan EU:n strategian puutteelliselle täytäntöönpanolle on riittävän rahoituksen puute.

Keskeiset unionin rahoitusvälineet, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1301/2013 ⁽²⁰⁾ perustettu Euroopan aluekehitysrahasto, jäljempänä 'aluekehitysrahasto', Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1300/2013 ⁽²¹⁾ perustettu koheesiorahasto, jäljempänä 'koheesiorahasto', Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1305/2013 ⁽²²⁾ perustettu Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto, jäljempänä 'Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto', sekä Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta ja asetuksen (EU) No 508/2014 kumoamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella perustettava Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto, jäljempänä 'Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto', voisivat antaa merkittävän täydentävän panoksen näiden tarpeiden täyttämiseen. Life-ohjelma voisi edelleen parantaa tällaisen valtavirtaistamisen tehokkuutta strategisilla luontohankkeilla, jotka on tarkoitettu toimimaan katalyyttinä luontoa ja luonnon monimuotoisuutta koskevan unionin lainsäädännön ja politiikan täytäntöönpanon vauhdittamiselle, mukaan lukien toimet, jotka on määritetty direktiivin 92/43/ETY nojalla hyväksytyissä hankkeiden toteuttamisjärjestyksen sisältävissä toimintasuunnitelmissa. Strategisilla luontohankkeilla olisi tuettava jäsenvaltioiden toimintaohjelmia, joiden avulla sisällytetään asiaan liittyvät luontoa ja luonnon monimuotoisuutta koskevat tavoitteet muihin politiikkoihin ja rahoitusohjelmiin. Siten varmistetaan, että saadaan käyttöön riittävästi varoja näiden politiikkojen panemiseksi täytäntöön.

Jäsenvaltioiden olisi voitava saada päättää yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevassa strategiasuunnitelmassa, että Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston varoista käytetään tietty osuus antamaan tukea toimille, jotka täydentävät tässä asetuksessa määriteltyjä strategisia luontohankkeita.

- (18) Kiertotalouden ja energiatehokkuuden edistäminen edellyttää muutosta tavassa, jolla materiaaleja ja tuotteita, myös muoveja, suunnitellaan, tuotetaan, kulutetaan, korjataan, uudelleenkäytetään, kierrätetään ja hävitetään, ja huomion kiinnittämistä ensisijaisesti tuotteiden koko elinkaareen. Life-ohjelmalla olisi edistettävä siirtymistä kiertotalousmalliin erilaisille toimijoille, kuten yritykset, viranomaiset ja kuluttajat, myönnettävällä rahoitustuella, erityisesti soveltamalla, kehittämällä ja toistamalla parasta teknologiaa ja parhaita käytäntöjä ja ratkaisuja, jotka on räätälöity erityisiin paikallisiin, alueellisiin ja kansallisiin olosuhteisiin, myös integroiduilla lähestymistavoilla jätehierarkian soveltamiseksi ja jätehuoltoja ja panemalla täytäntöön jätteen syntymisen ehkäisemistä koskevia suunnitelmia. Tukemalla 16 päivänä tammikuuta 2018 annetun komission tiedonannon "EU:n strategia muoveista kiertotaloudessa" täytäntöönpanoa voitaisiin toteuttaa toimia, joilla puututaan erityisesti merten roskaantumisen aiheuttamaan ongelmaan.
- (19) Ympäristönsuojelun korkea taso on olennaisen tärkeä unionin kansalaisten terveyden ja hyvinvoinnin kannalta. Life-ohjelmalla olisi tuettava unionin tavoitteita, jotka koskevat kemikaalien tuottamista ja käyttöä tavalla, jolla minimoidaan merkittävät haittavaikutukset ihmisten terveydelle ja ympäristölle, jotta saavutetaan myrkyttömyys

⁽¹⁹⁾ EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 28.

⁽²⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1301/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan aluekehitysrahastosta ja Investoinnit kasvuun ja työpaikkoihin -tavoitetta koskevista erityissäännöksistä sekä asetuksen (EY) N:o 1080/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 289).

⁽²¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1300/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, koheesiorahastosta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1084/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 281).

⁽²²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1305/2013, annettu 17. päivänä joulukuuta 2013, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 487).

ympäristöä unionissa koskeva tavoite. Life-ohjelmalla olisi lisäksi tuettava toimia, joilla helpotetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/49/EY⁽²³⁾ täytäntöönpanoa, jotta saavutetaan melutasot, jotka eivät aiheuta ihmisen terveydelle merkittäviä haittavaikutuksia ja riskejä.

- (20) Unionin pitkän aikavälin tavoitteena ilmaa koskevaa politiikkaa varten on saavuttaa sellaiset ilmanlaadun tasot, jotka eivät aiheuta merkittäviä kielteisiä vaikutuksia ihmisten terveydelle ja ympäristölle, ja samalla lisätä ilmanlaadun parantamisen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen välisiä synergioita. Ihmiset ovat hyvin tietoisia ilman epäpuhtauksista ja odottavat viranomaisten toimivan etenkin alueilla, joilla väestö ja ekosysteemit altistuvat ilman epäpuhtauksien suurille pitoisuuksille. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2284⁽²⁴⁾ painotetaan roolia, joka unionin rahoituksella voi olla puhtaan ilman tavoitteiden saavuttamisessa. Tämän vuoksi Life-ohjelmalla olisi tuettava hankkeita, mukaan lukien strategiset integroidut hankkeet, joissa on potentiaalia hyödyntää julkisia ja yksityisiä varoja, toimia esimerkkeinä parhaista käytännöistä ja toimia katalyyttinä ilmanlaatusuunnitelmien ja -lainsäädännön täytäntöönpanolle paikallisella, alueellisella, monen alueen, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.
- (21) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2000/60/EY⁽²⁵⁾ vahvistetaan puitteet unionin pintavesien, rannikkovesien, jokisuiden vaihtumisalueiden ja pohjaveden suojelulle. Direktiivin tavoitteita tuettaisiin siten, että pyritään paremmin saavuttamaan vesipolitiikan tavoitteet ja sisällytetään ne muihin politiikan aloihin. Life-ohjelmalla olisi sen vuoksi tuettava hankkeita, jotka vaikuttavat direktiivin 2000/60/EY ja muun sellaisen asiaankuuluvan unionin vesilainsäädännön tehokkaaseen täytäntöönpanoon, jolla osaltaan autetaan saavuttamaan unionin vesimuo-dostumien hyvä tila soveltamalla, kehittämällä ja toistamalla parhaita käytäntöjä sekä aktivoimalla muihin unionin ohjelmiin tai rahoituslähteisiin perustuvia täydentäviä toimia.
- (22) Meriympäristön suojelu ja ennallistaminen on yksi unionin ympäristöpolitiikan yleisistä tavoitteista. Life-ohjelmalla olisi tuettava seuraavia: luonnon monimuotoisuuden ja merten ekosysteemien hoito, säilyttäminen, ennallistaminen ja seuranta erityisesti Natura 2000 -merialueilla sekä lajien suojelu direktiivin 92/43/ETY nojalla hyväksyttyjen hankkeiden toteuttamisjärjestyksen sisältävien toimitasuunnitelmien mukaisesti; ympäristön hyvän tilan saavuttaminen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/56/EY⁽²⁶⁾ mukaisesti; puhtaiden ja terveiden merien edistäminen; 16 päivänä tammikuuta 2018 annetun komission tiedonannon "EU:n strategia muoveista kiertotaloudessa" täytäntöönpano, jotta voidaan puuttua erityisesti kadonneiden kalastusvälineiden ja merten roskaantumisen aiheuttamaan ongelmaan; ja unionin osallistuminen kansainväliseen valtamerten hallinnointiin, joka on keskeistä YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030 tavoitteiden saavuttamiseksi sekä terveellisten merien turvaamiseksi tuleville sukupolville. Life-ohjelman strategisten integroitujen hankkeiden ja strategisten luontohankkeiden olisi sisällettävä asiaankuuluvat toimet, joilla pyritään meriympäristön suojeluun.
- (23) Ympäristöä, ilmastomuutosta ja tähän liittyvää energiasiirtymää koskevien asioiden hallinnon parantaminen edellyttää kansalaisyhteiskunnan osallistumista siten, että lisätään yleisön tietoisuutta myös sellaisen viestintästrategian avulla, jossa otetaan huomioon uudet viestimet ja sosiaaliset verkostot, ja kuluttajien osallistumista ja sidosryhmien, myös kansalaisjärjestöjen, osallistumista siten, että järjestetään tähän liittyviä politiikkoja koskeva kuuleminen ja pannaan kyseiset politiikat täytäntöön kaikilla tasoilla. Siksi on asianmukaista tukea Life-ohjelmasta laajaa kansalaisjärjestöjen kirjoa ja sellaisten voittoja tavoittelemattomien yhteisöjen verkostoja, joiden tavoitteet ovat unionin yleisen edun mukaisia ja jotka toimivat ensisijaisesti ympäristö- tai ilmastotoimien alalla, siten, että myönnetään kilpailuttaen ja avoimella tavalla toiminta-avustuksia, jotta voidaan auttaa tällaisia kansalaisjärjestöjä, verkostoja ja yksiköitä edistämään tehokkaasti unionin politiikkaa ja jotta voidaan kehittää ja lujittaa niiden valmiuksia, jotta niistä tulisi tehokkaampia kumppaneita.

⁽²³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/49/EY, annettu 25 päivänä kesäkuuta 2002, ympäristömelun arvioinnista ja hallinnasta (EYVL L 189, 18.7.2002, s. 12).

⁽²⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2284, annettu 14 päivänä joulukuuta 2016, tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisten päästöjen vähentämisestä, direktiivin 2003/35/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2001/81/EY kumoamisesta (EUVL L 344, 17.12.2016, s. 1).

⁽²⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista (EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽²⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/56/EY, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista (meristrategiadirektiivi) (EUVL L 164, 25.6.2008, s. 19).

- (24) Vaikka hallinnon parantamisen kaikilla tasoilla olisi oltava monialainen tavoite kaikille Life-ohjelman alaohjelmille, Life-ohjelmalla olisi tuettava ympäristöä ja ilmastoa koskevan unionin säännösten, erityisesti ympäristöhallintoa koskevan horisontaalisen lainsäädännön kehittämistä, täytäntöönpanoa ja täytäntöönpanon valvontaa sekä noudattamista, mukaan lukien lainsäädäntö, jolla pannaan täytäntöön Århusin yleissopimus.
- (25) Life-ohjelmalla olisi autettava markkinatoimijoita valmistautumaan ja tuettava niitä siirtymisessä kestäväan, kierto-talouteen perustuvaan, energiatehokkaaseen, uusiutuvaan energiaan perustuvaan, ilmastoneutraaliin ja ilmaston-muutoksen kestäväan talouteen testaamalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia, parantamalla ammattimaisia taitoja, helpottamalla kuluttajien mahdollisuuksia saada kestäviä tuotteita ja palveluja, saamalla toimiin mukaan ja voi-maannuttamalla mielipidevaikuttajia sekä testaamalla uusia menetelmiä, joilla mukautetaan olemassa olevia pro-sesseja ja liiketoimintaympäristöä. Jotta tuetaan kestävien ratkaisujen laajaa käyttöönottoa markkinoilla, olisi edis-tettävä yleistä yleisön hyväksyntää ja kuluttajien osallistumista.
- (26) Life-ohjelma on tarkoitettu tukemaan sellaisia demonstrointitekniikoita, lähestymistapoja ja parhaita käytäntöjä, jotka voidaan toistaa ja joita voidaan laajentaa. Innovatiiviset ratkaisut auttaisivat parantamaan ympäristönsuojelun tasoa ja kestävyttä, etenkin kestävien viljelykäytäntöjen kehittämistä alueilla, jotka ovat aktiivisia ilmaston, veden, maaperän, luonnon monimuotoisuuden ja jätteiden alueille. Tässä yhteydessä olisi korostettava synergiaetuja muiden ohjelmien ja politiikkojen, kuten maatalouden tuottavuutta ja kestävyttä koskevan eurooppalaisen innovaatio-kumppanuuden ja EU:n ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmän, kanssa.
- (27) Unionin tasolla suuret investoinnit ympäristö- ja ilmastotoimiin rahoitetaan pääasiassa suurista unionin rahoitus-ohjelmista. Siksi on ehdottoman tärkeää tehostaa valtavirtaistamistoimia, jotta varmistetaan unionin muihin rahoi-tusohjelmiin liittyvien toimien kestävyys, biologisen monimuotoisuuden kestävyys ja ilmastokestävyys ja liitetään kestävyystakeet kaikkiin unionin välineisiin. Katalyyttisen roolinsa perusteella Life-ohjelmassa kehitetyillä strategi-silla integroiduilla hankkeilla ja strategisilla luontohankkeilla olisi saatava aikaan rahoitusmahdollisuuksia kyseisistä rahoitusohjelmista sekä muista rahoituslähteistä, kuten kansallisista rahastoista, ja luotava synergiaa.
- (28) Strategisten luontohankkeiden ja strategisten integroitujen hankkeiden menestys riippuu kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten sekä sellaisten valtiosta riippumattomien toimijoiden välisestä tiivistä yhteistyöstä, joita Life-ohjelman tavoitteet koskevat. Siksi hankkeiden kehittämisessä, toteutuksessa, arvioinnissa ja seurannassa olisi sovellettava päätösten avoimuuden ja julkisuuden periaatteita, etenkin kun on kyse valtavirtaistamisesta tai kun mukana on useampia rahoituslähteitä.
- (29) Kun otetaan huomioon, miten tärkeää on torjua ilmastomuutosta koordinoitusti ja tavoitteellisesti, noudattaen unionin sitoumuksia, jotka liittyvät Pariisin ilmastopöytäkirjan ja Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoon, Life-ohjelmalla edistetään ilmastotoimien valtavirtaistamista sekä sen yleistavoitteen saavuttamista, että EU:n talousarviomenoista vähintään 30 prosentilla tuetaan ilmastotavoitteita. Life-ohjelman toimita 61 prosentilla Life-ohjelman kokonaisrahoituksesta odotetaan edistettävän ilmastotavoitteita. Asianmukai-set toimet määritetään Life-ohjelman laatimisen ja täytäntöönpanon aikana ja niitä arvioidaan uudestaan arviointi- ja uudelleentarkasteluprosesseissa. Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisesti Life-ohjelman toimita olisi noudatettava vahingon välttämisen periaatetta.
- (30) Life-ohjelman täytäntöönpanossa olisi asianmukaisella tavalla otettava huomioon syrjäisimpiä alueita koskeva strategia, joka esitetään 24 päivänä lokakuuta 2017 annetussa komission tiedonannossa "Vahvempi ja uudistettu strateginen kumppanuus EU:n syrjäisimpien alueiden kanssa", SEUT 349 artiklan sekä kyseisten alueiden erityis-tarpeiden ja haavoittuvuuksien mukaisesti. Lisäksi olisi otettava huomioon muutkin unionin politiikat kuin ympä-ristö- ja ilmastopolitiikka ja niihin liittyvä energiapolitiikka.
- (31) Life-ohjelman toteuttamisen tukemiseksi komission olisi tehtävä yhteistyötä Life-ohjelman kansallisten yhteyspis-teiden verkoston kanssa edistääkseen yhteistyötä, jolla pyritään parantamaan ja tehostamaan kansallisten yhteys-pisteiden palveluja koko unionissa sekä lisäämään esitettyjen ehdotusten yleistä laadukkuutta, järjestettävä semin-aareja ja työpajoja, julkaistava Life-ohjelmasta rahoitettujen hankkeiden luetteloita tai toteutettava muita toimia,

kuten kampanjoita tiedotusvälineissä, joilla helpotetaan hankkeiden tulosten levittämistä, kokemusten, tiedon ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa sekä hankkeiden tulosten toistamista eri puolilla unionia ja siten edistetään yhteistyötä ja viestintää. Näissä toimissa olisi keskityttävä erityisesti jäsenvaltioihin, joissa määrärahojen käyttöaste on alhainen, ja niillä olisi helpotettava viestintää ja yhteistyötä päätökseen saatettujen tai käynnissä olevien hankkeiden rahoituksen saajien, hakijoiden ja sidosryhmien kanssa, jotka toimivat samalla alalla. On olennaisen tärkeää, että tällaiset viestintä- ja yhteistyötoimet kohdennetaan alueellisille ja paikallisille viranomaisille ja sidosryhmille.

- (32) Laadun olisi oltava Life-ohjelman hankkeiden arvioinnin ja sopimusten tekemisen hallitseva peruste. Jotta voidaan helpottaa Life-ohjelman tavoitteiden saavuttamista koko unionissa ja edistää hanke-ehdotusten korkeaa laatua, olisi asetettava saataville rahoitusta sellaisten teknisen tuen hankkeiden rahoittamiseksi, joiden tavoitteena on edistää tehokasta osallistumista Life-ohjelmaan. Komission olisi pyrittävä tehokkaaseen, laatuun perustuvaan maantieteelliseen kattavuuteen koko unionissa myös auttamalla jäsenvaltioita parantamaan hankkeiden laatua valmiuksien kehittämisen avulla. Vähäisen tehokas osallistuminen Life-ohjelmaan, sen avustuskelpoiset toimet ja myöntämisperusteet olisi määritettävä monivuotisessa työohjelmassa asianomaisten jäsenvaltioiden hakijoiden osallistumis- ja onnistumistason pohjalta ottaen huomioon muun muassa väestö ja väestötiheys, kunkin jäsenvaltion Natura 2000 -alueiden kokonaispinta-ala osuutena kaikkien Natura 2000 -alueiden kokonaispinta-alasta sekä Natura 2000 -alueiden osuus jäsenvaltion pinta-alasta. Avustuskelpoisten toimien tavoitteena olisi oltava hankehakemusten laadun parantaminen.
- (33) Komission 18 päivänä tammikuuta 2018 annetun tiedonannon ”EU:n toimet ympäristövaatimusten noudattamisen ja ympäristöhallinnan parantamiseksi” mukaisesti Euroopan unionin verkosto ympäristölainsäädännön voimaansaatamiseksi ja täytäntöönpanemiseksi (IMPEL), ympäristöoikeuteen erikoistuneiden syyttäjien eurooppalainen verkosto (ENPE) ja ympäristöoikeuteen erikoistuneiden tuomareiden eurooppalainen foorumi (EUFJE) on luotu helpottamaan yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä, ja niillä on ainutlaatuinen rooli unionin ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon valvonnassa. Ne auttavat merkittävällä tavalla vahvistamaan johdonmukaisuutta unionin ympäristölainsäädännön täytäntöönpanossa ja sen valvonnassa eri puolilla unionia, estämään kilpailun vääristyminen ja parantamaan ympäristötarkastusten laatua ja lainvalvontamekanismeja verkottumisjärjestelmän kautta sekä unionin että jäsenvaltioiden tasolla, ja mahdollistavat tietojen ja kokemusten vaihdon hallinnon eri tasoilla myös ympäristö- ja täytäntöönpanokysymyksiä, mukaan lukien seuranta ja lupaprosessit, koskevan koulutuksen ja perusteellisten keskustelujen kautta. Kun otetaan huomioon niiden panos Life-ohjelman tavoitteisiin, on syytä sallia avustusten myöntäminen IMPEL-verkostolle, ENPE-verkostolle ja EUFJE-foorumille ilman ehdotuspyyntöjä, jotta jatkossakin annetaan tukea kyseisten elinten toimille. Lisäksi joissakin tapauksissa ei ehkä edellytetä ehdotuspyyntöä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046⁽²⁷⁾, jäljempänä ’varainhoitoasetus’, yleisten vaatimusten nojalla, esimerkiksi, kun kyseessä ovat jäsenvaltion omalla vastuullaan nimeämät elimet ja kyseiset jäsenvaltiot määrittellen avustuksen saajiksi jossakin unionin säädöksessä.
- (34) On syytä vahvistaa Life-ohjelmalle rahoituspuitteet, joita Euroopan parlamentti ja neuvosto pitävät ensisijaisena rahoitusohjeenaan vuotuisessa talousarviomenettelyssä talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien uusien omien varojen käyttöönottoa koskeva etenemissuunnitelma, 16 päivänä joulukuuta 2020 tehdyn Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välisen toimielinten sopimuksen 18 kohdan mukaisesti.
- (35) Life-ohjelmalla rahoitettujen avustusten yhteisrahoituksen enimmäisosuudet olisi asetettava tasoille, jotka ovat tarpeen ohjelman tehokkaan tukitason säilyttämiseksi. Jotta voidaan ottaa huomioon tarvittava mukautuvuus nykyisten toimien ja yhteisöjen kirjon huomioon ottamiseksi, erityisten yhteisrahoitusosuuksien olisi annettava varmuutta ja samalla pidettävä yllä oikeasuhteista joustavuutta erityisiä tarpeita tai vaatimuksia varten. Erityisiin yhteisrahoitusosuuksiin olisi aina sovellettava vahvistettuja asiaankuuluvia yhteisrahoituksen enimmäisosuuksia.

⁽²⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (36) Tähän asetukseen sovelletaan SEUT 322 artiklan nojalla hyväksyttyä Euroopan parlamentin ja neuvoston varainhoitoasetusta. Varainhoitoasetuksessa vahvistetaan unionin talousarvion toteuttamista koskevat säännöt, mukaan lukien avustuksia, palkintoja, hankintoja, välillistä hallinnointia, rahoitusvälineitä, talousarviotakuita, rahoitusapua ja ulkopuolisten asiantuntijoiden kulujen korvaamista koskevat säännöt ja järjestetään taloushallinnon henkilöstön toiminnan valvonta. SEUT 322 artiklan nojalla hyväksyttäviin sääntöihin sisältyy myös yleinen ehdollisuusjärjestelmä unionin talousarvion suojaamiseksi.
- (37) Varainhoitoasetuksen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ⁽²⁸⁾, neuvoston asetusten (EY, Euratom) N:o 2988/95 ⁽²⁹⁾, (Euratom, EY) N:o 2185/96 ⁽³⁰⁾ ja (EU) 2017/1939 ⁽³¹⁾ mukaisesti unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat sääntöjenvastaisuuksien, mukaan lukien petokset, ehkäisemiseen, havaitsemiseen, korjaamiseen ja tutkimiseen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintään ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määrittämiseen liittyvät toimenpiteet. Euroopan petostentorjuntavirastolla (OLAF) on valtuudet erityisesti asetusten (Euratom, EY) N:o 2185/96 ja (EU, Euratom) N:o 883/2013 mukaisesti tehdä hallinnollisia tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja.
- Euroopan syyttäjänvirastolla (EPPO) on asetuksen (EU) 2017/1939 mukaisesti valtuudet tutkia unionin taloudellisia etuja vahingoittavia rikoksia sekä nostaa niistä syyte Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371 ⁽³²⁾ mukaisesti. Unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on varainhoitoasetuksen mukaisesti toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, tilintarkastustuomioistuimelle, ja niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka osallistuvat asetuksen (EU) 2017/1939 mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön, EPPOlle tarvittavat oikeudet ja valtuudet ja varmistettava, että unionin varojen hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.
- (38) Rahoitustyytit ja Life-ohjelman talousarvion toteutustavat olisi valittava sen perusteella, miten niillä voidaan saavuttaa toimien erityistavoitteet ja saada aikaan tuloksia, ottaen erityisesti huomioon tarkastusten kustannukset, hallinnollinen rasite ja ennakoitu noudattamatta jättämisen riski. Avustusten osalta olisi harkittava kertasuoritusten, kiinteiden määrien ja yksikkökustannustaulukoiden käyttämistä. Komission olisi varmistettava, että toteuttaminen on helppotaista, ja edistettävä todellista yksinkertaistamista hankkeiden kehittäjiä silmällä pitäen.
- (39) Life-ohjelman politiikkatavoitteita olisi tarvittaessa käsiteltävä myös asetuksen (EU) 2021/523 mukaisten rahoitusvälineiden ja talousarviotakuiden kautta, käyttämällä myös Life-ohjelmasta varattua määrää sellaisena kuin se määritetään kyseiseen ohjelmaan kuuluvissa monivuotisissa työohjelmissa.
- (40) Merentakaisiin maihin ja merentakaisille alueille sijoittautuneet yhteisöt voivat neuvoston päätöksen 2013/755/EU ⁽³³⁾ 94 artiklan nojalla saada rahoitusta Life-ohjelman sääntöjen ja tavoitteiden sekä sellaisten mahdollisten järjestelyjen mukaisesti, joita sovelletaan siihen jäsenvaltioon, johon kyseinen merentakainen maa tai alue on sidoksissa. Tällaisten yhteisöjen osallistumisessa Life-ohjelmaan olisi keskityttävä pääasiassa alaohjelman "Luonto ja luonnon monimuotoisuus" hankkeisiin.

⁽²⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁹⁾ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽³⁰⁾ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽³¹⁾ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisesta (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁽³²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁽³³⁾ Neuvoston päätös 2013/755/EU, annettu 25 päivänä marraskuuta 2013, merentakaisen maiden ja alueiden assosiaatiasta Euroopan unioniin (MMA-assosiaatiopäätös) (EUVL L 344, 19.12.2013, s. 1).

- (41) BEST-toimella (biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja unionin syrjäisimmillä sekä merentakaisilla alueilla koskeva vapaaehtoinen järjestelmä) edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelua, mukaan lukien meriluonnon monimuotoisuus, ja ekosysteemipalvelujen kestävää käyttöä, mukaan lukien ekosysteemeihin perustuvat lähestymistavat ilmastomuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen, unionin syrjäisimmillä alueilla sekä merentakaisissa maissa ja merentakaisilla alueilla. Vuonna 2011 hyväksytyn BEST-valmistelutoimen ja sitä seuraavien BEST 2.0 -ohjelman ja BEST RUP -hankkeen avulla BEST on auttanut lisäämään tietoisuutta unionin syrjäisimpien alueiden sekä merentakaisen maiden ja alueiden ekologisesta merkityksestä ja niiden keskeisestä roolista maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä. Komissio arvioi, että näillä alueilla toteutettaviin hankkeisiin myönnettävän rahoitustuen tarve on 8 miljoonaa euroa vuodessa. Vuosina 2017 ja 2018 antamissaan ministerijulistuksissa merentakaiset maat ja alueet ilmaisivat arvostavansa kyseistä luonnon monimuotoisuutta varten luotua pienten avustusten järjestelmää. Siksi on asianmukaista, että Life-ohjelmasta rahoitetaan pieniä avustuksia luonnon monimuotoisuutta varten, mukaan lukien valmiuksien kehittäminen ja toimet, joilla on katalyyttinen vaikutus, sekä syrjäisimmillä alueilla että merentakaisissa maissa ja merentakaisilla alueilla.
- (42) Life-ohjelman olisi oltava avoinna kolmansille maille unionin ja kyseisten maiden välisten, niiden osallistumisen erityisistä edellytyksistä tehtyjen sopimusten mukaisesti.
- (43) Kolmannet maat, jotka ovat Euroopan talousalueen (ETA) jäseniä, voivat osallistua unionin ohjelmiin Euroopan talousalueesta tehdystä sopimuksessa ⁽³⁴⁾ vahvistetun yhteistyön puitteissa. ETA-sopimuksessa määrätään ohjelmien toteuttamisesta kyseisen sopimuksen mukaisesti hyväksytyn päätöksen perusteella. Kolmannet maat voivat osallistua myös muiden oikeudellisten välineiden perusteella. Tähän asetukseen olisi lisättävä erityinen säännös, jossa edellytetään, että kolmannet maat myöntävät toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, OLAFille ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti.
- (44) Paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen ⁽³⁵⁾ 22 ja 23 kohdan nojalla Life-ohjelmaa olisi arvioitava erityisten seurantavaatimusten mukaisesti kerättyjen tietojen perusteella välttämällä samalla erityisesti jäsenvaltioille aiheutuvaa hallinnollista rasitusta ja ylisääntelyä. Kyseisiin vaatimuksiin olisi tarvittaessa sisällytettävä mitattavissa olevia indikaattoreita, joiden perusteella arvioidaan Life-ohjelman käytännön vaikutuksia. Life-ohjelman koko vaikutus näkyy välillisinä, pitkäaikaisena ja vaikeasti mitattavana edistymisenä kohti unionin kaikkien ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista. Life-ohjelman seuranta varten tässä asetuksessa asetettuja suoria tuotosindikaattoreita ja seurantavaatimuksia olisi täydennettävä yhdistämällä erityisiä hanketason indikaattoreita, jotka kuvataan monivuotisissa työohjelmissa tai ehdotuspyynnöissä, erityisesti kun kyseessä ovat Natura 2000 -verkosto ja tiettyjen ilman epäpuhtauksien päästöt.
- (45) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano monivuotisten työohjelmien hyväksymisen osalta, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 ⁽³⁶⁾ mukaisesti.
- (46) Jotta voidaan varmistaa, että ohjelmasta myönnettävä tuki ja ohjelman toteutus ovat johdonmukaisia unionin toimintapolitiikkojen ja prioriteettien kanssa, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä SEUT 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä tämän asetuksen muuttamiseksi uudelleentarkastelemalla tai muuttamalla indikaattoreita tai tämän asetuksen täydentämiseksi määrittelemällä erityiset indikaattorit kunkin alaohjelman tai hanketyypin osalta, sekä seuranta- ja arviointikehyksen perustamiseksi. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdystä toimielinten välisestä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

⁽³⁴⁾ EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁽³⁵⁾ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽³⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (47) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, joita ovat ympäristönsuojelun korkean tason ja kunnianhimoisten ilmastotoimien edistäminen, kestävä kehityksen edistäminen ja ympäristöä, luonnon monimuotoisuutta, ilmastoa, kiertotaloutta, tähän liittyvää uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta koskevan unionin lainsäädännön, strategioiden, suunnitelmien ja kansainvälisten sitoumusten tavoitteiden saavuttaminen hyvän hallinnon ja useita sidosryhmiä käsittävän lähestymistavan avulla, vaan ne voidaan tämän asetuksen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (48) Asetus (EU) N:o 1293/2013 olisi sen vuoksi kumottava.
- (49) On aiheellista varmistaa sujuva ja keskeytymätön siirtyminen edellisen ympäristö- ja ilmastotoimien ohjelman (Life) ja Life-ohjelman välillä ja mukauttaa Life-ohjelman alku monivuotisen rahoituskehityksen alkuun asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093 mukaisesti. Näin ollen tämän asetuksen olisi tultava voimaan kiireellisesti ja sitä olisi sovellettava taannehtivasti 1 päivästä tammikuuta 2021,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella perustetaan ympäristön ja ilmastotoimien ohjelma (Life), jäljempänä 'Life-ohjelma', vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehityksen kattavaksi kaudeksi. Life-ohjelman kesto vastaa monivuotisen rahoituskehityksen kesto.

Tässä asetuksessa vahvistetaan myös Life-ohjelman tavoitteet, sen talousarvio vuosiksi 2021–2027, unionin rahoituksen muodot ja rahoitusta koskevat säännöt.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'strategisilla luontohankkeilla' hankkeita, joilla tuetaan luontoa ja luonnon monimuotoisuutta koskevien unionin tavoitteiden saavuttamista toteuttamalla johdonmukaisia toimintaohjelmia jäsenvaltioissa kyseisten tavoitteiden ja prioriteettien sisällyttämiseksi muihin politiikkoihin ja rahoitusvälineisiin, myös toteuttamalla koordinoitusti direktiivin 92/43/ETY nojalla hyväksyttyjen hankkeiden toteuttamisjärjestyksen sisältävät toimintasuunnitelmat;
- 2) 'strategisilla integroiduilla hankkeilla' hankkeita, joiden avulla toteutetaan alueellisesti, monella alueella, kansallisesti tai kansainvälisesti ympäristö- tai ilmastostrategioita tai -toimintasuunnitelmia, jotka ovat jäsenvaltioiden viranomaisten valmistelemia ja joita edellytetään unionin erityisessä ympäristö- ja ilmastolainsäädännössä tai -politiikassa tai asiaan liittyvässä energiaa koskevassa unionin lainsäädännössä tai politiikassa, siten, että samalla varmistetaan sidosryhmien osallistuminen ja edistetään koordinoitua vähintään yhden muun unionin, kansallisen tai yksityisen rahoituslähteen kanssa ja sen käyttöönottoa;
- 3) 'teknisen tuen hankkeilla' hankkeita, joilla 3 artiklassa esitettyjen Life-ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi tuetaan valmiuksien kehittämistä tavanomaisiin hankkeisiin osallistumista varten, strategisten luontohankkeiden ja strategisten integroitujen hankkeiden valmistelua, valmisteluja muiden unionin rahoitusvälineiden käyttämiseksi tai muita toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen muista Life-ohjelmasta, sitä edeltävistä ohjelmista tai muista unionin ohjelmista rahoitetuista hankkeista saatujen tulosten laajentamisen tai toistamisen valmistelemiseksi. Tällaisiin hankkeisiin voivat kuulua myös sellaisiin jäsenvaltioiden viranomaisten toimiin liittyvien valmiuksien kehittäminen, joiden tavoitteena on edistää tehokasta osallistumista Life-ohjelmaan;

- 4) 'tavanomaisilla hankkeilla' hankkeita, jotka eivät ole strategisia integroituja hankkeita, strategisia luontohankkeita tai teknisen tuen hankkeita ja joilla pyritään saavuttamaan Life-ohjelman erityiset tavoitteet;
- 5) 'rahoitusta yhdistävillä toimilla' unionin talousarviosta tuettavia toimia, muun muassa varainhoitoasetuksen 2 artiklan 6 alakohdassa tarkoitettuja rahoitusta yhdistäviä välineitä, jotka yhdistävät sekä unionin talousarviosta rahoitettavia tukimuotoja, joita ei makseta takaisin, rahoitusvälineitä, tai molempia, että kehitysrahoituslaitosten tai muiden julkisten rahoituslaitosten sekä kaupallisten rahoituslaitosten ja sijoittajien rahoittamia, takaisin maksettavia tukimuotoja;
- 6) 'oikeussubjektilla' ketä tahansa luonnollista henkilöä tai mitä tahansa kansallisen oikeuden, unionin oikeuden tai kansainvälisen oikeuden perusteella muodostettua ja tunnustettua oikeushenkilöä, jolla on oikeushenkilöys ja joka voi toimia omissa nimissään ja käyttää oikeuksia ja jolle voidaan asettaa velvoitteita, tai varainhoitoasetuksen 197 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaista yhteisöä, joka ei ole oikeushenkilö.

3 artikla

Tavoitteet

1. Life-ohjelman yleisenä tavoitteena on edistää siirtymistä kestäväan, kiertotalouteen perustuvaan, energiatehokkaan, uusiutuvaan energiaan perustuvaan, ilmastoneutraaliin ja ilmastomuutoksen kestäväan talouteen, jotta voidaan suojella, ennallistaa ja parantaa ympäristön laatua, mukaan lukien ilma, vesi ja maaperä, pysäyttää ja kääntää luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja torjua ekosysteemien rappeutumista myös tukemalla Natura 2000 -verkoston toteutusta ja hallinnointia ja siten edistää kestävä kehitystä. Life-ohjelmasta tuetaan myös SEUT 192 artiklan 3 kohdan mukaisesti hyväksyttyjen yleisten toimintaohjelmien toteutusta.

2. Life-ohjelman erityistavoitteet ovat seuraavat:

- a) kehittää, demonstroida ja edistää innovatiivisia tekniikoita, menetelmiä ja lähestymistapoja ympäristöä, luontoa ja luonnon monimuotoisuutta mukaan luettuina, ja ilmastotoimia koskevan unionin lainsäädännön ja politiikan tavoitteiden saavuttamiseksi, mukaan lukien siirtyminen uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuden parantaminen, ja edistää luontoa ja luonnon monimuotoisuutta koskevaa tietopohjaa ja parhaiden käytäntöjen soveltamista niihin, myös tukemalla Natura 2000 -verkostoa;
- b) tukea asiaankuuluvan ympäristöä, mukaan lukien luontoa ja luonnon monimuotoisuutta, ja ilmastotoimia ja siirtymistä uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuden lisäämistä koskevan unionin lainsäädännön ja politiikan kehittämistä, täytäntöönpanoa, seuranta- ja täytäntöönpanon valvontaa, mukaan lukien hallinnon parantaminen kaikilla tasoilla erityisesti vahvistamalla julkisten ja yksityisten toimijoiden valmiuksia ja kansalaisyhteiskunnan osallistumista;
- c) lisätä onnistuneiden teknisten ja politiikkaan liittyvien ratkaisujen laajamittaista käyttöönottoa asiaankuuluvan ympäristöä, mukaan lukien luontoa ja luonnon monimuotoisuutta, ja ilmastotoimia, mukaan lukien siirtyminen uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuden lisäämistä koskevan unionin lainsäädännön ja politiikan täytäntöönpanemiseksi toistamalla tuloksia, sisällyttämällä asiaan liittyvät tavoitteet muihin politiikkoihin sekä julkisen ja yksityisen sektorin käytäntöihin, saamalla liikkeelle investointeja sekä parantamalla rahoituksen saatavuutta.

4 artikla

Organisaatio

Life-ohjelman rakenne on seuraava:

1) toiminta-ala "Ympäristö", johon kuuluvat:

- a) alaohjelma "Luonto ja luonnon monimuotoisuus";
- b) alaohjelma "Kiertotalous ja elämänlaatu";

2) toiminta-ala "Ilmastotoimet", johon kuuluvat:

- a) alaohjelma "Ilmastomuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen";
- b) alaohjelma "Siirtyminen puhtaaseen energiaan".

5 artikla

Talousarvio

1. Rahoituspuitteet Life-ohjelman toteuttamiseksi 1 päivän tammikuuta 2021 ja 31 päivän joulukuuta 2027 välisellä kaudella ovat 5 432 000 000 euroa käypinä hintoina.

2. Seuraavassa esitetään 1 kohdassa tarkoitetun määrän ohjeellinen jakautuminen:

a) toiminta-alalle "Ympäristö" 3 488 000 000 euroa, josta

- i) alaohjelmalle "Luonto ja luonnon monimuotoisuus" 2 143 000 000 euroa; ja
- ii) alaohjelmalle "Kiertotalous ja elämänlaatu" 1 345 000 000 euroa;

b) toiminta-alalle "Ilmastotoimet" 1 944 000 000 euroa, josta

- i) alaohjelmalle "Ilmastomuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen" 947 000 000 euroa; ja
- ii) alaohjelmalle "Siirtyminen puhtaaseen energiaan" 997 000 000 euroa.

3. Edellä olevassa 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut määrät eivät rajoita Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) 2020/2093 ja varainhoitoasetuksessa vahvistettujen joustavuutta koskevien säännösten soveltamista.

4. Sen estämättä, mitä 2 kohdassa säädetään, vähintään 60 prosenttia talousarviomäärärahoista, jotka on varattu hankkeille, joita tuetaan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetun toiminta-alan "Ympäristö" mukaisilla hankeavustuksilla, osoitetaan avustuksille hankkeisiin, joilla tuetaan 2 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettua alaohjelmaa "Luonto ja luonnon monimuotoisuus".

5. Life-ohjelmasta voidaan rahoittaa sen toteutusta koskevia komission teknisen ja hallinnollisen avun toimia, kuten valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimia, mukaan lukien sisäiset tietotekniikkajärjestelmät, sekä Life-ohjelman kansallisia yhteyspisteitä tukevia verkostotoimia, mukaan lukien koulutus, keskinäiseen oppimiseen liittyvät toimet ja tapahtumat kokemusten jakamiseksi.

6. Life-ohjelmasta voidaan rahoittaa komission toteuttamia toimia, joilla tuetaan ympäristö-, ilmasto- ja niihin liittyvän energiaa koskevan unionin lainsäädännön ja politiikan valmistelua, täytäntöönpanoa ja valtavirtaistamista 3 artiklassa vahvistettujen yleisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tällaisia toimia voivat olla

- a) tiedotus ja viestintä, myös tietoisuuden lisäämiseen tähtäävät kampanjat, ja yhteisötiedotus, joka koskee unionin poliittisia prioriteetteja sekä ympäristö-, ilmasto- ja niihin liittyvän energiaa koskevan unionin lainsäädännön täytäntöönpanoa ja sen saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä;
- b) selvitykset, kartoitukset, mallintaminen ja skenaarioiden laatiminen;
- c) lainsäädännön, politiikkojen ja ohjelmien valmistelu, toteutus, seuranta, tarkastaminen ja arviointi sekä sellaisten hankkeiden arviointi ja analysointi, joita ei rahoiteta Life-ohjelmasta, jos ne palvelevat 3 artiklassa säädettyjä tavoitteita;

- d) työpajat, konferenssit ja kokoukset;
- e) verkottuminen ja parhaiden käytäntöjen vaihtamiseen tarkoitetut järjestelmät;
- f) muu toiminta, kuten palkintojen myöntäminen.

6 artikla

Ohjelmaan assosioituneet kolmannet maat

1. Life-ohjelmaan voivat osallistua seuraavat kolmannet maat:
 - a) Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) jäsenet, jotka ovat Euroopan talousalueen (ETA) jäseniä, Euroopan talousalueesta tehdystä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti;
 - b) unioniin liittymässä olevat maat, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokkaat niitä koskevista puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettuja erityisiä edellytyksiä noudattaen;
 - c) Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat maat niitä koskevista puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettuja erityisiä edellytyksiä noudattaen;
 - d) muut kolmannet maat kunkin kolmannen maan osallistumisesta yhteen tai useampaan unionin ohjelmaan tehdystä erityisessä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti edellyttäen, että kyseisellä sopimuksella:
 - i) varmistetaan asianmukainen tasapaino unionin ohjelmiin osallistuvan kolmannen maan maksamien rahoitusosuuksien ja sen saamien hyötyjen välillä;
 - ii) vahvistetaan ohjelmiin osallistumisen edellytykset, mukaan lukien yksittäisiin ohjelmiin maksettavien rahoitusosuuksien ja niiden hallintokustannusten laskentatapa;
 - iii) ei anneta kolmannelle maalle unionin ohjelmaa koskevaa päätösvaltaa;
 - iv) taataan unionin oikeus varainhoidon moitteettomuus ja suojata taloudellisia etujaan.

Ensimmäisen alakohdan d alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuja rahoitusosuuksia pidetään käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

2. Jos jokin kolmas maa osallistuu Life-ohjelmaan kansainvälisen sopimuksen nojalla tehdyn päätöksen tai jonkin muun oikeudellisen välineen perusteella, kolmannen maan on myönnettävä toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, OLAFille ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti. OLAFin osalta tällaisiin oikeuksiin kuuluu asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 säädetty oikeus tehdä tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset.

7 artikla

Kansainvälinen yhteistyö

Life-ohjelman toteutuksen aikana voidaan tehdä yhteistyötä asiaankuuluvien kansainvälisten järjestöjen sekä niiden toimielinten ja elinten kanssa, jos se on tarpeen 3 artiklassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

8 artikla

Synergiat muiden unionin ohjelmien kanssa

Komissio edistää Life-ohjelman johdonmukaista toteutusta. Komissio ja jäsenvaltiot helpottavat koordinoitua ja yhdenmukaisuuden saavuttamista Euroopan aluekehitysrahaston, Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) perustamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella perustettavalla Euroopan sosiaalirahasto plussalla (ESR+), jäljempänä 'Euroopan sosiaalirahasto plussa', koheesiorahaston, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston, Horisontti Euroopan, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1316/2013⁽³⁷⁾ perustetun Verkkojen Eurooppa -välineen ja asetuksella (EU) 2021/523 perustetun InvestEU-ohjelman kanssa synergiaetujen luomiseksi, erityisesti kun kyse on strategisista luontohankkeista ja strategisista integroiduista hankkeista, ja Life-ohjelman yhteydessä kehitettyjen ratkaisujen käyttöönoton ja toistamisen tukemiseksi. Komissio ja jäsenvaltiot pyrkivät täydentävyyteen kaikilla tasoilla.

9 artikla

Unionin rahoituksen toteutus ja muodot

1. Komissio toteuttaa Life-ohjelman käyttäen suoraa hallinnointia tai välillistä hallinnointia varainhoitoasetuksen 62 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen elinten kanssa.
2. Life-ohjelmasta voidaan myöntää rahoitusta missä tahansa, varainhoitoasetuksessa vahvistetussa muodossa; rahoitusmuotoja ovat erityisesti avustukset, palkinnot ja hankinnat. Lisäksi ohjelmasta voidaan myöntää rahoitusta sellaisten rahoitusvälineiden avulla, jotka kuuluvat rahoitusta yhdistäviin toimiin.
3. Vähintään 85 prosenttia Life-ohjelman talousarviosta osoitetaan
 - a) 11 artiklan 2 ja 6 kohdan mukaisiin avustuksiin;
 - b) muista rahoitusmuodoista rahoitettaviin hankkeisiin 18 artiklassa tarkoitettussa monivuotisessa työohjelmassa määritetyssä laajuudessa; tai
 - c) tapauksen mukaan ja siltä osin kuin 18 artiklassa tarkoitettussa monivuotisessa työohjelmassa on määritetty, tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun rahoitukseen sellaisten rahoitusvälineiden avulla, jotka kuuluvat rahoitusta yhdistäviin toimiin.

Komissio varmistaa, että muiden rahoitusmuotojen kautta rahoitettavat hankkeet ovat täysin 3 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden mukaisia.

Jäljempänä 11 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuihin avustuksiin varattu enimmäismäärä on 15 miljoonaa euroa.

4. Tämän asetuksen 11 artiklan 2 kohdan a–d alakohdan mukaisten avustuskelpoisten toimien yhteisrahoituksen enimmäisosuudet ovat enintään 60 prosenttia avustuskelpoisista kustannuksista ja enintään 75 prosenttia alaohjelmasta "Luonto ja luonnon monimuotoisuus" rahoitettavissa hankkeissa, etenkin sellaisissa, jotka koskevat ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppejä tai lajeja osana direktiivin 92/43/ETY täytäntöönpanemista, tai jotka koskevat lintulajeja, joita direktiivin 2009/147/EY 16 artiklan nojalla perustettu mukauttamista tekniikan ja tieteen kehitykseen käsittelevä komitea pitää ensisijaisina rahoituskohteina, kun tämä on tarpeen suojelutavoitteen saavuttamiseksi. Tämän asetuksen 11 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen toimien osalta yhteisrahoituksen enimmäisosuus on 70 prosenttia avustuskelpoisista kustannuksista. Lisäksi tämän asetuksen 18 artiklassa tarkoitettussa monivuotisessa työohjelmassa on määritettävä erityiset maksuosuudet sanotun kuitenkaan rajoittamatta asiaankuuluvia ja ennalta määritettyjä yhteisrahoituksen enimmäisosuuksia. Näitä määritettyjä osuuksia voidaan mukauttaa kunkin alaohjelman, hanketyypin tai avustustyyppin vaatimusten mukaisesti.

⁽³⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1316/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta sekä asetuksen (EU) N:o 913/2010 muuttamisesta ja asetusten (EY) N:o 680/2007 ja (EY) N:o 67/2010 kumoamisesta (EUVL L 348, 20.12.2013, s. 129).

Kun kyseessä ovat 11 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut hankkeet, yhteisrahoituksen enimmäisosuudet eivät saa ylittää 95:tä prosenttia hankkeiden avustuskelpoisista kustannuksista ensimmäisen monivuotisen työohjelman aikana; toisen monivuotisen työohjelman osalta yhteisrahoitusosuuden on oltava 75 prosenttia avustuskelpoisista kustannuksista edellyttäen, että se vahvistetaan tässä työohjelmassa.

5. Laatu on Life-ohjelman hankkeiden arvioinnin ja sopimusten tekemisen hallitseva peruste. Komissio pyrkii tehokkaaseen, laatuun perustuvaan maantieteelliseen kattavuuteen koko unionissa myös auttamalla jäsenvaltioita parantamaan hankkeiden laatua valmiuksien kehittämisen avulla.

II LUKU

Avustus- ja osallistumiskelpoisuus

10 artikla

Avustukset

Avustusten myöntämiseen Life-ohjelmasta ja niiden hallinnointiin sovelletaan varainhoitoasetuksen VIII osaston säännöksiä.

11 artikla

Avustuskelpoiset toimet

1. Rahoitusta voivat saada ainoastaan sellaiset toimet, joilla toteutetaan 3 artiklassa esitettyjä tavoitteita.
2. Avustuksilla voidaan rahoittaa seuraavan tyyppisiä toimia:
 - a) 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun alaohjelman strategiset luontohankkeet;
 - b) 4 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, 2 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen alaohjelmien strategiset integroidut hankkeet;
 - c) teknisen tuen hankkeet;
 - d) tavanomaiset hankkeet;
 - e) muut 3 artiklan 1 kohdassa esitetyn yleisen tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavat toimet, mukaan lukien koordinointi- ja tukitoimet, joiden tavoitteena on valmiuksien kehittäminen, tiedon ja tietämyksen levittäminen sekä tietoisuuden lisääminen, jotta voidaan tukea siirtymistä uusiutuvaan energiaan ja parantaa energiatehokkuutta.
3. Alaohjelman "Luonto ja luonnon monimuotoisuus" hankkeissa, jotka koskevat Natura 2000 -alueiden hoitoa, ennallistamista ja seurantaan direktiivin 92/43/ETY ja direktiivin 2009/147/EY mukaisesti, on otettava huomioon luonnonsuojelua ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä koskevissa kansallisissa tai alueellisissa suunnitelmissa, strategioissa ja politiikoissa, muun muassa direktiivin 92/43/ETY nojalla hyväksytyissä hankkeiden toteuttamisjärjestyksen sisältävissä toimintasuunnitelmissa, esitetyt prioriteetit.
4. Valmiuksien kehittämistä koskevilla teknisen tuen hankkeilla, jotka liittyvät jäsenvaltioiden viranomaisten toimiin parantaa tehokasta osallistumista Life-ohjelmaan, on tuettava niiden jäsenvaltioiden toimia, joissa tehokas osallistuminen on vähäistä, jotta voidaan parantaa kansallisten yhteyspisteiden palveluja koko unionissa ja lisätä toimitettujen ehdotusten yleistä laatua.
5. Avustuksilla voidaan rahoittaa toimia jäsenvaltion tai jäsenvaltioon kuuluvan merentakaisen maan tai alueen ulkopuolella, jos hankkeilla pyritään unionin ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin ja kyseiset toimet ovat tarpeen jäsenvaltion tai merentakaisen maan tai alueen alueilla toteutettujen toimien tehokkuuden varmistamiseksi tai sellaisten kansainvälisten sopimusten tukemiseksi, joiden osapuoli unioni on, myöntämällä rahoitusta monenvälisten konferenssien järjestämiseen. Kansainvälisille sopimuksille monenvälisten konferenssien järjestämistä varten myönnettävä enimmäisrahoitus on 3,5 miljoonaa euroa 1 artiklassa tarkoitettuna Life-ohjelman keston aikana, eikä tällaisia avustuksia oteta huomioon 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun kynnysarvon saavuttamisessa.

6. Toiminta-avustuksilla tuetaan sellaisten voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen toimintaa, jotka osallistuvat unionin lainsäädännön ja politiikan valmisteluun, täytäntöönpanoon ja täytäntöönpanon valvontaan ja toimivat pääasiassa ympäristön tai ilmastotoimien alalla, mukaan lukien energiasiirtymä, 3 artiklassa esitettyjen Life-ohjelman tavoitteiden mukaisesti.

12 artikla

Osallistumiskelpoiset yhteisöt

1. Varainhoitoasetuksen 197 artiklassa säädettyjen perusteiden lisäksi sovelletaan tämän artiklan 2 ja 3 kohdassa vahvistettuja osallistumiskelpoisuusperusteita.

2. Osallistumiskelpoisia ovat seuraavat yhteisöt:

a) oikeussubjektit, jotka ovat sijoittautuneet johonkin seuraavista maista tai jollekin seuraavista alueista:

i) jäsenvaltio tai siihen sidoksissa oleva merentakainen maa tai alue;

ii) Life-ohjelmaan assosioitunut kolmas maa;

iii) muut 18 artiklassa tarkoitetussa monivuotisessa työohjelmassa mainitut kolmannet maat tämän artiklan 4 ja 5 kohdassa säädetyn edellytyksen;

b) mikä tahansa unionin oikeuden mukaisesti perustettu oikeussubjekti tai mikä tahansa kansainvälinen järjestö.

3. Luonnolliset henkilöt eivät ole osallistumiskelpoisia.

4. Oikeussubjektit, jotka ovat sijoittautuneet johonkin kolmanteen maahan, joka ei ole assosioitunut Life-ohjelmaan, ovat poikkeustapauksissa osallistumiskelpoisia, jos tämä on tarpeen tietyn toimen tavoitteiden saavuttamiseksi ja unionissa suoritettavien toimien tehokkuuden varmistamiseksi.

5. Oikeussubjektit, jotka ovat sijoittautuneet johonkin kolmanteen maahan, joka ei ole assosioitunut Life-ohjelmaan, vastaavat periaatteessa omista osallistumiskustannuksistaan.

13 artikla

Avustusten myöntäminen suoraan

Avustuksia voidaan myöntää ilman eri ehdotuspyyntöä tämän asetuksen liitteessä I luetelluille elimille, sanotun kuitenkaan rajoittamatta varainhoitoasetuksen 188 artiklan soveltamista.

14 artikla

Avustusten myöntämisperusteiden määrittäminen

Komissio määrittää myöntämisperusteet 18 artiklassa tarkoitetussa monivuotisessa työohjelmassa ja ehdotuspyynnöissä ottaen huomioon seuraavat periaatteet:

a) Life-ohjelmasta rahoitettavien hankkeiden on oltava unionin edun mukaisia siten, että ne edistävät merkittävästi 3 artiklassa säädettyjen Life-ohjelman yleisten ja erityistavoitteiden saavuttamista eivätkä heikennä niitä, ja niiden on mahdollisuuksien mukaan edistettävä ympäristöä säästävien julkisten hankintojen käyttöä;

b) hankkeissa on varmistettava kustannustehokas toimintatapa, ja niiden on oltava teknisesti ja taloudellisesti johdonmukaisia;

c) etusijalle on asetettava hankkeet, joilla on eniten mahdollisuuksia edistää 3 artiklassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamista;

- d) arvioinnissa on annettava lisäpisteitä hankkeille, joista saadaan rinnakkaishyötyjä ja jotka edistävät synergioita 4 artiklassa tarkoitettujen alaohjelmien välillä;
- e) arvioinnissa on annettava lisäpisteitä hankkeille, joissa on eniten mahdollisuuksia siihen, että julkinen tai yksityinen sektori toistaa ne ja ottaa ne käyttöön tai että saadaan liikkeelle laajimmat investoinnit tai taloudelliset resurssit (katalyyttipotentiaali);
- f) tavanomaisten hankkeiden tulosten toistettavuus on varmistettava;
- g) arvioinnissa on annettava lisäpisteitä hankkeille, jotka perustuvat Life-ohjelmasta, sitä edeltävistä ohjelmista tai muista unionin ohjelmista rahoitetuista muista hankkeista saatuihin tuloksiin tai laajentavat tuloksia;
- h) tarvittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota hankkeisiin maantieteellisillä alueilla, joilla on tiettyjä tarpeita tai heikkouksia, kuten alueilla, joilla on erityisiä ympäristöhaasteita tai luonnonhaittoja, rajaseutualueilla, luonnonarvoltaan merkittävillä alueilla ja syrjäisimmillä alueilla.

15 artikla

Maan hankintaan liittyvät avustuskelpoiset kustannukset

Varainhoitoasetuksen 186 artiklassa asetettujen perusteiden lisäksi maan hankintaan liittyviä kustannuksia pidetään avustuskelpoisina, kun seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) hankinta edistää direktiivin 92/43/ETY 3 artiklan mukaisesti perustetun Natura 2000 -verkoston eheyden parantamista, säilyttämistä tai palauttamista, myös tehostamalla kytkeytyvyyttä luomalla ekologiaa käytäviä, levähdyspaikkoja tai muita vihreän infrastruktuurin osatekijöitä;
- b) maan ostaminen on ainoa tai kustannustehokkain tapa saavuttaa tavoiteltu suojelutulos;
- c) ostettu maa varataan pitkällä aikavälillä käyttötarkoituksiin, jotka ovat yhteensopivia Life-ohjelman erityistavoitteiden kanssa; ja
- d) asianomainen jäsenvaltio varmistaa joko omistusoikeuden siirrolla tai muulla tavalla, että tällainen maa varataan pitkällä aikavälillä luonnonsuojelutarkoituksiin.

16 artikla

Kumulatiivinen ja vaihtoehtoinen rahoitus

1. Toimi, joka on saanut rahoitusta jostain toisesta unionin ohjelmasta, voi saada rahoitusta myös Life-ohjelmasta edellyttäen, että rahoitusosuudet eivät kata samoja kustannuksia ja että toimella pyritään 3 artiklassa esitettyihin ympäristö- tai ilmastotavoitteisiin eikä se heikennä mitään niistä. Kunkin rahoitusta myöntävän unionin ohjelman sääntöjä sovelletaan sen toimelle osoittamaan rahoitusosuuteen. Kumulatiivinen rahoitus ei saa ylittää toimen avustuskelpoisten kustannusten kokonaismäärää. Unionin eri ohjelmista saatava tuki voidaan laskea määräsuhteessa tukiedellytykset vahvistavan asiakirjan mukaisesti.

2. Tukea voidaan myöntää Euroopan aluekehitysrahastosta, Euroopan sosiaalirahasto plussasta tai Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista rahoitussäännöistä annettavan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen asiaa koskevien säännösten mukaisesti ja jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laatimien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun

kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettavan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen asiaa koskevien säännösten mukaisesti toimille, jotka ovat jo saaneet huippuosaamismerkkin Life-ohjelman nojalla noudattamalla seuraavia kumulatiivisia edellytyksiä:

- a) ne on arvioitu Life-ohjelman mukaisen ehdotuspyynnön yhteydessä;
- b) ne täyttävät kyseisessä ehdotuspyynnössä esitetyt laatua koskevat vähimmäisvaatimukset;
- c) niitä ei voida rahoittaa kyseisen ehdotuspyynnön perusteella talousarviorajoitteiden takia.

III LUKU

Rahoitusta yhdistävät toimet

17 artikla

Rahoitusta yhdistävät toimet

Life-ohjelmaan sisältyvät rahoitusta yhdistävät toimet toteutetaan asetuksen (EU) 2021/523 ja varainhoitoasetuksen X osaston mukaisesti ottaen kestävyyttä ja avoimuutta koskevat vaatimukset asianmukaisesti huomioon.

IV LUKU

Ohjelmasuunnittelu, seuranta, raportointi ja arviointi

18 artikla

Monivuotinen työohjelma

1. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä Life-ohjelmalle monivuotiset työohjelmat. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
2. Kussakin monivuotisessa työohjelmassa määritetään 3 artiklassa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti seuraavat seikat:
 - a) varojen jakaminen kunkin alaohjelman tarpeiden välillä ja eri rahoitustyyppien välillä sekä 11 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuihin avustuksiin varattu suurin mahdollinen kokonaismäärä;
 - b) tapauksen mukaan Life-ohjelman rahoitusta yhdistäviin toimiin kuuluviin rahoitusvälineisiin osoitettava enimmäismäärä;
 - c) liitteessä I luetelluille elimille 13 artiklan mukaisesti myönnettävien avustusten suurin mahdollinen enimmäismäärä;
 - d) aiheet tai erityistarpeet, joita varten varoja on kohdennettu ennakolta 11 artiklan 2 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitetuissa hankkeissa;
 - e) strategisissa integroiduissa hankkeissa, joita varten rahoitusta voidaan pyytää 11 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuina hankkeina, tarkoitettut strategiat ja suunnitelmat;
 - f) enimmäiskelpoisuus aika hankkeiden täytäntöönpanoa varten;
 - g) monivuotisen työohjelman kattamana aikana esitettävien ehdotuspyyntöjen suuntaa-antavat aikataulut;

- h) tekniset menetelmät hankkeiden esittämistä ja valintamenettelyä varten ja 14 artiklassa tarkoitettujen seikkojen mukaiset myöntämisperusteet;
 - i) 9 artiklan 4 kohdassa tarkoitettut yhteisrahoitusosuudet;
 - j) 11 artiklan 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettujen avustuskelpoisten toimien yhteisrahoituksen enimmäisosuudet;
 - k) tapauksen mukaan yksityiskohtaiset säännöt kumulatiivisen, vaihtoehtoisen rahoituksen soveltamisesta;
 - l) vähäinen tehokas osallistuminen, avustuskelpoiset toimet ja myöntämisperusteet valmiuksien kehittämistä koskevissa teknisen tuen hankkeissa, jotka liittyvät jäsenvaltioiden viranomaisten toimiin parantaa tehokasta osallistumista Life-ohjelmaan.
3. Ensimmäisen monivuotisen työohjelman kesto on neljä vuotta, ja toisen monivuotisen työohjelman kesto on kolme vuotta.
4. Komissio julkaisee osana monivuotisia työohjelmia ehdotuspyynnöt niiden kattamaksi jaksoksi. Komissio varmistaa, että kussakin ehdotuspyynnössä käyttämättä jäävät varat kohdennetaan uudelleen 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin eri tyypisiin toimiin samalla alalla.
5. Komissio varmistaa, että sidosryhmiä kuullaan monivuotisia työohjelmia laadittaessa.

19 artikla

Seuranta ja raportointi

1. Komissio raportoi Life-ohjelman edistymisestä 3 artiklassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamisessa liitteessä II esitettyjen indikaattorien pohjalta.
2. Sen varmistamiseksi, että Life-ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa tapahtunutta edistymistä arvioidaan tehokkaasti, siirretään komissiolle valta antaa 23 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitettä II indikaattoreiden tarkistamiseksi tai täydentämiseksi tarpeen mukaan, myös niiden mukauttamiseksi muiden unionin ohjelmien indikaattoreihin, sekä täydennetään tätä asetusta seuranta- ja arviointikehyksen perustamista koskevilla säännöksillä.
3. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 23 artiklan mukaisesti tämän asetuksen täydentämiseksi määrittelemällä erityisiä indikaattoreita liitteen II perusteella kutakin alaohjelmaa ja hanketyyppejä varten.
4. Komissio varmistaa, että ohjelman toteuttamisen ja tulosten seurannassa käytettävät tiedot kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti. Sitä varten ja asiaankuuluvien menetelmien mukaisesti unionin varojen saajille on asetettava oikeasuhteiset raportointivaatimukset, jotta mahdollistetaan hanketason yhdistettävissä olevien tuotos- ja vaikutusindikaattorien kerääminen kaikkien asiaankuuluvien erityisten ympäristö- ja ilmastopolitiikan tavoitteiden osalta, mukaan lukien Natura 2000 -verkostoon sekä tiettyjen ilman epäpuhtauksien, kuten hiilidioksidin, päästöihin liittyvät tavoitteet.
5. Komissio seuraa säännöllisesti ilmastoa ja luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden valtavirtaistamista, myös menojen määrää, ja raportoi tästä. Kun otetaan huomioon Life-ohjelman kysyntälähtöinen luonne, 61 prosentin osuuden 5 artiklassa määritellystä Life-ohjelman kokonaismäärästä odotetaan edistävän koko talousarviota koskevaa tavoitetta, jonka mukaan vähintään 30 prosenttia menoista kohdennetaan ilmastotavoitteisiin. Tätä panosta seurataan unionin ilmastotunnusmerkkijärjestelmän avulla. Tällä asetuksella edistetään luonnon monimuotoisuutta koskevien toimien valtavirtaistamista unionin politiikkoihin ja sen yleisen tavoitteen saavuttamista, että monivuotisen rahoituskehyksen vuotuisista menoista osoitetaan luonnon monimuotoisuutta koskeviin tavoitteisiin 7,5 prosenttia vuonna 2024 ja 10 prosenttia vuosina 2026 ja 2027, samalla kun otetaan huomioon ilmastoa ja luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden nykyiset päällekkäisyydet.

Biologiseen monimuotoisuuteen liittyviä menoja on seurattava käyttämällä tehokasta, avointa ja kattavaa menetelmää, jonka komissio vahvistaa yhteistyössä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien uusien omien varojen käyttöönottoa koskeva etenemissuunnitelma, 16 päivänä joulukuuta 2020 tehdyssä Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja komission välisessä toimielinten sopimuksessa tarkoitetulla tavalla. Näitä seurantamenetelmiä on käytettävä määrittämään määrällisesti maksusitoumusmäärärahoja, joiden odotetaan edistävän ilmastotavoitteita ja luonnon monimuotoisuutta koskevia tavoitteita monivuotisessa rahoituskehityksessä vuosina 2021–2027 asianmukaisella jaotellutasetalla. Menot esitetään vuosittain ohjelmasta laaditussa selvityksessä. Life-ohjelman vaikutuksesta ilmastoa ja luonnon monimuotoisuutta koskeviin unionin tavoitteisiin raportoidaan säännöllisesti arviointien ja vuosikertomuksen yhteydessä.

6. Komissio arvioi Life-ohjelman ja muiden täydentävien unionin ohjelmien väliset sekä ohjelman alaohjelmien väliset synergiat.

20 artikla

Arviointi

1. Komissio suorittaa tässä asetuksessa säädetyt arvioinnit oikea-aikaisesti, jotta niitä voidaan hyödyntää päätöksenteossa ottaen asianmukaisesti huomioon johdonmukaisuuden, synergiat, unionin tason lisäarvon ja pitkän aikavälin kestävyden, unionin ilmasto- ja ympäristöprioriteetit huomioon ottaen.

2. Komissio suorittaa Life-ohjelman väliarvioinnin heti kun sen toteuttamisesta on saatavilla riittävästi tietoa, kuitenkin viimeistään 42 kuukauden kuluttua siitä, kun Life-ohjelman toteuttaminen on käynnistynyt, käyttäen liitteen II mukaisesti vahvistettuja indikaattoreita.

Arvioinnin on sisällettävä ainakin seuraavat tiedot:

- a) Life-ohjelman toteutuksen laadulliset ja määrälliset näkökohdat;
- b) resurssien käytön tehokkuus;
- c) se, missä määrin kaikkien toimenpiteiden tavoitteet on saavutettu, ja mahdollisuuksien mukaan tulokset ja vaikutukset;
- d) hankkeiden toteutunut tai odotettu onnistuminen unionin muiden rahastojen käytössä ottaen etenkin huomioon edut, joita saavutetaan entistä paremmalla johdonmukaisuudella unionin muiden rahoitusvälineiden kanssa;
- e) se, missä määrin tavoitteiden välillä on saatu aikaan synergiaa, sekä se, miten Life-ohjelma täydentää muita asiaankuuluvia unionin ohjelmia;
- f) unionin tason lisäarvo ja Life-ohjelman pitkäaikaiset vaikutukset toimenpiteiden uusimista, muuttamista tai keskeyttämistä koskevan päätöksen tekemisen perustaksi;
- g) se, missä määrin sidosryhmät ovat osallistuneet;
- h) määrällinen ja laadullinen analyysi Life-ohjelman vaikutuksesta direktiivissä 92/43/ETY ja direktiivissä 2009/147/EY luoteltujen luontotyyppien ja lajien suojelun tasoon;
- i) analyysi 9 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua maantieteellisestä kattavuudesta koko unionissa ja jos tällaista kattavuutta ei saavuteta, analyysi kattavuuden puutteen taustalla olevista syistä.

3. Komissio suorittaa Life-ohjelman toteuttamisen päätyttyä, kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua 1 artiklan toisessa kohdassa mainitun ajanjakson päättymisestä, Life-ohjelman lopullisen arvioinnin.

4. Komissio toimittaa arviointien päätelmät ja niihin tekemänsä huomautukset Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle. Komissio julkistaa arviointien tulokset.

V LUKU

Siirtymä- ja loppusäännökset

21 artikla

Tiedotus, viestintä ja julkisuus

1. Unionin rahoituksen saajien on ilmaistava kyseisen rahoituksen alkuperä ja varmistettava unionin rahoituksen näkyvyys, erityisesti kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia, tarjoamalla johdonmukaista, olennaista ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa useille kohderyhmille, mukaan lukien tiedotusvälineet ja suuri yleisö. Tätä varten rahoituksen saajien on käytettävä liitteessä III kuvattua Life-ohjelman logoa. Kaikissa Life-ohjelman yhteydessä hankituissa kestävässä tuotteissa on oltava Life-ohjelman logo, lukuun ottamatta komission yksilöimiä tapauksia. Jos Life-ohjelman logon käyttö ei ole toteutettavissa, Life-ohjelma on mainittava kaikessa viestintätoiminnassa, mukaan lukien strategisissa paikoissa yleisön näkyvillä olevilla ilmoitustauluilla.

2. Komissio toteuttaa tiedotus- ja viestintätoimia, jotka koskevat Life-ohjelmaa, Life-ohjelman nojalla toteutettuja toimia ja saavutettuja tuloksia. Life-ohjelmalle osoitetuilla taloudellisilla resursseilla tuetaan myös unionin poliittisia prioriteetteja koskevaa yhteisötiedotusta sikäli kuin kyseiset prioriteetit liittyvät 3 artiklassa tarkoitettuihin tavoitteisiin.

22 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa Life-ohjelman komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

3. Jos komitea ei anna lausuntoa, komissio ei hyväksy ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi, ja tällöin sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.

4. Komissio raportoi vuosittain komitealle Life-ohjelman alaohjelmien toteuttamisen yleisestä edistymisestä ja tietyistä Life-ohjelman yhteydessä toteutetuista toimista, muun muassa Life-ohjelmasta osoitettujen talousarviomäärärahojen avulla toteutetuista rahoitusta yhdistävistä toimista.

23 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.

2. Siirretään komissiolle 31 päivään joulukuuta 2028 saakka 19 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 19 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.

4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdystä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevan 19 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

24 artikla

Kumoaminen

Kumotaan asetus (EU) N:o 1293/2013 1 päivästä tammikuuta 2021 alkaen.

25 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Tämän asetuksen estämättä voidaan jatkaa tai muuttaa toimia, jotka on käynnistetty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 614/2007 ⁽³⁸⁾ ja asetuksen (EU) N:o 1293/2013 nojalla, joita sovelletaan edelleen kyseisiin hankkeisiin niiden päättämiseen saakka.

2. Life-ohjelman rahoituspuitteet voivat kattaa myös teknisen ja hallinnollisen avun menot, jotka ovat tarpeen toteuttaessa siirtyminen Life-ohjelman ja asetuksen (EY) N:o 614/2007 ja asetuksen (EU) N:o 1293/2013 mukaisesti hyväksyttyjen toimenpiteiden välillä.

3. Unionin talousarvioon voidaan 5 artiklan 5 kohdassa säädettyjen menojen kattamiseksi tarvittaessa sisällyttää määrärahoja vuoden 2027 jälkeen, jotta voidaan hallinnoida hankkeita, joita ei ole saatu päätökseen viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2027.

4. Asetuksella (EU) N:o 1293/2013 perustetuista rahoitusvälineistä takaisin saatavat varat voidaan sijoittaa asetuksen (EU) 2021/523 nojalla perustettuihin rahoitusvälineisiin.

5. Käyttötarkoitukseen sidottuja tuloja vastaavat määrärahat, jotka saadaan asetusten (EY) N:o 614/2007 tai (EU) N:o 1293/2013 mukaisesti aiheettomasti maksettujen määrien palauttamisesta, käytetään varainhoitoasetuksen 21 artiklan mukaisesti Life-ohjelman rahoittamiseen.

26 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2021.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 29 päivänä huhtikuuta 2021.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

D.M. SASSOLI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A.P. ZACARIAS

⁽³⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 614/2007, annettu 23 päivänä toukokuuta 2007, ympäristöalan rahoitusvälineestä (Life+) (EUVL L 149, 9.6.2007, s. 1).

LIITE I

ELIMET, JOILLE AVUSTUKSIA VOIDAAN MYÖNTÄÄ ILMAN EHDOTUSPYYNTÖÄ

1. Euroopan unionin verkosto ympäristölainsäädännön voimaansaattamiseksi ja täytäntöönpanemiseksi (IMPEL)
 2. Ympäristöoikeuteen erikoistuneiden syyttäjien eurooppalainen verkosto (ENPE)
 3. Ympäristöoikeuteen erikoistuneiden tuomareiden eurooppalainen foorumi (EUFJE).
-

LIITE II

INDIKAATTORIT

1. Tuotosindikaattorit

- 1.1 Niiden hankkeiden määrä, joissa kehitetään, demonstroidaan ja edistetään innovatiivisia tekniikoita ja toimintatapoja
- 1.2 Niiden hankkeiden määrä, joissa sovelletaan luontoon ja luonnon monimuotoisuuteen liittyviä parhaita käytäntöjä
- 1.3 Niiden hankkeiden määrä, joissa kehitetään, pannaan täytäntöön tai seurataan asiaa koskevaa unionin lainsäädäntöä ja politiikkaa tai valvotaan niiden noudattamista
- 1.4 Niiden hankkeiden määrä, joilla parannetaan hallintoa vahvistamalla julkisten ja yksityisten toimijoiden valmiuksia ja kansalaisyhteiskunnan osallistumista
- 1.5 Niiden hankkeiden, mukaan lukien strategiset integroidut hankkeet ja strategiset luontohankkeet, määrä, joissa pannaan täytäntöön:
 - keskeisiä suunnitelmia tai strategioita
 - toimintaohjelmia luontoa ja luonnon moninaisuutta koskevien toimien valtavirtaistamiseksi.

2. Tulosindikaattorit

- 2.1 Ympäristöä ja ilmastoa koskeva nettomuutos, joka perustuu hanketason indikaattorien yhdistämiseen. Indikaattorit määritellään ehdotuspyynnöissä, jotka liittyvät seuraaviin alaohjelmiin:
 - "Luonto ja luonnon monimuotoisuus"
 - "Kiertotalous ja elämänlaatu", ja ne kattavat ainakin seuraavat:
 - ilmanlaatu
 - maaperä
 - vesi
 - jätteet
 - kemikaalit
 - melu
 - resurssien käyttö ja resurssitehokkuus;
 - "Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen"
 - "Siirtyminen puhtaaseen energiaan"
- 2.2 Hankkeiden aikaansaamat kokonaisinvestoinnit tai saatu rahoitus (miljoonaa euroa)
- 2.3 Niiden organisaatioiden määrä, jotka ovat mukana hankkeissa tai saavat toiminta-avustuksia
- 2.4 Niiden hankkeiden osuus, joilla on ollut katalyyttinen vaikutus hankkeen päättymisen jälkeen.

LIIITE III

LIFE-OHJELMAN LOGO

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2021/784,
annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021,
verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Tämän asetuksen tavoitteena on varmistaa digitaalisten sisämarkkinoiden moitteeton toiminta avoimessa ja demokraattisessa yhteiskunnassa puuttumalla terroristisissa tarkoituksissa tapahtuvaan säilytyspalvelujen väärinkäyttöön ja edistämällä yleistä turvallisuutta unionissa. Digitaalisten sisämarkkinoiden toimintaa olisi kehitettävä parantamalla säilytyspalvelun tarjoajien oikeusvarmuutta ja käyttäjien luottamusta verkkoympäristöön sekä vahvistamalla suojatoimia sananvapauden, mukaan luettuna vapaus ottaa vastaan ja jakaa tietoa ja ajatuksia avoimessa ja demokraattisessa yhteiskunnassa, ja tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden varmistamiseksi.
- (2) Sääntelytoimenpiteitä, joilla puututaan terroristisen sisällön levittämiseen verkossa, olisi täydennettävä terrorismiin puuttumista koskevilla jäsenvaltioiden strategioilla, mukaan luettuina kriittisen ajattelun ja medialukutaidon vahvistamisella, vaihtoehtoisten ja vastakkaisten narratiivien kehittämisellä ja muilla aloitteilla, joilla vähennetään terroristisen verkkosisällön vaikutusta ja alttiutta terroristiselle verkkosisällölle, sekä investoimisella sosiaalipalveluihin, radikalismista luopumista koskevilla aloitteilla ja yhteistyöllä asianomaisten yhteisöjen kanssa, jotta voidaan varmistaa radikalisoitumisen kestävä ehkäiseminen yhteiskunnassa.
- (3) Puuttuminen verkossa olevaan terroristiseen sisältöön, joka on osa laajempaa laittoman verkkosisällön ongelmaa, edellyttää lainsäädännöllisten, muiden kuin lainsäädännöllisten ja vapaaehtoisten toimenpiteiden yhdistelmää, joka perustuu viranomaisten ja säilytyspalvelun tarjoajien yhteistyöhön, jossa perusoikeuksia kunnioitetaan kaikilta osin.
- (4) Internetissä toimivilla säilytyspalvelun tarjoajilla on keskeinen asema digitaalitaloudessa, koska ne yhdistävät yritykset ja kansalaiset ja helpottavat julkista keskustelua sekä tietojen, mielipiteiden ja ajatusten jakamista ja vastaanottoa, mikä edistää merkittävästi innovointia, talouskasvua ja työpaikkojen luomista unionissa. Tietyissä tapauksissa kolmannet osapuolet kuitenkin käyttävät säilytyspalvelun tarjoajien palveluja laittoman toiminnan harjoittamiseen verkossa. Erityisenä huolenaiheena on, että terroristiryhmät ja niiden tukijat käyttävät kyseisiä palveluja terroristisen sisällön levittämiseen verkossa tarkoituksenaan levittää omaa sanomaansa, radikalisoida ja värvätä seuraajia sekä edistää ja ohjata terroritoimintaa.

⁽¹⁾ EUVL C 110, 22.3.2019, s. 67.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 17. huhtikuuta 2019 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta, vahvistettu 16. maaliskuuta 2021 (EUVL C 135, 16.4.2021, s. 1). Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 28. huhtikuuta 2021 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

- (5) Vaikka verkossa oleva terroristinen sisältö ei olekaan ainoa tekijä, sen on todettu olevan liikkeellepaneva voima yksilöiden radikalisoitumisessa ja voivan johtaa terroritekoihin. Siksi sillä on vakavia kielteisiä vaikutuksia internetin käyttäjiin, kansalaisiin ja yhteiskuntaan yleensä ja myös kyseistä sisältöä palveluissaan säilyttävien verkkopalvelujen tarjoajiin, sillä terroristinen sisältö heikentää verkkopalvelujen käyttäjien luottamusta ja vahingoittaa tarjoajien liiketoimintamalleja. Säilytyspalvelujen tarjoajien keskeisen aseman ja niiden tarjoamiin palveluihin liittyvien teknologisten keinojen ja valmiuksien vuoksi tarjoajilla on erityinen yhteiskunnallinen vastuu suojata palvelunsa terroristien väärinkäytöksiltä ja auttaa palvelujensa välityksellä verkossa levitettyyn terroristiseen sisältöön puuttumisessa ottaen samalla huomioon sananvapauden, mukaan luettuna vapaus ottaa vastaan ja jakaa tietoa ja ajatuksia avoimessa ja demokraattisessa yhteiskunnassa, perustavanlaatuisen merkityksen.
- (6) Unionin tason pyrkimykset terroristisen sisällön torjumiseksi verkossa alkoivat vuonna 2015 vapaaehtois pohjalta toimivan jäsenvaltioiden ja säilytyspalvelun tarjoajien välisen yhteistyön puitteissa. Kyseisten pyrkimysten lisäksi täytyy olla selkeä lainsäädännöllinen kehys, jotta voidaan edelleen vähentää terroristisen sisällön saatavuutta verkossa ja puuttua riittävällä tavalla tähän nopeasti kehittyvään ongelmaan. Lainsäädäntökehys pohjautuu vapaaehtoisiin, joita vahvistettiin komission suosituskella (EU) 2018/334⁽³⁾, ja se vastaa Euroopan parlamentin kehotuksiin vahvistaa toimenpiteitä laittomaan ja haitalliseen verkkosisältöön puuttumiseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2000/31/EY perustetun horisontaalisen kehyksen mukaisesti ja neuvoston kehotuksiin parantaa terroritekoihin yllyttävän verkkosisällön tunnistamista ja poistamista.
- (7) Tämän asetuksen soveltaminen ei saisi vaikuttaa direktiivin 2000/31/EY⁽⁴⁾ soveltamiseen. Erityisesti säilytyspalvelun tarjoajien tämän asetuksen nojalla toteuttamat toimenpiteet, erityistoimenpiteet mukaan luettuina, eivät itsessään saisi johtaa siihen, että kyseiseen palveluntarjoajaan ei voitaisi soveltaa mainitussa direktiivissä säädettyä vastuuta koskevaa poikkeusta. Tämä asetus ei vaikuta kansallisten viranomaisten ja tuomioistuinten valtuuksiin määrittää säilytyspalvelun tarjoajien vastuu erityistapauksissa, joissa kyseisessä direktiivissä vahvistetut ehdot vastuuta koskevasta poikkeuksesta eivät täyty.
- (8) Jos tämän asetuksen ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU⁽⁵⁾ välillä on ristiriitaa kyseisen direktiivin 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määriteltyjä audiovisuaalisia mediapalveluja koskevien säännösten osalta, olisi sovellettava direktiiviä 2010/13/EU. Tämä ei saisi vaikuttaa tässä asetuksessa säädettyihin, erityisesti videonjakoalustapalvelujen tarjoajia koskeviin, velvollisuuksiin.
- (9) Tässä asetuksessa olisi vahvistettava säännöt, joilla puututaan säilytyspalveluja koskeviin väärinkäytöksiin, joilla tähdätään verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen, ja taataan näin sisämarkkinoiden moitteeton toiminta. Kyseisten sääntöjen olisi noudatettava kaikilta osin perusoikeuksia, jotka on suojattu unionin oikeusjärjestyksessä ja erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja', taattuja perusoikeuksia.
- (10) Tällä asetuksella on tarkoitus parantaa yleistä turvallisuutta, ja sillä perustetaan asianmukaiset ja vahvat suojatoimet kyseessä olevien perusoikeuksien, mukaan lukien oikeus yksityiselämän kunnioittamiseen ja henkilötietojen suojaan, sananvapaus, mukaan lukien vapaus vastaanottaa ja jakaa tietoa, elinkeinovapaus sekä oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan, turvaamiseksi. Lisäksi kaikenlainen syrjintä on kiellettyä. Toimivaltaisten viranomaisten ja säilytyspalvelun tarjoajien olisi toteutettava ainoastaan sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä, asianmukaisia ja oikeasuhteisia demokraattisessa yhteiskunnassa, ottaen huomioon erityisesti, kuinka tärkeitä ovat sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus sekä tiedotusvälineiden vapaus ja moniarvoisuus, jotka ovat moniarvoisen ja demokraattisen yhteiskunnan kulmakiviä ja unionin perustana olevia arvoja. Toimenpiteet, jotka vaikuttavat sananvapauden ja tiedonvälityksen vapauden toteutumiseen, olisi rajattava tiukasti siten, että niillä puututaan terroristisen sisällön levittämiseen verkossa kunnioittaen samalla oikeutta vastaanottaa ja jakaa tietoa laillisesti, ja niissä olisi otettava huomioon säilytyspalvelun tarjoajien keskeinen tehtävä niiden helpottaessa julkista keskustelua sekä faktatiedon, mielipiteiden ja ajatusten välittämistä ja vastaanottamista lainsäädännön mukaisesti. Tehokkaat verkossa toteutettavat toimet verkossa olevaan terroristiseen sisältöön puuttumiseksi ja sananvapauden ja tiedonvälityksen vapauden suojelu eivät ole keskenään ristiriitaisia vaan toisiaan täydentäviä ja vahvistavia tavoitteita.

⁽³⁾ Komission suositus (EU) 2018/334, annettu 1 päivänä maaliskuuta 2018, toimenpiteistä laittoman verkkosisällön torjumiseksi (EUVL L 63, 6.3.2018, s. 50).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/31/EY, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2000, tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista ("direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä") (EYVL L 178, 17.7.2000, s. 1).

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tietyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) (OJ L 95, 15.4.2010, p. 1).

- (11) Niiden toimien selkeyttämiseksi, joita säilytyspalvelun tarjoajien ja toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava terroristisen sisällön verkossa tapahtuvaan levittämiseen puuttumiseksi, tässä asetuksessa olisi ennakoidussa tarkoituksessa vahvistettava terroristisen sisällön määritelmä, joka noudattaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2017/541 ⁽⁶⁾ vahvistettuja terrorismirikoksia koskevia määritelmiä. Koska on tarpeen puuttua kaikkein haitallisimpaan terrorismipropagandaan verkossa, määritelmän olisi katettava aineistot, jotka yllyttävät tai houkuttelevat terrorismirikosten tekemiseen tai edistämiseen, houkuttelevat osallistumaan terroristiryhmän toimintaan tai ihannoivat terroritoimintaa, myös levittämällä terrori-iskua kuvaavaa aineistoa. Määritelmään olisi myös kuuluttava sisältö, jossa annetaan terrorismirikosten toteuttamista tai niiden edistämistä varten räjähteiden, ampuma-aseiden tai muiden aseiden tai haitallisten tai vaarallisten aineiden taikka kemiallisten, biologisten tai radiologisten aineiden tai ydinmateriaalin (CBRN) valmistus- tai käyttöohjeita, tai muita erityisiä menetelmiä tai tekniikoita, kuten kohteen valintaa, koskevia ohjeita. Tällaista aineistoa ovat tekstit, kuvat, äänitallenteet ja videot sekä terrorismirikosten lähettäminen suorana, jotka lisäävät vaaraa siitä, että uusia tällaisia rikoksia tehdään. Arvioidessaan, täyttääkö aineisto tässä asetuksessa tarkoitetun terroristisen sisällön määritelmän, toimivaltaisten viranomaisten ja säilytyspalvelun tarjoajien olisi otettava huomioon muun muassa viestien luonne ja sanamuoto, asiayhteys, jossa viestit on esitetty, sekä se, kuinka todennäköisesti niillä on haitallisia seurauksia, jotka uhkaisivat ihmisten turvallisuutta. Arvioinnin kannalta olisi tärkeää selvittää, onko aineisto terroritekoihin sekaantuneisiin unionin luettelossa olevan henkilön, ryhmän tai yhteisön, johon sovelletaan rajoittavia toimenpiteitä, tuottamaa, kuuluuko se tällaiselle henkilölle, ryhmälle tai yhteisölle tai levitetäänkö sitä tällaisen henkilön, ryhmän tai yhteisön puolesta.
- (12) Opetus-, journalismi-, taide- tai tutkimustarkoituksessa levitettävää aineistoa tai terroritoiminnan vastaisia tiedotuskampanjoita ei olisi katsottava terroristiseksi sisällöksi. Määriteltäessä, onko sisällöntarjoajan tarjoama sisältö tässä asetuksessa määriteltyä 'terroristista sisältöä', huomioon olisi erityisesti otettava sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus, myös tiedotusvälineiden vapaus ja moniarvoisuus, sekä taiteen ja tutkimuksen vapaus. Erityisesti tapauksissa, joissa sisällöntarjoajalla on toimituksellinen vastuu, kaikissa levitetyn aineiston poistamista koskevilla päätöksissä olisi otettava huomioon unionin lainsäädännön, mukaan lukien perusoikeuskirjan, mukaisesti lehdistön ja tiedotusvälineiden sääntelyllä asetetut journalistiset standardit. Lisäksi radikaalien, kärkevien tai kiistanalaisten mielipiteiden esittämistä julkisessa keskustelussa arkaluonteisista poliittisista kysymyksistä ei olisi katsottava terroristiseksi sisällöksi.
- (13) Jotta voidaan tehokkaasti puuttua terroristisen sisällön levittämiseen verkossa ja taata samalla yksilöiden yksityiselämän kunnioittaminen, tätä asetusta olisi sovellettava tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoajiin, jotka säilyttävät ja levittävät yleisölle palvelun vastaanottajan antamia tietoja ja aineistoa tämän pyynnöstä, riippumatta siitä, onko tietojen säilyttäminen ja levittäminen luonteeltaan yksinomaan teknistä, automaattista ja passiivista. 'Säilyttämisellä' olisi katsottava tarkoitettavan datan säilyttämistä fyysisen tai virtuaalisen palvelimen muistissa. Näin ollen tämän asetuksen soveltamisalaan eivät kuuluisi pelkkien välityskanavien tai välimuistitalennuspalvelujen tarjoajat eivätkä muut internetin infrastruktuurin muilla tasoilla tarjottavien palvelujen, joihin ei kuulu säilyttämistä, tarjoajat, kuten rekisterit ja rekisterinpitäjät sekä verkkotunnusjärjestelmien (DNS), maksupalvelujen tai hajautetuilta palvelunestohyökkäyksiltä suojaavien palvelujen tarjoajat.
- (14) 'Yleisölle levittämisen' olisi sisällettävä tiedon saattaminen mahdollisesti rajattoman henkilömäärän saataville eli tiedon saattaminen helposti käyttäjien saataville yleisesti siten, ettei sisällöntarjoajalta edellytetä mitään toimenpiteitä, riippumatta siitä, tutustuvatko nämä henkilöt tosiasiaassa kyseiseen tietoon. Silloin kun tietoihin pääsy edellyttää rekisteröitymistä tai pääsyn sallimista tiettyyn käyttäjäryhmään, kyseistä tiedonvälitystä olisi pidettävä yleisölle levittämisenä ainoastaan, jos käyttäjät, jotka haluavat tutustua tietoon, rekisteröidään automaattisesti tai päästetään ryhmään automaattisesti ilman ihmisen tekemää päätöstä tai valintaa siitä, kenelle pääsy sallitaan. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1722 ⁽⁷⁾ 2 artiklan 5 alakohdassa määriteltyt henkilöiden väliset viestintäpalvelut, kuten sähköpostit tai yksityisviestipalvelut, eivät kuuluisi tämän asetuksen soveltamisalaan.

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta (EUVL L 88, 31.3.2017, s. 6).

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1722, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä (EUVL L 321, 17.12.2018, s. 36).

Tieto olisi katsottava tässä asetuksessa tarkoitetulla tavalla säilytetyksi ja yleisölle levitetyksi ainoastaan silloin, kun nämä toiminnot suoritetaan sisällöntarjoajan suoraan esittämästä pyynnöstä. Näin ollen tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle olisi jätettävä sellaisten palvelujen, kuten pilvi-infrastruktuurin, tarjoajat, jotka tarjotaan muiden kuin sisällöntarjoajan pyynnöstä ja jotka hyödyttävät sisällöntarjoajaa ainoastaan välillisesti. Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluisivat esimerkiksi sosiaalisen median tarjoajat, video-, kuva- ja äänimateriaalin jakamispalvelut, tiedostojenjakamispalvelut ja muut pilvipalvelut siltä osin kuin näitä palveluja käytetään säilytetyn tiedon saattamiseen yleisön saataville sisällöntarjoajan suorasta pyynnöstä. Jos säilytyspalvelun tarjoaja tarjoaa useita eri palveluja, tätä asetusta olisi sovellettava ainoastaan asetuksen soveltamisalaan kuuluvien palvelujen osalta.

- (15) Terroristista sisältöä levitetään yleisölle usein sellaisten palvelujen kautta, joita tarjoavat kolmansiin maihin sijoitautuneet säilytyspalvelun tarjoajat. Unionin käyttäjien suojelemiseksi ja sen varmistamiseksi, että kaikkiin digitaalisissa sisämarkkinoilla toimiviin palveluntarjoajiin sovelletaan samoja vaatimuksia, tätä asetusta olisi sovellettava kaikkiin unionissa tarjottujen asiaankuuluvien palvelujen tarjoajiin riippumatta siitä, missä maassa niiden päätoimipaikka sijaitsee. Säilytyspalvelun tarjoajan olisi katsottava tarjoavan palvelujaan unionissa, jos yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa sijaitsevien luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden on mahdollista käyttää sen tarjoamia palveluja ja jos sillä on olennainen yhteys kyseiseen yhteen tai useampaan jäsenvaltioon.
- (16) Olennaisen yhteyden unioniin olisi katsottava olevan olemassa, jos säilytyspalvelun tarjoaja on sijoittautunut unioniin, jos sen palveluja käyttää yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa huomattava määrä palvelun käyttäjiä, tai jos sen toimintoja on kohdennettu yhteen tai useampaan jäsenvaltioon. Toimintojen kohdentaminen yhteen tai useampaan jäsenvaltioon olisi määritettävä kaikkien asiaankuuluvien olosuhteiden perusteella, mukaan lukien asianomaisen jäsenvaltion virallisen kielen tai valuutan käytön kaltaisten tekijöiden perusteella, tai sen perusteella, että tavaroiden tai palvelujen tilaamiseen tällaisesta jäsenvaltiosta on olemassa mahdollisuus. Tällainen kohdentaminen voidaan päätellä myös siitä, että kansallisessa sovelluskaupassa on saatavilla asiaankuuluva sovellus, tai siitä, että säilytyspalvelun tarjoaja on mainostanut palvelujaan paikallisesti tai kyseisessä jäsenvaltiossa yleisesti käytetyllä taikalla siitä, miten asiakassuhteita hoidetaan, esimerkiksi asiakaspalvelun tarjoamisesta kyseisessä jäsenvaltiossa yleisesti käytetyllä kielellä. Olennaisen yhteyden olisi voitava olettaa olevan olemassa myös silloin, kun palveluntarjoaja suuntaa toimintaansa yhteen tai useampaan jäsenvaltioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012⁽⁸⁾ 17 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetulla tavalla. Sen, että palveluntarjoajan verkkosivusto, sähköpostiosoite tai muut yhteystiedot ovat saatavilla yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, ei kuitenkaan yksinään saisi riittää muodostamaan olennaista yhteyttä. Lisäksi sellaista palvelujen tarjoamista, jonka tarkoituksena on pelkäästään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/302⁽⁹⁾ vahvistetun syrjintäkiellon noudattaminen, ei olisi yksinomaan tällä perusteella katsottava muodostavan olennaista yhteyttä unioniin.
- (17) Olisi yhdenmukaistettava sellaisista poistamismääräyksistä johtuvat menettelyt ja velvoitteet, joiden nojalla säilytyspalvelun tarjoajien on toimivaltaisten viranomaisten suorittaman arvioinnin perusteella poistettava terroristista sisältöä tai estettävä pääsy siihen. Koska terroristinen sisältö leviää nopeasti verkossa, säilytyspalvelun tarjoajille olisi asetettava velvoite, jonka tarkoituksena on varmistaa, että poistamismääräyksessä terroristiseksi sisällöksi määritelty sisältö poistetaan tai siihen pääsy estetään kaikissa jäsenvaltioissa tunnin kuluessa poistamismääräyksen vastaanottamisesta. Toimivaltaisen viranomaisen olisi, asianmukaisesti perustelua hätätapauksia lukuun ottamatta, annettava säilytyspalvelun tarjoajalle tietoa menettelyistä ja sovellettavista määräajoista vähintään 12 tuntia ennen ensimmäisen poistamismääräyksen antamista kyseiselle säilytyspalvelun tarjoajalle. Asianmukaisesti perustellusta hätätapauksesta on kyse silloin, kun terroristisen sisällön poistaminen tai pääsyn estäminen siihen yli tuntia myöhemmin poistamismääräyksen vastaanottamisesta johtaisi vakavaan haittaan, kuten tilanteissa, joissa ihmishenkeen tai henkilön ruumiilliseen koskemattomuuteen kohdistuu välitön uhka tai joissa sisällössä kuvataan ihmishenkeen tai henkilön ruumiilliseen koskemattomuuteen parhailaan kohdistuvaa vahingontekoa. Toimivaltaisen viranomaisen olisi todettava tällaisen hätätapauksen olemassaolo ja esitettävä asianmukaiset perustelut poistamismääräykselle. Jos säilytyspalvelun tarjoaja ei pysty noudattamaan poistamismääräystä tunnin kuluessa sen vastaanottamisesta ylivoimaisen esteen tai tosiasiallisen mahdottomuuden vuoksi, myös objektiivisesti perusteltavissa olevien teknisten tai toiminnallisten syiden vuoksi, sen olisi ilmoitettava poistamismääräyksen antaneelle toimivaltaiselle viranomaiselle tästä mahdollisimman pian ja noudatettava poistamismääräystä heti, kun tilanne on ratkaistu.

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1215/2012, annettu 12 päivänä joulukuuta 2012, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (EUVL L 351, 20.12.2012, s. 1).

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/302, annettu 28 päivänä helmikuuta 2018, perusteettomien maarajoitusten ja muiden asiakkaiden kansallisuuteen tai asuin- tai sijoittautumispaikkaan perustuvien syrjinnän muotojen torjumisesta sisämarkkinoilla ja asetusten (EY) N:o 2006/2004 ja (EU) 2017/2394 sekä direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta (EUVL L 60 I, 2.3.2018, s. 1).

- (18) Poistamismääräyksen olisi sisällettävä perustelut, joiden vuoksi aineisto, joka on poistettava tai johon pääsy on estettävä, luokitellaan terroristiseksi sisällöksi sekä annettava riittävästi kyseisen tietoa sisällön paikallistamiseksi ilmoittamalla tarkka URL-osoite ja tarvittaessa mahdollisia lisätietoja, esimerkiksi kuvakaappaus kyseisestä sisällöstä. Kyseisten perustelujen avulla säilytyspalvelun tarjoajan ja viime kädessä sisällöntarjoajan olisi voitava käyttää tehokkaasti oikeuttaan oikeudelliseen muutoksenhakuun. Esitetyt perustelut eivät saisi johtaa arkaluonteisten tietojen paljastumiseen, jotka voisivat vaarantaa tutkinnan.
- (19) Toimivaltaisen viranomaisen olisi tämän asetuksen soveltamiseksi toimitettava poistamismääräys suoraan säilytyspalvelun tarjoajan nimeämälle tai perustamalle yhteyspisteelle sellaisella sähköisellä välineellä, josta voidaan esittää kirjallinen todiste niin, että palveluntarjoaja voi varmistua määräyksen aitoudesta, tarkka päivämäärä ja määräyksen lähetyks- ja vastaanottoajankohta mukaan luettuina, esimerkiksi suojatulla sähköpostilla tai alustalla tai muita suojattuja kanavia käyttäen, säilytyspalvelun tarjoajan käyttöön asettamat kanavat mukaan luettuina, henkilötietojen suojaa koskevan unionin oikeuden mukaisesti. Tämä vaatimus olisi voitava täyttää käyttämällä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 910/2014⁽¹⁰⁾ tarkoitettua hyväksyttyä sähköistä rekisteröityä jakelupalvelua. Jos säilytyspalvelun tarjoajalla on päätoimipaikka muussa jäsenvaltiossa kuin poistamismääräyksen antaneen toimivaltaisen viranomaisen jäsenvaltiossa tai jos sen laillinen edustaja asuu tai on sijoittautunut muuhun jäsenvaltioon kuin poistamismääräyksen antaneen toimivaltaisen viranomaisen jäsenvaltioon, poistamismääräyksen jäljennös olisi toimitettava samanaikaisesti kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.
- (20) Sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen, jossa säilytyspalvelujen tarjoajalla on päätoimipaikka tai jossa sen laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut, olisi voitava arvioida toisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten antama poistamismääräys sen selvittämiseksi, rikkooko se tätä asetusta tai perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia vakavasti tai ilmeisesti. Sekä sisällöntarjoajalla että säilytyspalvelun tarjoajalla olisi oltava oikeus pyytää tällaista arviointia sen jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta, jossa säilytyspalvelujen tarjoajalla on päätoimipaikka tai jossa sen laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut. Jos tällainen pyyntö esitetään, kyseisen toimivaltaisen viranomaisen olisi tehtävä päätös siitä, sisältääkö poistamismääräys tällaisen rikkomisen. Jos päätöksessä todetaan tällaisia rikkomisia, poistamismääräyksen oikeudellisten vaikutusten olisi lakattava. Arviointi olisi suoritettava pikaisesti sen varmistamiseksi, että sisältö, joka on virheellisesti poistettu tai johon pääsy on virheellisesti estetty, palautetaan mahdollisimman pian.
- (21) Säilytyspalvelun tarjoajien, joiden palveluja käytetään terroristisen sisällön levittämiseen, olisi sisällytettävä mahdollisiin ehtoihinsa ja edellytyksiinsä määräyksiä, joilla puututaan niiden palvelujen väärinkäyttöön terroristisen sisällön levittämiseen yleisölle. Niiden olisi sovellettava näitä määräyksiä huolellisesti, avoimesti, oikeasuhteisesti ja syrjimättömästi.
- (22) Koska terroristisen sisällön tunnistamiselle ja poistamiselle on olemassa laaja-alainen ja kiireellinen tarve, oikeasuhteiset ja tehokkaat ja oikeasuhteiset erityistoimenpiteet ovat olennainen tekijä verkossa olevaan terroristiseen sisältöön puuttumisessa. Voidakseen vähentää terroristisen sisällön saatavuutta palveluissaan säilytyspalvelun tarjoajien, joiden palveluja käytetään terroristisen sisällön levittämiseen, olisi otettava käyttöön erityistoimenpiteitä ottaen huomioon riskit ja terroristisen sisällön määrän niiden palveluissa sekä vaikutukset kolmansien osapuolten oikeuksiin ja tietojen saantiin liittyvään yleiseen etuun. Säilytyspalvelun tarjoajien olisi määritettävä, mitä asianmukaisia, tehokkaita ja oikeasuhteisia erityistoimenpiteitä olisi toteutettava terroristisen sisällön tunnistamiseksi ja poistamiseksi. Erityistoimenpiteisiin voisi kuulua asianmukaisia teknisiä tai operatiivisia toimenpiteitä tai valmiuksia, kuten henkilöstöön liittyviä tai teknisiä keinoja, joilla tunnistetaan terroristinen sisältö, poistetaan se tai estetään pääsy siihen ripeästi, mekanismeja, joilla käyttäjät voivat merkitä väitettyä terroristista sisältöä tai ilmoittaa siitä, tai muita toimenpiteitä, joita säilytyspalvelun tarjoaja pitää asianmukaisina ja tehokkaina terroristisen sisällön saatavuuteen puuttumiseksi palveluissaan.
- (23) Ottaessaan käyttöön erityistoimenpiteitä säilytyspalvelun tarjoajien olisi varmistettava, että perusoikeuskirjassa suojatut käyttäjien oikeudet sananvapauteen ja tiedonvälitykseen vapauteen sekä tiedotusvälineiden vapaus ja moniarvoisuus säilyvät. Muun muassa henkilötietojen suojelusta annetussa lainsäädännössä vahvistettujen vaatimusten lisäksi säilytyspalvelun tarjoajien olisi toimittava huolellisesti ja otettava tarvittaessa käyttöön suojatoimia, mukaan lukien ihmisen suorittamat valvonta- ja tarkistustoimet, sellaisten tahattomien tai virheellisten päätösten välttämiseksi, jotka johtavat muun kuin terroristisen sisällön poistamiseen tai siihen pääsyn estämiseen.

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 910/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 73).

- (24) Säilytyspalvelun tarjoajan olisi raportoitava toimivaltaiselle viranomaiselle käytössä olevista erityistoimenpiteistä, jotta kyseinen viranomainen voi määrittää, ovatko toimenpiteet tehokkaita ja oikeasuhteisia ja, jos käytössä on automaattisia keinoja, onko säilytyspalvelun tarjoajalla tarvittavat valmiudet ihmisen suorittamiin valvonta- ja tarkistustoimiin. Arvioidessaan toimenpiteiden tehokkuutta ja oikeasuhteisuutta toimivaltaisten viranomaisten olisi otettava huomioon asiaankuuluvat parametrit, mukaan lukien kyseessä olevalle säilytyspalvelun tarjoajalle osoitetujen poistamismääräysten lukumäärä, säilytyspalvelun tarjoajan koko ja taloudelliset valmiudet ja palveluntarjoajan tarjoaman palvelun vaikutus terroristisen sisällön levittämiseen (esimerkiksi unionissa sijaitsevien käyttäjien lukumäärän perusteella), sekä suojatoimet, jotka on otettu käyttöön sen palveluja koskeviin, terroristisen sisällön verkossa tapahtuvaan levittämiseen tähtääviin väärinkäytöksiin puuttumiseksi.
- (25) Toimivaltaisen viranomaisen olisi tarvittaessa voitava vaatia asianmukaisten, tehokkaiden ja oikeasuhteisten erityisten lisätoimenpiteiden käyttöönottoa, jos se katsoo, että käyttöön otetut erityistoimenpiteet ovat riittämättömiä riskeihin puuttumiseksi. Tällaisten erityisten lisätoimenpiteiden toteuttamista koskevan vaatimuksen ei olisi johdettava yleiseen velvoitteeseen valvoa tai pyrkiä aktiivisesti selvittämään tosiasioita direktiivin 2000/31/EY 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla taikka velvoitteeseen käyttää automaattisia välineitä. Säilytyspalvelujen tarjoajien olisi kuitenkin voitava päättää käyttää automaattisia välineitä, jos ne katsovat sen asianmukaiseksi ja välttämättömäksi, jotta niiden palveluja koskeviin, terroristisen sisällön levittämiseen tähtääviin väärinkäytöksiin voidaan puuttua tehokkaasti.
- (26) Erityistarkoituksia varten olisi vahvistettava säilytyspalvelun tarjoajia koskeva velvoite säilyttää poistettu sisältö ja siihen liittyvä data, ja velvoitteen kesto olisi rajoitettava sen mukaan, mikä on välttämätöntä. On tarpeen laajentaa säilytysvaatimus koskemaan poistettuun sisältöön liittyvää dataa siltä osin kuin se muussa tapauksessa katoaisi terroristisen sisällön poistamisen yhteydessä. Sisältöön liittyvää dataa voivat olla tilaajatiedot ('subscriber data'), erityisesti sisällöntarjoajan henkilöllisyyteen liittyvät tiedot, ja pääsyä koskevat tiedot ('access data'), mukaan lukien tiedot siitä, minä päivänä ja mihin aikaan sisällöntarjoaja on käyttänyt palvelua, tai palveluun sisään- ja uloskirjautumisen ajankohta, sekä internetpalvelujen tarjoajan sisällöntarjoajalle osoittama IP-osoite.
- (27) Velvoite säilyttää sisältö hallinnollista tai oikeudellista muutoksenhakumenettelyä varten on tarpeen ja perusteltua, jotta voidaan taata, että sisällöntarjoajia, joiden verkkoaineisto on poistettu tai joiden verkkoaineistoon pääsy on estetty, varten on tehokkaat oikeussuojakeinot ja jotta voidaan varmistaa sisällön palauttaminen kyseisen menettelyn tuloksesta riippuen. Velvoite säilyttää aineisto tutkinta- tai syytetarkoituksia varten on perusteltu ja tarpeen, koska aineisto voi osoittautua hyödylliseksi terroristisen toiminnan keskeyttämisen tai estämisen kannalta. Poistetun terroristisen sisällön säilyttäminen olisi näin ollen myös katsottava perustelluksi terrorismirikosten estämiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi ja niihin liittyvien syytetoimien toteuttamiseksi. Terroristinen sisältö ja siihen liittyvä data olisi säilytettävä vain rajoitetun ajan, joka on tarpeen, jotta lainvalvontaviranomaiset voivat tarkistaa terroristisen sisällön ja päättää, tarvitaanko sitä kyseisiin tarkoituksiin. Terrorismirikosten torjuntaa, havaitsemista ja tutkintaa ja niihin liittyviä syytetoimia varten tiedon säilyttämisvelvoite olisi rajattava koskemaan tietoja, joilla on todennäköisesti yhteys terrorismirikoksiin ja jotka voisivat sen vuoksi olla hyödyksi terrorismirikoksiin liittyvissä syytetoimissa tai yleiseen turvallisuuteen kohdistuvien vakavien riskien ehkäisemisessä. Jos säilytyspalvelun tarjoajat poistavat aineistoa tai estävät pääsyn siihen erityisesti omien erityistoimenpiteidensä avulla, niiden olisi ilmoitettava pikaisesti toimivaltaisille viranomaisille sisällöstä, joka käsittää tietoa, johon liittyy välitön henkeen kohdistuva uhka tai epäilty terrorismirikos.
- (28) Suhteellisuusperiaatteen toteutumisen varmistamiseksi säilytysajan enimmäiskestoksi olisi määritettävä kuusi kuukautta, jotta sisällöntarjoajilla on riittävästi aikaa käynnistää hallinnollinen tai oikeudellinen muutoksenhakumenettely tai jotta lainvalvontaviranomaisilla on pääsy terrorismirikosten tutkinnan ja niihin liittyvien syytetoimien kannalta asianmukaisiin tietoihin. Tätä ajanjaksoa olisi kuitenkin toimivaltaisen viranomaisen tai tuomioistuimen pyynnöstä voitava jatkaa tarpeelliseksi katsotuksi ajaksi, jos kyseisiä menettelyjä ei ole kuuden kuukauden kuluessa saatettu päätökseen. Säilytysajan keston olisi oltava riittävä, jotta lainvalvontaviranomaiset voivat säilyttää tutkintoihin ja syytetoimiin liittyvän tarvittavan aineiston ja jotta voidaan säilyttää tasapaino perusoikeuksien toteuttamiseen nähden.
- (29) Tämä asetus ei saisi vaikuttaa menettelyllisiin takeisiin tai tutkintatoimiin, jotka liittyvät sellaisten sisällön ja sisältöön liittyvän datan saatavuuteen, jotka on säilytetty terrorismirikoksen tutkintatarkoituksessa tai syytetoimien toteuttamistarkoituksessa, sellaisina kuin niistä säädetään unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä.

- (30) Säilytyspalvelun tarjoajien terroristista sisältöä koskevien käytäntöjen avoimuus on ratkaisevan tärkeää palvelun-tarjoajien vastuullisuuden parantamiseksi käyttäjiin nähden ja kansalaisten luottamuksen vahvistamiseksi digitaalisiin sisämarkkinoihin. Säilytyspalvelun tarjoajien, jotka ovat toteuttaneet tai joiden on tämän asetuksen nojalla täytynyt toteuttaa toimia tiettyinä kalenterivuonna, olisi asetettava julkisesti saataville vuosittain avoimuusselostus, joka sisältää tiedot terroristisen sisällön tunnistamiseksi ja poistamiseksi toteutetuista toiminna.
- (31) Toimivaltaisten viranomaisten olisi julkaistava vuosittaisia avoimuusselostuksia, jotka sisältävät tietoja annettujen poistamismääräysten lukumäärästä, sellaisten tapausten lukumäärästä, jossa määräystä ei ole pantu täytäntöön, erityistoimenpiteitä koskevien päätösten lukumäärästä, hallinnollisen tai oikeudellisen muutoksenhakumenettelyn kohteena olleiden tapausten lukumäärästä sekä seuraamuksia sellaisten päätösten lukumäärästä, joissa määrätään seuraamuksia.
- (32) Oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin on vahvistettu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 19 artiklassa ja perusoikeuskirjan 47 artiklassa. Kaikilla luonnollisilla henkilöillä ja oikeushenkilöillä on oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin toimivaltaisessa kansallisessa tuomioistuimessa sellaisia tämän asetuksen nojalla toteutettuja toimenpiteitä vastaan, jotka voivat haitata kyseisen henkilön oikeuksien toteutumista. Tähän oikeuteen olisi kuuluttava erityisesti säilytyspalvelun tarjoajan ja sisällöntarjoajan mahdollisuus riitauttaa poistamismääräys tai tämän asetuksen mukaisen poistamismääräyksen arvioinnin johdosta tehty päätös sen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jonka toimivaltainen viranomainen antoi kyseisen poistamismääräyksen tai teki kyseisen päätöksen. Oikeuteen kuuluu myös säilytyspalvelun tarjoajan mahdollisuus riitauttaa päätös erityistoimenpiteistä tai seuraamuksista sen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jonka toimivaltainen viranomainen teki kyseisen päätöksen.
- (33) Valitusmenettelyillä pyritään estämään sananvapauden ja tiedonvälityksen vapauden nojalla suojatun verkkosisällön virheelliset poistot tai siihen pääsyn virheellinen estäminen. Säilytyspalvelun tarjoajien olisi näin ollen otettava käyttöön käyttäjäystävälliset valitusmekanismit ja varmistettava, että valitukset käsitellään joutuisasti ja sisällöntarjoajaan nähden täysin avoimesti. Säilytyspalvelun tarjoajien vaatimus virheellisesti poistetun sisällön tai sisältöön virheellisesti estetyn pääsyn palauttamisesta ei saisi vaikuttaa säilytyspalvelun tarjoajan mahdollisuuteen valvoa omien ehtojensa ja edellytystensä toteutumista.
- (34) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 19 artiklan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan mukainen tehokas oikeussuoja edellyttää, että sisällön tarjoajille selviävät syyt siihen, miksi heidän tarjoamansa sisältö on poistettu tai pääsy siihen on estetty. Tätä varten säilytyspalvelun tarjoajan olisi asetettava sisällöntarjoajan saataville tiedot poistamisen tai pääsyn estämisen riitauttamista varten. Olosuhteista riippuen säilytyspalvelun tarjoajat voisivat korvata sisältöä, joka on poistettu tai johon pääsy on estetty, ilmoittamalla, että sisältö on poistettu tai pääsy siihen on estetty tämän asetuksen mukaisesti. Lisätietoja poistamisen tai pääsyn estämisen syistä sekä sisällöntarjoajan poistamista tai pääsyn estämistä koskevista oikeussuojakeinoista olisi annettava sisällöntarjoajan pyynnöstä. Jos toimivaltaiset viranomaiset päättävät yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä, myös tutkinnan yhteydessä, että sisällön poistamisesta tai siihen pääsyn estämisestä on epäasianmukaista tai haitallista ilmoittaa suoraan sisällöntarjoajalle, toimivaltaisten viranomaisten olisi tiedotettava tästä säilytyspalvelun tarjoajalle.
- (35) Tämän asetuksen soveltamiseksi kunkin jäsenvaltion olisi nimettävä toimivaltainen viranomainen. Tämä vaatimus ei saisi välttämättä edellyttää uuden viranomaisen perustamista, ja tässä asetuksessa säädettyihin tehtäviin olisi voitava nimetä olemassa oleva elin. Tässä asetuksessa olisi edellytettävä poistamismääräysten antamisesta, poistamismääräysten arvioinnista, erityistoimenpiteiden valvomisesta ja seuraamusten määrittämisestä vastaavien viranomaisten nimeämistä, samalla kun jäsenvaltioiden olisi voitava itse päättää nimeämiensä toimivaltaisten viranomaisten lukumäärä ja se, ovatko nimettävät toimivaltaiset viranomaiset hallinto-, lainvalvonta- vai oikeusviranomaisia. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset suorittavat tehtävänsä objektiivisesti ja syrjimättömästi eivätkä pyri saamaan tai ota vastaan tällä asetuksella niille annettujen tehtävien hoitamista koskevia ohjeita miltaan muulta elimeltä. Tämä ei saisi estää kansallisen valtiosääntöoikeuden mukaista valvontaa. Jäsenvaltioiden olisi annettava tämän asetuksen mukaisesti nimetyt toimivaltaiset viranomaiset tiedoksi komissiolle, jonka olisi julkaistava verkkorekisteri, jossa luetellaan toimivaltaiset viranomaiset. Kyseisen verkkorekisterin olisi oltava helposti saatavilla, jotta säilytyspalvelun tarjoajat voivat todentaa poistamismääräysten aitouden nopeasti.

- (36) Toiminnan päällekkäisyyksien ja mahdollisten tutkintaan sekaantumisen välttämiseksi sekä asianomaisten säilytyspalvelun tarjoajien kustannusten minimoimiseksi toimivaltaisten viranomaisten olisi vaihdettava tietoja, koordinoitava ja tehtävä yhteistyötä keskenään ja tarvittaessa Europolin kanssa ennen kuin ne antavat poistamismääräyksiä. Tehdessään päätöksen siitä, annetaanko poistamismääräys, toimivaltaisen viranomaisen olisi otettava asianmukaisesti huomioon mahdolliset ilmoitukset tutkintaan sekaantumisesta (keskinäisten häiriövaikutusten välttäminen). Kun yhden jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen ilmoittaa toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle olemassa olevasta poistamismääräyksestä, samaa asiaa koskevaa poistamismääräystä ei saisi antaa. Europol voi antaa tukea tämän asetuksen säännösten täytäntöönpanoa varten nykyisen toimeksiantonsa ja voimassa olevan lainsäädäntökehyksen mukaisesti.
- (37) Säilytyspalvelun tarjoajien toteuttamien erityistoimenpiteiden tehokkuuden ja riittävän yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi toimivaltaisten viranomaisten olisi sovittava toimiaan yhteen ja tehtävä yhteistyötä keskenään käymistään keskusteluista säilytyspalvelun tarjoajien kanssa koskien poistamismääräyksiä ja erityistoimenpiteiden määrittämistä, toteuttamista ja arvioimista. Koordinointia ja yhteistyötä tarvitaan myös muiden tämän asetuksen täytäntöönpanoon liittyvien toimenpiteiden osalta, myös seuraamuksia koskevien sääntöjen antamisessa sekä seuraamusten määräämisessä. Komission olisi helpotettava tällaista koordinointia ja yhteistyötä.
- (38) On olennaisen tärkeää, että seuraamusten määräämisestä vastaavan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on täysin tietoinen poistamismääräysten antamisesta ja niistä seuraavista keskusteluista säilytyspalvelun tarjoajien ja muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä. Tätä tarkoitusta varten jäsenvaltioiden olisi varmistettava asianmukaiset ja suojatut viestintäkanavat ja -mekanismit, joilla asiaankuuluvia tietoja voidaan jakaa oikea-aikaisesti.
- (39) Tietojenvaihdon nopeuttamiseksi toimivaltaisten viranomaisten ja säilytyspalvelun tarjoajien välillä ja päällekkäisyyksien välttämiseksi jäsenvaltioita kannustetaan hyödyntämään Europolin kehittämää erityisiä työkaluja, kuten nykyistä internetsisällöstä ilmoittamista koskevaa hallintasovellusta tai sen seuraajia.
- (40) Jäsenvaltioiden ja Europolin antamat sisältöä koskevat ilmoitukset ovat osoittautuneet tehokkaaksi ja nopeaksi keinoksi tiedottaa säilytyspalvelun tarjoajille niiden palveluissa saatavilla olevasta tietynlaisesta sisällöstä, jolloin ne voivat toteuttaa pikaisia toimia. Tällaisten ilmoitusten, jotka ovat mekanismi, jolla säilytyspalvelun tarjoajille ilmoitetaan tiedoista, joita voitaisiin pitää terroristisena sisällönä, olisi oltava saatavilla poistamismääräysten lisäksi, jotta palveluntarjoaja voi vapaaehtoisesti tarkistaa kyseisen sisällön yhteensopivuuden omien ehtojensa ja edellytystensä kanssa. Säilytyspalvelun tarjoaja tekee lopullisen päätöksen siitä, poistetaanko sisältö sen perusteella, että ne eivät ole yhteensopivia säilytyspalvelun tarjoajan ehtojen ja edellytysten kanssa. Tämä asetus ei saisi vaikuttaa Europolin toimeksiantoon, sellaisena kuin se on vahvistettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/794⁽¹⁾. Näin ollen mitään tässä asetuksessa olevaa ei olisi tulkittava niin, että se estää jäsenvaltioita ja Europolia käyttämästä sisältöä koskevia ilmoituksia verkossa olevaan terroristiseen sisältöön puuttumisen välineenä.
- (41) Kun otetaan huomioon tietynlaisesta verkossa olevasta terroristisesta sisällöstä aiheutuvat erityisen vakavat seuraukset, säilytyspalvelun tarjoajan olisi viipymättä ilmoitettava asianomaisen jäsenvaltion asianomaisille viranomaisille tai sen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, johon säilytyspalvelun tarjoaja on sijoittautunut tai jossa sillä on laillinen edustaja, terroristisesta sisällöstä, johon liittyy välitön henkeen kohdistuva uhka tai epäily terrorismirikos. Suhteellisuusperiaatteen toteutumisen varmistamiseksi kyseisen velvoitteen olisi koskettava ainoastaan direktiivissä (EU) 2017/541 3 artiklan 1 kohdassa määriteltyjä terrorismirikoksia. Kyseinen ilmoittamisvelvoite ei saisi tarkoittaa, että säilytyspalvelun tarjoajien olisi aktiivisesti etsittävä todisteita tällaisesta välittömästä henkeen kohdistuvasta uhasta tai epäilystä terrorismirikoksesta. Asianomaiseksi jäsenvaltioksi olisi katsottava jäsenvaltio, jolla on lainkäyttövalta kyseisten terrorismirikosten tutkinnassa ja niihin liittyvissä syytetoimissa rikoksenteikijän tai rikoksen mahdollisen uhrin kansallisuuden taikka terroriteon kohteen sijainnin perusteella. Säilytyspalvelun tarjoajien olisi epäselvissä tapauksissa toimitettava kyseiset tiedot Europolille, jonka olisi toimeksiantonsa nojalla toteutettava asiaan kuuluvia jatkotoimia, joihin kuuluu kyseisten tietojen välittäminen asiaankuuluville kansallisille viranomaisille. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten olisi sallittava käyttää kyseisiä tietoja unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön nojalla käytettävissä olevien tutkintatoimien käynnistämiseen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/794, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 135, 24.5.2016, s. 53).

- (42) Säilytyspalvelun tarjoajien olisi nimettävä tai perustettava omat yhteyspisteensä poistamismääräysten ripeän käsittelyn helpottamiseksi. Yhteyspisteen olisi oltava olemassa vain toiminnallisista syistä. Yhteyspisteen olisi perustuttava palveluntarjoajan sisäiseen tai ulkoistettuun erityiseen välineeseen, jolla poistamismääräykset voidaan lähettää sähköisesti, sekä tekniseen tai yksilölliseen välineeseen, jolla poistamismääräykset ja sisältöä koskevat ilmoitukset voidaan käsitellä ripeästi. Säilytyspalvelun tarjoajan yhteyspisteen sijaintipaikan ei tarvitse olla unionin alueella, ja säilytyspalvelun tarjoajan olisi tämän asetuksen soveltamiseksi saatava vapaasti käyttää jo olemassa olevaa yhteyspistettä edellyttäen, että tämä pystyy tarjoamaan tässä asetuksessa säädetyt toiminnot. Jotta terroristinen sisältö voidaan poistaa tai että pääsy siihen voidaan estää tunnin kuluessa poistamismääräyksen vastaanottamisesta, säilytyspalvelun tarjoajan, jonka palveluja käytetään terroristisen sisällön levittämiseen, yhteyspisteen olisi oltava käytettävissä kaikkina aikoina. Yhteyspistettä koskevista tiedoista olisi käytävä ilmi, millä kielellä yhteyspiste palvelee. Säilytyspalvelun tarjoajien ja toimivaltaisten viranomaisten välisen viestinnän helpottamiseksi säilytyspalvelun tarjoajia kannustetaan hyväksymään viestintäkieleksi jokin unionin toimitusten virallisista kielistä, jolla myös niiden ehdot ja edellytykset ovat saatavilla.
- (43) Koska säilytyspalvelun tarjoajilla ei ole yleistä velvoitetta fyysiseen läsnäoloon unionin alueella, on tarpeen selkeyttää, minkä jäsenvaltion lainkäyttövalan alaisuuteen unionissa palvelujaan tarjoava säilytyspalvelun tarjoaja kuuluu. Yleensä säilytyspalvelun tarjoaja kuuluu sen jäsenvaltion lainkäyttövaltaan, jossa sillä on päätoimipaikka tai jossa sen nimeämä laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut. Tämä ei saisi vaikuttaa toimivalta-sääntöihin, jotka on vahvistettu poistamismääräyksiä ja tämän asetuksen mukaisen poistamismääräyksen arvioinnin johdosta tehtyjä päätöksiä varten. Sellaisten säilytyspalvelun tarjoajien osalta, joilla ei ole unionissa toimipaikkaa eikä nimettyä laillista edustajaa, millä tahansa jäsenvaltiolla olisi kuitenkin oltava lainkäyttövalta ja niiden olisi siten voitava määrätä seuraamuksia edellyttäen, että *ne bis in idem* -periaatetta noudatetaan.
- (44) Säilytyspalvelun tarjoajien, jotka eivät ole sijoittautuneet unioniin, olisi kirjallisesti nimettävä itselleen laillinen edustaja, jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen noudattaminen ja tästä asetuksesta johtuvien velvoitteiden täytäntöönpano. Säilytyspalvelun tarjoajien olisi voitava käyttää jo muihin tarkoituksiin nimeämänsä laillista edustajaa edellyttäen, että tämä kykenee täyttämään tässä asetuksessa säädetyt tehtävät. Laillisella edustajalla olisi oltava valtuudet toimia säilytyspalvelun tarjoajan puolesta.
- (45) Seuraamukset ovat tarpeen sen varmistamiseksi, että säilytyspalvelun tarjoajat panevat tämän asetuksen tehokkaasti täytäntöön. Jäsenvaltioiden olisi laadittava säännöt seuraamuksista, jotka voivat olla hallinnollisia tai rikosoikeudellisia, sekä tarvittaessa sakkojen antamista koskevat ohjeet. Yksittäisissä tapauksissa noudattamatta jättämisistä voitaisiin määrätä seuraamuksia noudattaen kuitenkin *ne bis in idem* -periaatetta ja suhteellisuusperiaatetta ja varmistaen samalla, että kyseisissä seuraamuksissa otetaan huomioon järjestelmälliset noudattamatta jättämiset. Seuraamukset voisivat vaihdella esimerkiksi vähäisissä rikkomisissa annettavista virallisista varoituksista vakavammista ja järjestelmällisemmissä rikkomisissa määrättäviin taloudellisiin seuraamuksiin. Erityisen vakavia seuraamuksia olisi määrättävä siinä tapauksessa, että säilytyspalvelun tarjoaja rikkoo järjestelmällisesti tai jatkuvasti velvoitetta poistaa terroristinen sisältö tai estää pääsy siihen tunnin kuluessa poistamismääräyksen vastaanottamisesta. Oikeusvarmuuden takaamiseksi tässä asetuksessa olisi vahvistettava, millaisten rikkomusten perusteella seuraamuksia voidaan määrätä ja millaiset olosuhteet vaikuttavat tällaisten seuraamusten lajin ja tason arviointiin. Harkittaessa taloudellisia seuraamuksia olisi otettava huomioon palveluntarjoajan taloudelliset resurssit. Toimivaltaisen viranomaisen olisi myös otettava huomioon se, onko säilytyspalvelun tarjoaja komission suosituksessa 2003/361/EY⁽¹²⁾ tarkoitettu startup-yritys taikka mikroyritys taikka pieni tai keskisuuri yritys. Huomioon olisi otettava myös muita olosuhteita kuten se, oliko säilytyspalvelun tarjoajan toiminta objektiivisesti varomatonta tai moitittavaa ja oliko rikkominen tuottamuksellista vai tahallista. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tämän asetuksen rikkomisesta määrättävillä seuraamuksilla ei kannusteta muun kuin terroristisen aineiston poistamiseen.
- (46) Standardoitujen mallipohjien käyttö helpottaa yhteistyötä ja tietojenvaihtoa toimivaltaisten viranomaisten ja säilytyspalvelun tarjoajien välillä, mikä nopeuttaa ja tehostaa viestintää. On erityisen tärkeää varmistaa, että poistamismääräyksen vastaanottamisen jälkeen toimiin ryhdytään joutuisasti. Mallipohjat vähentävät käännoškustannuksia ja auttavat osaltaan varmistamaan korkeamman menettelyn laadun. Palautemallipohjat mahdollistavat vakiomuotoisen tiedonvaihdon erityisesti tilanteissa, joissa säilytyspalvelun tarjoajat eivät pysty noudattamaan poistamismääräyksiä. Todennetuilla lähetyskanavilla voidaan taata poistamismääräyksen aitous, mukaan lukien määräyksen lähetys- ja vastaanotto päivämäärän ja -kellonajan oikeellisuus.

⁽¹²⁾ Komission suositus 2003/361/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

- (47) Jotta tämän asetuksen soveltamiseksi käytettävien mallipohjien sisältöä voidaan tarvittaessa muokata nopeasti, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti tämän asetuksen liitteiden muuttamiseksi. Jotta voidaan ottaa huomioon teknologian ja asiaankuuluvan lainsäädäntökehityksen kehitys, komissiolle olisi myös siirrettävä valta hyväksyä delegoituja säädöksiä tämän asetuksen täydentämiseksi teknisillä vaatimuksilla sähköisistä keinoista, joita toimivaltaisten viranomaisten on käytettävä poistamismääräysten lähettämisessä. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa⁽¹³⁾ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.
- (48) Jäsenvaltioiden olisi kerättävä tietoa tämän asetuksen täytäntöönpanosta. Jäsenvaltioiden olisi voitava käyttää säilytyspalvelun tarjoajien avoimuusselostuksia ja täydentää niitä tarvittaessa yksityiskohtaisemmillä tiedoilla, kuten tähän asetukseen perustuvilla omilla avoimuusselostuksillaan. Tämän asetuksen täytäntöönpanon arvioinnin tueksi olisi perustettava yksityiskohtainen ohjelma tämän asetuksen tuotosten, tulosten ja vaikutusten seurantaan varten.
- (49) Täytäntöönpanokertomuksen havaintojen ja päätelmien sekä seurannan tulosten perusteella komission olisi tehtävä tätä asetusta koskeva arviointi kolmen vuoden kuluessa sen voimaantulopäivästä. Arvioinnin olisi perustuttava kriteereihin, jotka ovat tehokkuus, tarpeellisuus, oikeasuhteisuus, tuloksellisuus, merkityksellisyys, johdonmukaisuus ja unionin lisäarvo. Siinä olisi arvioitava tämän asetuksen mukaisten erilaisten operatiivisten ja teknisten toimenpiteiden toimintaa, mukaan lukien terroristisen sisällön havaitsemista, tunnistamista ja poistamista tehostavien toimenpiteiden tehokkuutta, oikeasuhtaisuutta, suoja-toimenpiteiden tehokkuutta sekä mahdollisia vaikutuksia perusoikeuksiin, kuten sananvapauteen ja vapauten vastaanottamiseen ja jakamiseen tietoa, tiedotusvälineiden vapaus ja monitoroimattomuus mukaan lukien, ja elinkeinonvapauten sekä oikeuteen yksityiselämään ja oikeuteen henkilötietojen suojaan. Komission olisi myös arvioitava mahdollisia vaikutuksia kolmansien osapuolten intresseihin.
- (50) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on digitaalisten sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistaminen puuttumalla verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen, vaan se voidaan rajoittamisen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I JAKSO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan yhdenmukaiset säännöt puuttumiseksi säilytyspalvelujen väärinkäyttöön verkossa tapahtuvan terroristisen sisällön levittämiseen yleisölle, erityisesti seuraavat:

- a) kohtuullisia ja oikeasuhteisia huolellisuusvelvollisuuksia koskevat säännöt, joita säilytyspalvelun tarjoajien on noudatettava puuttuakseen terroristisen sisällön levittämiseen yleisölle palvelujensa kautta ja varmistaakseen tarvittaessa tällaisen sisällön poistamisen tai tällaiseen sisältöön pääsyn estämisen joutuisasti;

⁽¹³⁾ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

- b) toimenpiteet, jotka jäsenvaltioiden on otettava käyttöön unionin lainsäädännön ja asianmukaisten suojatoimien mukaisesti, jotta voidaan suojella perusoikeuksia, erityisesti sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta avoimessa ja demokraattisessa yhteiskunnassa, jotta
- i) tunnistetaan terroristinen sisältö ja varmistetaan, että säilytyspalvelun tarjoajat poistavat terroristisen sisällön joutuisasti; sekä
- ii) helpotetaan yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten, säilytyspalvelun tarjoajien ja tarvittaessa Europolin kanssa.
2. Tätä asetusta sovelletaan yleisölle tietoa levittäviin säilytyspalvelun tarjoajiin, siltä osin kuin ne tarjoavat palveluja unionissa, riippumatta siitä, missä niiden päätoimipaikka sijaitsee.
3. Aineistoa, jota levitetään yleisölle opetus-, journalismi-, taide- tai tutkimustarkoituksessa tai terroritoiminnan ehkäisy- tai torjuntatarkoituksessa, mukaan luettuna aineisto, jossa esitetään kärkeviä tai kiistanalaisia näkemyksiä julkisen keskustelun yhteydessä, ei katsota terroristiseksi sisällöksi. Aineiston levittämisen todellinen tarkoitus on arvioitava ja samalla on tutkittava, levitetäänkö aineistoa kyseisiin tarkoituksiin.
4. Tämä asetus ei vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa tarkoitettuja oikeuksia, vapauksia ja periaatteita, eikä sen soveltaminen vaikuta sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta, mukaan lukien tiedotusvälineiden vapaus ja moniarvoisuus, koskeviin periaatteisiin.
5. Tämä asetus ei rajoita direktiivien 2000/31/EY ja 2010/13/EU soveltamista. Direktiiviä 2010/13/EU sovelletaan sen 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määriteltyjen audiovisuaalisten mediapalvelujen osalta.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) 'säilytyspalvelun tarjoajalla' sellaisten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535 ⁽¹⁴⁾ 1 artiklan b alakohdassa määriteltyjen palvelujen tarjoajaa, jotka käsittävät sisällöntarjoajien tarjoamien tietojen säilytyksen näiden pyynnöstä;
- 2) 'sisällöntarjoajalla' käyttäjää, joka on tarjonnut tiedot, joita säilytyspalvelun tarjoaja säilyttää tai on säilyttänyt ja on levittänyt yleisölle käyttäjän pyynnöstä;
- 3) 'yleisölle levittämällä' tiedon asettamista mahdollisesti rajattoman henkilömäärän saataville sisällöntarjoajan pyynnöstä;
- 4) 'palvelujen tarjoamisella unionissa' sen mahdollistamista, että luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa voivat käyttää sellaisen säilytyspalvelun tarjoajan palveluja, jolla on olennainen yhteys kyseiseen yhteen tai useampaan jäsenvaltioon;
- 5) 'olennaisella yhteydellä' säilytyspalvelun tarjoajan yhteyttä yhteen tai useampaan jäsenvaltioon, joka johtuu joko säilytyspalvelun tarjoajan sijoittautumisesta unioniin tai erityisistä tosiseikoista, kuten esimerkiksi:
- a) sillä on merkittävä määrä sen palvelujen käyttäjiä yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa; tai
- b) sen toiminnot on kohdennettu yhteen tai useampaan jäsenvaltioon;
- 6) 'terrorismirikoksilla' direktiivin (EU) 2017/541 3 artiklassa määriteltyjä rikoksia;

⁽¹⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/1535, annettu 9 päivänä syyskuuta 2015, teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisesta noudatettavasta menettelystä (EUVL L 241, 17.9.2015, s. 1).

- 7) 'terroristisella sisällöllä' yhtä tai useampaa seuraavista aineistoista, eli aineistoa, jossa:
- a) yllätetään jonkin direktiivin (EU) 2017/541 3 artiklan 1 kohdan a–i alakohdassa tarkoitettujen rikosten tekemiseen, jos tällainen aineisto esimerkiksi terroritekoja ihannoimalla edistää suoraan tai välillisesti terrorismirikosten tekemistä ja siten aiheuttaa yhden tai useamman tällaisen rikoksen toteuttamisen vaaran;
 - b) houkutellaan yksittäistä henkilöä tai henkilöryhmää tekemään jokin direktiivin (EU) 2017/541 3 artiklan 1 kohdan a–i alakohdassa lueteltu rikos tai edistämään sitä;
 - c) houkutellaan yksittäistä henkilöä tai henkilöryhmää osallistumaan terroristiryhmän toimintaan direktiivin (EU) 2017/541 4 artiklan b alakohdassa tarkoitetulla tavalla;
 - d) annetaan ohjeita räjähteiden, ampuma-aseiden tai muiden aseiden taikka myrkyllisten tai haitallisten aineiden valmistuksesta tai käytöstä tai muista menetelmistä tai tekniikoista, joiden tarkoituksena on tehdä jokin direktiivin (EU) 2017/541 3 artiklan 1 kohdan a–i alakohdassa tarkoitettu terrorismirikos tai edistää sen tekemistä;
 - e) uhataan tehdä jokin direktiivin (EU) 2017/541 3 artiklan 1 kohdan a–i alakohdassa tarkoitettu rikos;
- 8) 'ehdoilla ja edellytyksillä' kaikkia ehtoja, edellytyksiä ja lausekkeita, niiden nimityksestä tai muodosta riippumatta, joita sovelletaan säilytyspalvelun tarjoajan ja sen käyttäjien väliseen sopimussuhteeseen;
- 9) 'päätoimipaikalla' säilytyspalvelun tarjoajan pääkonttoria tai sääntömääräistä kotipaikkaa, jossa harjoitetaan keskeisiä taloudellisia toimintoja ja toiminnan määräämisvaltaa.

II JAKSO

TOIMENPITEET, JOILLA PUUTUTAAN TERRORISTISEN SISÄLLÖN LEVITTÄMISEEN VERKOSSA

3 artikla

Poistamismääräykset

1. Kunkin jäsenvaltion toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet antaa poistamismääräys, jolla säilytyspalvelun tarjoajia veloitetaan poistamaan tietty terroristinen sisältö tai estämään pääsy terroristiseen sisältöön kaikissa jäsenvaltioissa.
2. Jos toimivaltainen viranomainen ei ole aikaisemmin antanut poistamismääräystä tietylle säilytyspalvelun tarjoajalle, sen on annettava kyseiselle säilytyspalvelun tarjoajalle tietoa menettelyistä ja sovellettavista määräajoista vähintään 12 tuntia ennen poistamismääräyksen antamista.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta asianmukaisesti perustelluissa hätätapauksissa.

3. Säilytyspalvelun tarjoajien on poistettava terroristinen sisältö tai estettävä pääsy terroristiseen sisältöön kaikissa jäsenvaltioissa mahdollisimman pian ja joka tapauksessa tunnin kuluessa poistamismääräyksen vastaanottamisesta.

4. Toimivaltaisten viranomaisten on annettava poistamismääräys käyttäen liitteessä I olevaa mallipohjaa. Poistamismääräysten on sisällettävä seuraavat seikat:

- a) poistamismääräyksen antaneen toimivaltaisen viranomaisen tunnistetiedot ja kyseisen toimivaltaisen viranomaisen suorittama poistamismääräyksen todentaminen;
- b) riittävän yksityiskohtaiset perustelut sille, miksi kyseessä olevaa sisältöä pidetään terroristisena sisältönä, ja viittaus 2 artiklan 7 kohdassa tarkoitettuun asianomaisten aineiston tyyppiin;
- c) tarkka URL-osoite ja tarvittaessa lisätietoja, joiden avulla terroristinen sisältö voidaan tunnistaa;
- d) viittaus tähän asetukseen poistamismääräyksen oikeusperustana;
- e) päivämäärä ja aikaleima sekä poistamismääräyksen antaneen toimivaltaisen viranomaisen sähköinen allekirjoitus;

f) helposti ymmärrettävät tiedot säilytyspalvelun tarjoajan ja sisällöntarjoajan käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista, mukaan lukien tiedot toimivaltaiselle viranomaiselle osoitettavasta muutoksenhausta sekä muutoksenhausta tuomioistuimessa ja muutoksenhaun määräajoista;

g) silloin kun se on tarpeellista ja oikeasuhteista, 11 artiklan 3 kohdan mukainen päätös olla antamatta tietoja terroristisen sisällön poistamisesta tai siihen pääsyn estämisestä.

5. Toimivaltaisen viranomaisen on osoitettava poistamismääräykset säilytyspalvelun tarjoajan päätoimipaikkaan tai sen 17 artiklan mukaisesti nimeämälle lailliselle edustajalle.

Kyseisen toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava poistamismääräys 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun yhteyspisteeseen sähköisesti tavalla, josta voi jäädä kirjallinen todiste edellytyksillä, joiden ansiosta voidaan todentaa lähettäjä sekä määräyksen lähettämisen ja vastaanottamisen päivämäärän ja ajankohdan oikeellisuus.

6. Säilytyspalvelun tarjoajan on liitteessä II olevaa mallipohjaa käyttäen ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle terroristisen sisällön poistamisesta tai terroristiseen sisältöön pääsyn estämisestä kaikissa jäsenvaltioissa ja erityisesti poistamisen tai pääsyn estämisen ajankohdasta.

7. Jos säilytyspalvelun tarjoaja ei voi noudattaa poistamismääräystä ylivoimaisen esteen tai säilytyspalvelun tarjoajasta johtumattoman tosiasiallisen mahdottomuuden vuoksi, mukaan lukien objektiivisesti perusteltavissa olevat tekniset ja toiminnalliset syyt, sen on ilmoitettava asiasta ilman aiheetonta viivästystä poistamismääräyksen antaneelle toimivaltaiselle viranomaiselle kyseisistä syistä tähän käyttäen liitteessä III olevaa mallipohjaa.

Edellä 3 kohdassa säädettyä määräaika sovelletaan heti, kun tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja syitä ei enää ole.

8. Jos säilytyspalvelun tarjoaja ei voi noudattaa poistamismääräystä, koska siinä on ilmeisiä virheitä tai siinä ei ole riittävästi tietoa määräyksen täytäntöön panemiseksi, sen on ilmoitettava asiasta poistamismääräyksen antaneelle toimivaltaiselle viranomaiselle ilman aiheetonta viivästystä sekä pyydyttävä tarvittavia selvennyksiä käyttäen liitteessä III olevaa mallipohjaa.

Edellä 3 kohdassa säädettyä määräaika alkaa kulua heti, kun säilytyspalvelujen tarjoaja on vastaanottanut tarpeelliset selvennykset.

9. Poistamismääräyksestä tulee lopullinen, kun muutoksenhaun määräaika on päättynyt eikä muutosta ole haettu kansallisen lainsäädännön mukaisesti tai kun poistamismääräys on vahvistettu muutoksenhaun jälkeen.

Kun poistamismääräyksestä tulee lopullinen, poistamismääräyksen antaneen toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava asiasta 12 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettulle sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa säilytyspalvelun tarjoajalla on päätoimipaikka tai jossa sen laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut.

4 artikla

Rajat ylittäviin poistamismääräyksiin sovellettava menettely

1. Jos säilytyspalvelun tarjoajan päätoimipaikka tai sen laillinen edustaja ei sijaitse samassa jäsenvaltiossa kuin poistamismääräyksen antanut toimivaltainen viranomainen, kyseisen viranomaisen on toimitettava samanaikaisesti poistamismääräyksen jäljennös sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa säilytyspalvelun tarjoajalla on päätoimipaikka tai jossa sen laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut, jollei 3 artiklasta muuta johdu.

2. Kun säilytyspalvelun tarjoaja vastaanottaa tässä artiklassa tarkoitetun poistamismääräyksen, sen on toteutettava 3 artiklassa säädetyt toimenpiteet ja lisäksi tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kyseinen sisältö voidaan palauttaa tai pääsy siihen voidaan sallia uudelleen tämän artiklan 7 kohdan mukaisesti.

3. Sen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, jossa säilytyspalvelun tarjoajalla on päätoimipaikka tai jossa sen laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut, voi 72 tunnin kuluessa poistamismääräyksen jäljennöksen vastaanottamisesta 1 kohdan mukaisesti arvioida poistamismääräyksen sen selvittämiseksi, rikkooko se asetusta tai perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia vakavasti tai ilmeisesti.

Jos se toteaa rikkomisen, sen on saman määräajan kuluessa tehtävä asiasta perusteltu päätös.

4. Säilytyspalvelun tarjoajalla ja sisällöntarjoajalla on oikeus esittää 48 tunnin kuluessa joko poistamismääräyksen tai 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa säilytyspalvelun tarjoajalla on päätoimipaikka tai jossa sen laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut, perusteltu pyyntö arvioida poistamismääräys tämän artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti.

Kyseisen toimivaltaisen viranomaisen on 72 tunnin kuluessa pyynnön vastaanottamisesta poistamismääräyksen arvioituaan tehtävä perusteltu päätös, jossa se esittää toteamuksensa siitä, onko rikkominen todettu.

5. Toimivaltaisen viranomaisen on ennen päätöksen tekemistä 3 kohdan toisen alakohdan tai ennen päätöksen, jossa rikkominen todetaan, tekemistä 4 kohdan toisen alakohdan nojalla ilmoitettava poistamismääräyksen antaneelle toimivaltaiselle viranomaiselle aikomuksestaan tehdä kyseinen päätös sekä esitettävä syyt tähän.

6. Kun sen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, jossa säilytyspalvelun tarjoajalla on päätoimipaikka tai jossa sen laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut, tekee tarkoitetun perustellun päätöksen tämän artiklan 3 tai 4 kohdan mukaisesti, sen on viipymättä toimitettava kyseinen päätös poistamismääräyksen antaneelle viranomaiselle, säilytyspalvelun tarjoajalle, sisällöntarjoajalle, joka pyysi arviointia tämän artiklan 4 kohdan mukaisesti, sekä 14 artiklan mukaisesti Europolille. Jos päätöksessä todetaan tämän artiklan 3 tai 4 kohdassa tarkoitettu rikkominen, poistamismääräyksen oikeudelliset vaikutukset lakkaavat.

7. Saatuaan 6 kohdan mukaisesti toimitetun päätöksen, jossa rikkominen todetaan, asianomaisen säilytyspalvelun tarjoajan on välittömästi palautettava poistettu sisältö tai sallittava pääsy siihen uudelleen, sanotun kuitenkin vaikuttamatta tarjoajan mahdollisuuteen valvoa omien ehtojen ja edellytystensä toteutumista unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

5 artikla

Erityistoimenpiteet

1. Säilytyspalvelun tarjoajan, jonka palveluja käytetään 4 kohdassa tarkoitetun terroristisen sisällön levittämiseen, on tapauksen mukaan sisällytettävä ehtoihinsa ja edellytyksiinsä määräyksiä, joilla puututaan sen palvelujen käyttöön terroristisen sisällön levittämiseen yleisölle, ja sovellettava niitä.

Säilytyspalvelujen tarjoajan on toimittava huolellisesti, oikeasuhteisesti ja syrjimättömästi ottaen kaikissa olosuhteissa asianmukaisesti huomioon käyttäjien perusoikeudet ja erityisesti sananvapauden ja tiedonvälityksen vapauden perustavanlaatuisen merkityksen avoimessa ja demokraattisessa yhteiskunnassa ja välttämällä sellaisen aineiston poistamista, joka ei ole terroristista sisältöä.

2. Jos säilytyspalvelun tarjoajan palveluja käytetään terroristisen sisällön levittämiseen 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla, sen on toteutettava erityistoimenpiteitä suojatakseen palvelunsa terroristisen sisällön levittämiseltä yleisölle.

Säilytyspalvelun tarjoaja päättää, mitä erityistoimenpiteitä se toteuttaa. Tällaisiin toimenpiteisiin voi kuulua yksi tai useampi seuraavista:

- a) asianmukaiset tekniset ja operatiiviset toimenpiteet tai valmiudet, kuten asianmukaiset henkilöstöön liittyvät tai tekniset keinot, joilla tunnistetaan ja ripeästi poistetaan terroristinen sisältö tai estetään pääsy siihen;
- b) helposti saatavilla olevat ja käyttäjäystävälliset mekanismit, joilla käyttäjät voivat merkitä väitettyä terroristista sisältöä tai ilmoittaa siitä säilytyspalvelun tarjoajalle;
- c) muut mekanismit, joilla tiedotetaan säilytyspalvelun tarjoajalle sen palveluissa olevasta terroristisesta sisällöstä, kuten käyttäjien mahdollisuus valvoa sisältöä;
- d) muut toimenpiteet, joita säilytyspalvelun tarjoaja pitää asianmukaisina terroristisen sisällön saatavuuteen puuttumiseksi palveluissaan.

3. Säilytyspalvelun tarjoajan erityistoimenpiteiden on täytettävä kaikki seuraavat edellytykset:

- a) niillä on voitava tehokkaasti vähentää säilytyspalvelujen tarjoajan palvelujen käyttöä terroristisen sisällön levittämiseen;
- b) niiden on oltava kohdennettuja ja oikeasuhteisia ja niissä on otettava huomioon erityisesti se, miten vakavalla tavalla säilytyspalvelujen tarjoajan palveluja käytetään terroristisen sisällön levittämiseen, sekä säilytyspalvelun tarjoajan tekniset ja operatiiviset valmiudet, talouden vakaus, säilytyspalvelujen tarjoajan palvelun käyttäjien lukumäärä ja tarjotun sisällön määrä;
- c) niiden toteuttamisessa on otettava täysimääräisesti huomioon käyttäjien oikeudet ja oikeutetut edut, erityisesti käyttäjien perusoikeudet, kuten sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus, oikeus yksityiselämän kunnioittamiseen ja henkilö-tietojen suojaan;
- d) niitä on toteutettava huolellisesti ja syrjimättömästi.

Kun erityistoimenpiteisiin sisältyy teknisten toimenpiteiden käyttö, on tarjottava asianmukaiset ja tehokkaat suojatoimet, joilla varmistetaan toimenpiteiden paikkansapitävyys ja vältetään sellaisen aineiston poistaminen, joka ei ole terroristista sisältöä, erityisesti ihmisen suorittamilla valvonta- ja tarkistustoimilla.

4. Säilytyspalvelun tarjoajan palveluja käytetään terroristisen sisällön levittämiseen, kun sen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, jossa tarjoajalla on päätoimipaikka tai jossa sen laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut, on:

- a) tehnyt objektiivisiin seikkoihin – kuten siihen, että säilytyspalvelun tarjoaja on saanut vähintään kaksi poistamismääräystä 12 edeltävän kuukauden aikana – perustuvan päätöksen, jossa todetaan, että sen palveluja käytetään terroristisen sisällön levittämiseen; ja
- b) ilmoittanut a alakohdassa tarkoitetun päätöksen säilytyspalvelun tarjoajalle.

5. Vastaanotettuaan 4 kohdassa tai tapauksen mukaan 6 kohdassa tarkoitetun päätöksen säilytyspalvelun tarjoajan on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle erityistoimenpiteistä, joita se on toteuttanut tai joita se aikoo toteuttaa noudattaakseen 2 ja 3 kohtaa. Ilmoitus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa päätöksen vastaanottamisesta ja tämän jälkeen vuosittain. Kyseinen velvoite lakkaa, kun toimivaltainen viranomainen on vahvistanut 7 kohdassa tarkoitetusta pyynnöstä, ettei säilytyspalvelujen tarjoajan palveluja enää käytetä terroristisen sisällön levittämiseen.

6. Jos toimivaltainen viranomainen katsoo 5 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusten ja tarvittaessa muiden objektiivisten seikkojen perusteella, etteivät erityistoimenpiteet noudata 2 ja 3 kohtaa, kyseisen toimivaltaisen viranomaisen on osoitettava säilytyspalvelun tarjoajalle päätös, jossa sitä vaaditaan toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 2 ja 3 kohtaa noudatetaan.

Säilytyspalvelun tarjoaja päättää, mitä erityistoimenpiteitä se toteuttaa.

7. Säilytyspalvelun tarjoaja voi milloin tahansa pyytää toimivaltaista viranomaista tarkastelemaan uudelleen 4 tai 6 kohdassa tarkoitettuja päätöksiä ja tarvittaessa muuttamaan niitä tai kumoamaan ne.

Toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta sitä koskeva, objektiivisiin seikkoihin perustuva perusteltu päätös ja ilmoitettava kyseisestä päätöksestä säilytyspalvelun tarjoajalle.

8. Tämän artiklan mukaiset vaatimukset erityistoimenpiteiden toteuttamisesta eivät vaikuta direktiivin 2000/31/EY 15 artiklan 1 kohdan soveltamiseen eivätkä ne aseta säilytyspalvelun tarjoajille yleistä velvoitetta valvoa siirtämiään ja tallentamiaan tietoja tai pyrkiä aktiivisesti saamaan selville laitonta toimintaa osoittavia tosiasioita tai olosuhteita.

Vaatimukset erityistoimenpiteiden toteuttamisesta eivät sisällä säilytyspalvelun tarjoajan velvoitetta käyttää automaattisia välineitä.

6 artikla

Sisällön ja siihen liittyvän datan säilyttäminen

1. Säilytyspalvelun tarjoajien on säilytettävä terroristinen sisältö, joka on poistettu tai johon pääsy on estetty poistamismääräyksen tai 3 tai 5 artiklan mukaisten erityistoimenpiteiden seurauksena, sekä sisältöön liittyvä data, joka on poistettu terroristisen sisällön poistamisen vuoksi ja jota tarvitaan:

- a) terroristisen sisällön ja siihen liittyvän datan poistamisesta tai siihen pääsyn estämisestä tehtyjä päätöksiä koskevissa 10 artiklan mukaisissa hallinnollisissa tai oikeudellisissa muutoksenhakumenettelyissä tai päätöksiä koskevien valitusten käsittelyssä; tai
- b) terrorismirikosten ehkäisemisessä, havaitsemisessa, tutkinnassa ja niihin liittyvien syytetoimien toteuttamisessa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu terroristinen sisältö ja siihen liittyvä data on säilytettävä kuuden kuukauden ajan poistamisesta tai pääsyn estämisestä. Toimivaltaisen viranomaisen tai tuomioistuimen pyynnöstä terroristinen sisältö on säilytettävä määrätyn lisäajan ainoastaan, jos ja niin kauan kuin se on tarpeen 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja meneillään olevia hallinnollisia ja oikeudellisia muutoksenhakumenettelyjä varten.

3. Säilytyspalvelun tarjoajien on varmistettava, että 1 kohdan mukaisesti säilytettyyn terroristiseen sisältöön ja siihen liittyvään dataan sovelletaan asianmukaisia teknisiä ja organisatorisia suojatoimia.

Kyseisillä teknisillä ja organisatorisilla suojatoimilla on varmistettava, että säilytettyyn terroristiseen sisältöön ja siihen liittyvään dataan on pääsy ainoastaan 1 kohdassa tarkoitetuissa tarkoituksissa ja sitä voidaan käsitellä ainoastaan näissä tarkoituksissa, sekä turvattava asiaan liittyvien henkilötietojen korkeatasoinen suoja. Säilytyspalvelun tarjoajien on tarvittaessa tarkistettava ja päivitettävä kyseisiä suojatoimia.

III JAKSO

SUOJATOIMET JA VASTUUVELVOLLISUUS

7 artikla

Säilytyspalvelun tarjoajien avoimuusvelvoitteet

1. Säilytyspalvelun tarjoajien on esitettävä selvästi ehdoissaan ja edellytyksissään toimintapolitiikkansa terroristisen sisällön levittämiseen puuttumiseksi, mukaan lukien tarvittaessa mielekäs selvitys erityistoimenpiteiden ja tapauksen mukaan myös automaattisten välineiden käytöstä.

2. Säilytyspalvelun tarjoajan, joka on toteuttanut toimia terroristisen sisällön levittämiseen puuttumiseksi tai jota on vaadittu toteuttamaan toimia tämän asetuksen nojalla tiettyä kalenterivuonna, on asetettava julkisesti saataville avoimuusselostus kyseisenä vuonna toteutetuista kyseisistä toiminnoista. Niiden on julkaistava selostus ennen seuraavan vuoden 1 päivää maaliskuuta.

3. Avoimuusselostuksissa on oltava vähintään seuraavat tiedot:

- a) tiedot säilytyspalvelun tarjoajan toimenpiteistä terroristisen sisällön tunnistamiseksi ja poistamiseksi tai pääsyn siihen estämiseksi;
- b) tiedot säilytyspalvelun tarjoajan toimenpiteistä sellaisen aineiston uudelleen verkossa esittämiseen puuttumiseksi, joka on jo poistettu tai johon pääsy on jo estetty siksi, että sitä pidettiin terroristisena sisältönä, erityisesti jos on käytetty automaattisia välineitä;
- c) niiden terrorististen sisältöjen lukumäärä, jotka on poistettu tai joihin pääsy on estetty joko poistamismääräysten tai erityistoimenpiteiden seurauksena, ja niiden määräysten lukumäärä, joissa tarkoitettua sisältöä ei ole poistettu tai pääsy niihin estetty 3 artiklan 7 kohdan ensimmäisen alakohdan ja 3 artiklan 8 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti, sekä kieltäytymisen syyt;
- d) säilytyspalvelun tarjoajan 10 artiklan mukaisesti käsittelemien valitusten lukumäärä ja niiden käsittelyn tulokset;
- e) säilytyspalvelun tarjoajan käynnistämien hallinnollisten tai oikeudellisten muutoksenhakumenettelyjen lukumäärä ja tulokset;

- f) niiden tapausten lukumäärä, joissa säilytyspalvelun tarjoajaa vaadittiin palauttamaan sisältö hallinnollisen tai oikeudellisen muutoksenhakumenettelyn tuloksena;
- g) niiden tapausten lukumäärä, joissa säilytyspalvelun tarjoaja palautti sisällön tai pääsyn siihen tutkittuaan sisällöntarjoajan valituksen.

8 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten avoimuusselostukset

1. Toimivaltaisten viranomaisten on julkaistava vuotuiset avoimuusselostukset tämän asetuksen nojalla toteuttamistaan toimista. Selostuksissa on oltava kyseessä olevalta vuodelta vähintään seuraavat tiedot:
 - a) edellä 3 artiklan nojalla annettujen poistamismääräysten lukumäärä, 4 artiklan 1 kohdan mukaiset poistamismääräykset eriteltyinä, ja 4 artiklan mukaisesti arvioitujen poistamismääräysten lukumäärä ja tiedot asianomaisten säilytyspalvelun tarjoajien kyseisten poistamismääräysten täytäntöönpanosta, mukaan luettuina niiden tapausten lukumäärä, joissa terroristinen sisältö poistettiin tai siihen pääsyn estettiin, ja niiden tapausten lukumäärä, joissa terroristista sisältöä ei poistettu tai siihen pääsyä ei estetty;
 - b) edellä 5 artiklan 6 tai 7 kohdan mukaisesti tehtyjen päätösten lukumäärä ja tiedot asianomaisten säilytyspalvelun tarjoajien kyseisten poistamismääräysten täytäntöönpanosta, mukaan luettuina kuvaus erityistoimenpiteistä;
 - c) niiden tapausten lukumäärä, joissa poistamismääräyksiin ja 5 artiklan 4 ja 6 kohdan mukaisesti tehtyihin päätöksiin haettiin muutosta hallinnollisissa tai oikeudellisissa muutoksenhakumenettelyissä, ja tiedot kyseisten menettelyjen tuloksista;
 - d) niiden päätösten lukumäärä, jossa määrätään seuraamuksia 18 artiklan nojalla, mukaan luettuna kuvaus määrätyn seuraamuksen tyypistä.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut vuosittaiset avoimuusselostukset eivät saa sisältää tietoja, jotka voivat vaarantaa meneillään olevat terrorismirikosten estämis-, havaitsemis- tai tutkintatoimet tai niihin liittyvät syytetoimet taikka kansallisen turvallisuuden.

9 artikla

Oikeussuojakeinot

1. Säilytyspalvelun tarjoajilla, jotka ovat saaneet 3 artiklan 1 kohdan nojalla annetun poistamismääräyksen tai 4 artiklan 4 tai 5 artiklan 4, 6 tai 7 kohdan nojalla annetun päätöksen, on oltava oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin. Kyseiseen oikeuteen on kuuluttava oikeus riitauttaa tällainen poistamismääräys poistamismääräyksen antaneen toimivaltaisen viranomaisen jäsenvaltion tuomioistuimissa ja oikeus riitauttaa 4 artiklan 4 kohdan tai 5 artiklan 4, 6 tai 7 kohdan nojalla annettu päätös päätöksen tehneen toimivaltaisen viranomaisen jäsenvaltion tuomioistuimissa.
2. Sisällöntarjoajilla, joiden sisältö on poistettu tai siihen pääsy on estetty poistamismääräyksen seurauksena, on oltava oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin. Kyseiseen oikeuteen on kuuluttava oikeus riitauttaa 3 artiklan 1 kohdan nojalla annettu poistamismääräys poistamismääräyksen antaneen toimivaltaisen viranomaisen jäsenvaltion tuomioistuimissa ja oikeus riitauttaa 4 artiklan 4 kohdan nojalla annettu päätös päätöksen tehneen toimivaltaisen viranomaisen jäsenvaltion tuomioistuimissa.
3. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön tehokkaita menettelyjä tässä artikkelissa tarkoitettujen oikeuksien käyttöä varten.

10 artikla

Valitusmekanismit

1. Kunkin säilytyspalvelun tarjoajien on otettava käyttöön tehokas ja saatavilla oleva mekanismi, jonka avulla sisällöntarjoajat, joiden sisältö on poistettu tai siihen pääsy on estetty 5 artiklan mukaisten erityistoimenpiteiden seurauksena, voivat tehdä poistamista tai pääsyn estämistä koskevan valituksen, jossa ne vaativat sisällön tai siihen pääsyn palauttamista.

2. Kunkin säilytyspalvelun tarjoajan on käsiteltävä kaikki 1 kohdassa tarkoitetun mekanismin välityksellä vastaanottamansa valitukset joutuisasti ja palautettava sisältö tai pääsy siihen ilman aiheutonta viivytystä, jos sen poistaminen tai siihen pääsyn estäminen ei ole ollut perusteltua. Säilytyspalvelun tarjoajan on ilmoitettava valituksen tekijälle valituksen tuloksesta kahden viikon kuluessa valituksen vastaanottamisesta.

Jos valitus hylätään, säilytyspalvelujen tarjoajan on ilmoitettava valittajalle päätöksensä syyt.

Sisällön tai siihen pääsyn palauttaminen ei estä käynnistämästä hallinnollisia tai oikeudellisia muutoksenhakumenettelyjä säilytyspalvelun tarjoajan tai toimivaltaisen viranomaisen päätöstä vastaan.

11 artikla

Sisällöntarjoajille annettavat tiedot

1. Kun säilytyspalvelun tarjoajat poistavat terroristista sisältöä tai estävät pääsyn siihen, niiden on annettava sisällöntarjoajalle tiedot tällaisesta poistamisesta tai pääsyn estämisestä.

2. Säilytyspalvelun tarjoajan on sisällöntarjoajan pyynnöstä joko annettava tälle tiedot poistamisen tai pääsyn estämisen syistä ja tämän oikeudesta riitauttaa poistamismääräys tai toimitettava tälle poistamismääräyksen jäljennös.

3. Edellä olevan 1 ja 2 kohdan mukaista veloitetta ei sovelleta, jos toimivaltainen poistamismääräyksen antanut viranomainen päättää, että on tarpeellista ja oikeasuhteista, että syyt jätetään paljastamatta yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä – esimerkiksi terrorismirikosten ehkäisemisen, tutkinnan, havaitsemisen ja niihin liittyvien syytetoimien toteuttamisen vuoksi – niin pitkään kuin on tarpeen, mutta enintään kuusi viikkoa päätöksen tekemisestä. Tällaisessa tapauksessa säilytyspalvelun tarjoaja ei saa paljastaa mitään tietoja terroristisen sisällön poistamisesta tai siihen pääsyn estämisestä.

Jos perustellut syyt ovat edelleen olemassa, kyseinen toimivaltainen viranomainen voi jatkaa tätä ajanjaksoa vielä kuudella viikolla, jos tällainen syiden paljastamatta jättäminen on edelleen perusteltua.

IV JAKSO

TOIMIVALTAISET VIRANOMAISET JA YHTEISTYÖ

12 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten nimeäminen

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi viranomainen, jonka toimivaltaan kuuluu:

- a) poistamismääräysten antaminen 3 artiklan nojalla;
- b) poistamismääräysten arviointi 4 artiklan nojalla;
- c) erityistoimenpiteiden toteuttamisen valvonta 5 artiklan nojalla;
- d) seuraamusten määrääminen 18 artiklan nojalla.

2. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että nimetään tai perustetaan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun toimivaltaisten viranomaisten yhteydessä oleva yhteyspiste käsittelemään kyseisen viranomaisen antamiin poistamismääräyksiin liittyvät selvennyspyynnöt ja palautteet.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yhteyspistettä koskevat tiedot asetetaan julkisesti saataville.

3. Jäsenvaltioiden on viimeistään 7 päivänä kesäkuuta 2022 ilmoitettava komissiolle 1 kohdassa tarkoitetun yhden tai useamman toimivaltaisen nimi ja siihen mahdollisesti tehtävät muutokset. Komissio julkaisee kyseisen ilmoituksen ja siihen mahdollisesti tehtävät muutokset *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

4. Komissio perustaa viimeistään 7 päivänä kesäkuuta 2022 sähköisen rekisterin, joka sisältää kaikki 1 kohdassa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset ja niiden 2 kohdan mukaisesti nimetyt tai perustetut yhteyspisteet. Komissio julkaisee säännöllisesti mahdolliset muutokset niihin.

13 artikla

Toimivaltaiset viranomaiset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden toimivaltaisilla viranomaisilla on tarvittavat valtuudet ja riittävät resurssit tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja tämän asetuksen mukaisten velvoitteidensa täyttämiseksi.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden toimivaltaiset viranomaiset suorittavat tämän asetuksen mukaiset tehtävänsä objektiivisesti, syrjimättömästi ja perusoikeuksia täysimääräisesti kunnioittaen. Toimivaltaiset viranomaiset eivät saa pyrkii saamaan tai ottaa vastaan 12 artiklan 1 kohdan mukaisten tehtäviensä hoitamista koskevia ohjeita miltään muulta elimeltä.

Ensimmäinen alakohta ei estä kansallisen valtiosääntöoikeuden mukaista valvontaa.

14 artikla

Säilytyspalvelun tarjoajien, toimivaltaisten viranomaisten ja Europolin välinen yhteistyö

1. Toimivaltaisten viranomaisten on vaihdettava tietoja ja tehtävä yhteistyötä keskenään ja tarvittaessa Europolin kanssa poistamismääräysten osalta, erityisesti jotta voidaan välttää toimien päällekkäisyydet, parantaa koordinoitua ja välttää eri jäsenvaltioiden tutkintatoimiin puuttuminen.
2. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on vaihdettava tietoja, koordinoitava toimia ja tehtävä yhteistyötä 12 artiklan 1 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten kanssa 5 artiklan nojalla toteutettujen erityistoimenpiteiden ja 18 artiklan nojalla määrättyjen seuraamusten osalta. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 12 artiklan 1 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitettulla toimivaltaisella viranomaisella on hallussaan kaikki asiaankuuluvat tiedot.
3. Edellä olevan 1 kohdan soveltamiseksi jäsenvaltioiden annettava käyttöön asianmukaiset ja suojatut viestintäkanavat tai -mekanismit, joilla varmistetaan asiaankuuluvien tietojen oikea-aikainen vaihtaminen.
4. Jäsenvaltiot ja säilytyspalvelun tarjoajat voivat tämän asetuksen panemiseksi tehokkaasti täytäntöön ja toimien päällekkäisyyksien välttämiseksi halutessaan hyödyntää seuraavissa toimitissa erityisiä, myös Europolin käyttöön ottamia välineitä, helpottaakseen erityisesti:
 - a) 3 artiklassa tarkoitettujen poistamismääräysten käsittelyä ja siihen liittyvää palautetta; ja
 - b) 5 artiklassa tarkoitettujen erityistoimenpiteiden määrittämiseen ja toteuttamiseen liittyvää yhteistyötä.
5. Jos säilytyspalvelun tarjoaja saa tietoa terroristisesta sisällöstä, johon liittyy välitön henkeen kohdistuva uhka, sen on viipymättä ilmoitettava tiedoista asianomaisissa jäsenvaltioissa rikosten tutkinnassa ja syytetoimissa toimivaltaisille viranomaisille. Jos tai asianomaisia jäsenvaltioita ei pystytä määrittämään, säilytyspalvelun tarjoajan on ilmoitettava tiedoista 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulle yhteyspisteelle siinä jäsenvaltiossa, jossa sillä on päätoimipaikka tai jossa sen laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut, ja myös toimitettava tiedot terroristisesta sisällöstä Europolille asianmukaisia jatkotoimia varten.
6. Toimivaltaisia viranomaisia kannustetaan toimittamaan poistamismääräysten jäljennökset Europolille, jotta tämä voi laatia vuosikertomuksen, johon sisältyy analyysi säilytyspalvelun tarjoajille tämän asetuksen mukaisesti annettujen poistamismääräysten tai pääsyn estämistä koskevien määräysten kohteena olevan terroristisen sisällön tyypeistä.

15 artikla

Säilytyspalvelun tarjoajien yhteyspisteet

1. Kunkin säilytyspalvelun tarjoajan on nimettävä tai perustettava yhteyspiste, joka ottaa vastaan poistamismääräykset sähköisesti ja varmistaa niiden ripeän käsittelyn 3 ja 4 artiklan mukaisesti. Säilytyspalvelun tarjoajien on varmistettava, että tiedot yhteyspisteestä asetetaan julkisesti saataville.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissa on ilmoitettava ne unionin toimielinten viralliset kielet, sellaisena kuin niihin viitataan asetuksessa N:o 1/58 ⁽¹⁵⁾, joilla yhteyspisteeseen voidaan olla yhteydessä ja joilla 3 artiklassa tarkoitettuihin poistamismääräyksiin liittyvä tietojenvaihto tapahtuu. Kyseisiin kieliin on kuuluttava vähintään yksi sen jäsenvaltion virallisista kielistä, jossa säilytyspalvelun tarjoajalla on päätoimipaikka tai jossa sen laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut.

V JAKSO

TÄYTÄNTÖÖNPANO JA TÄYTÄNTÖÖNPANON VALVONTA

16 artikla

Lainkäyttövalta

1. Jäsenvaltiolla, jossa säilytyspalvelun tarjoajan päätoimipaikka sijaitsee, on lainkäyttövalta 5, 18 ja 21 artiklaa sovellettaessa. Säilytyspalvelun tarjoajan, jonka päätoimipaikka ei sijaitse unionissa, katsotaan kuuluvan sen jäsenvaltion lainkäyttövalan alaisuuteen, jossa laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut.
2. Jos säilytyspalvelun tarjoaja, jonka päätoimipaikka ei sijaitse unionissa, ei nimeä itselleen laillista edustajaa, lainkäyttövalta on kaikilla jäsenvaltioilla.
3. Kun jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen päättää käyttää lainkäyttövaltaansa 2 kohdan nojalla, sen on ilmoitettava asiasta kaikkien muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille.

17 artikla

Laillinen edustaja

1. Säilytyspalvelun tarjoajan, jonka päätoimipaikka ei sijaitse unionissa, on nimettävä kirjallisesti luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö unionissa toimivaksi lailliseksi edustajakseen, joka on vastuussa toimivaltaisten viranomaisten antamien poistamismääräysten, pyyntöjen ja päätösten vastaanottamisesta, noudattamisesta ja täytäntöönpanosta.
 2. Säilytyspalvelun tarjoajan on annettava lailliselle edustajalleen ne valtuudet ja resurssit, jotka tämä tarvitsee noudattaa kyseisiä poistamispäätöksiä ja määräyksiä ja tehdä niiden yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa.
- Laillisen edustajan asuin- tai sijoittautumipaikan on oltava jossakin niistä jäsenvaltioista, jossa säilytyspalvelun tarjoaja tarjoaa palvelujaan.
3. Laillinen edustaja voidaan asettaa vastuuseen tämän asetuksen rikkomisista, sanotun kuitenkin vaikuttamatta mahdollisiin vahingonkorvausvaatimuksiin ja oikeustoimiin säilytyspalvelun tarjoajaa vastaan.
 4. Säilytyspalvelun tarjoajan on ilmoitettava nimeämisestä 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettulle toimivaltaiselle viranomaiselle siinä jäsenvaltiossa, jossa sen laillisen edustajan asuin- tai sijoittautumipaikka on.

Säilytyspalvelun tarjoajan on asetettava laillista edustajaa koskevat tiedot julkisesti saataville.

VI JAKSO

LOPPUSÄÄNNÖKSET

18 artikla

Seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä säilytyspalvelun tarjoajien tämän asetuksen säännösten rikkomisiin sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Tällaiset seuraamukset on rajattava koskemaan ainoastaan 3 artiklan 3 ja 6 kohdan, 4 artiklan 2 ja 7 kohdan, 5 artiklan 1, 2, 3, 5 ja 6 kohdan, 6, 7, 10 ja 11 artiklan, 14 artiklan 5 kohdan, 15 artiklan 1 kohdan ja 17 artiklan rikkomisia.

⁽¹⁵⁾ Asetus N:o 1 Euroopan talousyhteisössä käytettäviä kieliä koskevista järjestelyistä (EYVL 17, 6.10.1958, s. 385).

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on viimeistään 7 päivänä kesäkuuta 2022 ilmoitettava komissiolle kyseiset säännöt ja toimenpiteet, ja niiden on ilmoitettava sille viipymättä kaikista kyseisiä sääntöjä ja toimenpiteitä koskevista myöhemmistä muutoksista.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun toimivaltaiset viranomaiset päättävät seuraamuksen määräämisestä ja määrittävät seuraamuksen tyyppiä ja tasoa, ne ottavat huomioon kaikki olennaiset olosuhteet, mukaan lukien:

- a) rikkomisen luonne, vakavuus ja kesto;
- b) se, oliko rikkominen tahallista tai tuottamuksellista;
- c) säilytyspalvelun tarjoajan aiemmat rikkomiset;
- d) säilytyspalvelun tarjoajan talouden vakaus;
- e) säilytyspalvelun tarjoajan toimivaltaisten viranomaisten kanssa tekemän yhteistyön taso;
- f) säilytyspalvelun tarjoajan luonne ja koko, erityisesti se, onko tämä mikroyritys, tai pieni tai keskisuuri yritys;
- g) säilytyspalvelun tarjoajan rikkomiseen liittyvän syyllisyyden aste, ottaen huomioon säilytyspalvelun tarjoajan toteuttamat tekniset ja organisatoriset toimenpiteet tämän asetuksen noudattamiseksi.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 3 artiklan 3 kohdan mukaisten velvoitteiden systemaattisesta ja jatkuvasta noudattamatta jättämisestä määrätään taloudellisia seuraamuksia, joiden määrä on enintään 4 prosenttia säilytyspalvelun tarjoajan edellisen tilikauden kokonaisliikevaihdosta.

19 artikla

Tekniset vaatimukset ja liitteitä koskevat muutokset

1. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 20 artiklan mukaisesti tämän asetuksen täydentämiseksi tarvittavilla teknisillä vaatimuksilla, jotka koskevat sähköisiä keinoja, joita toimivaltaisten viranomaisten on käytettävä poistamismääräysten toimittamisessa.
2. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 20 artiklan mukaisesti liitteiden muuttamiseksi, jotta voidaan vastata tehokkaasti mahdolliseen tarpeeseen parantaa poistamismääräysten mallipohjien sisältöä ja toimittaa poistamismääräysten täytäntöönpanon mahdollisuutta koskevia tietoja.

20 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetty edellytykset.
2. Siirretään komissiolle 7 päivänä kesäkuuta 2022 määräämättömäksi ajaksi 19 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 19 artiklassa tarkoitettun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempäniä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevytyteen.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevan 19 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

21 artikla

Seuranta

1. Jäsenvaltioiden on kerättävä toimivaltaisilta viranomaisiltaan ja lainkäyttövaltaansa kuuluvilta säilytyspalvelun tarjoajilta tiedot näiden tämän asetuksen mukaisesti edeltävänä kalenterivuonna toteuttamista toimista ja lähetettävä ne komissiolle viimeistään kunkin vuoden 31 päivänä maaliskuuta. Näihin tietoihin on kuuluttava:

- a) annettujen poistamismääräysten lukumäärä ja sellaisten terrorististen sisältöjen lukumäärä, jotka on poistettu tai joihin pääsy on estetty, sekä aika, jonka kuluessa poistaminen tai pääsyn estämisen on toteutettu;
- b) 5 artiklan nojalla toteutetut erityistoimenpiteet sekä sellaisten terrorististen sisältöjen lukumäärä, jotka on poistettu tai joihin pääsy on estetty, ja aika, jonka kuluessa poistaminen tai pääsyn estämisen on toteutettu;
- c) toimivaltaisten viranomaisten esittämien sellaisten pyyntöjen lukumäärä, jotka koskevat pääsyä säilytyspalvelun tarjoajien 6 artiklan mukaisesti säilyttämään sisältöön;
- d) 10 artiklan nojalla käynnistettyjen valitusmenettelyjen lukumäärä ja säilytyspalvelun tarjoajien valitusten johdosta toteutetut toimet;
- e) käynnistettyjen hallinnollisten tai oikeudellisten muutoksenhakumenettelyjen lukumäärä ja toimivaltaisen viranomaisen kansallisen lainsäädäntönsä nojalla tekemät päätökset.

2. Komissio laatii viimeistään 7 päivänä kesäkuuta 2023 yksityiskohtaisen ohjelman tämän asetuksen tuotosten, tulosten ja vaikutusten seurantaan varten. Seurantaohjelmassa on vahvistettava indikaattorit, keinot ja aikavälit tietojen ja muiden tarvittavien todisteiden keräämiseksi. Seurantaohjelmassa on määritettävä toimet, joihin komission ja jäsenvaltioiden on ryhdyttävä tietojen ja muiden todisteiden keräämiseksi ja analysoimiseksi tämän asetuksen edistymisen seurantaa ja 23 artiklassa tarkoitettua arviointia varten.

22 artikla

Täytäntöönpanokertomus

Komissio antaa 7 päivänä kesäkuuta 2023 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta. Komission kertomuksessa on otettava huomioon 21 artiklan mukaista seurantaa koskevat tiedot sekä 8 artiklan mukaisista avoimuusvelvoitteista johtuvat tiedot. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot.

23 artikla

Arviointi

Komissio tekee 7 päivänä kesäkuuta 2024 arvioinnin tästä asetuksesta ja toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle sen soveltamista koskevan kertomuksen, jossa käsitellään:

- a) suojatoimien, erityisesti 4 artiklan 4 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa ja 7–11 artiklassa säädettyjen, toimivuutta ja vaikuttavuutta;

- b) tämän asetuksen soveltamisen vaikutusta perusoikeuksiin, erityisesti sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen sekä oikeuteen yksityiselämän kunnioittamiseen ja henkilötietojen suojaan; ja
- c) tämän asetuksen panosta yleisen turvallisuuden parantamiseen.

Kertomukseen on tarvittaessa liitettävä säädösehdotuksia.

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot.

Komissio arvioi myös tarvetta ja mahdollisuuksia perustaa verkossa olevaa terroristista sisältöä käsittelevä unionin foorumi, jolla helpotetaan tämän asetuksen mukaista viestintää ja yhteistyötä.

24 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 7 päivästä kesäkuuta 2022.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 29 päivänä huhtikuuta 2021.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

D.M. SASSOLI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A.P. ZACARIAS

LIITE I

SISÄLLÖN POISTAMISMÄÄRÄYS

(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/784 3 artikla)

Asetuksen (EU) 2021/784, jäljempänä 'asetus', 3 artiklan nojalla tämän poistamismääräyksen vastaanottajan on poistettava terroristinen sisältö tai estettävä pääsy terroristiseen sisältöön kaikissa jäsenvaltioissa viipymättä ja joka tapauksessa tunnin kuluessa poistamismääräyksen vastaanottamisesta.

Asetuksen 6 artiklan mukaan vastaanottajien on säilytettävä sisältö ja siihen liittyvä data, jotka on poistettu tai joihin pääsy on estetty, vähintään kuuden kuukauden ajan tai pidempään toimivaltaisten viranomaisten tai tuomioistuinten pyynnöstä riippuen.

Asetuksen 15 artiklan 2 kohdan mukaan poistamismääräys on lähetettävä jollakin vastaanottajan ilmoittamista kielistä.

OSA A:

Poistamismääräyksen antaneen toimivaltaisen viranomaisen jäsenvaltio:

.....

Huom. Poistamismääräyksen antanutta toimivaltaista viranomaista koskevat tiedot annetaan tämän lomakkeen lopussa, osat E ja F.

Vastaanottaja ja tarvittaessa laillinen edustaja:

.....

Yhteispiste:

.....

Jäsenvaltio, jossa säilytyspalvelun tarjoajan päätoimipaikka sijaitsee tai jossa sen laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut:

.....

Poistamismääräyksen antamispäivä ja -aika:

.....

Poistamismääräyksen viitenumero:

.....

OSA B: Terroristinen sisältö, joka on poistettava tai johon pääsy on estettävä kaikissa jäsenvaltioissa viipymättä ja joka tapauksessa tunnin kuluessa:

URL-osoite ja mahdolliset lisätiedot, joiden avulla terroristinen sisältö voidaan tunnistaa ja määrittää sen tarkka sijainti:

.....

Perustelut sille, miksi kyseessä olevaa aineistoa pidetään asetuksen 2 artiklan 7 alakohdassa tarkoitettuna terroristisena sisältönä.

Aineistossa (rastita yksi tai useampi kohta):

- ☐ yllytetään muita terrorismirikoksiin, kuten ihannoimalla terrorismirikoksia kannattamalla tällaisten rikosten tekemistä (asetuksen 2 artiklan 7 kohdan a alakohta)
- ☐ houkutellaan muita osallistumaan terrorismirikoksiin (asetuksen 2 artiklan 7 kohdan b alakohta)
- ☐ houkutellaan muita osallistumaan terroristiryhmän toimintaan (asetuksen 2 artiklan 7 kohdan c alakohta)
- ☐ annetaan ohjeita räjähdysaineiden, ampuma-aseiden tai muiden aseiden tai myrkyllisten tai vaarallisten aineiden valmistukseen tai käyttöön terrorismirikosten toteuttamiseksi tai siinä avustamiseksi (asetuksen 2 artiklan 7 kohdan d alakohta)
- ☐ uhataan tehdä terrorismirikos (asetuksen 2 artiklan 7 kohdan e alakohta).

Lisätietoja siitä, miksi aineisto katsotaan terroristiseksi sisällöksi:

.....

.....

.....

OSA C: Sisällöntarjoajalle annettavat tiedot

On huomattava, että (rastita tarvittaessa):

- ☐ yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä vastaanottaja ei saa olla yhteydessä sisällöntarjoajaan, jonka terroristinen sisältö poistetaan tai jonka sisältöön pääsy on estetty.

Jos tämä osa ei sovellu, ks. osa G: kansallisen lainsäädännön mukaisia poistamismääräyksen riitauttamismahdollisuuksia sen antaneen toimivaltaisen viranomaisen jäsenvaltiossa koskevat tiedot (poistamismääräys on välitettävä pyynnöstä sisällöntarjoajalle)

OSA D: Ilmoittaminen sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa säilytyspalvelun tarjoajalla on päätoimipaikka tai jossa sen laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut

Rastita yksi tai useampi kohta:

- ☐ jäsenvaltio, jossa säilytyspalvelun tarjoajalla on päätoimipaikka tai jossa sen laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut, on jokin muu kuin poistamismääräyksen antaneen toimivaltaisen viranomaisen jäsenvaltio
- ☐ poistamismääräyksen jäljennös lähetetään sen jäsenvaltion, jossa säilytyspalvelun tarjoajalla on päätoimipaikka tai jossa sen laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut, toimivaltaiselle viranomaiselle.

OSA E: Poistamismääräyksen antanutta toimivaltaista viranomaista koskevat tiedot

Viranomainen on (rasti ruutuun):

- ☐ tuomari, tuomioistuimien tai tutkintatuomari
- ☐ lainvalvontaviranomainen
- ☐ muu toimivaltainen viranomainen → täytä myös osa F

Tiedot poistamismääräyksen antaneesta toimivaltaisesta viranomaisesta tai tämän edustajasta, joka todistaa poistamismääräyksen aidoksi:

Poistamismääräyksen antaneen toimivaltaisen viranomaisen nimi:

.....

Edustajan nimi ja tehtävä (virkanimike/-asema):

.....

Asiakirjanumero:

.....

Osoite:

.....

Puhelin (maakoodi) (suuntanumero):

.....

Faksi (maakoodi) (suuntanumero):

.....

Sähköpostiosoite.....

Päivämäärä

Virallinen leima (jos on) ja allekirjoitus ⁽¹⁾:

.....

⁽¹⁾ Allekirjoitus ei ole välttämätön, jos poistamismääräys lähetetään todennettua lähetyskanavaa pitkin, jolla voidaan taata poistamismääräyksen aitous.

OSA F: Yhteystiedot jatkotoimia varten

Poistamismääräyksen antaneen toimivaltaisen viranomaisen yhteystiedot, jotta viranomaiselle voidaan antaa oikea-aikaisesti palautetta sisällön poistamisesta tai siihen pääsyn estämisestä tai pyytää siltä lisäselvennyksiä:

.....

Sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen yhteystiedot, jossa säilytyspalvelun tarjoajan päätoimipaikka sijaitsee tai jossa sen laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut:

.....

OSA G: Tietoa oikeussuojakeinoista

Tiedot toimivaltaisesta elimestä tai tuomioistuimesta, poistamismääräyksen riittauttamisen määräajoista ja menettelyistä:

Poistamismääräyksen riittauttamisessa toimivaltainen elin tai tuomioistuin:

.....

Määräaika poistamismääräyksen riittauttamiselle (päivää/kuukautta alkaen):

.....

Yhteys kansallisen lainsäädännön säännöksiin:

.....

—

LIITE II

LOMAKE TERRORISTISEN SISÄLLÖN POISTAMISEEN TAI SIIHEN PÄÄSYN ESTÄMISEEN LIITTYVÄN PALAUTTEEN
ANTAMISEKSI

(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/784 3 artiklan 6 kohta)

OSA A:

Poistamismääräyksen vastaanottaja:

.....

Poistamismääräyksen antanut toimivaltainen viranomainen:

.....

Poistamismääräyksen antaneen toimivaltaisen viranomaisen asiakirjaviite:

.....

Vastaanottajan asiakirjaviite:

.....

Poistamismääräyksen vastaanottopäivä ja -aika:

.....

OSA B: Poistamismääräyksen mukaisesti toteutetut toimenpiteet

(rasti ruutuun):

☐ terroristinen sisältö on poistettu☐ terroristiseen sisältöön pääsy on estetty kaikissa jäsenvaltioissa

Päivä ja aika, jona toimenpide on toteutettu:

.....

OSA C: Vastaanottajan tiedot

Säilytyspalvelun tarjoajan nimi:

.....

TAI

Säilytyspalvelun tarjoajan laillisen edustajan nimi:

.....

Jäsenvaltio, jossa säilytyspalvelun tarjoajan päätoimipaikka:

.....

tai

Jäsenvaltio, jossa säilytyspalvelun tarjoajan laillinen edustaja asuu tai johon tämä on sijoittautunut:

.....

Valtuutetun henkilön nimi:

.....

Yhteyspiste (sähköposti):

.....

Päivämäärä:

.....

—

LIITE III

TIEDOT POISTAMISMÄÄRÄYKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANON MAHDOTTOMUUDESTA

(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/784 3 artiklan 7 ja 8 kohta)

OSA A:

Poistamismääräyksen vastaanottaja:

.....

Poistamismääräyksen antanut toimivaltainen viranomainen:

.....

Poistamismääräyksen antaneen toimivaltaisen viranomaisen asiakirjaviite:

.....

Vastaanottajan asiakirjaviite:

.....

Poistamismääräyksen vastaanottopäivä ja -aika:

.....

OSA B: Täytäntöönpanematta jättäminen

1) Poistamismääräystä ei voida panna täytäntöön määräajassa seuraavista syistä (rastita yksi tai useampi kohta):

- ☐ ylivoimainen este tai vastaanottajasta tai tosiasiallinen mahdottomuus, joka ei johdu säilytyspalveluntarjoajasta, mukaan lukien objektiivisesti perusteltavissa olevat tekniset tai toiminnalliset syyt
- ☐ poistamismääräyksessä on ilmeisiä virheitä
- ☐ poistamismääräyksen sisältämät tiedot ovat puutteellisia

2) Anna lisätietoja täytäntöönpanematta jättämisen syistä:

.....

3) Jos poistamismääräys sisältää ilmeisiä virheitä ja/tai puutteellisia tietoja, erittele virheet ja ilmoita, mitä lisätietoja tai selvennyksiä tarvitaan:

.....

OSA C: Säilytyspalvelun tarjoajan tai sen laillisen edustajan tiedot

Säilytyspalvelun tarjoajan nimi:

.....

TAI

Säilytyspalvelun tarjoajan laillisen edustajan nimi:

.....

Valtuutetun henkilön nimi:

.....

Yhteystiedot (sähköpostiosoite):

.....

Allekirjoitus:

.....

Päivämäärä ja aika:

.....

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2021/785,
annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021,
unionin petostentorjuntaohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 250/2014 kumoamisesta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 33 ja 325 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon tilintarkastustuomioistuimen lausunnon ⁽¹⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 325 artiklassa unioni ja jäsenvaltiot veloitetaan suojaamaan unionin taloudellisia etuja petoksilta ja muulta laittomalta toiminnalta. Unionin olisi tuettava toimia kyseisillä aloilla.
- (2) Tällaisia toimia on tuettu aiemmin Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 804/2004/EY ⁽³⁾ (Herkules-ohjelma), jota muutettiin ja jonka voimassaoloa jatkettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 878/2007/EY ⁽⁴⁾ (Herkules II -ohjelma), joka puolestaan kumottiin ja korvattiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 250/2014 ⁽⁵⁾ (Herkules III -ohjelma); tämä on mahdollistanut sen, että unioni ja jäsenvaltiot ovat voineet tehostaa toimiaan petosten, lahjonnan ja muun unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavan laittoman toiminnan torjumiseksi.
- (3) Unionin lainsäädännössä, jossa vahvistetaan Euroopan maatalouden tukirahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa, turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, poliisiyhteistyön, rikollisuuden ehkäisemisen ja torjumisen sekä kriisinhallinnan rahoitusvälinettä, vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahastoa sekä valmistelevaa tukea ohjelmakaudelle 2014–2020 ja sen jälkeiselle ajalle koskevat säännöt, jäsenvaltiot, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokkaat veloitetaan ilmoittamaan unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavista sääntöjenvastaisuuksista ja petoksista. Sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmä, jäljempänä 'IMS-järjestelmä', on suojattu sähköisen viestinnän väline, jolla helpotetaan sitä, että jäsenvaltiot sekä ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokkaat voivat täyttää veloitteen raportoida havaitsemistaan sääntöjenvastaisuuksista, ja jolla lisäksi tuetaan sääntöjenvastaisuuksien hallinnointia ja analysointia.
- (4) Vaikka komission petostentorjunnan yhteydessä tekemän työn merkitys on kiistaton, olisi tunnustettava täysimääräisesti myös petostentorjunnan tietojärjestelmän, jäljempänä 'AFIS-järjestelmä', sekä kansallisen tason petostentorjuntastrategioiden täytäntöönpanon merkitys.

⁽¹⁾ EUVL C 10, 10.1.2019, s. 1.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 12. helmikuuta 2019 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta, vahvistettu 16. maaliskuuta 2021 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 29. huhtikuuta 2021 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 804/2004/EY, tehty 21 päivänä huhtikuuta 2004, yhteisön tukiohjelman perustamisesta yhteisön taloudellisten etujen suojaamiseksi toteutettavien toimien tukemiseksi (Herkules-ohjelma) (EUVL L 143, 30.4.2004, s. 9).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 878/2007/EY, tehty 23 päivänä heinäkuuta 2007, yhteisön toimintaohjelman perustamisesta yhteisön taloudellisten etujen suojaamiseksi toteutettavien toimien tukemiseksi tehdyn päätöksen N:o 804/2004/EY muuttamisesta ja sen voimassaolon jatkamisesta (Herkules II -ohjelma) (EUVL L 193, 25.7.2007, s. 18).

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 250/2014, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, ohjelman perustamisesta Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisen alalla toteutettavien toimien tukemiseksi (Herkules III -ohjelma) ja päätöksen N:o 804/2004/EY kumoamisesta (EUVL L 84, 20.3.2014, s. 6).

- (5) Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 515/97 ⁽⁶⁾ ja neuvoston päätöksessä 2009/917/YOS ⁽⁷⁾ säädetään, että unioni tukee jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäistä avunantoa sekä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten ja komission yhteistyötä tulli- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi.
- (6) Kyseistä tukea annetaan useille operatiivisille toimille. Näihin kuuluu AFIS-järjestelmä, tietotekninen palvelualusta, joka koostuu joukosta sovelluksia, jotka toimivat komission hallinnoimassa yhteisessä tietojärjestelmässä. Myös IMS-järjestelmä toimii AFIS-järjestelmän palvelualustalla. Jotta yhteisen tietojärjestelmän kestävyys varmistetaan, sen rahoituksen on oltava vakaata ja ennustettavaa monien vuosien ajan.
- (7) AFIS-järjestelmän palvelualustaan kuuluu useita tietojärjestelmiä, mukaan lukien tullitietojärjestelmä. Tullitietojärjestelmä on automaattinen tietojärjestelmä, jolla pyritään auttamaan jäsenvaltioita näiden ehkäisessä ja tutkiessa tulli- ja maatalouslainsäädännön vastaisia toimia sekä nostaessa niistä syytteitä; tullitietojärjestelmä nopeuttaa tietojen levittämistä ja parantaa näin jäsenvaltioiden tullihallintojen, joiden vastuulle tällaiset toimet kuuluvat, yhteistyön ja valvontamenettelyjen tuloksellisuutta. Tullitietojärjestelmän yksi ainoa infrastruktuuri kattaa sekä hallinnollisen yhteistyön että unionin entiseen oikeus- ja sisäasioiden pilariin perustuvan poliisiyhteistyön. Tullitietojärjestelmän poliisiyhteistyökomponenttia ei voida teknisesti erottaa sen hallinnollisesta komponentista, sillä molemmat toimivat yhteisessä tietojärjestelmässä. Koska tullitietojärjestelmä on vain yksi monista tietojärjestelmistä, jotka toimivat AFIS-järjestelmässä, ja koska poliisiyhteistyöhön liittyvien tapausten määrä on alhaisempi kuin tullitietojärjestelmän hallinnolliseen yhteistyöhön liittyvien tapausten määrä, AFIS-järjestelmän poliisiyhteistyökomponenttia pidetään hallinnollisen yhteistyön komponenttia täydentävänä.
- (8) Jotta voidaan lisätä synergioita ja talousarvion joustavuutta sekä yksinkertaistaa hallinnointia, unionin tuki unionin taloudellisten etujen suojaamisen, sääntöjenvastaisuuksien raportoinnin sekä tulli- ja maatalousasioissa tehtävän keskinäisen hallinnollisen avunannon ja yhteistyön alalla olisi koottava ja virtaviivaistettava yhden ohjelman eli unionin petostentorjuntaohjelman, jäljempänä 'ohjelma', alaisuuteen. Ohjelma olisi perustettava seitsemäksi vuodeksi, jotta sen kesto vastaisi neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁸⁾ säädetyn monivuotisen rahoituskehyn kesto.
- (9) Ohjelman olisi sen vuoksi sisällettävä Herkules III -ohjelman kaltainen komponentti, toinen komponentti, jolla varmistetaan IMS-järjestelmän rahoitus, ja kolmas komponentti, jolla rahoitetaan asetuksen (EY) N:o 515/97 mukaiset, komission tehtäväksi annetut toiminnot, mukaan luettuna AFIS-järjestelmän palvelualusta.
- (10) Ohjelman olisi helpotettava yhteistyötä jäsenvaltioiden asiaankuuluvien viranomaisten kesken sekä jäsenvaltioiden, komission ja muiden asiaankuuluvien unionin elinten välillä, mukaan lukien tarvittaessa Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO) neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939 ⁽⁹⁾ mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvien jäsenvaltioiden osalta, jotta voidaan varmistaa unionin taloudellisten etujen tehokas suojaaminen sekä tulli- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön moitteeton soveltaminen, tämän vaikuttamatta jäsenvaltioiden velvollisuuksiin, sekä varmistaa, että resursseja käytetään tehokkaammin kuin kansallisella tasolla olisi mahdollista. Unionin tason toimet ovat tarpeellisia ja oikeutettuja, koska niillä autetaan jäsenvaltioiden yhteisiä pyrkimyksiä suojella unionin taloudellisia etuja ja rohkaistaan käyttämään yhteisiä unionin rakenteita toimivaltaisten viranomaisten välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon lisäämiseksi, samalla kun tuetaan raportointia sääntöjenvastaisuuksista ja petostapauksista.
- (11) Lisäksi unionin taloudellisten etujen suojaamisen tukemisessa olisi otettava huomioon unionin talousarvion kaikki näkökohdat sekä tulo- että menopuolella. Tässä yhteydessä olisi kiinnitettävä asianmukaista huomiota siihen, että ohjelma on ainoa unionin ohjelma, jolla suojataan unionin talousarvion menopuolta.

⁽⁶⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 515/97, annettu 13 päivänä maaliskuuta 1997, jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten ja komission yhteistyöstä tulli- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi (EYVL L 82, 22.3.1997, s. 1).

⁽⁷⁾ Neuvoston päätös 2009/917/YOS, tehty 30 päivänä marraskuuta 2009, tietotekniikan käytöstä tullialalla (EUVL L 323, 10.12.2009, s. 20).

⁽⁸⁾ Neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2093, annettu 17 päivänä joulukuuta 2020, vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyn vahvistamisesta (EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 11).

⁽⁹⁾ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisesta (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

- (12) Tässä asetuksessa vahvistetaan ohjelman rahoituspuitteet, joita Euroopan parlamentin ja neuvoston on määrä pitää talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi, 16 päivänä joulukuuta 2020 tehdyn Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välisen toimielinten sopimuksen ⁽¹⁰⁾ 18 kohdan mukaisesti ensisijaisena rahoitusohjeenaan vuosittaisessa talousarviomenettelyssä.
- (13) Tähän ohjelmaan sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽¹¹⁾, jäljempänä 'varainhoitoasetus'. Varainhoitoasetuksessa vahvistetaan unionin talousarvion toteuttamista koskevat säännöt, mukaan lukien avustuksia, palkintoja, hankintoja, välillistä hallinnointia, rahoitusvälineitä, talousarviotakuita, rahoitusapua ja ulkopuolisten asiantuntijoiden kulujen korvaamista koskevat säännöt. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 322 artiklan nojalla vahvistettuihin sääntöihin sisältyy myös yleinen ehdollisuusjärjestelmä unionin talousarvion suojaamiseksi.
- (14) Tämän asetuksen mukaiset rahoitustyytit ja toteutustavat olisi valittava sen perusteella, miten hyvin niillä voidaan saavuttaa toimien erityiset tavoitteet ja saada aikaan tuloksia, ottaen erityisesti huomioon tarkastusten kustannukset, hallinnollinen taakka ja arvioitu noudattamatta jättämisen riski. Tässä yhteydessä olisi harkittava kertakorvausten, kiinteiden määrien, yksikkökustannusten sekä varainhoitoasetuksen 125 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun sellaisen rahoituksen hyödyntämistä, jota ei kytketä kustannuksiin.
- (15) Tässä asetuksessa olisi vahvistettava rahoitettavia toimia koskeva ohjeellinen luettelo rahoituksen jatkuvuuden varmistamiseksi kaikissa toimissa, jotka on annettu komission tehtäväksi asetuksessa (EY) N:o 515/97, mukaan lukien AFIS-järjestelmän palvelualusta.
- (16) Toimien olisi oltava avustuskelpoisia, jos niillä saavutetaan ohjelman erityiset tavoitteet. Ohjelman erityisiin tavoitteisiin olisi kuuluttava jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille annettava erityinen tekninen apu, esimerkiksi toimittamalla erityistietämystä, erikoistuneita ja teknisesti kehittyneitä laitteita ja tehokkaita tietotekniikan välineitä; varmistamalla tarvittava tuki tutkinnoille ja helpottamalla tutkintoja, erityisesti perustamalla yhteisiä tutkintaryhmiä ja käynnistämällä rajatylittäviä operaatioita; tai tehostamalla henkilöstövaihtoja erityishankkeita varten. Avustuskelpoisiin toimiin olisi lisäksi kuuluttava kohdennetun erikoiskoulutuksen, riskianalyysiä käsittelevien työpajojen ja tarvittaessa konferenssien ja tutkimusten järjestäminen.
- (17) Laitteiden ostaminen unionin tullitarkastuslaitteiden rahoitusvälineen avulla, joka perustetaan tullitarkastuslaitteiden rahoitusvälineen perustamisesta yhdenmukaisen rajaturvallisuuden rahaston osaksi annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella, vaikuttaisi myönteisesti unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavien petosten torjuntaan. Kyseisen välineen mukaan velvollisuutena olisi välttää unionin tuen päällekkäisyys. Ohjelmassa olisi myös varmistettava, että unionin tuen päällekkäisyys vältetään, ja ohjelmasta myönnettävä tuki olisi lähtökohtaisesti kohdennettava senttyypisten laitteiden hankintaan, jotka eivät kuulu unionin tullitarkastuslaitteiden rahoitusvälineen piiriin tai sellaisten laitteiden hankintaan, joita hankkivat muut kuin unionin tullitarkastuslaitteiden rahoitusvälineen piiriin kuuluvat viranomaiset. Lisäksi olisi varmistettava, että rahoitetut laitteet ovat tarkoituksenmukaisia unionin taloudellisten etujen suojaamisen edistämistä varten.
- (18) Euroopan vapaakauppaliiton jäsenten, jotka ovat Euroopan talousalueen jäseniä, olisi voitava osallistua ohjelmaan. Myös liittymässä olevien maiden, ehdokasmaiden, mahdollisten ehdokkaiden sekä Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvien maiden olisi voitava osallistua ohjelmaan niiden kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja yleisten ehtojen mukaisesti, jotka on vahvistettu kyseisten maiden puitesopimuksissa ja assosiaationeuvostojen päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa. Myös muiden kolmansien maiden olisi voitava osallistua ohjelmaan sillä edellytyksellä, että ne tekevät erityisen sopimuksen unionin ohjelmiin osallistumistaan koskevista erityisistä edellytyksistä.
- (19) Kun otetaan huomioon Herkules-ohjelmien aiemmat arvioinnit ja jotta voidaan lujittaa ohjelmaa, sellaiseen kolmanteen maahan sijoittautuneiden yhteisöjen, joka ei ole assosioitunut ohjelmaan, olisi voitava poikkeuksellisesti osallistua siihen.

⁽¹⁰⁾ EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 28.

⁽¹¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (20) Erityisesti olisi kannustettava sellaisiin kolmansiin maihin sijoittautuneiden yhteisöjen osallistumista, joilla on voimassa oleva assosiaatiosopimus unionin kanssa, jotta vahvistetaan unionin taloudellisten etujen suojaamista tulliyhteistyöllä ja parhaiden käytäntöjen vaihdolla erityisesti petosten, lahjonnan ja muun unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavan laittoman toiminnan torjuntatapojen osalta ja uuden teknologian kehittämiseen liittyvien haasteiden ratkaisemisen osalta.
- (21) Ohjelma olisi toteutettava ottaen huomioon komission 6 päivänä kesäkuuta 2013 antamassa tiedonannossa ”Savukkeiden salakuljetuksen ja tupakkatuotteiden muun laittoman kaupan tehokkaampi torjunta – Kokonaisvaltainen EU:n strategia” esitetyt suositukset ja toimenpiteet sekä 12 päivänä toukokuuta 2017 annettu, kyseisen tiedonannon täytäntöönpanoa koskeva tilannekatsaus.
- (22) Unioni ratifioi vuonna 2016 Maailman terveysjärjestön tupakoinnin torjuntaa koskevaan puitesopimukseen liitetyn, tupakkatuotteiden laittoman kaupan estämistä koskevan lisäpöytäkirjan. Lisäpöytäkirja suojaa unionin taloudellisia etuja siltä osin kuin se koskee rajatylittävän tupakkatuotteiden laittoman kaupan, josta aiheutuu tulonmenetyksiä, torjuntaa. Ohjelmasta olisi tuettava Maailman terveysjärjestön tupakoinnin torjuntaa koskevan puitesopimuksen sihteeristön toimia, jotka liittyvät lisäpöytäkirjaan. Sillä olisi myös tuettava sihteeristön järjestämiä muita toimia, jotka liittyvät tupakkatuotteiden laittoman kaupan torjuntaan.
- (23) Varainhoitoasetuksen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013⁽¹²⁾ sekä neuvoston asetusten (EY, Euratom) N:o 2988/95⁽¹³⁾, (Euratom, EY) N:o 2185/96⁽¹⁴⁾ ja (EU) 2017/1939 mukaisesti unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat sääntöjenvastaisuuksien, mukaan lukien petokset, ehkäisemiseen, havaitsemiseen, korjaamiseen ja tutkimiseen sekä hukattujen, aiheuttomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintään ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määrittämiseen liittyvät toimenpiteet. Euroopan petostentorjuntavirastolla (OLAF) on valtuudet erityisesti asetusten (Euratom, EY) N:o 2185/96 ja (EU, Euratom) N:o 883/2013 mukaisesti tehdä hallinnollisia tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. EPPOLla on asetuksen (EU) 2017/1939 mukaisesti valtuudet tutkia unionin taloudellisia etuja vahingoittavia rikoksia sekä nostaa niistä syyte Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371⁽¹⁵⁾ mukaisesti. Unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on varainhoitoasetuksen mukaisesti toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, tilintarkastustuomioistuimelle ja niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka osallistuvat asetuksen (EU) 2017/1939 mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön, EPPOLle tarvittavat oikeudet ja valtuudet ja varmistettava, että unionin varojen hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.
- (24) Kolmannet maat, jotka ovat Euroopan talousalueen jäseniä, voivat osallistua unionin ohjelmiin Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa⁽¹⁶⁾ vahvistetun yhteistyön puitteissa; Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa määrätään ohjelmien toteuttamisesta kyseisen sopimuksen mukaisesti hyväksytyn päätöksen perusteella. Kolmannet maat voivat osallistua myös muiden oikeudellisten välineiden perusteella. Tähän asetukseen olisi lisättävä erityinen säännös, jossa edellytetään, että kolmannet maat myöntävät toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, OLAFille ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti.
- (25) Merentakaisiin maihin ja merentakaisille alueille (MMA:t) sijoittautuneet henkilöt ja yhteisöt voivat neuvoston päätöksen 2013/755/EU⁽¹⁷⁾ nojalla saada rahoitusta ohjelman sääntöjen ja tavoitteiden mukaisesti sekä sellaiseen jäsenvaltioon sovellettavien mahdollisten järjestelyjen mukaisesti, johon asiaankuuluva merentakainen maa tai alue on sidoksissa.

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petosten-torjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽¹³⁾ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁽¹⁶⁾ EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁽¹⁷⁾ Neuvoston päätös 2013/755/EU, annettu 25 päivänä marraskuuta 2013, merentakaisen maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin (MMA-assosiaatiopäätös) (EUVL L 344, 19.12.2013, s. 1).

- (26) Jotta voidaan varmistaa ohjelman yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Komission olisi hyväksyttävä työohjelmat, joissa määritetään muun muassa painopisteet ja arviointiperusteet toimille myönnettäviä avustuksia varten.
- (27) Avustusten yhteisrahoitusosuuden enimmäismäärä olisi määritettävä tässä asetuksessa.
- (28) Paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen ⁽¹⁸⁾ 22 ja 23 kohdan nojalla tätä ohjelmaa olisi arvioitava erityisten seurantavaatimusten mukaisesti kerättyjen tietojen perusteella, välttämällä samalla erityisesti jäsenvaltioille aiheutuvaa hallinnollista raskautta ja ylisääntelyä. Kyseisiin vaatimuksiin olisi tarvittaessa sisällytettävä mitattavissa olevia indikaattoreita, joiden perusteella arvioidaan ohjelman käytännön vaikutuksia. Arviointi olisi suoritettava oikea-aikaisesti, riippumattomasti ja puolueettomasti.
- (29) Komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat yleisten ja erityisten tavoitteiden saavuttamista mittaavia indikaattoreita koskevan luettelon muuttamista tarpeen mukaan sekä tämän asetuksen täytäntöä seuranta- ja arviointikehyksen perustamista koskevilla säännöksillä. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.
- (30) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, koska asiaan liittyvät kysymykset ovat luonteeltaan rajat ylittäviä, vaan ne voidaan unionin lisäarvon vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (31) AFIS-järjestelmän rahoituksen oikeusperustana on asetuksen (EY) N:o 515/97 42 a artiklan 1 ja 2 kohta. Tässä asetuksessa olisi korvattava kyseinen oikeusperusta uudella oikeusperustalla. Asetuksen (EY) N:o 515/97 42 a artiklan 1 ja 2 kohta olisi sen vuoksi kumottava.
- (32) Asetus (EU) N:o 250/2014, jolla perustetaan Herkules III -ohjelma, kattaa 1 päivänä tammikuuta 2014 alkaneen ja 31 päivänä joulukuuta 2020 päättyneen kauden. Tässä asetuksessa olisi säädettävä 1 päivästä tammikuuta 2021 alkaen toteutettavista Herkules III -ohjelman jatkotoimista. Asetus (EU) N:o 250/2014 olisi sen vuoksi kumottava.
- (33) Kun otetaan huomioon, miten tärkeää on torjua ilmastonmuutosta noudattaen unionin sitoumuksia, jotka liittyvät Yhdistyneiden kansakuntien ilmastonmuutoksen puitesopimuksen nojalla hyväksytyn Pariisin sopimuksen ja Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoon, ohjelman on tarkoitus edistää ilmastotavoitteiden valtavirtaistamista ja sen kokonaistavoitteen saavuttamista, jonka mukaan 30 prosentilla unionin talousarviosta tuetaan ilmastotavoitteita.
- (34) Varainhoitoasetuksen 193 artiklan 2 kohdan mukaisesti avustusta voidaan myöntää jo aloitettuun toimeen, jos hakija voi osoittaa, että toimi oli aloitettava ennen avustussopimuksen allekirjoittamista. Ennen avustushakemuksen jättämispäivää aiheutuneet kustannukset eivät kuitenkaan ole avustuskelpoisia, paitsi asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa. Jotta vältettäisiin unionin tuen keskeytyminen, joka voisi vahingoittaa unionin etuja, rahoituspäätöksessä olisi voitava säätää monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 alkuun ajoittuvan rajoitetun määräajan puitteissa ja ainoastaan asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, että toimet ja kustannukset ovat avustuskelpoisia varainhoitovuoden 2021 alusta alkaen, vaikka toimet olisi toteutettu ja kustannukset olisivat aiheutuneet ennen avustushakemuksen jättämistä.

⁽¹⁸⁾ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (35) Jotta varmistetaan jatkuvuus tuen myöntämisessä asiaankuuluvalla politiikan alalla ja mahdollistetaan ohjelman täytäntöönpano monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 alusta alkaen, tämän asetuksen olisi tultava voimaan kiireellisesti, ja sitä olisi sovellettava taannehtivasti 1 päivästä tammikuuta 2021,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

Yleiset Säännökset

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella perustetaan unionin petostentorijuntaohjelma, jäljempänä 'ohjelma', monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 ajaksi.

Siinä vahvistetaan ohjelman tavoitteet, talousarvio vuosiksi 2021–2027, unionin rahoituksen muodot ja tällaisen rahoituksen myöntämistä koskevat säännöt.

2 artikla

Ohjelman tavoitteet

1. Ohjelman yleisinä tavoitteina on

- a) suojata unionin taloudellisia etuja;
- b) tukea jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäistä avunantoa sekä jäsenvaltioiden ja komission yhteistyötä tulli- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi.

2. Ohjelman erityisinä tavoitteina on

- a) ehkäistä ja torjua petoksia, lahjontaa ja muuta unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavaa laitonta toimintaa;
- b) tukea raportointia, joka koskee sellaisia sääntöjenvastaisuuksia, mukaan lukien petokset, jotka liittyvät yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa hallinnoitaviin varoihin ja liittymistä valmistelevaa tukea koskeviin unionin talousarvion varoihin;
- c) tarjota välineitä tietojenvaihtoon ja tukea operatiivista toimintaa tulli- ja maatalousasioissa tehtävän keskinäisen hallinnollisen avunannon alalla.

3 artikla

Talousarvio

1. Ohjelman toteuttamiseen varatut rahoituspuitteet vuosiksi 2021–2027 ovat 181,207 miljoonaa euroa käypinä hintoina.

2. Seuraavassa esitetään 1 kohdassa tarkoitetun määrän ohjeellinen jakautuminen:

- a) 114,207 miljoonaa euroa 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen;
- b) 7 miljoonaa euroa 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen;
- c) 60 miljoonaa euroa 2 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen.

3. Enintään 2 prosenttia 1 kohdassa tarkoitetusta määrästä voidaan käyttää ohjelman täytäntöönpanoon liittyvään tekniseen ja hallinnolliseen apuun, kuten valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimintaan, mukaan lukien komission tasolla toteutettavat tietotekniikkajärjestelmät. Edellä 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua ohjeellista jaossa otetaan lisäksi asianmukaisesti huomioon se, että kyseessä on ainoa unionin taloudellisten etujen suojelun menopuoleen kohdistuva unionin ohjelma.

4 artikla

Ohjelmaan assosioituneet kolmannet maat

Ohjelmaan voivat osallistua seuraavat kolmannet maat:

- a) Euroopan vapaakauppaliiton jäsenet, jotka ovat Euroopan talousalueen jäseniä, Euroopan talousalueesta tehdystä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti;

- b) unioniin liittymässä olevat maat, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokkaat niitä koskevista puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettujen erityisten edellytysten mukaisesti;
- c) Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat maat niitä koskevista puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettujen erityisten edellytysten mukaisesti;
- d) muut kolmannet maat kunkin kolmannen maan osallistumisesta mihin tahansa unionin ohjelmaan tehdyssä erityisessä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti edellyttäen, että kyseisellä sopimuksella
- i) varmistetaan asianmukainen tasapaino unionin ohjelmiin osallistuvan kolmannen maan maksamien rahoitusosuuksien ja sen saamien hyötyjen välillä;
 - ii) vahvistetaan ohjelmiin osallistumisen edellytykset, mukaan lukien yksittäisiin ohjelmiin maksettavien rahoitusosuuksien laskentatapa, ja ohjelmien hallintokustannukset;
 - iii) ei anneta kolmannelle maalle unionin ohjelmia koskevaa päätösvaltaa;
 - iv) taataan unionin oikeus varmistaa varainhoidon moitteettomuus ja suojata taloudellisia etujaan.

Ensimmäisen kohdan d alakohdan ii alakohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet ovat käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

5 artikla

Unionin rahoituksen toteutus ja muodot

1. Ohjelman toteutuksessa käytetään suoraa hallinnointia varainhoitoasetuksen mukaisesti tai välillistä hallinnointia varainhoitoasetuksen 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitetun elimen kanssa.
2. Ohjelmasta voidaan myöntää rahoitusta kaikissa varainhoitoasetuksessa vahvistetuissa muodoissa, erityisesti avustuksina ja julkisina hankintoina sekä varainhoitoasetuksen 238 artiklassa säädettyinä matka- ja oleskelukustannusten korvauksina.
3. Ohjelmasta voidaan myöntää rahoitusta asetuksen (EY) N:o 515/97 mukaisesti toteutettaville toimille erityisesti sentyyppisten kustannusten kattamiseksi, joita tarkoitetaan tämän asetuksen liitteessä I olevassa ohjeellisessa luettelossa.
4. Jos tuen kohteena olevassa toimessa hankitaan laitteita, komissio perustaa tarvittaessa koordinoitimekanismin, jolla varmistetaan se, että kaikki unionin ohjelmien tuella hankitut laitteet ovat tehokkaita ja yhteentoimivia.

6 artikla

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

Jos jokin kolmas maa osallistuu ohjelmaan kansainvälisen sopimuksen nojalla tehdyn päätöksen tai jonkin muun oikeudellisen välineen perusteella, kolmannen maan on myönnettävä toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, OLAFille ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti. OLAFin osalta tällaisiin oikeuksiin kuuluu asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 säädetty oikeus tehdä tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset.

II LUKU

Avustukset

7 artikla

Avustukset

Ohjelman mukaiset avustukset myönnetään ja niitä hallinnoidaan varainhoitoasetuksen VIII osaston mukaisesti.

*8 artikla***Yhteisrahoitus**

Ohjelman nojalla myönnettyjen avustusten yhteisrahoitusosuus voi olla enintään 80 prosenttia avustuskelpoisista kustannuksista. Rahoitus voi ylittää kyseisen enimmäismäärän ainoastaan asianmukaisesti perustelluissa, 11 artiklassa tarkoitetuissa työohjelmissa määritellyissä poikkeustapauksissa, ja tällainen rahoitus voi olla enintään 90 prosenttia avustuskelpoisista kustannuksista.

*9 artikla***Avustuskelpoiset toimet**

1. Rahoitusta voivat saada ainoastaan sellaiset toimet, joilla toteutetaan 2 artiklassa tarkoitettuja tavoitteita.
2. Rajoittamatta muita toimia, joista määrätään 11 artiklan mukaisissa työohjelmissa, rahoituskelpoisina voidaan pitää seuraavia toimia, joissa:
 - a) tarjotaan teknistä osaamista, teknisesti edistyksellisiä erikoislaitteita ja tehokkaita tietotekniikkavälineitä, jotka tehostavat rajat ylittävää ja monialaista yhteistyötä ja yhteistyötä komission kanssa;
 - b) tehostetaan henkilöstövaihtoa tiettyjä hankkeita varten ja taataan tarvittava tuki sekä helpotetaan tutkimuksia, erityisesti yhteisten tutkimusryhmien perustamista ja rajat ylittäviä operaatioita;
 - c) tarjotaan teknistä ja operatiivista tukea kansallisille tutkimuksille, erityisesti tulli- ja lainvalvontaviranomaisille petosten ja muun laittoman toiminnan torjunnan vahvistamiseksi;
 - d) rakennetaan tietoteknisiä valmiuksia jäsenvaltioissa ja kolmansissa maissa, lisätään tietojenvaihtoa sekä kehitetään ja tarjotaan tietoteknisiä välineitä tutkimuksia ja tiedustelutoiminnan seurantaa varten;
 - e) järjestetään erikoiskoulutusta, riskianalyysityöpajoja, konferensseja ja tutkimuksia, joiden tarkoituksena on parantaa unionin taloudellisten etujen suojaamisesta vastaavien yksiköiden välistä yhteistyötä ja koordinointia;
 - f) kaikki muut toimet, jotka sisältyvät 11 artiklan mukaisiin työohjelmiin ja jotka ovat tarpeen 2 artiklassa säädettyjen yleisten ja erityisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
3. Jos tuettavaan toimeen liittyy laitteiden hankintaa, komissio varmistaa, että rahoitettava välineistö on asianmukainen unionin taloudellisten etujen suojaamisen edistämiseksi.

*10 artikla***Avustuskelpoiset yhteisöt**

1. Varainhoitoasetuksen 197 artiklassa vahvistettujen perusteiden lisäksi sovelletaan tämän artiklan 2 kohdassa vahvistettuja avustuskelpoisuusperusteita.
2. Ohjelman mukaisesti avustuskelpoisia ovat seuraavat yhteisöt:
 - a) viranomaiset, jotka voivat edistää jonkin 2 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamista ja jotka ovat sijoittautuneet johonkin seuraavista:
 - i) jäsenvaltio tai siihen sidoksissa oleva merentakainen maa tai alue;
 - ii) ohjelmaan assosioitunut kolmas maa; tai
 - iii) kolmas maa, joka luetellaan työohjelmassa 3 kohdassa vahvistetuin edellytyksin;

- b) tutkimus- ja koulutuslaitokset ja voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, jotka voivat edistää 2 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamista, edellyttäen että ne ovat olleet sijoittautuneena ja harjoittaneet toimintaa vähintään vuoden ajan
- i) jossakin jäsenvaltiossa;
 - ii) ohjelmaan assosioituneessa kolmannessa maassa; tai
 - iii) sellaisessa kolmannessa maassa, joka luetellaan työohjelmassa 3 kohdassa vahvistetuin edellytyksin;
- c) mikä tahansa unionin oikeuden mukaisesti perustettu oikeussubjekti tai mikä tahansa kansainvälinen järjestö.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettut yhteisöt, jotka ovat sijoittautuneet sellaiseen kolmanteen maahan, joka ei ole assosioitunut ohjelmaan, ovat ohjelman mukaisesti poikkeuksellisesti avustuskelpoisia, jos tämä on tarpeen tietyn toimen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tällaisten yhteisöjen on lähtökohtaisesti vastattava osallistumiskustannuksistaan, paitsi työohjelmassa asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa.

III LUKU

Ohjelmasuunnittelu, Seuranta ja Arviointi

11 artikla

Työohjelma

Ohjelman toteuttamiseksi komissio hyväksyy varainhoitoasetuksen 110 artiklassa tarkoitettuja työohjelmia.

12 artikla

Seuranta ja raportointi

1. Indikaattorit, joiden avulla raportoidaan ohjelman edistymisestä 2 artiklassa säädettyjen yleisten ja erityisten tavoitteiden saavuttamisessa, esitetään liitteessä II.
2. Sen varmistamiseksi, että ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa tapahtunutta edistymistä arvioidaan tehokkaasti, siirretään komissiolle valta antaa 14 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitettä II indikaattoreiden osalta tarpeen mukaan ja täydennetään tätä asetusta seuranta- ja arviointikehyksen perustamista koskevilla säännöksillä.
3. Komissio raportoi vuosittain ohjelman tuloksista Euroopan parlamentille ja neuvostolle unionin taloudellisten etujen suojaaminen – petostentorjunta -vuosikertomuksensa yhteydessä.

Euroopan parlamentti voi asiasta käytävissä keskusteluissa antaa suosituksia vuotuista työohjelmaa varten. Komissio ottaa kyseiset suositukset asianmukaisesti huomioon.

4. Tuloraportointijärjestelmällä on varmistettava, että ohjelman toteuttamisessa ja tulosten seurannassa käytettävät tiedot kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti. Sitä varten unionin rahoituksen saajille ja tarvittaessa jäsenvaltioille on asetettava oikeasuhteiset raportointivaatimukset.

13 artikla

Arviointi

1. Arviointeja laatiessaan komissio varmistaa, että ne toteutetaan riippumattomalla, puolueettomalla ja oikea-aikaisella tavalla ja että arvioijat voivat tehdä työtään ilman, että heihin yritetään vaikuttaa.
2. Ohjelman väliarviointi on suoritettava heti, kun ohjelman täytäntöönpanosta on saatavilla riittävästi tietoa, kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua siitä, kun ohjelman täytäntöönpano on käynnistynyt.
3. Komissio suorittaa ohjelman täytäntöönpanon päätyttyä, kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua 1 artiklassa mainitun ajanjakson päättymisestä, ohjelman lopullisen arvioinnin.
4. Komissio toimittaa arviointiensa päätelmät ja havainnot Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja tilintarkastustuomioistuimelle ja julkaisee ne verkkosivustollaan.

14 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle 31 päivään joulukuuta 2028 asti 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.

4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevan 12 artiklan 2 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

IV LUKU

Siirtymä- ja Loppusäännökset

15 artikla

Tiedotus, viestintä ja näkyvyys

1. Unionin rahoituksen saajien on ilmaista kyseisen rahoituksen alkuperä ja varmistettava unionin rahoituksen asianmukainen näkyvyys, erityisesti kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia, tarjoamalla johdonmukaista, tehokasta ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa useille kohderyhmille, mukaan lukien tiedotusvälineet ja suuri yleisö, paitsi jos on olemassa riski siitä, että vaarannetaan petostenttorjunnan ja tullin operatiivisen toiminnan tuloksellisuus.

2. Komissio toteuttaa säännöllisesti tiedotus- ja viestintätoimia, jotka koskevat ohjelmaa, ohjelman nojalla toteutettuja toimia ja saavutettuja tuloksia. Ohjelmalle osoitetuilla taloudellisilla resursseilla tuetaan myös unionin poliittisia prioriteetteja koskevaa yhteisötiedotusta sikäli kuin kyseiset prioriteetit liittyvät 2 artiklassa tarkoitettuihin tavoitteisiin.

16 artikla

Asetuksen (EY) N:o 515/97 muuttaminen

Kumotaan asetuksen (EY) N:o 515/97 42 a artiklan 1 ja 2 kohta.

17 artikla

Kumoaminen

Kumotaan asetus (EU) N:o 250/2014 1 päivästä tammikuuta 2021.

18 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Tämän asetuksen estämättä voidaan jatkaa tai muuttaa toimia, jotka on käynnistetty asetuksen (EU) N:o 250/2014 ja asetuksen (EY) N:o 515/97 42 a artiklan nojalla, joita sovelletaan edelleen kyseisiin toimiin niiden päättämiseen asti.

2. Ohjelman rahoituspuitteet voivat kattaa myös teknisen ja hallinnollisen avun menot, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa siirtyminen ohjelman ja asetuksen (EU) N:o 250/2014 ja asetuksen (EY) N:o 515/97 42 a artiklan nojalla hyväksyttyjen toimenpiteiden välillä.

3. Tämän asetuksen mukaisesti tuettavien toimien ja taustalla olevien kustannusten voidaan varainhoitoasetuksen 193 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaisesti katsoa olevan rahoituspäätöksessä täsmennetyissä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ja rajoitetun ajan avustuskelpoisia 1 päivästä tammikuuta 2021, vaikka kyseiset toimet olisivat toteutuneet ja kyseiset kustannukset aiheutuneet ennen avustushakemuksen jättämistä.

19 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan sinä päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2021.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 29 päivänä huhtikuuta 2021.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

D.M. SASSOLI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A.P. ZACARIAS

LIITE I

VIITTEELLINEN LUETTELO 5 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETUISTA KUSTANNUKSISTA

Viitteellinen luettelo kustannuslajeista, joita ohjelmasta rahoitetaan asetuksen (EY) N:o 515/97 mukaisissa toiminnaissa:

- a) kaikki kustannukset sellaisen pysyvän teknisen infrastruktuurin perustamisesta ja ylläpidosta, jonka tarjoamalla logistisilla, toimistoteknisillä ja tietoteknisillä välineillä jäsenvaltiot voivat koordinoida yhteisiä tulliopeeraatioita ja muita operatiivisia toimia;
- b) jäsenvaltioiden edustajien ja soveltuissa tapauksissa kolmansien maiden edustajien osalta maksetut matka- ja oleskelukustannukset sekä tarvittaessa muut korvaukset tai kulut näiden osallistuessa unionin operaatioihin, komission järjestämiin tai sen kanssa yhteisesti järjestettäviin yhteisiin tulliopeeraatioihin sekä koulutustapahtumiin, erityiskokouksiin ja jäsenvaltioiden toteuttamien hallinnollisten tutkimusten tai operatiivisten toimien valmistelu- ja arviointikokouksiin, jotka järjestää komissio tai jotka järjestetään yhdessä komission kanssa;
- c) asetuksessa (EY) N:o 515/97 säädettyistä toiminnaista, erityisesti petosten ennaltaehkäisyä ja torjuntaa koskevista toiminnaista aiheutuvat menot, jotka liittyvät tietoteknisen infrastruktuurin (laitteistot), ohjelmistojen sekä verkkoyhteyksien hankintaan, tutkimiseen, kehittämiseen ja huoltoon sekä niihin liittyviin tuotanto-, tuki- ja koulutuspalveluihin;
- d) menot, jotka liittyvät tiedonhankintaan tai muihin vastaaviin toimiin, joilla mahdollistetaan käsittelyn ja käsittelemättömän tiedon saanti ja pääsy tietolähteisiin asetuksessa (EY) N:o 515/97 säädettyjen toimien, erityisesti petosten ennaltaehkäisyä ja torjuntaa koskevien toimien yhteydessä;
- e) menot, jotka liittyvät Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 87 artiklan nojalla annetuissa asiakirjoissa ja erityisesti päätöksessä 2009/917/YOS säädetyn tullitietojärjestelmän käyttöön, sikäli kuin kyseisten asiakirjojen mukaan kyseiset menot rahoitetaan unionin yleisestä talousarviosta;
- f) c kohdassa mainittua tarkoitusta varten käytettävän yhteisen tietoliikenneverkon unionin tason komponenttien hankintaa, tutkimista, kehittämistä ja huoltoa koskevat menot.

LIITE II

OHJELMAN SEURANNASSA KÄYTETTÄVÄT INDIKAATTORIT

Ohjelmaa seurataan tarkasti sellaisten indikaattoreiden perusteella, joiden tarkoituksena on mitata, missä määrin ohjelman yleiset ja erityiset tavoitteet on saavutettu, sekä hallinnollisen rasitteen ja kustannusten minimoimiseksi. Tätä varten kerätään tietoja, jotka liittyvät seuraaviin avainindikaattoreihin:

Erityistavoite 1: Petosten, lahjonnan ja muun unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavan laittoman toiminnan ehkäisy ja torjunta.

Indikaattori 1: Tuki sellaisille toimille, joilla ehkäistään ja torjutaan petoksia, lahjontaa ja muuta unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavaa laitonta toimintaa; tätä mitataan

1.1: ohjelman avulla järjestettyjä (yhteis)rahoitettuja toimia koskevalla tyytyväisyysasteella;

1.2: niiden jäsenvaltioiden prosenttiosuudella, jotka saavat tukea kunakin ohjelman toteuttamisvuonna.

Erityistavoite 2: Sellaisia sääntöjenvastaisuuksia, mukaan lukien petoksia, koskevan raportoinnin tukeminen, jotka liittyvät yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa hallinnoitaviin ja liittymistä valmistelevaa tukea koskeviin unionin talousarvion varoihin.

Indikaattori 2: IMS:n käyttäjien tyytyväisyysaste.

Erityistavoite 3: Tietojenvaihtovälineiden asettaminen käyttöön ja operatiivisen toiminnan tukeminen tulli- ja maatalousasioissa tehtävän keskinäisen hallinnollisen avunannon alalla.

Indikaattori 3: Niiden tapausten lukumäärä, jossa on toimitettu tietoja keskinäisenä avunantona, ja tuettujen keskinäisen avunannon toimien lukumäärä.

ISSN 1977-0812 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-261X (painettu julkaisu)

Euroopan unionin julkaisutoimisto
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI